

ព្រះ
ស្រីមង្គលក្សត្រី

និង

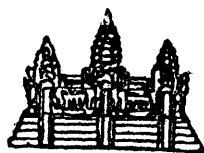
សេចក្តីស្រឡាត់ស្រឡាយ

សុត្តន្តបិដក

ទុត្តិកនិកាយ ជំពូក

វិភាគសមាគម

២២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ព្រះភ័ក្ត្រ

ព.ស. ២៥៤៣

សត្វន្តបិដកេ
១១១

ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឯកាទសមោ ភាគោ

មហានិបាតជាតកំ

តេមិយជាតកំ(១)

[១] មា បណ្ឌិត្ធកុយំ វិភាវយ ពាលមតោ ភវ សព្វចាលំនំ

សព្វោ តញ្ញោធនោ ឱចិណយតុ ឯវំ តវ អត្តោ ភវិស្សតិ។

[២] កកេមិ តេ តំ វចនំ យំ មំ កណាសិ ទេវតេ

អត្តកាមាសិ មេ អម្ព ហិតកាមាសិ ទេវតេ ។

[៣] តិណ្ឌ សន្តរមាធាវ កាសំ ខណាសិ សារថិ

បុដ្ឋោ មេ សម្ព អត្តាហិ តី កាសុយា ភវិស្សតិ។

[៤] រញ្ជោ ម្ភតោ ច បក្ខោ ច បុត្តោ ជាតោ អចេតសោ

សោមិ រញ្ជោ សមជ្ឈិតោ បុត្តំ មេ និក្ខណំ វនេ ។

១ ម. អូធិបទុជាតកំ ។

សុត្តន្តបិដក

ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ឯកាទសមភាគ

មហានិបាតជាតក

តេមិយ ជាតក

[១] (ទេវតាពោលថា) អ្នកកុំប្រកាសនូវភាពជាអ្នកប្រាជ្ញ ចូរ
ឲ្យជនទាំងពួង ដឹងថាជាមនុស្សល្ងង់ ជនទាំងអស់ចូរមើលឃើញ
អ្នកចុះ សេចក្តីចំរើននឹងមានដល់អ្នក ដោយវិធីយ៉ាងនេះ ។

[២] (ព្រះមហាសត្វត្រាស់ថា) បពិត្រទេវតា អ្នកនិយាយពាក្យ
ណា នឹងខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងធ្វើតាមពាក្យរបស់អ្នកនោះ បពិត្រទេវតា អ្នក
ឈ្មោះថាប្រាជ្ញានូវសេចក្តីចំរើនដល់ខ្ញុំ បពិត្រទេវតា អ្នកឈ្មោះថា
ប្រាជ្ញានូវប្រយោជន៍ (ដល់ខ្ញុំ) ។

[៣] (ព្រះមហាសត្វ) នៃនាយសារថី អ្នកប្រញាប់ប្រញាល់
ដឹករណ្តៅ តើព្រោះឲ្យអ្វី ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកដែលខ្ញុំសួរហើយ
ចូរប្រាប់មកចុះ អ្នកនឹងធ្វើអ្វីដោយរណ្តៅ ។

[៤] (នាយសារថី) ព្រះរាជបុត្តកើតមកហើយ គង់ ខ្ញុំនឹង
ដូចជាឥតចិត្ត ឯខ្ញុំនោះព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់ប្រើមកហើយថា អ្នក
ត្រូវដឹកកប់កូនអញក្នុងព្រៃចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៥] ន ពង្សិកេ ន មូតោស្មិ ន បត្រោ ន ច ចិន្ទុលោ^(១)

អធម្មំ សារថំ កយិក មញ្ចេ ភំ និក្ខណំ វនេ ។

ឧរុញាហូ ច មេ បស្ស កាសិវត្តោ សុណោហំ មេ

អធម្មំ សារថំ កយិក មញ្ចេ ភំ និក្ខណំ វនេ ។

[៦] ទេវតា នុសំ គន្ធាញ្ចេ អាទុ សក្កោ បុរិទ្ធានោ

កោ វ ភំ កស្ស វ បុត្តោ កមំ ជានេមុ តំ មយំ ។

[៧] ន ម្ហិ ទេវេ ន គន្ធាញ្ចេ ជាបិ សក្កោ បុរិទ្ធានោ

កាសិវត្តោ អហំ បុត្តោ យំ កាសុយា និក្ខត្តាសំ

តស្ស រត្តោ អហំ បុត្តោ យំ ភំ សម្មបជីវសំ

អធម្មំ សារថំ កយិក មញ្ចេ ភំ និក្ខណំ វនេ

យស្ស វុត្តស្ស ឆាយាយ និស័ទេយ្យ សយេយ្យ វ

ន តស្ស សាទំ គញ្ញេយ្យ មិត្តទុញ្ចោ ហំ ចាបកោ

យថា វុត្តោ តថា វជ្ជា យថា សាខា តថា អហំ

យថា ឆាយុបកោ ចោសោ ឯវំ ភូមសំ សារថំ

អធម្មំ សារថំ កយិក មញ្ចេ ភំ និក្ខណំ វនេ ។

១ ឧ.ន បិ ចិន្ទុលោ ។ ម. ឆ បិ វិកលោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៥) (ព្រះមហាសត្វ) ខ្ញុំមិនច្បង មិនត មិនខ្លួនទេ មិនមែន
វិកលវិការទេ នៃនាយសារថី បើអ្នកកប់ខ្ញុំក្នុងព្រៃ អ្នកឈ្មោះថា
ធ្វើខុសធម៌ អ្នកចូរមើលភ្លៅនឹងដើមដៃខ្ញុំ ទាំងចូរស្តាប់សំដីខ្ញុំ នៃ
នាយសារថី បើអ្នកកប់ខ្ញុំក្នុងព្រៃ អ្នកឈ្មោះថា ធ្វើខុសធម៌ ។

(៦) (នាយសារថី) អ្នកជាទេវតា ឬជាគន្ធាត្វ ឬក៏ជាបុរិស្សទសក្ក-
ទេវរាជ អ្នកជាអ្វី ទាំងជាកូនអ្នកណា យើងនឹងស្គាល់អ្នកបាន
ដោយប្រការដូចម្តេច ។

(៧) (ព្រះមហាសត្វ) ខ្ញុំមិនមែនជាទេវតា មិនមែនជាគន្ធាត្វ មិន
មែនជាបុរិស្សទសក្កទេវរាជទេ អ្នកកប់បុគ្គលណាក្នុងរណ្តៅ បុគ្គល
នោះ គឺខ្ញុំជាកូនរបស់ព្រះបាទកាសិកៈ អ្នករស់នៅដោយស្រួល
(ព្រោះអាស្រ័យ) នូវព្រះរាជាណា ខ្ញុំជាកូនរបស់ព្រះរាជានោះ នៃ
នាយសារថី បើអ្នកនឹងកប់ខ្ញុំក្នុងព្រៃ អ្នកឈ្មោះថាធ្វើខុសធម៌ បុគ្គល
គប្បីអង្គុយ ឬដេកក្រោមម្លប់ឈើណា មិនគប្បីកាច់បំបាក់មែកឈើ
នោះទេ ព្រោះថាអ្នកទ្រុស្តមិត្តជាមនុស្សលាមក នៃនាយសារថី
ព្រះរាជាទុកដូចជាដើមឈើ ខ្លួនខ្ញុំទុកដូចជាមែកឈើដែរ អ្នក-
ឯងទុកដូចបុរស ដែលចូលទៅជ្រកក្រោមម្លប់ឈើដូច្នោះ នៃ
នាយសារថី បើអ្នកកប់ខ្ញុំក្នុងព្រៃ អ្នកឈ្មោះថាធ្វើខុសធម៌ ។

(៨) ពហុតត្ថកោ ភវតិ វិប្បមុត្តោ សកដ្ឋរា

ពហុ នំ ឧបដ្ឋានំ យោ មិត្តានំ ន ទុព្ពតិ ។

យំ យំ ជនបទំ យាតិ និគមេ រាជធានីយោ

សព្វត្ថ បូជិតោ ហោតិ យោ មិត្តានំ ន ទុព្ពតិ ។

នាស្ស ចោរា បសហន្តិ នាតិមញ្ញាតិ ខត្តិយោ

សព្វេ អមិត្តេ ភវតិ យោ មិត្តានំ ន ទុព្ពតិ ។

អកុទ្ធា សយំ ឯតិ សភាយ បដិទ្ធិតោ

ញាតិនំ ឧត្តមោ ហោតិ យោ មិត្តានំ ន ទុព្ពតិ ។

សក្កត្វា សក្កតោ ហោតិ គរុ ហោតិ សតារាវេ

វណ្ណតិកត្តកតោ ហោតិ យោ មិត្តានំ ន ទុព្ពតិ ។

បូជកោ លភតេ បូជំ វន្តកោ បដិវន្តនំ

យសោកត្តិញ្ច បប្បាតិ យោ មិត្តានំ ន ទុព្ពតិ ។

អត្ថំ យថា បដ្ឋលតិ ទេវតាវ វិរោចតិ

សិរិយា អដ្ឋហិតោ ហោតិ យោ មិត្តានំ ន ទុព្ពតិ ។

[៨] បុគ្គលណា មិនទ្រុស្តចំពោះមិត្តទាំងឡាយ បុគ្គលនោះបើ
 ចេញផុតអំពីផ្ទះរបស់ខ្លួនហើយ ជាអ្នកមានភក្តាហារច្រើន ជន
 ច្រើននាក់តែងចិញ្ចឹមជីវិត (អាស្រ័យ) បុគ្គលនោះ ។ បុគ្គលណាមិន
 ទ្រុស្តចំពោះមិត្តទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ ទៅកាន់ជនបទនិគមរាជ-
 ធានីណា ។ គេតែងបូជាភូមិទាំងអស់នោះ ។ បុគ្គលណា មិន
 ទ្រុស្តចំពោះមិត្តទាំងឡាយ ពួកចោរមិនកំហែងបុគ្គលនោះ ក្សត្រ
 ក៏មិនមើលងាយបុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះ រមែងកន្លងនូវសត្រូវទាំង
 អស់ ។ បុគ្គលណា មិនទ្រុស្តចំពោះមិត្តទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ
 មិនខឹង មកកាន់ផ្ទះរបស់ខ្លួន ជាអ្នកគេទទួលរីករាយក្នុងរោង
 សម្រាប់ប្រជុំ ជាបុគ្គលទុក្ខមរបស់ពួកញាតិ ។ បុគ្គលធ្វើសក្ការៈ
 ចំពោះ (មិត្ត) រមែងត្រូវមិត្តធ្វើសក្ការៈវិញ ជាអ្នកគោរព (មិត្ត)
 រមែងបានសេចក្តីគោរពវិញ បុគ្គលមិនប្រទូស្តមិត្ត រមែងពេញ
 ដោយគុណនឹងកិត្តិសព្ទ ។ បុគ្គលអ្នកបូជាមិត្ត រមែងបានការ
 បូជាវិញ ជាអ្នកសំពះមិត្ត រមែងបានការសំពះតបវិញ បុគ្គល
 មិនប្រទូស្តមិត្ត រមែងដល់នូវយសបរិវារនឹងកិត្តិសព្ទ ។ បុគ្គល
 ណា មិនប្រទូស្តមិត្តទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ រមែងរុញរឿងដូច
 ភ្លើង រុញរឿងដូចទេវតា ជាអ្នកមិនលះបង់ចាកសិរីឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ការោ តស្ស បដាយន្តិ ខេត្តេ វុត្តំ វិហិតំ

វុត្តានំ ផលមស្មាតិ យោ មិត្តានំ ន ទុក្ខតិ ។

ទិវេតោ បព្វតាតោ វា វុត្តតោ បតិវេតោ នរោ

ចុតោ បតិជ្ជំ លភតិ យោ មិត្តានំ ន ទុក្ខតិ ។

វិវុទ្ធម្បលសន្តានំ និក្រោធមិវ មាលុតោ

អមិត្តា នប្បសហន្តិ យោ មិត្តានំ ន ទុក្ខតិ ។

(៧) ឯហិ តំ បដិទេស្សាមិ រាជបុត្ត សកំ យំ

រជ្ជំ កាវេហិ ភទ្ទន្តេ កី អរោហ្ម កវីស្សសិ ។

(៨) អលំ មេ តេន រជ្ជេន ញាតកេន ធនេន វា

យំ មេ អធម្មចរិយាយ រជ្ជំ លព្រេជ សារជិ ។

(៩) បុណ្ណបត្តំ មំ លាកេហិ រាជបុត្ត វេតោ តតោ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បុគ្គលណា មិនប្រទូស្តមិត្តតាំងឡាយ គោតាំងឡាយរបស់បុគ្គល
 នោះសម្រាលកូនដោយស្រួល ពូជដែលបុគ្គលនោះសាបព្រោះក្នុង
 ស្រែវែមដុះជាល បុគ្គលនោះ វែមនិបរិកោតផ្លែនៃពូជតាំងឡាយ
 ដែលខ្លួនសាបព្រោះហើយ ។ បុគ្គលណា មិនប្រទូស្តមិត្តតាំង
 ឡាយ បុគ្គលនោះសូម្បីធ្លាក់ទៅក្នុងជ្រោះក្តី អំពីក្តី អំពីដើមឈើ
 ក្តី ធ្លាក់ហើយ វែមនិបរិកោតផ្លែ ។ បុគ្គលណាមិនប្រទូស្តមិត្ត
 តាំងឡាយ សត្រូវតាំងឡាយគ្របសង្កត់បុគ្គលនោះមិនបាន ដូច
 ខ្យល់មិនអាចគ្របសង្កត់ដើមជ្រៃ ដែលមានឫសនឹងពួរដុះហើយ ។

[៩] (នាយសារថី) បពិត្រព្រះរាជបុត្រ សូមទ្រង់ស្តេចមក ទូល
 ព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងនាំទ្រង់ទៅកាន់ដំណាក់របស់ព្រះអង្គ សូមទ្រង់
 សោយរាជ្យចុះសេចក្តីចំរើននឹងមានដល់ទ្រង់ ទ្រង់នឹងធ្វើអ្វីក្នុងព្រៃ ។

[១០] (ព្រះមហាសត្វ) នៃនាយសារថី រាជសម្បត្តិណាដែល
 ខ្ញុំគប្បីបានដោយអធម្មចរិយៈ ខ្ញុំមិនត្រូវការដោយរាជសម្បត្តិនោះ
 ប្តូរដោយជនជាញាតិ ឬក៏ដោយទ្រព្យទេ ។

[១១] (នាយសារថី) បពិត្រព្រះរាជបុត្រ សូមទ្រង់ស្តេចទៅអំពី
 ទីនេះ ហើយញ៉ាំងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំឲ្យបាននូវរង្វាន់ជាទីត្រកអរ

មហាជនគេ បឋម៍ គេមិយជាន់

បិតា មាតា ច មេ ទន្ទំ រាជបុត្រ តយ៍ គតេ ។

ឡំរោង ច កុមារា ច វេសិយាណ ច ព្រាហ្មណ

តេប៌ អត្តមនា ទន្ទំ រាជបុត្រ តយ៍ គតេ ។

ហត្ថារោហា អនិកជ្ជា រដិកា បត្តិការកា

តេប៌ អត្តមនា ទន្ទំ រាជបុត្រ តយ៍ គតេ ។

តហ្មត្ថធាណ ជានបនា នេគមា ច សមាគតា

ឧទាយានិនិ មេ ទន្ទំ រាជបុត្រ តយ៍ គតេ ។

(១២) បិតុ មាតុ ចហំ ចត្ថោ រដ្ឋស្ស ជិតបស្ស ច

អថោ សព្វកុមារានំ នត្ថំ មយ្ហំ សកំ យរំ ។

អនុញ្ញតោ អហំ មទ្យា សព្វត្ថោ បិតរា អហំ

ឯកោ អរោ បព្វជិតោ ន កាមេ អភិបត្តយេ ។

បពិត្រព្រះរាជបុត្រ កាលបើព្រះអង្គស្តេចទៅហើយ ព្រះរាជបិតា
 នឹងព្រះមាតា គប្បីប្រទាន (វង្វាន់) ដល់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។

បពិត្រព្រះរាជបុត្រ កាលទ្រង់ស្តេចទៅហើយ ពួកស្រីស្នំនឹងរាជ-
 កុមារ ពួកឈ្មួញនឹងពួកព្រាហ្មណ៍ ជនទាំងអម្បាលនោះមានចិត្ត
 ត្រេកអរ គប្បីឲ្យ (វង្វាន់ដល់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ) ។ បពិត្រព្រះរាជបុត្រ
 កាលទ្រង់ស្តេចទៅហើយ ពួកហ្មង់រី ពួកពលរក្សាព្រះអង្គ ពួក
 ពលរថ ពួកថ្មើរជើង ជនទាំងអម្បាលនោះ មានចិត្តត្រេកអរ
 គប្បីឲ្យ (វង្វាន់ដល់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ) ។ បពិត្រព្រះរាជបុត្រ កាល
 ទ្រង់ស្តេចទៅ ពួកអ្នកជនបទ នឹងពួកអ្នកនិគម មានធុញ្ញាហារ
 ច្រើន មកប្រជុំគ្នា គប្បីឲ្យគ្រឿងបណ្តា ការទាំងឡាយដល់ទូល
 ព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។

(១២) (ព្រះមហាសត្វ...) ខ្ញុំដែលព្រះបិតាមាតា អ្នកដែន អ្នក
 និគមនឹងពួករាជកុមារទាំងពួង បានលះចោលហើយ ផ្ទះរបស់ខ្លួន
 ខ្ញុំមិនមានទេ ខ្ញុំដែលព្រះមាតាបានអនុញ្ញាតឲ្យទទួលរាជ្យ ៧ ថ្ងៃ
 ហើយ ខ្ញុំដែលព្រះបិតាលះចោលស្រឡះហើយ ខ្ញុំនឹងឬសនៅ
 ក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង មិនប្រាថ្នាទូរក្សាទាំងឡាយឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១៣] អបិ អតរមាណំ ដលាសាវ សមិជ្ឈតិ
វិបក្កព្រហ្មចរិយោស្មិ ឯវំ ជាតាហិ សារថិ ។
អបិ អតរមាណំ សម្មទត្ថោ វិបច្ចតិ
វិបក្កព្រហ្មចរិយោស្មិ និក្ខត្ថោ អក្កតោកយោ ។
[១៤] ឯវំ វត្ថុកតោ សត្តោ វិសដ្ឋវចនោ ច សោ
កស្មា បិតុ ច មាតុ ច សន្និកេន ន ភណ្ឌំ តទា ។
[១៥] ជាហំ អសន្និតា បក្ខោ ន ពជិរោ អសោតតា
ជាហំ អជ្ឈិតា មូតោ មា មំ មូតមជារយំ ។
បុរិមំ សវាមហំ ជាតិ យត្ត រជ្ជមការយំ
ការយិត្វា តហិ រជ្ជិ ទាបន្តំ និរយំ កុសំ ។
វិសតិញ្ចោវ វស្សានិ តហិ រជ្ជមការយំ
អសីតវស្សសហស្សានិ និរយម្មិ អបច្ចសី ។
តស្ស រជ្ជស្សហំ^(១) ភីតោ មា មំ រជ្ជភីសេចយំ
តស្មា បិតុ ច មាតុ ច សន្និកេន ន ភណ្ឌំ តទា ។

១- រជ្ជស្សហន្តំ អន្តរាយំ វិស្សតិ ។

[១៣] សេចក្តីប្រាថ្នាជាផល តែងសម្រេចដល់ខ្ញុំកាលមិនប្រញាប់ប្រញាល់ (អស់ ១៦ ឆ្នាំ) ខ្ញុំជាអ្នកមានព្រហ្មចរិយធម៌ចាស់ក្លាហើយ នៃនាយសារថ៍ អ្នកចូរជីវិតនេះចុះ ។ ប្រយោជន៍ដ៏ប្រពៃ តែងសម្រេចដល់ខ្ញុំកាលមិនប្រញាប់ប្រញាល់ ខ្ញុំជាអ្នកមានព្រហ្មចរិយធម៌ចាស់ក្លាហើយ ខ្ញុំចេញផុតហើយ នឹងមានភ័យអំពីណា ។

[១៤] (នាយសារថ៍...) ទ្រង់នោះមានព្រះបន្ទូលពីរោះ មានព្រះបន្ទូលក្បោះក្បាយយ៉ាងនេះ ហេតុអ្វីបានជាទ្រង់ មិនមានព្រះបន្ទូលក្នុងសំណាក់ នៃព្រះបិតាព្រះមាតា ក្នុងពេលនោះ ។

[១៥] (ព្រះមហាសត្វ...) ខ្ញុំមិនមែនខ្វិនព្រោះមិនមានសត្វាក់ទេ ខ្ញុំមិនមែនថ្លង់ព្រោះមិនមានសោតប្រសាទទេ ខ្ញុំមិនមែនគព្រោះមិនមានជីវ្ហប្រសាទទេ អ្នកកុំសំគាល់ខ្ញុំថាជាមនុស្សគឿយ ។ ខ្ញុំរលឹកឃើញនូវជាតិមុន ជាជាតិដែលខ្ញុំបានសោយរាជ្យ លុះខ្ញុំសោយរាជ្យក្នុងជាតិនោះហើយ ក៏ធ្លាក់នរកគួរស្លៀប ។ ខ្ញុំសោយរាជ្យក្នុងជាតិនោះអស់ ២០ ឆ្នាំ បានឆេះក្នុងនរកអស់ ៨ ម៉ឺនឆ្នាំ ។ ខ្ញុំខ្លាចរាជ្យនោះ កុំឲ្យព្រះមាតាបិតាអភិសេកខ្ញុំក្នុងរាជ្យ ព្រោះហេតុនោះបានជាខ្ញុំមិននិយាយក្នុងសំណាក់ នៃព្រះបិតាមាតាក្នុងកាលនោះ ។

មហាជំពូក បឋម តេមិយដាតកំ

ឡឆ្នើម មិ និស័នេត្វា បិតា អត្តានុសាសន៍
 ឯកំ បាណេ ពន្ធន ឯកំ ឧបាសន៍ត្រី(១) ។
 ឯកំ ស្វលស្មី ឡាង ឥន្ទស្ស អនុសាសន៍
 តាយាហំ ដុសំ សុត្វា វាចាយោ សម្មាសន៍តា ។
 អម្បតោ ម្បតវណ្ណោ អបក្ខោ បក្ខសម្មតោ
 សកោ មត្តកវស្មី អប្បាហំ សំបវ្យតោ ។
 កសិវត្ថុ បរិវត្ថុ តត្ថា ធុត្ថោ សំយុត្តំ
 កោមិ ជីវិតមាគម្ម វេរំ កាយិវាជ កេនចិ ។
 បញ្ចាយ ច អលាភេន ធម្មស្ស ច អនិស្សនា
 កោមិ ជីវិតមាគម្ម វេរំ កាយិវាជ កេនចិ ។
 អបិ អត្ថរមាណំ ដលាសាវ សមិជ្ឈតិ
 វិបក្កព្រហ្មចរិយោស្មី ឯវំ ជាណាហំ សាវេ ។
 អបិ អត្ថរមាណំ សម្មទត្ថោ វិបក្កតិ
 វិបក្កព្រហ្មចរិយោស្មី ធិត្ថត្ថោ អក្កតោគយោ

 ១ ឧបាសន៍ត្រី អន្តរាហ័យ វិស្សតិ ។

ព្រះរាជបិតាបានឲ្យខ្ញុំអង្គុយលើព្រះទុរ ហើយទ្រង់វិនិច្ឆ័យក្តីថា អ្នក
 ទាំងឡាយចូរសំឡាប់ ចោរ ១ នាក់ ចូរចងចោរ ១ នាក់ (ធ្វើចោរ
 ១ នាក់)ឲ្យប្រឡាក់ដោយទឹកក្បូង ។ ចូរដោតចោរ ១ នាក់លើ
 ឈើស្រួច ព្រះរាជបិតាត្រាស់បង្គាប់មហាជន ដោយប្រការដូច្នេះ
 លុះខ្ញុំស្តាប់នូវវាចាដ៏អាក្រក់នោះ ដែលព្រះរាជបិតា ទ្រង់ត្រាស់
 ហើយ ។ ខ្ញុំមិនគរទេ តែមានកេរ្តិ៍ដូចបុគ្គលគ ខ្ញុំមិនខ្វិនទេ តែ
 សន្មតថាដូចជាខ្វិន ខ្ញុំបាននៅជ្រមុជជ្រមុលក្នុងមូត្រនឹងករិសរបស់
 ខ្លួន ។ ជីវិត (របស់សត្វ) លំបាកផង តិចផង ជីវិតនោះ
 ប្រកបដោយទុក្ខ បុគ្គលណា អាស្រ័យនូវជីវិតនេះហើយ គប្បីធ្វើ
 នូវព្រៀរដោយហេតុណានីមួយ ។ បុគ្គលណា អាស្រ័យនូវជីវិត
 នេះហើយ គប្បីធ្វើនូវព្រៀរ ដោយហេតុណានីមួយ ព្រោះមិន
 បានបញ្ញាផង ព្រោះមិនឃើញធម៌ផង ។ សេចក្តីប្រាថ្នាជាផល
 តែងសម្រេចដល់ខ្ញុំកាលមិនប្រញាប់ប្រញាល់ ខ្ញុំជាអ្នកមានព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌ចាស់ក្លាហើយ នៃនាយ សារថី អ្នកចូរជំនួយនេះចុះ ។
 ប្រយោជន៍ដ៏ប្រពៃ តែងសម្រេចដល់ខ្ញុំកាលមិនប្រញាប់ប្រញាល់
 ខ្ញុំជាអ្នកមានព្រហ្មចរិយធម៌ចាស់ក្លាហើយ ខ្ញុំចេញផុតហើយ នឹង
 មានភ័យអំពីណា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាតកំ

[១៦] អហម្មំ បព្វជីស្សាបី រាជបុត្រ តវន្តិកេ

អក្កយស្ស មំ កន្ទន្ទេ បព្វជ្ជា បម ឧប្បតិ ។

[១៧] វេទំ ជិយ្យាទយិត្វាន អនណោ ឯហំ សារថិ

អនណស្ស ហំ បព្វជ្ជា ឯតំ វេសីកំ វណ្ណាតំ ។

[១៨] យទេវេ ត្យាហំ វចនំ អត្ថរំ កន្ទបត្ថុ តេ

តទេវេ មេ ភំ វចនំ យាចិតោ កត្តមរហសិ ។

វេទេវេ តាវ អច្ឆស្ស យាវ រាជានមាណយេ

អប្បេវ តេ បិតា ជិស្វា បតីតោ សុមនោ សិយា ។

[១៩] កកោមិ តេ តំ វចនំ យំ មំ កណាសិ សារថិ

អមហម្មំ ទដ្ឋកាមោស្មិ បិតរំ មេ វេនាគតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(១៦) (នាយ សារថី) បពិត្រព្រះរាជបុត្រ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងបួស
 ក្នុងសំណាក់ព្រះអង្គ បពិត្រព្រះរាជបុត្រដ៏ចម្រើន សូមទ្រង់ត្រាស់
 ហៅទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ (ឲ្យបួសធន) ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំពេញចិត្តនឹង
 បព្វជ្ជាដែរ ។

(១៧) (ព្រះមហាសត្វ) នៃនាយ សារថី អ្នកចូរប្រគល់នូវថេរី ហើយ
 ជាអ្នកមិនមានបំណុលសឹមមកចុះ ព្រោះថាបព្វជ្ជា (រមែងសម្រេច)
 ដល់បុគ្គលមិនមានបំណុល បព្វជ្ជាកម្មនេះពួកវាសីសរសើរហើយ ។

(១៨) (នាយ សារថី) សេចក្តីចម្រើនចូរមានដល់ទ្រង់ ពាក្យណា
 ដែលទ្រង់បានថ្លែងហើយ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងធ្វើតាមពាក្យនោះ
 ទ្រង់ដែលទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអន្ទុះហើយ គួរធ្វើតាមពាក្យរបស់ទូល
 ព្រះបង្គំជាខ្ញុំនោះផង ។ សូមទ្រង់ស្តេចគង់នៅក្នុងទីនេះ ដរាប
 ដល់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ នាំព្រះរាជមកដល់ ព្រះបិតារបស់ទ្រង់ទត
 ឃើញហើយ សមជាមានព្រះហឫទ័យត្រេកអររីករាយ ។

(១៩) (ព្រះមហាសត្វ) នៃនាយ សារថី អ្នកនិយាយពាក្យណា
 នឹងខ្ញុំ នឹងធ្វើតាមពាក្យរបស់អ្នកនោះ ឯខ្ញុំមានបំណង ដើម្បី
 ចូរប្រះបិតារបស់ខ្ញុំ ដែលទ្រង់ស្តេចយាងមកក្នុងទីនេះដែរ ។

មហាសីហា បឋម តេជយសាគរំ

ឯហំ សម្ម ឯវត្ថុស្ស កុសលំ វជ្ជាសិ ញាតិនំ
មាតរំ បិតរំ មយំ វុត្តោ វជ្ជាសិ វន្តនំ ។

[២០] តស្ស ចានេ កហេត្វាន កត្វា ច នំ បទក្ខីណំ
សារថំ រថមារុយ្ហ រាជទ្វារំ ឧបាគមំ ។

[២១] សុញ្ញំ មាតា រមំ ទិស្វា ឯកំ សារថំមាគតំ
អស្សុប្បុល្លាហំ នេត្តេហំ រោទន្តំ នំ ឧទិក្ខតិ
អយំ សោ សារថំ ឯតំ ឯហន្ធា មម អត្រជំ ។

ឯហតោ ទ្ធន មេ បុត្តោ បវេស្យា ភូមិវឌ្ឍនោ
អមិត្តា ទ្ធន នន្ទន្តំ បតីតា ទ្ធន វេរិនោ
អាគតំ សារថំ ទិស្វា ឯហន្ធា មម អត្រជំ ។

សុញ្ញំ មាតា រមំ ទិស្វា ឯកំ សារថំមាគតំ
អស្សុប្បុល្លាហំ នេត្តេហំ រោទន្តំ នំ បវេស្យតិ ។
តិក្ខុ មតោ តិក្ខុ បត្តោ តិក្ខុខោ វិលបី តនា
ឯហតាមាណោ ភូមិយា នំ មេ អត្តាហំ សារថំ ។

ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកទៅហើយ ចូរមកវិញ ចូរត្រឡប់ទៅសិនចុះ
អ្នកប្រាប់នូវសេចក្តីសុខដល់ញាតិទាំងឡាយ អ្នកដែលខ្ញុំប្រាប់ហើយ
គប្បីក្រាបទូលនូវការថ្វាយបង្គំ ចំពោះព្រះមាតាបិតា ។

(២០) (អភិសមុទតាថា) នាយសារថី ចាប់ព្រះបាទនៃព្រះ
មហាសត្វនោះ ហើយក៏ធ្វើប្រទក្សិណព្រះមហាសត្វនោះ រួច
ឡើងជិះរថ បរចូលទៅកាន់រាជទ្វារ ។

(២១) ព្រះមាតាទតឃើញរថទេ ក៏មានព្រះនេត្រដ៏ពេញពោរ
ដោយព្រះអស្សុ ទ្រង់ព្រះកន្សែង មៀងមើលទៅនាយសារថីនោះ
ដែលមកវិញតែឯង ដោយគិតថា នាយសារថីនេះ សម្លាប់កូន
បង្កើតរបស់អញ ហើយមកវិញ ។ កូនរបស់អញចំរើនផែនដី
នាយសារថីកប់ក្នុងផែនដីដោយពិត ពួកសត្រូវ រមែងត្រេកអរ
ដោយពិត ពួកជនមានពៀរត្រេកអរហើយដោយពិត ព្រោះឃើញ
នាយសារថី សម្លាប់កូនបង្កើតរបស់អញ ហើយមកវិញ ។ ព្រះ
មាតាទតឃើញរថទេ ក៏មានព្រះនេត្រដ៏ពេញពោរ ដោយព្រះ
អស្សុ ទ្រង់ព្រះកន្សែង សួរទៅនាយសារថីនោះ ដែលមកវិញ
តែម្នាក់ឯងថា កូនរបស់ខ្ញុំនោះ ជាមនុស្សគ្រូ ឬអ្វី ជាមនុស្ស
ខ្លួនឬអ្វី កាលអ្នកកប់ក្នុងផែនដី ក្នុងកាលនោះ កូនរបស់ខ្ញុំពិលាប
ដែរឬ ម្ចាស់នាយសារថី អ្នកចូរប្រាប់នូវរឿងនោះដល់ខ្ញុំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតក

កតំ ហត្ថេហំ តាទេហំ មូតោ បក្ខោ វិវដ្តយិ^(១)

និហត្តាមាទោ ភូមិយា នំ មេ អក្ខាហំ បុត្តតោ ។

[២២] អក្ខយ្យន្តេ អហំ អយ្យ ទដ្ឋាហំ អភយំ មម

យំ មេ សុតំ វា ទិដ្ឋំ វា វាជបុត្តស្ស សន្តតោ ។

[២៣] អភយំ សម្មតេ ទម្មំ អភីតោ ភណ្ឌា សារថិ

យន្តេ សុតំ វា ទិដ្ឋំ វា វាជបុត្តស្ស សន្តតោ ។

[២៤] នសោ មូតោ នសោ បក្ខោ វិសដ្ឋវេទោ ចសោ

វដ្ឋស្ស តិរ សោ ភីតោ អតិរា អាឈយេ ពហូ ។

បុរិមំ សុតំ សោ ជាតិ យត្ថ វដ្ឋមការយិ

ការយិត្វា តហិ វដ្ឋំ ចាបត្ថំ និរយំ កុសំ ។

វិសតិចេវ វស្សានិ តហិ វដ្ឋមការយិ

អសីតវស្សសហស្សានិ និរយម្ហំ អបច្ចំ សោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(កូនរបស់ខ្ញុំនោះ) ជាមនុស្សគ ជាមនុស្សខ្លួន កាលអ្នកកប់ក្នុង
ផែនដី បានកម្រើកផែនដីជើងដូចម្តេចដែរ (ម្ចាស់នាយសារថី)
អ្នកដែលខ្ញុំសួរហើយ ចូរប្រាប់រឿងនោះ ។

(២២) (នាយសារថី) បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ (ថេ) ព្រះ
នាងឲ្យអភ័យដល់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ហេតុណាដែលខ្ញុំបានឮហើយ
ឬបានឃើញហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះរាជបុត្រ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ
នឹងក្រាបទូលនូវហេតុនោះ ដល់ព្រះនាង ។

(២៣) (ព្រះរាជទេវី) ម្ចាស់សារថីសំឡាញ់ ខ្ញុំឲ្យអភ័យដល់អ្នក
ហេតុណាដែលអ្នកបានឮហើយ ឬបានឃើញហើយក្នុងសំណាក់
នៃព្រះរាជបុត្រ អ្នកកុំភិតភ័យ ចូរប្រាប់នូវហេតុនោះចុះ ។

(២៤) (នាយសារថី) ព្រះរាជបុត្រនោះ មិនមែនគទេ ព្រះរាជ-
បុត្រនោះមិនមែនខ្លួនទេ ឯព្រះរាជបុត្រនោះ មានព្រះបង្កូលក្បោះ
ក្បាយបានឮថា ព្រះរាជបុត្រនោះ ទ្រង់ខ្លាចរាជ្យ ទើបបានជាធ្វើនូវ
ពុតត្បូតច្រើនយ៉ាង ។ ព្រះរាជបុត្រនោះ ទ្រង់រឭកឃើញនូវជាតិមុន
ជាជាតិដែលបានទ្រង់សោយរាជ្យ លុះសោយរាជ្យក្នុងទីនោះហើយ
ធ្លាក់នរកគួរស្មែង ។ ព្រះរាជបុត្រនោះ បានសោយរាជ្យ
ក្នុងទីនោះ អស់ ២០ ឆ្នាំ គត់ បានឆេះក្នុងនរកអស់ ៨ ម៉ឺនឆ្នាំ ។

មហានិពាគេ បឋមំ គេមិយដាតកំ

តស្ស រដ្ឋស្ស សោ ភីតោ មា មំ រដ្ឋភិសេចយំ

តស្មា មិត្ត ច មាតុ ច សន្តិគេ ន ភណ្ឌី តទា ។

អង្គប្បច្ចង្គសម្បជ្ជោ អាហាហាបរិណាហាវា

វិសដ្ឋវេទនា បញ្ញា មត្តេ សត្តស្ស តិដ្ឋតិ ។

សចេ តំ ទដ្ឋកាមាសំ រាជបុត្តំ តវត្រជំ

ឯហំ តំ នាបយិស្សាមិ យត្ថ សម្មតិ តេមិយោ ។

(២៥) យោជយន្ត រាជេ អស្សេ កង្ខំ នាគេ និពន្ធប

ឧទ្ទិរយន្ត សង្ខបល្លាវា នទន្ត (១) ឯកោត្តរា ។

នទន្ត កេវិសន្ននា វត្ថុ នទន្ត ទុក្ខកំ

នេតមា ច មំ អន្ធន្ត កង្ខំ បុត្តនិវាទកោ ។

ឌីរោនា ច កុមារា ច វេសិយានា ច ព្រាហ្មណ

ឌិប្បំ យានានិ យោជេន្ត កង្ខំ បុត្តនិវាទកោ ។

ហត្ថាហោ អនិកដ្ឋា វជីកា បត្តិការកោ

ឌិប្បំ យានានិ យោជេន្ត កង្ខំ បុត្តនិវាទកោ ។

ព្រះរាជបុត្រនោះ ទ្រង់ខ្លាចរាជ្យនោះហើយ (ក៏តាំងព្រះរាជហ្វឺយ ថា) ព្រះរាជមាតាបិតា កុំអភិសេកអញក្នុងរាជ្យ ព្រោះហេតុនោះ ទើបព្រះរាជបុត្រ មិនមានបន្ទូលក្នុងសំណាក់នៃព្រះបិតា នឹងព្រះ មាតាក្នុងកាលនោះ ។ ព្រះរាជបុត្រនោះ បរិច្ចណ៍ដោយអវយវៈតូច ធំ មានកំពស់នឹងទំហំ (ដ៏ស៊ប់ស្អួន) មានព្រះបន្ទូលដ៏ក្បោះក្បាយ មានបញ្ញា ទ្រង់បិតនៅក្នុងផ្ទះស្នាក់ ។ បើព្រះនាងមានប្រាថ្នា ដើម្បីឃើញព្រះរាជបុត្រ ជាកូនបង្កើតរបស់ព្រះនាង សូមព្រះនាង យាងទៅចុះ តេមិយកុមារគង់នៅក្នុងទីណា ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងនាំ ព្រះនាងឲ្យដល់ទីនោះ ។

(២៥)(ព្រះបាទកាសិកៈ)នាយសារថ៍ទាំងឡាយចូរទីមសេះក្នុងរថ អ្នកទាំងឡាយចូរចងដង្កន់នាដំរី ស័ន្ទនឹងស្ករចូរលាន់សំឡេងឡើង ស្ករមានមុខតែម្ខាង ចូរលាន់សំឡេងឡើង ។ ស្ករដែលគេពាសល្អ ហើយចូរបន្ទីសំឡេង ស្ករមានសំឡេងពីរោះចូរលាន់សំឡេងឡើង ទាំងពួកអ្នកនិគម ចូរទៅតាមយើងចុះ យើងនឹងទៅឲ្យធុរាង្គដល់កូន របស់យើង ។ ពួកស្រីស្មុំនឹងរាជកុមារ ពួកឈ្មួញនឹងពួកព្រាហ្មណ៍ ចូរនាំគ្នាទីមយានឲ្យឆាប់ យើងនឹងទៅឲ្យធុរាង្គដល់កូនរបស់យើង ។ ពួកហ្មង្គរី ពួកពាលសេះ ពួកពាលរថ ពួកពាលថ្មើរដើង ចូរ នាំគ្នាទីមយានឲ្យឆាប់ យើងនឹងទៅឲ្យធុរាង្គដល់កូនរបស់យើង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សមាគតា ជាឧបទា ទេសមា ច សមាគតា

ចិប្បយាធានិ យោជេន្ត កង្ខំ បុត្តនិវាទកោ ។

[២៦] អស្ស ច សារថី យុត្តេ សិទ្ធិវេ សីយវហនេ

រាជទ្វារំ ឧបាគតំ យុត្តា ទេវេ វេមេ ហយា ។

[២៧] ជ្វលា ជវេន ហាយន្តិ កីសា ហាយន្តិ ថាបសា(១)

កីសេ ជ្វលេ វិវជ្ជិតា សំសដ្ឋា យោជិតា ហយា ។

[២៨] តតោ រាជា តរមាទោ យុត្តមារុយ សន្ទនំ

វត្តាតារំ អជ្ឈកាសិ សព្វាវ អនុយាថ មំ ។

វាលីវជនិម្ពណ្ណាសំ ខកំ ឆត្តញ្ច បណ្ណំ

ឧបាទី វេមារុយ សុវណ្ណាហិ អលង្កតា ។

តតោ ច រាជា ចាយាសិ បុរក្ខិតាន ឧសារី

ចិប្បមេវ ឧបាគតំ យុត្ត សម្មតិ តេមិយោ ។

១ ឧ. បិប្បតា ។ ធម. កម្ពតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

អ្នកជនបទ មកប្រជុំគ្នា ទាំងអ្នកនិគមក៏មកប្រជុំគ្នា ហើយចូរទឹម
នូវយានឲ្យឆាប់ យើងនឹងទៅឲ្យឲ្យទុក្ខ ដល់កូនរបស់យើង ។

(២៦) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ឯពួកនាយសារថី (បាននាំយក) នូវ
សេះសិទ្ធពតទាំងឡាយ ជាពាហនៈមានសន្ទុះដ៏លឿន ដែលទឹម
ហើយចូលមកកាន់រាជទ្វារ (ក្រាបបង្គំទូលថា) បពិត្រព្រះសម្មតិ-
ទេព សេះទាំងឡាយនេះ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានទឹមរួចហើយ ។

(២៧) (ព្រះរាជា) ពួកសេះធាត់ៗ រមែងសាបសូន្យចាកសន្ទុះ
ពួកសេះស្គមៗ រមែងសាបសូន្យចាកកំឡាំង អ្នកទាំងឡាយត្រូវ
រៀបរង់នូវពួកសេះស្គមនឹងសេះធាត់ចេញ ហើយទឹមតែពួកសេះ
ដែលប្រកប (ដោយវ័យសម្បូរ សន្ទុះ កំឡាំង) វិញ ។

(២៨) លំដាប់នោះ ព្រះរាជាទ្រង់ប្រញាប់ប្រញាល់ឡើងគង់រថ
ដែលនាយសារថីទឹមហើយ ទ្រង់ត្រាស់ទៅនឹងស្រ្តីស្នំថា នាងទាំង
អស់គ្នា ចូរទៅតាមយើងចុះ ។ នាងទាំងឡាយចូរប្រដាប់ដោយ
មាសទាំងឡាយ ហើយកាន់យកនូវផ្ចិត មកុដ ព្រះខាន់ស្លេត-
ច្បុក្រ នឹងស្បែកជើង រួចឡើងជិះរថមក ។ បន្ទាប់ពីនោះមក
ព្រះរាជាបានឲ្យនាយសារថីដើរមុខ ហើយទ្រង់ស្តេចយាងទៅ
តេមិយកុមារនៅក្នុងទីណា ក៏យាងទៅក្នុងទីនោះយ៉ាងឆាប់ ។

[២៩] តញ្ច ទិស្វាន អាយុន្តំ ជលន្តមិវ តេជសា

ខត្តសង្ឃបរិព្វឡំ^(១) តេមិយោ ឯតទព្រំ ។

កត្វំ នុ តាត កុសលំ កត្វំ តាត អនាមយំ

សព្វា ច រាជកញ្ញាយោ អរោតា មយ្ហ មាតរោ ។

[៣០] កុសលញ្ចេវមេ បុត្ត អថោ បុត្ត អនាមយំ

សព្វា ច រាជកញ្ញាយោ អរោតា តុយ្ហ មាតរោ ។

[៣១] កត្វំ អមជ្ឈោ តាត កត្វំ តេ សុរាមប្បយំ

កត្វំ សុត្វេ ច ជម្មេ ច ទានេ តេ រមតី មនោ ។

[៣២] អមជ្ឈោ អហំ បុត្ត អថោ មេ សុរាមប្បយំ

អថោ សុត្វេ ច ជម្មេ ច ទានេ មេ រមតី មនោ ។

[៣៣] កត្វំ អរោតំ យោគ្គន្តេ កត្វំ វាហតិ វាហ នំ

កត្វំ តេ ព្យាធិយោ នត្ថំ សវីរស្សបតាបិយា ។

២ ខ. ខត្តសង្ឃបរិព្វឡំ ។ ឆ. ខត្តសង្ឃបរិព្វឡំ ។

[២៩] តេមិយៈ ទតឃើញព្រះបិតានោះ កំពុងស្តេចយាងមក
 ហាក់ដូចជារុញរឿងដោយគេផៈ ដែលពួកអាមាត្យអ្នកកាន់ព្រះខាន់
 ហែហមហើយ ទើបត្រាស់សួរព្រះបិតានោះថា បពិត្រព្រះបិតា
 ព្រះអង្គមានសេចក្តីសុខសប្បាយទេឬ បពិត្រព្រះបិតា ព្រះអង្គមិន
 មានព្រះអាពាធទេឬ រាជកញ្ញាទាំងអស់ ជាព្រះមាតារបស់ខ្ញុំមិន
 មានរោគទេឬ ។

[៣០] (ព្រះវរបិតា) នៃកូនខ្ញុំសុខសប្បាយទេ នៃកូនខ្ញុំមិនមាន
 ជម្ងឺដ៏ម្តាត់ទេ រាជកញ្ញាទាំងអស់ជាមាតារបស់អ្នក មិនមានរោគទេ ។

[៣១] (មហាសត្វ) បពិត្រព្រះបិតា ព្រះអង្គមិនសោយទឹក
 ស្រវឹងទេឬ សុរាមិនពេញព្រះទ័យរបស់ព្រះអង្គទេឬ ព្រះទ័យ
 របស់ព្រះអង្គ ត្រេកអរក្នុងសច្ចៈក្នុងធម៌នឹងក្នុងបានដែរឬ ។

[៣២] (ព្រះវរបិតា) នៃកូន ខ្ញុំមិនផឹកទឹកស្រវឹងទេ មួយទៀត
 សុរាមិនពេញចិត្តខ្ញុំទេ ឯចិត្តរបស់ខ្ញុំ តែងត្រេកអរក្នុងសច្ចៈ ក្នុង
 ធម៌នឹងក្នុងបាន ។

[៣៣] (មហាសត្វ) យានរបស់ព្រះអង្គមិនខូចទេឬ វាមានៈ
 របស់ព្រះអង្គតែងប្រព្រឹត្តទៅបានដែរឬ ព្យាធិទាំងឡាយជាគ្រឿង
 ដុតកំដៅសរីរៈ មិនមានដល់ព្រះអង្គទេឬ ។

[៣៤] អថេ អរោកំ យោកំ មេ អថេ វាហតិ វាហនំ

អថេ មេ ព្យាដិយោ នត្ថិ សវ័ស្សបតាបិយា ។

[៣៥] កច្ចំ អន្តា ច តេ ដីតា មជ្ឈេ ច ពហលា តវ

កោដ្ឋាតារញ្ច កោសញ្ច កច្ចំ តេ បដិសណ្ឋិតំ ។

[៣៦] អថេ អន្តា ច មេ ដីតា មជ្ឈេ ច ពហលា មម

មម កោដ្ឋាតារញ្ច កោសញ្ច សត្វំ មេ បដិសណ្ឋិតំ ។

[៣៧] ស្វាគតន្តេ មហារាជ អថេ តេ អនុរាគតំ

បតិដ្ឋាបេន្ទ បល្លង្គំ យត្ថ រាជា និសក្កតិ ។

[៣៨] ឥនេវ តេ និស័ន្ទស្ស និយតេ បណ្ណាសន្តវេ

ឯត្ថោ ខុទ្ទកមាធាយ ទាទេ បក្ខាលយស្ស តេ ។

[៣៩] ឥនម្បំ បណ្ណាតំ មហ្មំ រន្ធ�ំ រាជ អលោណាតំ

បរិគុញ្ច មហារាជ ទាហុនោ មេសំ អាគតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

(៣៤) (ព្រះវរបិតា) ឯយានរបស់ខ្ញុំឥតមានខូចទេ វាមានៈ
របស់ខ្ញុំក៏ប្រព្រឹត្តទៅបានដោយស្រួល ព្យាធិទាំងឡាយជាគ្រឿង
ដុតកំដៅសរីរៈ មិនមានដល់ខ្ញុំទេ ។

(៣៥) (មហាសត្វ) ជនបទនៅទីប្រទល់ដែន របស់ព្រះអង្គ
(ស្រុកនឹងនិគម) របស់ព្រះអង្គទាំងមូល ដែលតាំងនៅកណ្តាល
ដែនដី ជាស្រុកសម្បូណ៍ដែរឬ ឃ្លាំងនឹងជម្រក ព្រះអង្គបាន
តម្កល់ទុកស្រួលបួលទេឬ ។

(៣៦) (ព្រះវរបិតា) ជនបទនៅទីប្រទល់ដែនរបស់ខ្ញុំ (ស្រុកនឹង
និគម) ទាំងមូលរបស់ខ្ញុំ ដែលតាំងនៅកណ្តាលដែនជាស្រុកសម្បូណ៍
ឃ្លាំងនឹងជម្រកទាំងអស់ ខ្ញុំបានតម្កល់ទុកស្រួលបួលហើយ ។

(៣៧) (មហាសត្វ) បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គស្តេចយាងមកល្អ
ហើយ មួយទៀត ព្រះអង្គស្តេចមកមិនមែនអាក្រក់ទេ រាជបុរស
ចូររៀបចំបល្ល័ង្កវាទីគង់របស់ព្រះរាជា ។

(៣៨) ព្រះអង្គគង់លើកម្រាលស្លឹកឈើ ដែលគេតែងតាំងហើយ
សូមព្រះអង្គយកទឹកអំពីទីនេះ លាងព្រះបាទា របស់ព្រះអង្គចុះ ។

(៣៩) បពិត្រព្រះរាជា ស្លឹកនេះដែលអាត្មាកាតចំអិនហើយ ជា
របស់មិនមានរសៃប្រៃ បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គស្តេចសោយចុះ
ព្រះអង្គទើបស្តេចយាងមកដល់ ទុកជាក្លៀវរបស់អាត្មាកាត ។

[៤០] ធាបំ បណ្ណកំ កុញ្ញេ ន ហេតំ បយ្ហ កោដនំ

សាលំ ឌុទំ កុញ្ញេ សុច្ឆមិស្វបសេចនំ ។

[៤១] អន្តរកំ មំ បដិភាតិ ឯកកម្មំ វហោគតំ

ឯទិសំ កុញ្ញមាណំ តេន វណ្ណោ បស័ទតំ ។

[៤២] ឯកោ រាជ និបជ្ជាមិ និយតេ បណ្ណាសន្តរេ

តាយ មេ ឯកសេយ្យយ រាជ វណ្ណោ បស័ទតំ ។

ន ច នេត្តិ សត្វា មេ រាជវត្តា ឧបជ្ជិតា

តាយ មេ ឯកសេយ្យយ រាជ វណ្ណោ បស័ទតំ ។

អត្ថតំ ជាទុសោចាមិ នប្បជ្ឈបបាធាតំ

បច្ចុប្បន្នេន យាបេមិ តេន វណ្ណោ បស័ទតំ ។

អនាគតប្បជ្ឈបបាយ អត្ថតស្សាទុសោចជា

ឯតេន ពាលា សុស្សនំ នន្ទោវ ហវតោ លុតោ ។

(៤០) (ព្រះវរបិតា) ខ្ញុំមិនបរិភោគស្លឹកនេះទេ ព្រោះស្លឹកឈើនេះ
មិនមែនជាភោជនរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំបរិភោគតែបាយ នៃស្រូវសាលី
ដែលឈាយដោយសាច់ដ៏ស្អាត ។

(៤១) សេចក្តីអស្ចារ្យកើតប្រាកដដល់ខ្ញុំ ព្រោះឃើញ (លោក)
នៅស្ងួតតែម្នាក់ឯង កាលលោកបរិភោគភោជនបែបនេះ សម្បុរ
នៅតែស្រស់ថ្លាដោយហេតុដូចម្តេច ។

(៤២) (មហាសត្វ) បពិត្រព្រះរាជា អាត្មាភាពម្នាក់ឯងស៊ី
លើកម្រាលស្លឹកដែលតាំងទុកហើយ បពិត្រព្រះរាជា វណ្ណៈរបស់
អាត្មាភាពស្រស់ថ្លា ដោយដំណេកម្នាក់ឯងនោះ ។ ពួកអ្នកត្បាញ
ព្រះរាជាដែលសៀតព្រះខាន់ មិនប្រាកដដល់អាត្មាភាពទេ បពិត្រ
ព្រះរាជា វណ្ណៈរបស់អាត្មាភាព ថ្លាស្រស់ដោយដំណេកម្នាក់
ឯងនោះ ។ អាត្មាភាព មិនតាមសោកនឹងអារម្មណ៍ ដែលកន្លង
ហើយ មិនប្រាថ្នាអារម្មណ៍ដែលមិនទាន់មកដល់ ញ៉ាំងអត្តភាព
ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយវត្ថុដែលលើកឡើងចំពោះមុខ ហេតុនោះ បាន
ជាវណ្ណៈរបស់អាត្មាភាព រមែងថ្លាស្រស់ ។ ជនពាលទាំងឡាយ
តែងរើស្អក ព្រោះសេចក្តីប្រាថ្នាអារម្មណ៍ ដែលមិនទាន់មកដល់
ព្រោះសេចក្តីតាមសោកស្តាយអារម្មណ៍ ដែលកន្លងទៅហើយនេះ
ដូចជាដើមបបូសមានសម្បុរខៀវ ដែលគេដកហាលថ្ងៃដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[២៣] ហត្ថានីតំ រថានីតំ អស្សេ បត្តិញ ចម្មុនោ
 និវេសនានំ រម្មានំ អហំ បុត្ត ទទាមិ តេ ។
 ឥត្តាភារញ្ច តេ ទម្មិ សញ្ញលម្ព័រក្ខសិតំ
 តា បុត្ត បដិបជ្ជស្ស ត្វំ នោ រាជា ករិស្សសិ ។
 កុសលា នច្ចតិភស្ស សិក្ខតា ចាតុរិក្ខយោ
 កាមេ តំ របយិស្សនំ តី អរោហ្ម ករិស្សសិ ។
 បដិរជ្ជហំ តេ កញ្ញា អានយិស្សំ អលង្កតា
 តាសុ បុត្តេ ជនេត្វាន អថ បច្ឆា បព្វជិស្សសិ ។
 យុក ច ទហារោ ចាបិ បវេមុប្បត្តិតោ សុស្វ
 រជ្ជំ កាវហំ ភន្តន្តេ តី អរោហ្ម ករិស្សសិ ។

[២៤] យុក ចរេ ព្រហ្មចរិយំ ព្រហ្មចារី យុក សិយា
 ទហារស្ស ហំ បព្វជ្ជា ឯតំ ឥសីភិ វណ្ណិតំ ។
 យុក ចរេ ព្រហ្មចរិយំ ព្រហ្មចារី យុក សិយា
 ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សាមិ នាហំ រជ្ជេនមត្តិកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាសក

(៤៣) (ព្រះវរបិតា) នៃកូន ខ្ញុំនឹងឲ្យនូវពលដ៏វៃ ពលរថ ពល
 សេះ ពលប្តីរជេនី ពួកជនពាក់គ្រឿងក្រោះ នឹងនិវេសនដ្ឋាន
 ទាំងឡាយ ជាទីត្រេកអរដល់អ្នក ។ មួយទៀត ខ្ញុំឲ្យនូវស្រីស្នំដែល
 ស្មិតស្មាន ដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួងដល់អ្នក នៃកូន ចូរអ្នក
 គ្រប់គ្រងនូវស្រីទាំងនោះចុះ អ្នកជាព្រះរាជារបស់យើង ។ ស្រី
 រុបាំ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងការរំនឹងប្រៀង បានសិក្សា (ភូតិច្ចស្រី)
 ញ៉ាំងអ្នកឲ្យត្រេកអរក្នុងកាម អ្នកនឹងធ្វើអ្វីក្នុងព្រៃ ខ្ញុំនឹងនាំយក
 រាជកញ្ញាដែលមានខ្លួនប្រដាប់ហើយ អំពីពួកព្រះរាជាដទៃដល់អ្នក
 អ្នកចូរញ៉ាំងកូនទាំងឡាយ ឲ្យកើតក្នុងស្រីទាំងនោះ ហើយសឹម
 បួសក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ។ អ្នកនៅក្មេងកម្លោះប្រកបដោយ
 បរិយាយមានសក់ខ្លៅស្រាល ចូរសោយរាជ្យ សេចក្តីចំរើននឹងមាន
 ដល់អ្នក អ្នកនឹងធ្វើអ្វីក្នុងព្រៃ ។

(៤៤) (មហាសត្វ) បុគ្គលនៅកម្លោះគប្បីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌
 បុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ គប្បីជាកម្លោះ ព្រោះថា បព្វជ្ជា
 របស់បុគ្គលនៅកម្លោះ នេះពួកវាទាំងឡាយសរសើរហើយ ។
 បុគ្គលនៅកម្លោះ គប្បីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ បុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធម៌ គប្បីនៅកម្លោះ អាត្មាភាព នឹងប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធម៌ អាត្មាភាព មិនត្រូវការ ដោយរាជ្យទេ ។

បស្សមី វេហំ ទហរំ អម្ពតាត វទ្ធជំ
 តិច្ឆាលទ្ធិំ បិយំ បុត្តំ អប្បត្វាវ ជំ មតំ ។
 បស្សមី វេហំ ទហរំ កុមារី ចារុទស្សនី
 ឈរំសកលំវ(១) បលុត្តំ(២) ជីវិតក្ខយំ ។
 ទហាវចំ ហិ មីយន្តំ ឆរា ច អថ ធារិយោ
 តត្ថ កោវិស្សសេ ចោសោ ទហាវេម្ពិតំ ជីវិតេ ។
 យស្ស រត្យា វិសាធនេ អាយុ អប្បតំ សិយា
 អប្បេនកោវ មច្ឆានំ តិច្ឆ កោមារកំ តហិ ។
 និច្ចមញ្ញហតោ លោកោ និច្ចញ្ញ បរិវរិតោ
 អមោយាសុ វជ្ជន្តសុ កី មំ វជ្ជេភិសិញ្ញាសិ ។
 (៤៥) កេនមញ្ញហតោ លោកោ កេន ច បរិវរិតោ
 កាយោ អមោយា ឧច្ឆន្តំ តំ មេ អក្ខាហិ បុច្ឆតោ ។
 (៤៦) មច្ឆនាញ្ញហតោ លោកោ ជរាយ បរិវរិតោ
 រត្យា អមោយា ឧច្ឆន្តំ ឯវំ ជាតាហិ ខត្តិយ ។

បពិត្រព្រះមាតានឹងបិតា អាត្មាកាត ឃើញនរជននៅក្នុង ទើបនឹង
 ចេះនិយាយ ជាកូន ជាទីស្រឡាញ់ ដែលមាតាបិតាបានដោយ
 លំបាក មិនទាន់ចាស់គ្រាំគ្រាហើយស្លាប់ ។ អាត្មាកាត ឃើញនាង
 កុមារីមានសម្បុរដូចមាស ដែលមច្ចុរាជ ចាប់ដកឡើយជីវិតហើយ
 ដូចជាដកនូវទំពាំងឫស្សីដ៏ខ្ចី ។ នរជនទាំងឡាយ ឬនាងនារី
 ទាំងឡាយ សូម្បីនៅក្នុងកំភែនស្លាប់ តើសត្វណាគប្បីទុកចិត្ត
 ក្នុងជីវិតនោះថា អាត្មាអញនៅក្នុងដូច្នេះ ។ ពេលនៃកុមារណា
 មានប្រមាណតិច ដោយការកន្លងទៅនៃយប់និងថ្ងៃ ភាពខ្លីខ្លាច
 ជាកុមារក្នុងវ័យនោះ នឹងធ្វើដូចម្តេចកើត ដូចទីមានទឹកតិចរបស់ត្រី
 ទាំងឡាយ ។ សត្វលោក ត្រូវសត្រូវបៀតបៀនជាទីចូរផង ត្រូវ
 សត្រូវរូបរឹតជាទីចូរផង កាលយប់និងថ្ងៃទាំងឡាយមិនកន្លងទៅទេ
 ទេ តើព្រះអង្គនឹងអភិសេកអាត្មាកាតក្នុងរាជ្យដូចម្តេច ។

(៤៥) (ព្រះរាជា) សត្វលោកនេះ ត្រូវសត្រូវអ្វីបៀតបៀនផង
 ត្រូវសត្រូវអ្វីរូបរឹតផង ធម្មជាតិដូចម្តេច មិនកន្លងទៅទេ ខ្ញុំសួរ
 ហើយ អ្នកចូរប្រាប់នូវដំណើរនោះ ។

(៤៦) (ព្រះមហាសត្វ) សត្វលោកត្រូវមច្ចុបៀតបៀនផង
 ត្រូវជរាប្រវឹតផង រាត្រីទាំងឡាយ រំមងកន្លងទៅមិនទេ
 បពិត្រក្សត្រិយ៍ សូមព្រះអង្គ ជ្រាបយ៉ាងនេះចុះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យថាបិ តន្តោ វីតន្តោ យំ យទេវេហេប្បយ្ហតិ

អប្បកំ ហោតិ វេតតំ ឯវំ បច្ឆាន ជីវិតំ ។

យថា ភវីហោ បូរោ តង្គំ ន បរិវត្តតិ

ឯវមាយុ មនុស្សានំ តង្គំ ន បរិវត្តតិ ។

យថា ភវីហោ បូរោ វិហោ វុត្តោ បក្ខលដេ

ឯវំ ជរាយ មរណោ ន វ្បយ្ហន្តោ សព្វកាលំ នោ ។

(២៧) ហត្ថានីកំ វថានីកំ អស្មេ បត្តិញ្ច ចម្មិនោ

និវេសនានិ វឃ្ពានិ អហំ បុត្ត ទទាមិ តេ ។

ឥត្ថាតារញ្ច តេ ទម្មិ សញ្ញលម្ពរក្ខសិកំ

តា បុត្ត បដិបជ្ជស្ស តំ នោ រាជា ភវីស្សសិ ។

តុសលា នច្ចតីតស្ស សិក្ខិតា ចាតុវត្តិយោ

កាមេ តំ វមយិស្សនិ តី អរញ្ញ កវីស្សសិ ។

បដិរាជ្ជហិ តេ កកញ្ច អានយិស្សំ អលជ្ជតា

តាស្ស បុត្ត ជនេត្វាន អថ បច្ឆា បព្វជីស្សសិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

កាលតម្បញ្ញដែលបុគ្គលត្បាញ របស់ណា ។ ដែលបុគ្គលនឹងត្បាញ
 របស់ដែលត្រូវត្បាញ (នោះ) ជារបស់នៅសល់តិច យ៉ាងណា
 មិញ ដ៏វិភាររបស់សត្វទាំងឡាយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ផ្លូវទឹក
 ដ៏ពេញកាលហូរទៅ មិនត្រឡប់ថយក្រោយវិញ យ៉ាងណាមិញ
 អាយុរបស់មនុស្សទាំងឡាយ កាលកន្លងទៅ មិនត្រឡប់វិញយ៉ាង
 នោះដែរ ។ ផ្លូវទឹកដ៏ពេញ គប្បីបន្ទាត់ទៅនូវដើមឈើទាំងឡាយ
 ដែលដុះក្បែរច្រាំង យ៉ាងណាមិញ សត្វទាំងអស់ ត្រូវដកនឹងមរណៈ
 បន្ទាត់ទៅ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៤៧) (ព្រះវរបិតា) នៃកូន ខ្ញុំនឹងឲ្យពលជីវ ពលរថ ពលសេះ
 ពលថ្មើរជើង ពួកពលពាក់គ្រឿងគ្រោះនឹងទិវេសនដ្ឋានទាំងឡាយ
 ជាទីត្រេកអរដល់អ្នក ។ មួយទៀត យើងនឹងឲ្យស្រ្តីស្នំដែលស្អិត
 ស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួងដល់អ្នក នៃកូន អ្នកចូរគ្រប់គ្រង
 ពួកស្រ្តីទាំងនោះចុះ អ្នកនឹងជារបស់យើង ស្រ្តីរាំ ជាអ្នក
 ឈ្លាសក្នុងការរាំនឹងច្រៀង សិក្សា (ក្នុងកិច្ចរបស់ស្រ្តី) នឹងញ៉ាំង
 អ្នកឲ្យត្រេកអរក្នុងកាម អ្នកនឹងធ្វើអ្វីក្នុងព្រៃ ។ យើងនឹងនាំ
 យកពួករាជកញ្ញាដែលមានខ្លួនប្រដាប់ហើយ អំពីពួកព្រះរាជាដទៃ
 ដល់អ្នក អ្នកញ៉ាំងកូនទាំងឡាយ ឲ្យកើតក្នុងពួកនាងកញ្ញា
 ទាំងនោះ ហើយសមិប្បស ក្នុងកាលជាខាងក្រោយចុះ ។

មហានិពាគេ បឋម៍ គេមិយនាព្រំ

យុវ ក ធិបាហេ តាមិ	បឋម៍ប្បវត្តិតោ សុស្ស
រជ្ជំ កាវេហិ កន្ទន្តេ	កី អរញ្ញោ កវិស្សសិ ។

កោដ្ឋាតារញ្ច កោសញ្ច	វាហនានិ ពលានិ ច
និវេសនានិ រម្មានិ	អហំ បុត្ត ធនាមិ តេ ។

កោមណ្ឌលបរិព្យាប្ប	នាសីសង្ឃបុរត្ថិតោ
រជ្ជំ កាវេហិ កន្ទន្តេ	កី អរញ្ញោ កវិស្សសិ ។

(៤៨) កី មំ ធនេន ខិយ្យេថ	កី កវិយាយ មវិស្សតិ
កី យោពូនេន ជិណ្ហាន	យំ ជរាយាភិកុយ្យតេ ។

តត្ថ កា នន្ទំ កា ខិដ្ឋា	កា វតិ កា ធនេសនា
កី មេ បុត្តហិ នាវេហិ	វាជ មុត្តោស្មី ពន្ធនា ។

យោហំ ឃំ បដាជាមិ	មច្ច មេ នប្បមជ្ឈតិ
អន្តកេនានិបន្នស្ស	កា វតិ កា ធនេសនា ។

ដលានមីវ បក្កានំ	និច្ចំ បតនតោ កយំ
ឃំ ជាតាន មន្ទានំ	និច្ចំ បរណតោ កយំ ។

អ្នកនៅក្នុងកម្លោះប្រកបដោយបឋមវ័យ មានសក់ខ្លៅស្រស់ ចូរ
 សោយរាជ្យចុះ សេចក្តីចំរើននឹងមានដល់អ្នក អ្នកនឹងធ្វើអ្វីក្នុងព្រៃ ។
 នៃកូន ខ្ញុំនឹងឲ្យឃ្លាំង ជជ្រក វាមានៈ ពល នឹងនិវេសនដ្ឋាន
 ទាំងឡាយ ជាទីត្រេកអរដល់អ្នក ។ អ្នកដែលក្រមុំនៃរាជកញ្ញាមាន
 ចំណែកដ៏ល្អចោមរោមហើយ មានពួកនៃខ្ញុំស្រីហែហមហើយ ចូរ
 សោយរាជ្យចុះ សេចក្តីចំរើននឹងមានដល់អ្នក អ្នកនឹងធ្វើអ្វីក្នុងព្រៃ ។

(៤៨) (ព្រះមហាសត្វ) ប្រយោជន៍អ្វីដោយទ្រព្យដល់អាត្មាភាព
 ព្រោះទ្រព្យតែងអស់ទៅ ប្រយោជន៍អ្វីដោយករិយា ព្រោះករិយា
 ក៏គង់ស្លាប់ ប្រយោជន៍អ្វីដោយវ័យដែលគ្រាំគ្រា ជាវ័យត្រូវផុត
 គ្របសង្កត់ហើយ ។ ក្នុងលោកសន្តិវាសនេះ នៅមានសេចក្តីត្រេក
 អរអ្វី ការលេងសើចអ្វី ការរីករាយអ្វី ការស្វែងរកទ្រព្យអ្វី អាត្មា
 ភាពត្រូវការអ្វីដោយកូននឹងប្រពន្ធ បពិត្រព្រះរាជា អាត្មាភាពផុត
 ស្រឡះចាកចំណងហើយ ។ អាត្មាភាពដ៏ឯច្បាស់យ៉ាងនេះថា
 មច្ចុមិនធ្វេសប្រហែសចំពោះអញឡើយ អាត្មាភាពនោះ ត្រូវសេចក្តី
 ស្លាប់គ្របសង្កត់ហើយ នៅមានសេចក្តីត្រេកអរដូចម្តេច ការ
 ស្វែងរកទ្រព្យដូចម្តេចទៀត ។ ផ្ទៃឈើទុំទាំងឡាយ តែងមាន
 ភ័យអំពីការជ្រុះជានិច្ច យ៉ាងណាមិញ សត្វទាំងឡាយ កើតមក
 ហើយ តែងមានភ័យអំពីសេចក្តីស្លាប់ ជានិច្ចយ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាគកំ

សាយមេកេ ន ទិស្សន្តិ បាតោ ទិដ្ឋា ពហូ ជនា

បាតោ ឯកេ ន ទិស្សន្តិ សាយំ ទិដ្ឋា ពហូ ជនា ។

អដ្ឋេវ តិច្ឆមាភប្បំ កោ ជញ្ញា មរណំ សុវេ

ន ហិ នោ សុត្តរន្តេន មហាសេនេន មច្ចុតា ។

ចោក ធនស្ស បត្តន្តិ រាជ មត្តោស្មិ ពច្ចុតា

ឯហិ រាជ និវត្តស្ស ជាហំ រដ្ឋេនបត្តិកោតិ ។

គេមិយផាគកំ បបមំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ជនជាច្រើន ពួកខ្លះដែលគេឃើញក្នុងវេលាព្រឹក តែគេមិនឃើញ
 ក្នុងវេលាល្ងាច ជនជាច្រើន ពួកខ្លះដែលគេឃើញក្នុងវេលាល្ងាច
 តែគេមិនឃើញក្នុងវេលាព្រឹក ។ សេចក្តីព្យាយាមក្នុងកុសល គេគួរ
 ធ្វើក្នុងថ្ងៃនេះឯង បុគ្គលណា គប្បីដឹងថា សេចក្តីស្ងប់នឹងមានក្នុង
 ថ្ងៃស្អែក ផ្សិតការបណ្តោះបណ្តែងអំពីសេចក្តីស្ងប់ ដែលមាន
 សេនាច្រើននោះ មិនមានដល់យើងទេ ។ ពួកហោរទាំងឡាយ
 តែងប្រាថ្នាទ្រព្យ បតីត្រព្រះរាជា អាត្មាកាត ផុតស្រឡះហើយអំពី
 ចំណង បតីត្រព្រះរាជា សូមព្រះអង្គមក សូមព្រះអង្គត្រឡប់
 ព្រះហឫទ័យទៅវិញចុះ អាត្មាកាតមិនត្រូវការដោយរាជ្យទេ ។

ចប់ តេមិយជាតក ទី ១ ។

មហាជីនកជាតកំ

(៤៩) កោយំ មជ្ឈេ សុទ្ធីស្មី អបស្សន្តីរមាយុហោ

កី តំ អត្ថវសំ ញត្វា ឯវំ វាយាមសេ កុសំ

(៥០) និសង្ក វត្តំ លោកស្ស វាយាមស្ស ច ទេវតេ

តស្មា មជ្ឈេ សុទ្ធីស្មី អបស្សន្តីរមាយុហោ ។

(៥១) តម្កីរេ អប្បមេយ្យស្មី តីរំ យស្ស ន ទិស្សតិ

មោយោ តេ បុរិសវាយាមោ អប្បត្វាវ មរិស្សសិ ។

(៥២) អនណោ ញាតិនំ ហោតិ ទេវិនំ បិតុនញ សោ

កាវំ បុរិសកត្តានិ ន ច បច្ឆានុតប្បតិ ។

(៥៣) អនារណេយ្យំ យំ កម្ចំ អនលំ កំលមទុទ្ធយំ

តត្ថ កោ វាយមេនត្ថោ មច្ច យស្សាភិនិច្ឆតំ ។

មហាជនកជាតក

[៤៩] (នាងទេវីគាណ្ណៈមណីមេឧលាស្ករថា) បុគ្គលណានេះ
កាលមិនឃើញត្រើយ ក៏ព្យាយាម (ហែល) ក្នុងកណ្តាលសមុទ្រ
អ្នកដឹងនូវអំណាចនៃប្រយោជន៍ដូចម្តេច ក៏ព្យាយាមក្រែតកម្លោះ ។

[៥០] (ព្រះមហាសត្វត្រាស់តបថា) ម្ចាស់ទេវតា ខ្ញុំពិចារណានូវ
វត្ថុនៃសត្វលោក នឹងអាទិសង្ឃនៃសេចក្តីព្យាយាម ព្រោះហេតុ
ដូច្នោះ ខ្ញុំសូម្បីមិនឃើញត្រើយ ក៏នៅតែព្យាយាមក្នុងកណ្តាល
សមុទ្រ ។

[៥១] (នាងមណីមេឧលា) អ្នកមិនឃើញត្រើយនៃសមុទ្រ
ដ៏ជ្រៅប្រមាណមិនបាន ការព្យាយាមតាមកម្លាំងបុរសរបស់អ្នក ជា
ព្យាយាមសោះសូន្យទេ អ្នកមិនដល់នូវត្រើយទេ មុខជានឹងស្លាប់ ។

[៥២] (ព្រះមហាសត្វ) បុគ្គលធ្វើនូវកិច្ចរបស់បុរស ទើប
ជាអ្នកមិនមានបំណុល (ក្នុងរាង) ពួកញាតិ ពួកទេវតា នឹងពួក
បិតា (ព្រហ្ម) ទាំងមិនក្តៅក្រហាយ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ។

[៥៣] (នាងមណីមេឧលា) ការងារណា មិនគប្បីសម្រេច(ដោយ
សេចក្តីព្យាយាមទេ) ការងារនោះ ជារបស់ឥតផល មានសេចក្តីលំបាក
ជាកម្រៃ សេចក្តីស្លាប់ រមែងសម្រេចដល់បុគ្គលណា បុគ្គលនោះ
មានប្រយោជន៍ដូចម្តេច ដោយសេចក្តីព្យាយាមក្នុងការងារនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៥៤] អចារណោយ្យមច្ចុន្តំ យោ វិទិត្វាន ទេវតេ

ន រក្ខេ អត្ថនោ ចាណំ ជញ្ញា សោ យទី ហាបយេ

អធិប្បាយនលំ ឯកេ អស្មី លោកស្មី ទេវតេ

បយោជយន្តិ កម្មានិ តានិ វជ្ឈន្តិ វា ន វា ។

សន្តិដ្ឋកំ កម្មនលំ ននុ បស្សសី ទេវតេ

សន្នា អញ្ញេ តវាមហំ តញ្ច បស្សមី សន្តិកេ

សោ អហំ វាយមិស្សមិ យថាសត្តិ យថាពលំ

កន្តំ ចារំ សម្មទស្ស កស្សំ បុរិសការិយំ ។

[៥៥] យោ ភិ ឯកេ ឱយេ អប្បបេយ្យមហាណ្ហេ

ធម្មវាយាមសម្មន្នោ កម្មនា ធាវសីនតិ

សោ ភិ តត្ថេវ កន្ធាហំ យត្ថ តេ និរតោ មនោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធានក

(៥៤) (ព្រះមហាសត្វ) ម្ចាស់ទេវតា បុគ្គលណាដឹងច្បាស់ថាការ
 ងារមិនគប្បីសម្រេចដោយពិត ហើយមិនរក្សាជីវិតរបស់ខ្លួន បុគ្គល
 នោះ បើបន្ថយសេចក្តីព្យាយាមគង់ជឿន (នូវផលនៃសេចក្តីខ្ជិលនោះ
 មិនខាន) ។ ម្ចាស់ទេវតា បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ (កាល
 ឃើញ) នូវផលនៃសេចក្តីប្រាថ្នាហើយ រមែងប្រកបនូវការងារ
 ទាំងឡាយ ការងារទាំងនោះ សម្រេចខ្លះ មិនសម្រេចខ្លះ ។ ម្ចាស់
 ទេវតា ក្រែងអ្នកបានឃើញផលនៃកម្មដ៏ជាក់ច្បាស់ដោយខ្លួនឯង
 ដែរឬ ជនទាំងឡាយដទៃលិចលង់ហើយ ខ្ញុំនៅឆ្ងល់ ទាំងបានឃើញ
 នាងដែលបិតានៅក្នុងទីជិតខ្ញុំ ។ ខ្ញុំនោះ នឹងព្យាយាមតាមសម
 គួរដល់សេចក្តីអង់អាច នឹងសមគួរដល់កម្លាំង ខ្ញុំកាលទៅដល់
 ត្រើយនៃសមុទ្រ នឹងធ្វើនូវសេចក្តីព្យាយាមដែលបុរសគប្បីធ្វើ ។

(៥៥) (នាងមណីមេឧលា) កាលមហាសមុទ្រមានអន្ទង់ទឹកដ៏
 ជ្រៅប្រមាណមិនបាន ប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងនេះ អ្នកណាប្រកបដោយ
 សេចក្តីព្យាយាមដោយធម៌ រមែងមិនលិចចុះដោយកម្ម គឺសេចក្តី
 ព្យាយាម ចំពោះរបស់អ្នកត្រេកអរក្នុងទីណា អ្នកនោះ ចូរទៅក្នុងទី
 នោះចុះ ។

- [៥៦] សុរិយុត្តមនេ និធិ អថោ ឡុត្តមនេ^(១) និធិ
អន្តោ និធិ ពហំ និធិ ន អន្តោ ន ពហំ និធិ
អាភេហនេ មហានិធិ អថោ ឡុត្តមនេ និធិ
ចត្វសុ មហាសាលេសុ សមន្តោ យោជនេ និធិ
នន្តត្តេសុ មហានិធិ ពាលត្តេសុ ច តេបុតេ
រុត្តត្តេសុ មហានិធិ សោឡសេតេ មហានិធិ
សហស្សជាមោ បល្លេង្គ សីវលាភជនេន ច ។
- [៥៧] អាសីសេថេ បុរិសោ ន និព្វិន្ទេយ្យ បណ្ឌិតោ
បស្សមិ វេហំ អត្តានំ យថា ឥច្ឆី តថា អហុ ។
អាសីសេថេ បុរិសោ ន និព្វិន្ទេយ្យ បណ្ឌិតោ
បស្សមិ វេហំ អត្តានំ ឧទកា វលម្ពត្តនំ ។
វាយមេថេ បុរិសោ ន និព្វិន្ទេយ្យ បណ្ឌិតោ
បស្សមិ វេហំ អត្តានំ យថា ឥច្ឆី តថា អហុ ។
វាយមេថេ បុរិសោ ន និព្វិន្ទេយ្យ បណ្ឌិតោ
បស្សមិ វេហំ អត្តានំ ឧទកា វលម្ពត្តនំ ។

(៥៦) (ព្រះបាទមហាជនក) កំណប់ធំ ១៦ នេះគឺ កំណប់ត្រង់ទី
 ព្រះអាទិត្យរះ កំណប់ត្រង់ទីព្រះអាទិត្យលិច កំណប់ខាងក្នុងកំណប់
 ខាងក្រៅ កំណប់មិនមែនខាងក្នុង មិនមែនខាងក្រៅ កំណប់ធំត្រង់ទី
 សម្រាប់ឡើង កំណប់ត្រង់ទីសម្រាប់ចុះ កំណប់ត្រង់សាលព្រឹក្សធំទាំង
 បួន កំណប់ត្រង់ទីមួយយោជន៍ជុំវិញ កំណប់ធំត្រង់ចុងភ្នំដំរីទាំងពីរ
 កំណប់ត្រង់ចុងកន្ទុយ កំណប់ក្នុងទឹក កំណប់ធំត្រង់ចុងឈើសហ-
 ស្សជាមធ្យ បល្ល័ង្ក៤ជ្រុង និងញ៉ាំងនាងសីវលីរាជទេវីឲ្យត្រេកអរ ។

(៥៧) (ព្រះបាទមហាជនក) បុរសជាបណ្ឌិត ត្រូវតែប្រាថ្នា
 មិនត្រូវនឿយណាយទេ យើងឃើញច្បាស់ចំពោះខ្លួនឯង យើង
 ប្រាថ្នាយ៉ាងណា ក៏បានយ៉ាងនោះ ។ បុរសជាបណ្ឌិត ត្រូវតែប្រាថ្នា
 មិនត្រូវនឿយណាយទេ យើងឃើញច្បាស់ចំពោះខ្លួន (ដែលទេវតា)
 ស្រង់អំពីទឹកមកដាក់លើគោក ។ បុរសជាបណ្ឌិត ត្រូវតែព្យាយាម
 មិនត្រូវនឿយណាយទេ យើងឃើញច្បាស់ចំពោះខ្លួន យើងប្រាថ្នា
 យ៉ាងណា ក៏បានយ៉ាងនោះ ។ បុរសជាបណ្ឌិត ត្រូវតែព្យាយាមមិន
 ត្រូវនឿយណាយទេ យើងឃើញច្បាស់ចំពោះខ្លួន (ដែលទេវតា)
 ស្រង់អំពីទឹកមកដាក់លើគោក ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាតកំ

ទុក្ខបដិសោចំ នរោ សបតោ

អាសំ ន ចិន្ទយ្យ សុខាគមាយ

ពហ្វ ហំ ផស្សា អហំតា ហំតា ច

អវិគត្តតារោ បក្ខមប្បជន្តំ ។

អចិន្តតប្បំ កវតំ ចិន្តតប្បំ វិនស្សតំ

ន ហំ ចិន្តាមយា កោតា ឥត្ថយោ បុរិសស្ស វា ។

(៥៨) អនោរាណំ វត កោរាជា សត្វកុប្បោ ទិសំបតិ

នាជ្ជ នក្ខេ នសាមេតិ ន ត័តេ កុក្កតេ មនោ ។

ន មិតេ នបិ ឧយ្យនេ នបិ ហំសេ ឧទិត្តតិ

មូតោវ តុណ្ហីមាសំនោ ន អត្ថបទុសាសតិ ។

(៥៩) សុខកាហា រហោសីលា វត្តតន្តា អចារុតា

កស្ស នុ អជ្ជ អារមេ ធម្មាវុត្តា ច អច្ឆរេ ។

អតិក្កន្ធវេនហំ ជីវា នហោ តេសំ មហេសំនំ

យេ ឧស្សុត្តមិ លោកមិ វិហារន្តំ អនុស្សតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

នរោជនមានប្រាជ្ញា សូម្បីសេចក្តីទុក្ខប៉ះពាល់ហើយ មិនគប្បី
 កាត់សេចក្តីប្រាជ្ញា ដើម្បីដល់នូវសេចក្តីសុខទេ ព្រោះថាការ
 ប៉ះពាល់ដ៏ច្រើន ឥតប្រយោជន៍ក៏មាន មានប្រយោជន៍ក៏
 មាន ពួកជនអ្នកមិនត្រិះរិះ រមែងដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ ។
 ហេតុដែលបុគ្គលមិនបានគិត សម្រេចក៏មាន ហេតុដែលបុគ្គល
 គិតហើយ វិនាសទៅក៏មាន ព្រោះភោគៈទាំងឡាយ របស់ស្រ្តីឬ
 បុរស មិនមែនសម្រេចដោយការគិតទេ ។

(៥៨) (មហាជន) ម្ចាស់គ្នាយើងដ៏ចំរើន ព្រះរាជាត្រួតនូវផែនដី
 ទាំងមូល ជាម្ចាស់ក្នុងទិស មិនដូចអំពីដើមសោះ ថ្ងៃនេះមិនទ្រង់
 ក្រសាលប៉ោ មិនទ្រង់ធ្វើទុកក្នុងព្រះហឫទ័យចំពោះចំរៀង មិនទត
 ម្រឹគ មិនទតឧទ្យាន មិនទតហឫទ័យ ទ្រង់គង់ទៅស្ងៀម ហាក់
 ដូចជាមនុស្សគ មិនទ្រង់កាត់សេចក្តី ។

(៥៩) (ព្រះបាទមហាជនក) ព្រះបច្ចេកពុទ្ធទាំងឡាយ ទាំង
 ក្មេងទាំងចាស់ អ្នកប្រាជ្ញសេចក្តីសុខ មានសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ជា
 ប្រក្រតី ប្រាសចាកចំណងឥតិលេស គង់នៅក្នុងភាពមនោបុគ្គលណា
 ហ្ន៎ ក្នុងថ្ងៃនេះ ។ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយណា បានកន្លងនូវតណ្ហា
 ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ នៅក្នុងលោក ដែលកំពុងខ្វល់ខ្វាយ
 ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំអ្នកប្រាជ្ញទាំងនោះ ជាអ្នកស្មើរកន្លះគុណដ៏ធំ ។

តេ ឆេត្វា មន្ទុនោ ជាលំ តន្តំ មាយាវិនោ ទឿប្បា

សន្ទាលយន្តា កុច្ឆន្តំ កោ តេសំ កតំ ចាបយេ ។

(៦០) កកាហំ មិច្ឆិលំ ដីតំ វិភត្តំ ភាគសោ មិច្ឆិ

បហាយ បព្វជិស្សមិ តំ កកា(១)សុ ភវិស្សតំ ។

កកាហំ មិច្ឆិលំ ដីតំ វិសាលំ សព្វតោ បកំ

បហាយ បព្វជិស្សមិ តំ កកា សុ ភវិស្សតំ ។

កកាហំ មិច្ឆិលំ ដីតំ ពហុចាការតោរណំ

បហាយ បព្វជិស្សមិ តំ កកា សុ ភវិស្សតំ ។

កកាហំ មិច្ឆិលំ ដីតំ ទឿមដ្ឋាលកោដ្ឋកំ

បហាយ បព្វជិស្សមិ តំ កកា សុ ភវិស្សតំ ។

កកាហំ មិច្ឆិលំ ដីតំ សុវិភត្តំ មហាបដិ

បហាយ បព្វជិស្សមិ តំ កកា សុ ភវិស្សតំ ។

កកាហំ មិច្ឆិលំ ដីតំ សុវិភត្តន្តរាបណំ

បហាយ បព្វជិស្សមិ តំ កកា សុ ភវិស្សតំ ។

១ ម. តំ កុស្យ ។

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយនោះ កាត់ទំហាយនូវតម្បាញជាបណ្តាញដ៏មាំ
រមស់មច្ចុដែលមានមាយាចេញទៅរួច បុគ្គលណាគប្បីញ៉ាំងយើង
ឲ្យដល់នូវគតិ (លំអាន) នៃអ្នកប្រាជ្ញទាំងនោះបាន ។

[៦០] កាលណាអញនឹងលះនគរមិថិលា ជាក្រុងសម្បូណ៌
ដែលជាងចែកហើយ (ដោយឋានមានរាជនិវេសន៍ជាដើម) វាស់
ហើយដោយចំណែក (នៃទ្វារនឹងថ្នល់) ហើយបួស ការលះបង់នោះ
នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញនឹងលះបង់នគរមិ-
ថិលា ជាក្រុងសម្បូណ៌ទូលាយ មានពន្លឺដោយដុំរិញ ហើយបួស
ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ
នឹងលះបង់នគរមិថិលា ជាក្រុងសម្បូណ៌ មានកំពែងនឹងខ្លោងទ្វារធំ
ច្រើន ហើយបួស ការលះបង់នោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។
កាលណាអញ នឹងលះបង់នគរមិថិលា ជាក្រុងសម្បូណ៌ មាន
បីមន្ទីរស៊ីមទ្វារដ៏មាំមួន ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេច
ក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នគរមិថិលា ជា
ក្រុងសម្បូណ៌ ដែលគេចែកល្អ មានផ្លូវធំ ហើយបួស ការលះបង់
នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់
នគរមិថិលា ជាក្រុងសម្បូណ៌ មានរាជផ្សារ ដែលគេចែកដោយ
ល្អ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាតកំ

កកាហំ មីដិលំ ដីតំ	កវស្សាវេមីឡីតំ
បហាយ បព្វជីស្សាមិ	តំ កកា សុ កវស្សាតិ ។
កកាហំ មីដិលំ ដីតំ	អារាមវនមាលីនី
បហាយ បព្វជីស្សាមិ	តំ កកា សុ កវស្សាតិ ។
កកាហំ មីដិលំ ដីតំ	ឧយ្យានវនមាលីនី
បហាយ បព្វជីស្សាមិ	តំ កកា សុ កវស្សាតិ ។
កកាហំ មីដិលំ ដីតំ	ចាសានវនមាលីនី
បហាយ បព្វជីស្សាមិ	តំ កកា សុ កវស្សាតិ ។
កកាហំ មីដិលំ ដីតំ	តិប្បំ រាជពន្ធនី
មាបិតំ សោមនស្សេន	វេទេហេន យសស្សីនា
បហាយ បព្វជីស្សាមិ	តំ កកា សុ កវស្សាតិ ។
កកាហំ វិទេហេ ដីតេ	និច្ចតេ ធម្មត្ថិតេ
បហាយ បព្វជីស្សាមិ	តំ កកា សុ កវស្សាតិ ។
កកាហំ វិទេហេ ដីតេ	អដេយ្យ ធម្មត្ថិតេ
បហាយ បព្វជីស្សាមិ	តំ កកា សុ កវស្សាតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

កាលណាអញ នឹងលះបង់នគរមិថីលា ជាក្រុងសម្បូណ៌ ដ៏កុះ
 ករដោយគោ សេះ នឹងរថ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹង
 សម្រេចក្នុងកាលណា^៥ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នគរមិ-
 ថីលា ជាក្រុងសម្បូណ៌ មានរបៀបនៃព្រៃស្នួន ហើយបួស ការ
 លះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា^៥ ។ កាលណាអញ នឹង
 លះបង់នគរមិថីលា ជាក្រុងសម្បូណ៌ មានរបៀប នៃព្រៃឡាន
 ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា^៥ ។ កាល
 ណាអញ នឹងលះបង់នគរមិថីលា ជាក្រុងសម្បូណ៌ មានរបៀប
 នៃប្រាសាទដ៏ប្រសើរ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុង
 កាលណា^៥ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នគរមិថីលា ជាក្រុង
 សម្បូណ៌ មានកំពែងៗ ជាន់ ពេញដោយរាជវង្សានុវង្ស ដែលព្រះ
 បាទវិទេហៈព្រះនាមសោមនស្សមានយសទ្រង់សាងទុក ហើយ
 បួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា^៥ ។ កាលណាអញ
 នឹងលះបង់ដែនវិទេហៈ ជាដែនសម្បូណ៌ បរិបូណ៌ដោយការសន្សំ
 (នូវធាញ្ញ ហារជាដើម) ដែលរក្សាតាមធម៌ ហើយបួស ការលះបង់
 នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា^៥ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវដែន
 វិទេហៈ ជាដែនសម្បូណ៌ ដែលបច្ចាមិត្រផ្ដាញមិនបាន ជាដែនរក្សា
 តាមធម៌ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា^៥ ។

មហានិបាតេ ទុតិយំ មហាជនកដាតកំ

កកាហំ	អន្តេប្បំ រម្មំ	វិភត្តំ ភាគសោ មិតំ
បហាយ	បព្វជិស្សាមិ	តំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
កកាហំ	អន្តេប្បំ រម្មំ	សុជាមត្តិកលេបនំ
បហាយ	បព្វជិស្សាមិ	តំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
កកាហំ	អន្តេប្បំ រម្មំ	សុចិត្តន្ធិ មនោរមំ
បហាយ	បព្វជិស្សាមិ	តំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
កកាហំ	ក្ខជាតារេ ច	វិភត្តំ ភាគសោ មិតេ
បហាយ	បព្វជិស្សាមិ	តំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
កកាហំ	ក្ខជាតារេ ច	សុជាមត្តិកលេបនេ
បហាយ	បព្វជិស្សាមិ	តំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
កកាហំ	ក្ខជាតារេ ច	សុចិត្តន្ធិ មនោរមេ
បហាយ	បព្វជិស្សាមិ	តំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
កកាហំ	ក្ខជាតារេ ច	លីត្តេ ចន្ទនដោសិតេ
បហាយ	បព្វជិស្សាមិ	តំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
កកាហំ	សុវណ្ណបល្លង្កេ	តោណាកេ ចិត្តសន្ទតេ
បហាយ	បព្វជិស្សាមិ	តំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។

មហានិបាត មហាជនកថាគក ទី ២

កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវខាងក្នុងប្តី ដែលជាទីរីករាយ ដែលជាង
 ចែករស់ដោយចំណែក ហើយបួស ការលះបង់នោះនឹងសម្រេច
 ក្នុងកាលណា⁺ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវខាងក្នុងប្តី ជាទី
 រីករាយដែលបូកដោយកំបោនឹងដី ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹង
 សម្រេចក្នុងកាលណា⁺ ។ កាលណាអញនឹងលះបង់នូវខាងក្នុង
 ប្តីជាទីរីករាយ មានភ្នំនក្រអូប ជាទីរីករាយនៃចិត្ត ហើយបួស ការ
 លះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា⁺ ។ កាលណាអញ នឹងលះ
 បង់នូវដំណាក់កំពូលទាំងឡាយ ដែលជាងចែកហើយ រស់ហើយ
 ដោយចំណែក ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាល
 ណា⁺ ។ កាលណាអញនឹងលះបង់នូវដំណាក់កំពូលទាំងឡាយ
 ដែលបូកដោយកំបោនឹងដី ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេច
 ក្នុងកាលណា⁺ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវដំណាក់កំពូលទាំងឡាយ
 ដែលមានភ្នំនក្រអូបជាទីរីករាយនៃចិត្ត ហើយបួស ការលះបង់នោះ
 នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា⁺ ។ កាលណាអញនឹងលះបង់នូវដំណាក់
 កំពូលទាំងឡាយ ដែលលាបល្អហើយ ព្រោះព្រំដោយខ្ទឹមចន្ទន៍
 ក្រហម ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា⁺ ។
 កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវគ្រែមាសទាំងឡាយ មានព្រំជាកម្រាល
 ដីចិត្ត ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា⁺ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតក

កកាហំ មណីមល្លង្កេ កោណិកេ ចិត្តសង្ខតេ

បហាយ បព្វជីស្សមិ តំ កកា សុ ភវិស្សតិ។

កកាហំ កប្បសកោសេយ្យំ ខោមកោទុម្ពរាជំ ច

បហាយ បព្វជីស្សមិ តំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។

កកាហំ ទោត្តរណី រម្មា ចាកាភកបក្ខជិតា

មណ្ឌលកេហិ សញ្ញា បទុម្ពប្បលកេហិ ច

បហាយ បព្វជីស្សមិ តំ កកា សុ ភវិស្សតិ។

កកាហំ ហត្ថតុម្ភេ ច

សញ្ញលង្ការក្ខសិតេ

សុវណ្ណកច្ឆេ មាតង្កេ

ហោមកប្បជិវាសសេ

អារុឡេ តាមជីយេភិ

តោមវ្ម័ស្សបាលិភិ

បហាយ បព្វជីស្សមិ

តំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។

កកាហំ អស្សតុម្ភេ ច

សញ្ញលង្ការក្ខសិតេ

អាជានីយេវ ជាតិយា

សិទ្ធកេ សីយវាហនេ

អារុឡេ តាមជីយេភិ

វេទិយាចាបជារិភិ

បហាយ បព្វជីស្សមិ

តំ កកា សុ ភវិស្សតិ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវបល្ល័ង្កកែវមណី មានប្រាំជាតិម្រាលដ៏
 វិចិត្រ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា ហ្ន៎ ។
 កាលណាអញ នឹងលះបង់ នូវសំពត់មំបោះនឹងសំពត់សូត្រ សំពត់
 ទាំងឡាយដែលកើតអំពីដៃនខោមៈនឹងកើតអំពីដៃនកោតុម្ភរ ហើយ
 បួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា ហ្ន៎ ។ កាល
 ណាអញ នឹងលះបង់ នូវស្រះបោកូរណ៍ទាំងឡាយ ជាទីរីករាយ
 មានសត្វចាក្រពាកយំទ្រហឹង ដេរដាសដោយចង្កូលណ៍ទាំងឡាយ
 ផង ដោយឈូកនឹងព្រលិតទាំងឡាយផង ហើយបួស ការលះបង់
 នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា ហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវ
 ហ្វូងដំរី មាតង្គៈ ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការគ្រប់មុខ មាន
 ខ្សែដង្កំនមាស មានគ្រឿងស្អាងដោយបណ្តាញមាស ដែលហ្ន៎
 ដំរីមានលំពែងស្នែងក្របីនឹងកន្ទេរក្នុងដៃ ឡើងដិះហើយ ហើយ
 បួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា ហ្ន៎ ។ កាល
 ណាអញ នឹងលះបង់នូវហ្វូងសេះ អាជានេយ្យអំពីជាតិ ជាសេះ
 សិទ្ធតា ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការគ្រប់មុខ ជាវា-
 ហនៈលឿន ដែលអ្នកបង្ហាត់សេះកាន់ស៊ីនឹងធ្នូ ឡើងដិះហើយ
 ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា ហ្ន៎ ។

មហាវិហារ ទុតិយំ មហាជនកជាតកំ

កតាហំ វេសេនិយោ
 ទីបេ អថោចំ វេយ្យត្ស
 អារុឡេ តាមនិយេកិ
 បហាយ បព្វជិស្សមិ
 កតាហំ សោវណ្ណវេ
 ទីបេ អថោចំ វេយ្យត្ស
 អារុឡេ តាមនិយេកិ
 បហាយ បព្វជិស្សមិ
 កតាហំ សង្ឃវេ ច
 ទីបេ អថោចំ វេយ្យត្ស
 អារុឡេ តាមនិយេកិ
 បហាយ បព្វជិស្សមិ
 កតាហំ អស្សវេ ច
 ទីបេ អថោចំ វេយ្យត្ស
 អារុឡេ តាមនិយេកិ
 បហាយ បព្វជិស្សមិ

សន្នន្ទេ ឧស្ស័តទ្ធដេ
 សព្វាលង្ការក្ខសិតេ
 ចាបហត្ថេហិ ចម្ពិកិ(១)
 តំ កតា សុ ភវិស្សតិ ។
 សន្នន្ទេ ឧស្ស័តទ្ធដេ
 សព្វាលង្ការក្ខសិតេ
 ចាបហត្ថេហិ ចម្ពិកិ
 តំ កតា សុ ភវិស្សតិ ។
 សន្នន្ទេ ឧស្ស័តទ្ធដេ
 សព្វាលង្ការក្ខសិតេ
 ចាបហត្ថេហិ ចម្ពិកិ
 តំ កតា សុ ភវិស្សតិ ។
 សន្នន្ទេ ឧស្ស័តទ្ធដេ
 សព្វាលង្ការក្ខសិតេ
 ចាបហត្ថេហិ ចម្ពិកិ
 តំ កតា សុ ភវិស្សតិ ។
 សន្នន្ទេ ឧស្ស័តទ្ធដេ
 សព្វាលង្ការក្ខសិតេ
 ចាបហត្ថេហិ ចម្ពិកិ
 តំ កតា សុ ភវិស្សតិ ។

១ ឧ. ម. វិច្ឆិកំ ។

មហានិបាត មហាជនកជានិក ទី ២

កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវពួករថ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើក
 ហើយ ទាំងបិទបាំងដោយស្បែកខ្លាដំបងនឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយ
 គ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលពួកនាយសារថ៍មានធុនឹងខែលក្ខន៍ដៃ
 ឡើងជិះហើយ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាល
 ណា ហ្ន៎ ។ កាលណាអញនឹងលះបង់នូវពួករថមាស ប្រដាប់ហើយ
 មានទង់លើកហើយ ទាំងបិទបាំងដោយស្បែកខ្លាដំបង នឹងខ្លាធំ
 ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលពួកនាយសារថ៍មានធុ
 នឹងខែលក្ខន៍ដៃ ឡើងជិះហើយ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹង
 សម្រេចក្នុងកាលណា ហ្ន៎ ។ កាលណាអញនឹងលះបង់នូវថ្មប្រាក់
 ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ទាំងបិទបាំងដោយស្បែកខ្លា
 ដំបងនឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលពួក
 នាយសារថ៍មានធុនឹងខែលក្ខន៍ដៃ ឡើងជិះហើយ ហើយបួស ការ
 លះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា ហ្ន៎ ។ កាលណាអញនឹងលះ
 បង់នូវថ្មទឹមសេះ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ទាំងបិទ
 បាំងដោយស្បែកខ្លាដំបងនឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការ
 ទាំងពួង ដែលនាយសារថ៍មានធុនឹងខែលក្ខន៍ដៃ ឡើងជិះហើយ
 ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា ហ្ន៎ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

កកាហំ ឌីដ្ឋវេ ច	សន្នន្ទេ ឧស្ស័តទ្ធដេ
ធីបេ អថោចិ វេយ្យក្សេ	សព្វាលដ្ឋាភូសិតេ
អារុឡេ តាមនីយេភិ	ចាបហត្ថេហិ ចម្មិភិ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ	នំ កកា សុ ភវីស្សតិ។
កកាហំ តោណាវេ ច	សន្នន្ទេ ឧស្ស័តទ្ធដេ
ធីបេ អថោចិ វេយ្យក្សេ	សព្វាលដ្ឋាភូសិតេ
អារុឡេ តាមនីយេភិ	ចាបហត្ថេហិ ចម្មិភិ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ	នំ កកា សុ ភវីស្សតិ។
កកាហំ អជវេ ច	សន្នន្ទេ ឧស្ស័តទ្ធដេ
ធីបេ អថោចិ វេយ្យក្សេ	សព្វាលដ្ឋាភូសិតេ
អារុឡេ តាមនីយេភិ	ចាបហត្ថេហិ ចម្មិភិ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ	នំ កកា សុ ភវីស្សតិ។
កកាហំ មេណ្ណាវេ ច	សន្នន្ទេ ឧស្ស័តទ្ធដេ
ធីបេ អថោចិ វេយ្យក្សេ	សព្វាលដ្ឋាភូសិតេ
អារុឡេ តាមនីយេភិ	ចាបហត្ថេហិ ចម្មិភិ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ	នំ កកា សុ ភវីស្សតិ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវរថទឹមធុដ្ឋ ប្រដាប់ហើយ មានទង់
 លើកហើយ ទាំងបិទបាំងដោយស្បែកខ្លាដំបងនឹងខ្លាធំ ស្មិត
 ស្មាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលនាយសារថ៍មានធុនឹង
 ខែលក្ខន៍ដៃ ឡើងជិះហើយ ហើយបួស ការលះបង់នោះ
 នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា^៥ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវ
 រថទឹមគោ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ទាំងបិទបាំង
 ដោយស្បែកខ្លាដំបងនឹងខ្លាធំ ស្មិតស្មាងដោយគ្រឿងអលង្ការ
 ទាំងពួង ដែលនាយសារថ៍មានធុនឹងខែលក្ខន៍ដៃ ឡើងជិះហើយ
 ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា^៥ ។
 កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវរថទឹមកែស ប្រដាប់ហើយ មានទង់
 លើកហើយ ទាំងបិទបាំងដោយស្បែកខ្លាដំបងនឹងខ្លាធំ ស្មិត
 ស្មាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលនាយសារថ៍មានធុនឹង
 ខែលក្ខន៍ដៃ ឡើងជិះហើយ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹង
 សម្រេចក្នុងកាលណា^៥ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវរថ
 ទឹមពាតៃ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ទាំងបិទបាំង
 ដោយស្បែកខ្លាដំបងនឹងខ្លាធំ ស្មិតស្មាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំង
 ពួង ដែលនាយសារថ៍មានធុនឹងខែលក្ខន៍ដៃ ឡើងជិះហើយ
 ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា^៥ ។

មហានិពាគេ ទុតិយំ មហាជនកថាភិក្ខុ

កកាហំ មីគរេថ ច	សន្និទ្ធេ ឧស្ស័តទ្ធដេ
ដីមេ អថេបិ វេយ្យក្សេ	សព្វាលង្ការក្ខសិតេ
អារុទ្ធោ កាមនីយេភិ	ចាបហត្ថេហិ ចម្ពិភិ
បហាយ បព្វជីស្សមិ	នំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
កកាហំ ហត្ថារោហេ ច	សព្វាលង្ការក្ខសិតេ
ដីលចម្ពុធរេ សូរេ	តោមរុក្ខសទាលំនោ ^(១)
បហាយ បព្វជីស្សមិ	នំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
កកាហំ អស្សារោហេ ច	សព្វាលង្ការក្ខសិតេ
ដីលចម្ពុធរេ សូរេ	ឥន្ទិយាចាបធាវនោ ^(២)
បហាយ បព្វជីស្សមិ	នំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
កកាហំ រថារោហេ ច	សព្វាលង្ការក្ខសិតេ
ដីលចម្ពុធរេ សូរេ	ចាបហត្ថេ កលាបិណោ
បហាយ បព្វជីស្សមិ	នំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
កកាហំ ធនុក្កហេ ច	សព្វាលង្ការក្ខសិតេ
ដីលចម្ពុធរេ សូរេ	ចាបហត្ថេ កលាបិណោ
បហាយ បព្វជីស្សមិ	នំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។

១ ឧ.ម. តោមរុក្ខសទាលំនោ ។ ២ ឧ.ម. ឥន្ទិយាចាបធាវនោ ។

មហានិបាត មហាជនកដាតក ទី ២

កាលណាអញនឹងលះបង់នូវរថទីមម្រឹគ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើក
ហើយ ទាំងបិទបាំងដោយស្បែកខ្លាដំបងនឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយ
គ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលនាយសារថ៍មានធូននឹងខែលក្ខន៍ដៃ
ឡើងជិះហើយ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាល
ណា⁺ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវពួកអ្នកជិះដំរី ដែលស្អិតស្អាង
ដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង កាន់ខែលមានពណ៌ខៀវជាអ្នកភ្ញៀវក្លា
មានលំពែងស្នែងក្របីនឹងកង្វើរក្នុងដៃ ហើយបួស ការលះបង់នោះ
នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា⁺ ។ កាលណាអញនឹងលះបង់នូវពួកអ្នក
ជិះសេះ ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង កាន់ខែល
មានពណ៌ខៀវ ជាអ្នកភ្ញៀវក្លាទ្រទ្រង់នូវស៊ីនីន័យ ហើយបួស ការ
លះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា⁺ ។ កាលណាអញនឹងលះបង់
នូវពួកអ្នកជិះរថ ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង កាន់
ខែលមានពណ៌ខៀវ ជាអ្នកភ្ញៀវក្លា មានធូននឹងព្រួញក្នុងដៃ ការ
លះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណា⁺ ។ កាលណាអញ នឹងលះ
បង់នូវពួកខ្លាធំធូ ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង
កាន់ខែលមានពណ៌ខៀវ ជាអ្នកភ្ញៀវក្លា មានធូននឹងបំពង់ព្រួញក្នុង
ដៃ ហើយបួស ការលះបង់នោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណា⁺ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

កកាហំ ភជបុត្តេ ប	សព្វាលង្ការក្ខតិភេ
ប័ត្រចម្ពុធរេ សូរេ	កកាហំ វេទ្យាធារិណោ
បហាយ បព្វជីស្សាមិ	នំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
កកាហំ អរិយគណោ	វត្ថុវន្តេ អលង្កតេ
ហរិចន្ទនលត្តន្តេ	កាសិកុត្តមធារិណោ
បហាយ បព្វជីស្សាមិ	នំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
កកាហំ អមច្ចគណោ	សព្វាលង្ការក្ខតិភេ
ប័ត្រចម្ពុធរេ សូរេ	បុរតោ គច្ចមាលិណោ
បហាយ បព្វជីស្សាមិ	នំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
កកាហំ សត្តសតា ភវិយា	សព្វាលង្ការក្ខតិភេ
បហាយ បព្វជីស្សាមិ	នំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
កកាហំ សត្តសតា ភវិយា	សុសញ្ញា នុទុមជ្ឈិមា
បហាយ បព្វជីស្សាមិ	នំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
កកាហំ សត្តសតា ភវិយា	អស្សវា បិយភាលិណំ
បហាយ បព្វជីស្សាមិ	នំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

កាលណាអញនឹងលះបង់នូវពួកព្រះរាជបុត្រ ដែលស្មិតស្មាងដោយ
 គ្រឿងអលង្ការទាំងពួង កាន់ខែលដ៏វិចិត្រ ជាអ្នកភ្ញៀវភ្នំទ្រង់នូវ
 មាសនឹងតែវិចិត្រ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាល
 ណា^ៗ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវពួកអាយជន គឺព្រាហ្មណ៍ដែល
 មានសំពត់ មានគ្រឿងប្រដាប់ហើយ មានខ្នងលាបដោយខ្ទឹមចន្ទន៍
 ក្រហម ស្ទៀកដណ្តប់ដោយសំពត់ ដែលបានមកអំពីដែនកាសិដ៏
 ឧត្តម ហើយបួស ការលះបង់នោះនឹងសម្រេច ក្នុងកាលណា^ៗ ។
 កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវពួកអាមាត្យ ដែលស្មិតស្មាង ដោយ
 គ្រឿងអលង្ការទាំងពួង កាន់ខែលមានពណ៌លឿង ជាអ្នកភ្ញៀវភ្នំ
 មានរបៀបដើរខាងមុខ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេច
 ក្នុងកាលណា^ៗ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវពួកស្រីស្នំ ៧០០
 ដែលស្មិតស្មាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ហើយបួស ការលះបង់
 នោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណា^ៗ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវ
 ពួកស្រីស្នំ ៧០០ ជាអ្នកសង្រួមល្អ មានចង្កេះរៀវ ហើយបួស
 ការលះបង់នោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណា^ៗ ។ កាលណាអញ
 នឹងលះបង់នូវស្រីស្នំ ៧០០ ជាស្រីស្តាប់បង្គាប់ ពោលពាក្យជាទី
 ស្រឡាញ់ហើយបួស ការលះបង់នោះនឹងសម្រេច ក្នុងកាលណា^ៗ ។

មហានិបាតេ ទុតិយំ មហាជនេជាតកំ

កតាហំ សតបល្ល័(២)កំសំ	សោវណ្ណំ សតវង្គកំ
បហាយ បព្វជីស្សមិ	នំ កតា សុ ភវីស្សតិ ។
កតា សុ មំ ហត្ថិកុម្ភា	សព្វាលម្ពារក្ខសីតា
សុវណ្ណកថា មាតុផ្កា	ហេមកប្បង្គិវសសា ។
អារុទ្ធា តាមជ័យេភិ	តោមរម្មសចាលិភិ
យន្តំ មំ ធានុយិស្សន្តិ	នំ កតា សុ ភវីស្សតិ ។
កតា សុ មំ អស្សកុម្ភា	សព្វាលម្ពារក្ខសីតា
អាជាជ័យាវ ជាតិយា	សិទ្ធិវា សីយវាហនា
អារុទ្ធា តាមជ័យេភិ	ឥន្ទ្រិយា ចាបជារិភិ
យន្តំ មំ ធានុយិស្សន្តិ	នំ កតា សុ ភវីស្សតិ ។
កតា សុ មំ រថសេនិយោ	សន្នទ្ធា ឧស្ស័តទ្ធិជា
ជីនា អដោបិ វេយ្យគ្សា	សព្វាលម្ពារក្ខសីតា
អារុទ្ធា តាមជ័យេភិ	ចាបហត្ថេហិ ចម្មិភិ
យន្តំ មំ ធានុយិស្សន្តិ	នំ កតា សុ ភវីស្សតិ ។

១ ឧ. សន្តិលំកំសំ ។ ម សវេលំកំសំ ។

មហានិបាត មហានិទានសម្ពាសន ទី ២

កាលណាអញនឹងលះបង់នូវភាជន៍មាស មានទម្ងន់ ១០០ បង្ក្រាប
 ប្រកបដោយស្នាមចំឡាក់ ១០០ ហើយបួស ការលះបង់នោះ
 នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎⁺ ។ កាលណាហ្ន៎ដំរីមាត់ខ្លះរបស់អញ
 ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង មានខ្សែដង្កន់មាស
 មានគ្រឿងស្អាង ដោយបណ្តាញមាស ដែលហ្ន៎ដំរីមានលំពែង
 ស្នែងក្របី នឹងកង្វែរក្នុងដៃឡើងជិះហើយ នឹងមិនដើរតាមអញ
 កាលទៅ ដំណើរនោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎⁺ ។ កាលណា
 ហ្ន៎សេះរបស់អញ ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង
 ជាសេះកាជាឈ្មោះដោយជាតិ ជាសេះសន្ធាត ជាវហនៈដ៏លឿន
 ដែលពួកអ្នករក្សាសេះ កាន់ស៊ីនឹងធ្នូ ឡើងជិះហើយ នឹង
 មិនដើរតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះ នឹងសម្រេច ក្នុងកាល
 ណាហ្ន៎⁺ ។ កាលណាពួករថរបស់អញ ប្រដាប់ហើយ មាន
 ទង់លើកហើយ ទាំងបិទបាំង ដោយស្បែកខ្លាជំបង់ នឹងខ្លាធំ
 ស្អិតស្អាង ដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលពួកនាយសារថ៍
 មានធនីនីវែលក្នុងដៃ ឡើងជិះហើយ នឹងមិនដើរតាម
 អញកាលទៅ ដំណើរនោះ នឹងសម្រេច ក្នុងកាលណាហ្ន៎⁺ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

កកា សុ មំ សុវណ្ណាវថា	សន្នទ្ធា ឧស្ស័តទ្ធជា
ធីតា អថោចំ វេយ្យគ្សា	សព្វាលង្ការក្ខសិតា
អារុទ្ធិហ តាមនីយេភិ	ចាបហត្ថេហិ ចម្មភិ
យន្តំ មំ នាទុយិស្សន្តំ	នំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
កកា សុ មំ សជ្ឈាវថា	សន្នទ្ធា ឧស្ស័តទ្ធជា
ធីតា អថោចំ វេយ្យគ្សា	សព្វាលង្ការក្ខសិតា
អារុទ្ធិហ តាមនីយេភិ	ចាបហត្ថេហិ ចម្មភិ
យន្តំ មំ នាទុយិស្សន្តំ	នំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
កកា សុ មំ អស្សាវថា	សន្នទ្ធា ឧស្ស័តទ្ធជា
ធីតា អថោចំ វេយ្យគ្សា	សព្វាលង្ការក្ខសិតា
អារុទ្ធិហ តាមនីយេភិ	ចាបហត្ថេហិ ចម្មភិ
យន្តំ មំ នាទុយិស្សន្តំ	នំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
កកា សុ មំ ឌីដ្ឋាវថា	សន្នទ្ធា ឧស្ស័តទ្ធជា
ធីតា អថោចំ វេយ្យគ្សា	សព្វាលង្ការក្ខសិតា
អារុទ្ធិហ តាមនីយេភិ	ចាបហត្ថេហិ ចម្មភិ
យន្តំ មំ នាទុយិស្សន្តំ	នំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

កាលណាពួករថមាសរបស់អញ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើក
 ហើយ ទាំងបិទបាំង ដោយស្បែកខ្វាដបង់នឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាង
 ដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលពួកនាយសារថ៍មានធូនីនៃល
 ក្នុងដៃឡើងជិះហើយ នឹងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹង
 សម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាពួករថប្រាកដរបស់អញ មានទង់
 លើកហើយ ទាំងបិទបាំងដោយស្បែកខ្វាដបង់ នឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាង
 ដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលពួកនាយសារថ៍មានធូនីនៃល
 ក្នុងដៃឡើងជិះហើយ នឹងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹង
 សម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណារថទីមសេរបស់អញ ប្រដាប់
 ហើយ មានទង់លើកហើយ ទាំងបិទបាំងដោយស្បែកខ្វាដបង់ នឹង
 ខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលពួកនាយសារថ៍
 មានធូនីនៃលក្នុងដៃឡើងជិះហើយ នឹងមិនទៅតាមអញកាលទៅ
 ដំណើរនោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណារថទីមធុដ
 របស់អញ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ទាំងបិទបាំងដោយ
 ស្បែកខ្វាដបង់នឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង
 ដែលពួកនាយសារថ៍មានធូនីនៃលក្នុងដៃឡើងជិះហើយ នឹងមិន
 ទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។

មហានិពាគេ ទុតិយំ មហាជនកជាតកំ

កតា សុ មំ តោណារថា សន្នទ្ធា ឧស្ស័តទ្ធជា
 ធីតា អថោបិ វេយ្យគ្សា សព្វាលញ្ញ្ញក្ខសិតា
 អារុណ្ណ តាមនីយេភិ ចាបហត្ថេហិ ចម្ពិភិ
 យន្តំ មំ នាទុយិស្សន្តំ តំ កតា សុ ភវិស្សតិ ។
 កតា សុ មំ អជរថា សន្នទ្ធា ឧស្ស័តទ្ធជា
 ធីតា អថោបិ វេយ្យគ្សា សព្វាលញ្ញ្ញក្ខសិតា
 អារុណ្ណ តាមនីយេភិ ចាបហត្ថេហិ ចម្ពិភិ
 យន្តំ មំ នាទុយិស្សន្តំ តំ កតា សុ ភវិស្សតិ ។
 កតា សុ មំ មេណ្ឌារថា សន្នទ្ធា ឧស្ស័តទ្ធជា
 ធីតា អថោបិ វេយ្យគ្សា សព្វាលញ្ញ្ញក្ខសិតា
 អារុណ្ណ តាមនីយេភិ ចាបហត្ថេហិ ចម្ពិភិ
 យន្តំ មំ នាទុយិស្សន្តំ តំ កតា សុ ភវិស្សតិ ។
 កតា សុ មំ មិគរថា សន្នទ្ធា ឧស្ស័តទ្ធជា
 ធីតា អថោបិ វេយ្យគ្សា សព្វាលញ្ញ្ញក្ខសិតា
 អារុណ្ណ តាមនីយេភិ ចាបហត្ថេហិ ចម្ពិភិ
 យន្តំ មំ នាទុយិស្សន្តំ តំ កតា សុ ភវិស្សតិ ។

មហាវិហារ មហាជនកថា ទី ២

កាលណា រថទីមគ្គ របស់អញ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើក
ហើយ ទាំងបិទបាំង ដោយស្បែកខ្លាដំបងនឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាង
ដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលពួកនាយសារថី មានធុនីង
ខែលក្នុងដៃឡើងជិះហើយ នឹងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរ
នោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណា^៥ ។ កាលណា រថទីមគ្គរបស់អញ
ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ទាំងបិទបាំងដោយស្បែកខ្លា
ដំបងនឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលពួក
នាយសារថីមានធុនីងខែលក្នុងដៃឡើងជិះហើយ នឹងមិនទៅតាម
អញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណា^៥ ។ កាល
ណា រថទីមគ្គតែរបស់អញ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ទាំង
បិទបាំងដោយស្បែកខ្លាដំបង នឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿង
អលង្ការទាំងពួង ដែលពួកនាយសារថីមានធុនីងខែលក្នុងដៃឡើង
ជិះហើយ នឹងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុង
កាលណា^៥ ។ កាលណា រថទីមគ្គរបស់អញ ប្រដាប់
ហើយ មានទង់លើកហើយ ទាំងបិទបាំងដោយស្បែកខ្លាដំបង
នឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលពួក
នាយសារថីមានធុនីងខែលក្នុងដៃឡើងជិះហើយ នឹងមិនទៅតាម
អញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេច ក្នុងកាលណា^៥ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

កកា សុំ មំ ហត្ថាហេហា	សព្វាលង្ការក្ខសីតា
នីលចម្មុធរា ស្វរា	តោមរត្តសចារិណោ
យន្តំ មំ ឆានុយស្សន្តំ	តំ កកា សុំ ភវីស្សតិ ។
កកា សុំ មំ អស្សហេហា	សព្វាលង្ការក្ខសីតា
នីលចម្មុធរា ស្វរា	វន្តិយាចាបធារិណោ
យន្តំ មំ ឆានុយស្សន្តំ	តំ កកា សុំ ភវីស្សតិ ។
កកា សុំ មំ រថាហេហា	សព្វាលង្ការក្ខសីតា
នីលចម្មុធរា ស្វរា	ចាបហត្ថា កលាបិណោ
យន្តំ មំ ឆានុយស្សន្តំ	តំ កកា សុំ ភវីស្សតិ ។
កកា សុំ មំ ធនុត្តហា	សព្វាលង្ការក្ខសីតា
នីលចម្មុធរា ស្វរា	ចាបហត្ថា កលាបិណោ
យន្តំ មំ ឆានុយស្សន្តំ	តំ កកា សុំ ភវីស្សតិ ។
កកា សុំ មំ រាជបុត្រា	សព្វាលង្ការក្ខសីតា
ចិត្រចម្មុធរា ស្វរា	កក្កាឆារិណោ
យន្តំ មំ ឆានុយស្សន្តំ	តំ កកា សុំ ភវីស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

កាលណាពួកអ្នកជិះដំរីរបស់អញ ស្ថិតស្ថានដោយគ្រឿងអលង្ការ
 ទាំងពួង កាន់ខែលមានពណ៌ខៀវ ជាអ្នកភ្លៀវភ្លា មានលំពែង
 ស្មែងគ្របនឹងកន្ទុកក្នុងដៃ នឹងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរ
 នោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាពួកអ្នកជិះសេះរបស់
 អញ ដែលស្ថិតស្ថានដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង កាន់ខែលមាន
 ពណ៌ខៀវ ជាអ្នកភ្លៀវភ្លា ទ្រទ្រង់នូវស្រីនឹងធូ នឹងមិនទៅតាមអញ
 កាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាពួក
 អ្នកជិះថ្មរបស់អញ ដែលស្ថិតស្ថានដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង
 កាន់ខែលមានពណ៌ខៀវ ជាអ្នកភ្លៀវភ្លា មានធុនីបំពង់ព្រួញ ក្នុង
 ដៃ នឹងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេច ក្នុង
 កាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាពួកខ្លាធំរបស់អញ ដែលស្ថិតស្ថាន
 ដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង កាន់ខែលមានពណ៌ខៀវ ជាអ្នក
 ភ្លៀវភ្លា មានធុនីបំពង់ព្រួញក្នុងដៃ នឹងមិនទៅតាមអញកាលទៅ
 ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាពួករាជបុត្រ
 របស់អញ ដែលស្ថិតស្ថានដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង កាន់
 ខែលដំរីចិត្រ ជាអ្នកភ្លៀវភ្លា ទ្រទ្រង់នូវមាសនឹងកែវពិទ្យុ នឹងមិន
 ទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។

មហាធិបតេ ទុតិយំ មហាជីនកដាតកំ

កកា សុំ មំ អរិយកណា	វត្តវត្តា អល្លត្តា
ហរិចន្ទនលិត្តន្តា	កាសិកុត្តបដានិលោ
យន្តំ មំ ឆានុយស្សន្តិ	តំ កកា សុំ ភវិស្សតិ។
កកា សុំ មំ អមច្ចកណា	សព្វាលញ្ញាភូសិតា
បិតចម្ពុជរា ស្វរា	បុរោតា កច្ចមាលនិ
យន្តំ មំ ឆានុយស្សន្តិ	តំ កកា សុំ ភវិស្សតិ។
កកា សុំ មំ សត្តសតា ភវិយា	សព្វាលញ្ញាភូសិតា
យន្តំ មំ ឆានុយស្សន្តិ	តំ កកា សុំ ភវិស្សតិ។
កកា សុំ មំ សត្តសតា ភវិយា	សុសញ្ញា តនុបជ្ឈិមា
យន្តំ មំ ឆានុយស្សន្តិ	តំ កកា សុំ ភវិស្សតិ។
កកា សុំ មំ សត្តសតា ភវិយា	អស្សរា បិយកាលនិ
យន្តំ មំ ឆានុយស្សន្តិ	តំ កកា សុំ ភវិស្សតិ។
កកាហំ បត្តិ កហេត្វាន	មុណ្ណា សជ្ឈាដិចារុតោ
បិណ្ឌិកាយ ចរិស្សមិ	តំ កកា សុំ ភវិស្សតិ។

មហានិបាត មហាជនកជាតក ទី ២

កាល ណា ពួកអរិយជន គឺព្រាហ្មណ៍ អ្នកមានសំពត់ មានគ្រឿង
 ប្រដាប់ហើយ មានខ្លួនលាបដោយខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហម ទ្រទ្រង់នូវសំពត់
 ដ៏ទុត្តមដែលបានមកអំពីដែនកាសី នឹងមិនទៅតាមអញកាលទៅ
 ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណា ហ្ន៎ ។ កាល ណា ពួកអាមាត្យ
 របស់អញ ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួងកាន់ខែល
 មានពណ៌លឿង ជាអ្នកភ្ញៀវភ្នំ មានរបៀបដើរខាងមុខ នឹងមិន
 ទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណា ហ្ន៎ ។
 កាល ណា ពួកស្រ្តីស្នំ ៧០០ របស់អញ ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿង
 អលង្ការទាំងពួង នឹងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹង
 សម្រេចក្នុងកាលណា ហ្ន៎ ។ កាល ណា ពួកស្រ្តីស្នំ ៧០០ របស់អញ ជា
 ស្រ្តីសង្រួមអ្នក មានចង្កេះរៀវ នឹងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរ
 នោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណា ហ្ន៎ ។ កាល ណា ពួកស្រ្តីស្នំ ៧០០ របស់
 អញ ជាស្រ្តីស្លាប់បង្គាប់ ពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ នឹងមិនទៅ
 តាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណា ហ្ន៎ ។ កាល
 ណា អាត្មាអញនឹងបានទៅជាអ្នកកេរក្បាល ឃ្វីសង្ឃដ៏ កាន់បាត្រ
 ត្រាច់ចរទៅបិណ្ឌបាត ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណា ហ្ន៎ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស តាតកំ

កកាហំ បិសុក្ខណំ ឧដ្ឋីតានំ មហាបថេ
 សង្ឃដី ធារយិស្សមិ តំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
 កកាហំ សត្តាហំ មេយេ ឡីវុដ្ឋេ អលូចិវរោ
 បិណ្ឌិកាយ ចរិស្សមិ តំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
 កកាហំ សព្វណំ កុណំ រុក្ខា រក្ខំ វនា វនំ
 អនបេត្តោ ចរិស្សមិ តំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
 កកាហំ តិវុទ្ធភ្នេសុ បហំនកយកេរវោ
 អនុតិយោ កមិស្សមិ តំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
 កកាហំ វិណុជ្ឈកោវ សត្តតន្តី មនោរមំ
 ចិត្តំ ឧដ្ឋិ កវិស្សមិ តំ កកា សុ ភវិស្សតិ ។
 កកាហំ វេកាវោ បរិកន្តំ ឧទាហនំ
 កាមសំយោជនេ ឆេដ្ឋំ^(១) យេ ទិព្វេយេ ច មាធិសេ ។

[៦០] តា ច សត្តសតា ភរិយា សព្វានុវត្តាភូសិតា
 ពាហា បត្តយ បត្តន្តិ កស្មា ឆោ វិជហិស្សសិ ។

១ ម. ឆេត្វា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

កាលណា អគ្គាអញនឹងទ្រទ្រង់នូវសង្ស័យ នៃសីលតំបន់ក្នុងទាំង
 ឡាយ ដែលគេចោលក្នុងផ្លូវធំ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាល
 ណា^១ ។ កាលណា អគ្គាអញ កាលដែលមេឃបង្កើតរក្ស័យ
 ចុះអស់ ៧ ថ្ងៃហើយ នឹងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតទាំងបីវេទិក ដំណើរ
 នោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណា^២ ។ កាលណា អគ្គាអញនឹងចេញ
 ទៅអំពីដើមឈើមួយ ទៅកាន់ដើមឈើមួយ អំពីព្រៃមួយទៅ
 កាន់ព្រៃមួយ រហូតថ្ងៃនឹងយប់ទាំងអស់ ត្រាច់ទៅឥតការឡោះ
 អាស័យ ដំណើរនោះ នឹងសម្រេច ក្នុងកាលណា^៣ ។
 កាលណា អគ្គាអញនឹងលះបង់នូវភ័យគួរខ្លាច ហើយមិនមានគ្នា
 ជាគំរប់ពីរនាក់ ដើរទៅលើជ្រោះក្នុងទាំងឡាយ ដំណើរនោះនឹង
 សម្រេចក្នុងកាលណា^៤ ។ កាលណា អគ្គាអញធ្វើចិត្តឲ្យត្រង់
 ដូចជាបុគ្គលដេញពិណ អាចដេញខ្សែទាំង ៧ ឲ្យជាទឹករាយ
 ចិត្តបាន ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណា^៥ ។ កាលណា
 អគ្គាអញនឹងកាត់នូវកាមសំយោជន៍ជាទិព្វ ទាំងជាប់សមុទ្រស្រូវ
 បាន ដូចជាជាងរបកាលកាត់នូវស្បែកជើងដូច្នោះ ។

(៦១) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ពួកស្រីស្នំទាំង ៧០០ នាក់នោះ
 ដែលស្អិតស្អាន ដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ផ្គង់ដើមដៃឲ្យ
 យំថា ព្រះអង្គនឹងលះចោលពួកខ្ញុំម្ចាស់ ព្រោះហេតុអ្វី ។

បហាវិបាកោ ទុតិយំ មហាជនេនាគា

តា ច សត្តសតា ភវិយា សុសញ្ញា តនុមជ្ឈិមា

តាហា បត្តយ បត្តនំ តស្មា នោ វិជហិស្សសិ ។

តា ច សត្តសតា ភវិយា អស្សវា បិយភាណិនំ

តាហា បត្តយ បត្តនំ តស្មា នោ វិជហិស្សសិ ។

តា ច សត្តសតា ភវិយា សញ្ញាលង្ការក្ខតា

ហិត្វា សម្មទ្រំ^(១) រាជា បព្វជ្ជាយ បុរត្ថិតោ ។

តា ច សត្តសតា ភវិយា សុសញ្ញា តនុមជ្ឈិមា

ហិត្វា សម្មទ្រំ រាជា បព្វជ្ជាយ បុរត្ថិតោ ។

តា ច សត្តសតា ភវិយា អស្សវា បិយភាណិនំ

ហិត្វា សម្មទ្រំ រាជា បព្វជ្ជាយ បុរត្ថិតោ ។

ហិត្វា សតបល្លកំសំ សោវណំ សតភជិតំ

អត្តហិ មត្តកាបត្តំ តំ ទុតិយាភិសេចនំ ។

មហានិពាគ មហាជនកថា ទី ២

ពួកស្រីស្នំ ៧០០ នាក់នោះ ជាស្រីសង្ឃមូល មានចង្កេះរៀវ ផ្គង
 ដើមដៃឡាយិថា ព្រះអង្គនឹងលះចោលពួកខ្ញុំម្ចាស់ ព្រោះហេតុអ្វី ។
 ពួកស្រីស្នំទាំង៧០០នាក់នោះ ជាស្រីស្លាប់បង្គាប់ ពោលពាក្យជាទី
 ស្រឡាញ់ ផ្គងដើមដៃឡាយិថា ព្រះអង្គនឹងលះចោលពួកខ្ញុំម្ចាស់
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រះរាជាទ្រង់លះនូវសម្បទ បានលះបង់ពួកស្រី
 ស្នំទាំង៧០០នាក់នោះ ដែលស្មិតស្មាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង
 ព្រះអង្គត្រូវបញ្ចូលបញ្ជូនទៅខាងមុខហើយ ។ ព្រះរាជាទ្រង់លះបង់
 នូវសម្បទ បានលះបង់ពួកស្រីស្នំ ៧០០ នាក់នោះ ជាស្រីសង្ឃមូល
 មានចង្កេះរៀវ ត្រូវបញ្ចូលបញ្ជូនទៅខាងមុខហើយ ។ ព្រះ
 រាជាទ្រង់លះបង់នូវសម្បទ បានលះនូវពួកស្រីស្នំ ៧០០ នាក់នោះ
 ជាស្រីស្លាប់បង្គាប់ ពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ ត្រូវបញ្ចូលបញ្ជូន
 ទៅខាងមុខហើយ ។ ព្រះរាជាទ្រង់លះបង់នូវកាជនីមាស មានទម្ងន់
 មួយរយបល្ល័ង្ក ប្រកបដោយស្នាមចម្លាក់មួយរយ បានកាន់យក
 នូវបាត្រដ៏ ការកាន់នូវបាត្រដ៏នោះ ទុកជាអភិសេកទី ២ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៦២] ភេស្តា អត្ថិសមាជាលា កោសាធុយ្ហន្តិ ភាគសោ

រជនំ ជាតរូបញ្ច មុត្តា វេទ្យុរិយា ពហ្វ

មណយោ សម្ពុមុត្តា ច វត្ថុតំ ហរិចន្តនំ

អជិនំ ទន្តកណ្ឌញ្ច លោហំ កាលាយសំ ពហំ

ឯហំ រាជ និវត្តស្ស មា តេ តំ វិនស្សា ធនំ ។

[៦៣] សុសុខំ វត ជីវាម យេសន្នោ នត្ថ តិញ្ចនំ

មីនិលាយ ធុយ្ហមាជាយ ន មេ តិញ្ច អធុយ្ហថ ។

[៦៤] អដវិយោ សមុប្បន្នា រដ្ឋំ វិទ្ធិសយន្តិ តេ

ឯហំ រាជ និវត្តស្ស មា រដ្ឋំ វិនស្សា ធនំ ។

[៦៥] សុសុខំ វត ជីវាម យេសន្នោ នត្ថ តិញ្ចនំ

រដ្ឋេ វិលុប្បមាធិន្តិ ន មេ តិញ្ច អហារថ

សុសុខំ វត ជីវាម យេសន្នោ នត្ថ តិញ្ចនំ

មីតិកត្វា ភវិស្សាម នេវ អាភស្សា យថា។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៦២) (ព្រះនាងសីវលីទេវី) យ៉ាងទាំងឡាយ គឺយ៉ាងប្រាក់
 យ៉ាងមាស យ៉ាងកែវមុត្តា យ៉ាងកែវតិច្ចរ យ៉ាងកែវមណី យ៉ាងស័ន្ទ
 យ៉ាងកែវមុត្តាដ៏ច្រើន យ៉ាងសំពត់ យ៉ាងខ្នឹបចន្ទន៍ក្រហម យ៉ាង
 វិស្សកខ្លាឃ្មុំ យ៉ាងរបស់ធ្វើពីភ្នំក យ៉ាងទង់ដែង នឹង យ៉ាងដែកខ្លា
 ដ៏ច្រើនជាយ៉ាងដែលរាជបុរសរៀបចំដោយចំណែក ត្រូវភ្លើងឆេះ
 មានអណ្តាតភ្លើងស្មើគ្នា គួរខ្លាច បពិត្រព្រះរាជា សូមព្រះអង្គស្តេច
 មក សូមស្តេចត្រឡប់វិលវិញ កុំឲ្យទ្រព្យរបស់ព្រះអង្គនោះវិនាស ។

(៦៣) (ព្រះរាជា) កង្វល់មិនមាន ដល់យើងណា យើង
 នោះឈ្មោះថា រស់នៅជាសុខ កាលបើក្រុងមិថិលាត្រូវភ្លើងឆេះ
 ភ្លើងមិនមែនឆេះនូវទ្រព្យបន្តិចបន្តួចរបស់ខ្ញុំទេ ។

(៦៤) (ព្រះនាងសីវលីទេវី) ចោរកងដង្ហែព្រៃកើតឡើងហើយ
 ចំផ្លាញដែនរបស់ព្រះអង្គ បពិត្រព្រះរាជា សូមព្រះអង្គស្តេចមក
 សូមស្តេចត្រឡប់វិលវិញ កុំឲ្យដែននេះវិនាស ។

(៦៥) (ព្រះរាជា) កង្វល់មិនមាន ដល់យើងណា យើង
 នោះឈ្មោះថា រស់នៅជាសុខ កាលបើដែនត្រូវពួកចោរប្លន់
 ចោរមិនបានយកទ្រព្យបន្តិចបន្តួចរបស់ខ្ញុំទេ កង្វល់មិនមានដល់
 យើងណា យើងនោះឈ្មោះថា រស់នៅជាសុខ យើងជាអ្នកមាន
 បីតិជាអាហារ ដូចពួកអាកស្សរទេវតា ។

[៦៦] កិត្តេសោបហតោយោសោ កានុតាមេវកីឡិយា

សមណោ ភ្លេវេ បុត្តាមិ កិត្តេសោភិសដោ ជនោ

[៦៧] មមំ ឌុហាយ កុច្ឆន្តំ ឯត្តេសោភិសដោ ជនោ

សីមាភិក្ខុមនំ យន្តំ មុនិមោនស្ស បតិយា

មិស្សំ នន្ទិហិ កុច្ឆន្តំ កី ជានមនុបុច្ឆសិ ។

[៦៨] មាស្សុ ភិណ្ណោ អមត្តាត្ថោ សវីរំ ជារយំ វេមំ

អតីរណោយ្យមិទំ កម្មំ ពហូ ហិ បរិបន្តយោ ។

[៦៩] កោ នុ មេ បរិបន្តស្ស មម ឯវំ វិហារំនោ

យោ នេវ ទិដ្ឋេ នាទិដ្ឋេ កាមាណមភិបត្តយេ ។

[៧០] វិទ្ខា តន្តំ វិជ្ជត្តា អរតិ ភត្តសម្មនោ

អារសន្តិ សវីរជ្ជា ពហូ ហិ បរិបន្តយោ ។

(៦៦) (នារទតាបស) សំឡេងគឺកកដៃនៃជនច្រើននេះ តើ
 ព្រោះហេតុអ្វី ស្ត្រីនោះជាអ្វី លេងជាមួយកង់ព្រៃ ដូចកង់ស្រុក
 បពិត្រសមណៈ ខ្ញុំសួរលោកថា មហាជននេះ ប្រជុំគ្នាដើម្បីអ្វី ។

(៦៧) (ព្រះរាជា) ខ្ញុំកាលលះបង់នូវមហាជន ហើយចេញទៅ
 បានជាមហាជនប្រជុំគ្នាក្នុងទីនេះ ខ្ញុំកន្លងនូវដែនគឺកំលេស ហើយ
 ទៅបួសដើម្បីបាននូវមោទនមិ (ពោលគឺញាណរបស់អនាគារិយៈ)
 មុនី ខ្ញុំកាលទៅកាន់ទីច្រឡំក្រឡំដោយសេចក្តីរីករាយទាំងឡាយ
 អ្នកដឹង ទើបសួរឬ (ឬមិនដឹង) ។

(៦៨) (នារទតាបស) ព្រះអង្គកាលទ្រទ្រង់នូវសិរីរះនេះ កុំ
 សំគាល់ថាអញធ្វើកំលេសហើយដូច្នេះ កម្ម(គឺកំលេស) នេះបុគ្គល
 មិនគប្បីធ្វើបានទេ ព្រោះថាសេចក្តីអន្តរាយ មានច្រើន ។

(៦៩) (ព្រះរាជា) ខ្ញុំណាមិនប្រាថ្នានូវតាមទាំងឡាយក្នុងមនុស្ស
 លោកដែលបុគ្គលឃើញហើយ មិនប្រាថ្នានូវតាមទាំងឡាយក្នុង
 ទេវលោក ដែលបុគ្គលមិនឃើញហើយ សេចក្តីអន្តរាយដូចម្តេចហ្ន៎
 នឹងមានដល់ខ្ញុំនោះ មានកិរិយាទៅយ៉ាងនេះ ។

(៧០) (នារទតាបស) ដូច្នេះថា សេចក្តីអន្តរាយ តាំងឡើងច្រើន
 គឺការដកលក់ សេចក្តីខ្ជិល ការមិត្តភាព សេចក្តីអផ្សុក ការពុល
 បាយ តាំងនៅក្នុងសិរីរះ រមែងកើត (ក្នុងសិរីរះវិញ) ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៧០] កល្យាណំ វត្ថុ មំ ភវំ ព្រាហ្មណ អនុសាសសិ

ព្រាហ្មណ ត្រូវ បុណ្ណមិ កោ ធុត្ថមសិ មាវស ។

[៧១] ធារនោ ឥតិ ធារេន កស្សទោ ឥតិ មំ វិទូ

កោតោ សង្កាសេ អាគច្ឆិ សាធុ សត្តិ សមាគមោ ។

តស្ស តេ សព្វោ អាណន្តោ វិហារោ ឧបវត្ថុតុ

យទ្ធិនំ^(១) តំ បរិច្ចរេហិ ខន្តិយា ឧបសមេន ច ។

បសារយ សន្មតញ្ច ឧន្មតញ្ច បហារយ

កម្មំ វិជ្ជញ្ច ធម្មញ្ច សក្កត្វាន បរិព្វជ ។

[៧២] ពហុ ហត្ថំ ច អស្មេ ច នគរេ ជនបទានិ ច

ហិត្វា ជនក បព្វជិតោ កថាលេ វតិមជ្ឈតា

កច្ឆិ ធុ តេ ជានបទា មិត្តាមច្ឆា ច ញាតកា

ទ្វិកំ អកាសុ ជនក កស្មា តេ តំ អរុច្ឆថ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

(៧១) (ព្រះរាជា) បពិត្រព្រាហ្មណ៍ លោកដ៏ចម្រើនប្រៀនប្រដៅ
ខ្ញុំអំណាច បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំសួរលោក បពិត្រលោក
និទានលោកជាអ្វី ។

(៧២) (នារទតាបស) ជនទាំងឡាយស្គាល់គាតាភាពដោយនាម
ថា នារទៈ ដោយគោត្រថា កស្សប្រះដូច្នេះ គាតាភាពមកក្នុងសំ-
ណាក៏ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដោយដឹងច្បាស់ថា សមាគមដោយសប្បុរស
ទាំងឡាយ ជាភិក្ខុញ្ញាតប្រយោជន៍ឲ្យសម្រេច ។ សេចក្តីត្រេកអរ
(ក្នុងបព្វជ្ជា) ទាំងអស់ នឹងព្រហ្មវិហារ ចូរកើតដល់ព្រះអង្គនោះចុះ
បរិកម្មនឹងឈានណា ការខ្វះខាត (ដោយសីលនឹងឈាន) ណា
ព្រះអង្គចូរបំពេញនូវការខ្វះខាតនោះចុះ ព្រះអង្គ (ចូរប្រកប) ដោយ
អធិវាសនក្ខន្ធ នឹងឧបសមៈ ។ ព្រះអង្គចូររំសាយចោលនូវសេចក្តី
មើលឆាយនឹងសេចក្តីក្រអឺតក្រឡឹង ចូរធ្វើការពន្យល់កុសលកម្ម នូវ
វិជ្ជា នឹងធម៌ ។

(៧៣) (មិត្តាជនតាបស) បពិត្រព្រះជនក ព្រះអង្គលះបង់ដំរីសេះ
ពួកអ្នកនគរ នឹងជនបទជាច្រើន ហើយទ្រង់ព្រះផ្នួស ដល់នូវសេចក្តី
ត្រេកអរនឹងអម្បែង បពិត្រព្រះជនក ពួកអ្នកជនបទ មិត្រអាមាត្យ
នឹងព្រះញាតិ បានធ្វើនូវការទ្រទ្រង់ចំពោះព្រះអង្គខ្លះដែរឬ ព្រោះ
ហេតុអ្វី ក៏ព្រះអង្គពេញព្រះហឫទ័យនឹងអម្បែងរបស់ព្រះអង្គនោះ ។

[៧៤) ន មិគាជិន ជាតុច្ឆេ អហំ កញ្ចំ កុនាចនំ
 អនម្មេន ជិនេ ញាតី ន ចាបំ ញាតយោ បមំ ។

[៧៥) ទិស្វាន លោកវត្តនំ ខន្ធនំ កន្ធមីកតំ
 ហញ្ញេ វជ្ឈេ ចេត្ត យត្ត សន្នោ បុប្ផជ្ជនោ
 ឯតាហំ ឧបមំ កត្វា ភិក្ខុកោស្មិ មិគាជិន ។

[៧៦) កោ នុ តេ ភកវា សត្វា កស្សេតំ វេចនំ សុតី
 ន ហំ កប្បំ វា វិជ្ជំ វា បច្ចក្ខាយ វេសេសក
 សមណាហុ វត្តនំ យថា ទុក្ខស្សតិក្កមោ ។

[៧៧) ន មិគាជិន ជាតុច្ឆេ អហំ កញ្ចំ កុនាចនំ
 សមណំ ព្រាហ្មណំ វាបិ សក្កត្វា អនុចារីសី ។
 មហតា ចានុភារេន កច្ឆន្តោ សិរីយា ជលំ
 ភីយមារេសុ ភីតេសុ វជ្ជមារេសុ វិកុសុ

(៧៤) (ព្រះមហាជនក) បពិត្រមិគ្គាលោកៈ ក្នុងកាលណាមក ខ្ញុំ
មិនដែលផ្កាញ់នូវញាតិណាមួយ ដោយអធមិដាដាច់ខាត ទាំងពួក
ញាតិ ក៏មិនដែលផ្កាញ់ខ្ញុំ ដោយអធមិដែរ ។

(៧៥) បពិត្រមិគ្គាលោកៈ ខ្ញុំបានឃើញនូវប្រវេណីនៃសត្វលោក
ដែលកិលេសកំពុងទិពាស្តីធ្វើឲ្យដូចជាកក់ បុប្ផជន លិចចុះហើយ
ក្នុងកិលេសវត្ថុណា សត្វទាំងឡាយ តែងបៀតបៀនគ្នាផង តែង
ជាប់ក្នុងកិលេសវត្ថុនោះផង ហើយក៏ធ្វើនូវពួកបុប្ផជនទាំងនេះឲ្យ
ជាគ្រឿងប្រៀបធៀប ទើបបួសជាកិត្ត ។

(៧៦) (មិគ្គាលោកៈតាបស) បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរក្នុងរថ បុគ្គល
មានជោគណា ជាសាស្តារបស់ព្រះអង្គ ពាក្យដ៏ពិរោះនេះ ជា
ពាក្យរបស់បុគ្គលណា ព្រោះថាអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ មិនវៀរនូវ
តាបសអ្នកសម្រេចអភិញ្ញា ឬនូវព្រះបច្ចេកពុទ្ធដែលប្រកបដោយវិជ្ជា
ហើយពោលនូវសមណៈថា អ្នកមានវត្ថុ ជាគ្រឿងកន្លងនូវទុក្ខទេ ។

(៧៧) (ព្រះមហាជនក) បពិត្រមិគ្គាលោកៈ ខ្ញុំមិនដែលចូលទៅ
គោរពសមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ណាមួយ ដោយដាច់ខាត ក្នុងកាល
ណាម្តងឡើយ ។ បពិត្រមិគ្គាលោកៈ ខ្ញុំកាលទៅ ដោយ
អានុភាពដ៏ធំ រុងរឿង ដោយសិរី កាលចម្រៀងដែលបុគ្គលកំពុង
ច្រៀង កាលតន្ត្រីមានសំឡេងដ៏ពិរោះ ដែលបុគ្គលកំពុងប្រគំ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ត្រូវយំតាល់តសង្ក្រេង	សម្មតាលសមាហិតេ
សមិតាជិនមន្តត្ថិ	ដលី អម្ពំ ^(១) តិរោច្ឆន្តិ
តុទមាជំ ^(២) មនុស្សហំ	ដលកាមេហំ ជន្តកិ
សោ ខោ ហន្តិ សិរី ហិត្វា	ឱរេហិត្វា មិតាជិន
ម្ចលំ អម្ពស្សោកញ្ចំ	ដលីនោ ជិច្ចលស្ស ច
ដលី អម្ពំ ហតំ ទិស្វា	វិទ្ធីតំ វិនលីកតំ
អថេតំ ឥតរំ អម្ពំ	ជីលោកាសំ មនោរមំ
ឯវមេវ ទ្វនម្រេចំ	ឥស្សរេ ពហុកណ្ណាកេ
អមិត្តា នោ វជិស្សន្តិ	យថា អម្ពោ ដលី ហិតោ
អជិន្នម្ពំ ហពាតេ ជីវិ	នាតោ ទន្លេហំ ហពាតិ
ជន្នម្ពំ ជនីនោ ហន្តិ	អនិកេតមសន្តរំ
ដលី ^(៣) អម្ពោ អដលោ ច	តេ សត្តារេ ឧកោ មម ។

(៧៨) សត្វោ ជនោ សព្វាជិតោ រាជា បព្វជិតោ ឥតិ
 ហត្ថារេហា អនីតដ្ឋា រថិកា បត្តិការកា
 អស្សាសយិត្វា ជនតំ វេបយិត្វា បជីច្ឆន្តិ
 បុត្តំ រដ្ឋេ វេបេត្វាន អថ បច្ឆា បព្វជិស្សសិ ។

១ ឱ. ផលំ ។ ម. ពលំ អម្ពំ ។ ២ ឱ. តទមាជំ ។ ម. ហេតមាជំ ។ ៣ ម. ផិលោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បានឃើញស្វាយមានផ្លែ ខាងក្រៅកំពែងដែលពួកមនុស្សអ្នកត្រូវការ
 ផ្លែ បេះដិតទទួលដែលគិតកងដោយការប្រគំតន្ត្រី ជាទទួលប្រកប
 ដោយសូរ្យប្រគំដំពីរោះ បពិត្រមិត្តាជិនៈ ខ្ញុំនោះបានលះបង់សិរីនោះ
 ហើយចុះ (អំពីដំរី) ចូលទៅកាន់គល់ស្វាយដែលមានផ្លែនឹងមិន
 មានផ្លែ បានឃើញស្វាយមានផ្លែដែលបុគ្គលបៀតបៀនហើយ កំ-
 បាត់ហើយ ធ្វើមិនឲ្យមានស្លឹកនឹងស្វាយដើមក្រៅនេះ មានពន្លឺ
 ខៀវជាទឹករាយនៃចិត្ត សត្រូវទាំងឡាយអាចសម្លាប់យើងដែលជា
 ឥស្សរៈមានបន្ទាចច្រើនដោយពិត ដូចដើមស្វាយដែលមានផ្លែដែល
 បុគ្គលសម្លាប់ហើយ ខ្វះបង់ ត្រូវគេសម្លាប់ព្រោះស្បែក ដំរីត្រូវ
 គេសម្លាប់ព្រោះភ្នែក បុគ្គលអ្នកមានទ្រព្យត្រូវគេសម្លាប់ព្រោះទ្រព្យ
 តើនរណា នឹងសម្លាប់បុគ្គលអ្នកមិនមានផ្ទះ មិនមានសន្តិវៈ ដើម
 ស្វាយមានផ្លែនឹងមិនមានផ្លែទាំងពីរនោះជាសាស្ត្រាបេសខ្ញុំ ។

(៧៨) (នាងសីវលី) ជនទាំងពួង គឺសេនាដំរី ពលសេះ
 ពលរថ ពលថ្មើរជើង បានឮថា ព្រះរាជាទ្រង់ផ្ទុះហើយក៏តក់ស្លុត
 សូមព្រះអង្គល្បងលោមនូវប្រជុំជន ហើយតាំងទុកនូវការរក្សារួចតាំង
 ព្រះរាជឧរសក្នុងរាជសម្បត្តិ ហើយសឹមទ្រង់ព្រះផ្ទុះសក្តិកាលជា
 ខាងក្រោយចុះ ។

(៧៩) ចត្តា មយា ជាធម្មតា មិត្តាមន្ទា ច ញាតកា

សន្តិ បុត្តា វិទេហាជំ ទីយាវុ រដ្ឋវត្តនោ

តេ រជ្ជំ ការយស្សន្តិ មិដិលាយំ បជាបតិ ។

(៨០) ឯហិ តំ អនុសិក្ខាមិ យំ វក្យំ មម វុច្ចតិ

រជ្ជំ តុំ ការយន្តិ ចាបំ ទុច្ចរិតំ ឲាហំ

កាយេន វាចា មនសា យេន កច្ចសំ ទុក្ខតំ

បរិនិព្វានេន បរិនិព្វ័តេន បិណ្ឌេន យាបេមិ ស ជីវជម្មោ

(៨១) យោបិ ចតុត្ថេ កត្តកាលេ ន កុញ្ញេ

អដ្ឋដ្ឋហិវ ឧទាយ មិយ្យេ

ន ត្រេវំ បិណ្ឌំ លុលិតំ អនិយំ

កុលបុត្តនោ សប្បវិសោ នុ សេវេ

តយំទំ ន សាធុ តយំទំ ន សុដ្ឋ

សុខខន្ធដកំ ជនក កុញ្ញសេ តុំ ។

(៧៩) (ព្រះមហាជនក) ពួកអ្នកជនបទ មិត្តភាមិត្យនឹងញាតិ
 ទាំងឡាយដែលយើងលះបង់ហើយ កូនរបស់អ្នកដែនវិទេហៈឈ្មោះ
 ទីយាវុកុមារអ្នកញ៉ាំងដែនឲ្យចំរើន ម្ចាស់បជាបតិ កូននោះនឹង
 សោយរាជ្យក្នុងក្រុងមិថិលាចុះ ។

(៨០) នាងចូរមកនេះ ពាក្យណាដែលអាត្មាពេញចិត្ត អាត្មានឹង
 ប្រាប់នូវពាក្យនោះ នាងនឹងទៅកាន់ទុគ្គតិ ដោយកាយវាចាចិត្ត
 ណា នាងឯងកាលសោយរាជ្យ (ឈ្មោះថាធ្វើ) នូវបាបទុច្ចរិត
 ដ៏ច្រើន ដោយកាយវាចាចិត្តនោះ អាត្មានឹងញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្ត
 ទៅដោយដុំបាយ ដែលបុគ្គលដទៃឲ្យហើយ ដែលបុគ្គលដទៃ
 សម្រេចហើយ (នេះ) ជាបវេណីរបស់អ្នកប្រាជ្ញ ។

(៨១) (នាងសីវលី) បុគ្គលណាមិនបរិភោគអាហារក្នុង
 កាលនៃភត្តជាតិរបស់ ៤ បុគ្គលនោះគប្បីស្លាប់ដោយសេចក្តី
 ស្រេកយូនដូចបុគ្គលដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ដ៏ពិត មានសភាពជា
 កុលបុត្រមិនគប្បីបរិភោគដុំបាយ ដែលប្រឡាក់ដោយធូលី មិន
 ស្អាតទេ ឬការបរិភោគនោះ មិនល្អទេ មិនប្រសើរទេ បពិត្រ
 មហាជនក ព្រះអង្គសោយនូវដុំបាយដែលសល់ម៉ត់ឆ្អែ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៨២] ន ទាមី មេ សីវលី សោ អគកោ

យំ ហោតិ ចត្តំ តិហិវោ សុនទស្ស វា

យេ កេចិ កោតា វេជ ធម្មលទ្ធា

សព្វោ សោ កកោ អនន្តរាយាតិ វុត្តោ ។

[៨៣] កុមារិកេ ឧបសេនិយេ និច្ចំ និក្ខលមណ្ឌិតេ

កស្មា តេ ឯកោ កុដោ ជនតិ ឯកោ តេ ន ជនតិ កុដោ ។

[៨៤] វេស្មី មេ សមណា ហត្ថេ បដិមុក្កោ ឧជីវរោ

សង្ឃដា ជាយតេ សទ្ធោ ឧតិយស្សេវ សា កតិ

វេស្មី មេ សមណា ហត្ថេ បដិមុក្កោ ឯកជីវរោ

សោ អធិតិយោ ន ជនតិ មុនិក្ខតោវ តិដ្ឋតិ

វិវាទប្បត្តោ ឧតិយោ កេនេកោ វិវាទិស្សតិ

តស្ស តេ សត្តកាមស្ស ឯកត្តម្យបរោចតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាពក

[៨២] (ព្រះរាជា) ម្ចាស់សីវលី វត្តណាដែលគ្រហស្ថ
 ឬសុខលះបង់ហើយ វត្តនោះ មិនមែនជាគាតាមិនគួរ
 ឆាន់ទេ ភោគៈទាំងឡាយណាដែលមួយក្នុងលោកនេះ ដែល
 បានដោយធម៌ ភោគៈទាំងអស់នោះ លោកពោលថាជា
 អាហារមិនមានទោស ។

[៨៣] (ព្រះរាជា) ម្ចាស់នាងកុមារិកា ជាក្មេងដែកជិតមាតា
 នៅឡើយមានគ្រឿងប្រដាប់មិនយូរអំពីខ្លួនជានិច្ច ដែលមានរបស់
 នាងលាន់ឮសំឡេង ដែលមានមិនលាន់ឮសំឡេង តើព្រោះហេតុអ្វី ។

[៨៤] (នាងកុមារិកា) បពិត្រសមណៈ កង់ពីរដែលពាក់នឹង
 ដែរបស់ខ្ញុំនេះខ្ទប់គ្នាហើយ សំឡេងក៏កើតឡើង នោះជាគតិនៃកង់
 ទាំងពីរ បពិត្រសមណៈ កង់១ដែលពាក់នឹងដែរបស់ខ្ញុំនេះ កង់
 នោះមិនមានកង់ឯទៀតជាគំរប់ពីរ ទើបមិនលាន់ឮសំឡេង ដូច
 អរិយបុគ្គល ជាអ្នកស្ងប់ស្ងៀម ឯបុគ្គលមានគ្នាជាគំរប់ពីរនាក់
 រមែងដល់នូវការដៃដកគ្នា បុគ្គល១នាក់នឹងដៃដកជាមួយនឹងបុគ្គល
 ណាកើត ព្រះអង្គនោះជាអ្នកប្រាថ្នានូវឋានសួគ៌ សូមទ្រង់ពេញ
 ចិត្តនឹងភាពនៃបុគ្គលម្នាក់ឯងចុះ ។

[៨៥] សុណាសិ សីវលី តាថា កុមារីយា បរេទិតា

បេសិយា មំ កុរហិត្តោ ទុតិយស្ស្ស សា កតិ

អយំ ទ្វេនា បថោ កន្តោ អនុចិណ្ណោ បថាវិហិ

តេសំ ភំ ឯកំ តណ្ហាហិ អហមេកំ បុណបរំ

មា ច មំ ភំ បតិ មេតិ នាហំ ភរិយាតិ តំ បុន ។

ឥមមេវ កថយន្តា ជ្ជណំ នករមុទាភម្មំ ។

កោដ្ឋកេ ឧសុការស្ស ភត្តកាលេ ឧបដ្ឋិតេ

តត្រ ច សោ ឧសុការោ ឯកំ ទណ្ឌំ ឧជុំ កតំ

ឯកញ្ច ចក្កំ ជិត្តយ្ហ ជីម្ហមេកេន បេក្ខតិ ។

[៨៦] ឯវន្នោ សាធុ បស្សសិ ឧសុការ សុណោហិ មេ

យទេកំ ចក្កំ ជិត្តយ្ហ ជីម្ហមេកេន បេក្ខសិ ។

[៨៧] ទ្ធិហិ សមណ ចក្ខុហិ វិសាលំ វិយ ខាយតិ

អប្បត្តា^(១) បរមំ លីដ្ឋំ ទុដ្ឋភារយ កប្បតិ ។

១ ឧ. ម. អសប្បត្តា ។

(៨៥) (ព្រះរាជា) ម្ចាស់នាងសីវលី នាងពួកគាថាដែល
 នាងកុមារិកាពោលហើយឬទេ នាងកុមារិកាគំរងៀលនូវអាត្មាដូចជា
 អ្នកបំរើ នោះឯងជាគតិនៃបុគ្គលពីរនាក់ ម្ចាស់និងដំបីរើន ផ្លូវបែក
 ជាពីរនេះ ដែលអ្នកដើរផ្លូវតែងដើរទៅ បណ្តាផ្លូវទាំងពីរនោះ
 នាងចូរកាន់ផ្លូវ ១ អាត្មានឹងកាន់ផ្លូវ ១ ដទៃទៀត នាងកុំហៅ អាត្មា
 ថាជាស្វាមីរបស់អញ អាត្មាក៏មិនហៅនាងថាជាប្រពន្ធទៀតដែរ ។

(អភិសម្ពុត្តគាថា) ព្រះរាជានឹងនាងសីវលី កាលពោលនូវពាក្យ
 នេះហើយ ក៏ចូលទៅកាន់ប៉ូណនគរ ។ កាលជិតវេលាភត្ត
 ព្រះរាជា (ក៏ឈរ) ជិតទ្វារនៃជាងព្រួញ ជាងព្រួញនោះធ្មេច
 ភ្នែកម្ខាង សំឡឹងមើលដងព្រួញរៀចមួយ ដែលធ្វើឲ្យត្រង់ដោយ
 ភ្នែកម្ខាង ជិតក្លោងទ្វារនោះ ។

(៨៦) (ព្រះរាជា) ម្ចាស់ជាងព្រួញ អ្នកចូរស្តាប់ពាក្យអាត្មា អ្នក
 ធ្មេចភ្នែកម្ខាងសំឡឹងមើលដងព្រួញរៀច អ្នកមើលយ៉ាងនេះស្រួលឬ។

(៨៧) (ជាងព្រួញ) បពិត្រសមណៈ ទីប្រាកដ
 ដូចជាទូលាយ ដោយភ្នែកពីរ ក៏ចូរដោយភាវៈ នៃព្រួញត្រង់
 រមែងមិនសម្រេច ព្រះមិនឃើញ នូវទីរៀងខ្លះមុខ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ដាតកំ

ឯកញ្ច ចក្កំ និក្ខយំ ដ៏ម្នមេគេន មេត្តតោ
 សម្មត្វា បរមំ លីដ្ឋំ ឧទុក្ខារាយ តាច្បតិ ។
 វិវាទប្បត្តោ ធុតិយោ គេនេគោ វិវាទិស្សតិ ។
 តស្ស តេ សត្តកាបស្ស ឯកត្តមុបរោចតំ ។
 (៨៨) សុណសិ សីវលី តាថា ឧស្សកាវេន វេទិតា
 មេសិយា មំ ករហិតោ ធុតិយស្សេវ សា តតិ
 អយំ ទ្វេនា បថោ កន្ទេ អនុចិល្លោ បថាវិហំ
 តេសំ ភំ ឯកំ កណ្ណាហិ អហមេតំ បុណបរំ
 នេវ មំ ភំ បតិ មេតិ ធាហំ ករិយាតិ ភំ បុន
 មុញ្ញា ន្យាសកា^(១) បព្វធម្មា ឯកា វិហារ សីវលីតិ ។

មហាជនកថាភិក្ខុ ទុតិយំ ។

២ ខ. មុញ្ញវិសិកា បរវឌ្ឍ ។ ម. មុញ្ញវិសិកា បព្វធម្មា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

កាលបុគ្គលឆ្មេច ភ្នែកម្ខាង សំឡឹងមើលទីវៀច ដោយភ្នែកម្ខាង
 កិច្ចដោយភាព នៃព្រាហ្មត្រង់ រមែងសម្រេច ព្រោះឃើញទីវៀច
 ខាងមុខ ។ បុគ្គលជាគំរប់ពីរ រមែងដល់នូវការដៃគគ្គា បុគ្គលម្នាក់
 ឯង នឹងដៃគគ្គាជាមួយនឹងអ្នកណាកើត កាលព្រះអង្គនោះប្រាថ្នា
 នូវឋានសួគ៌ សូមពេញព្រះទ័យនឹងភាពនៃបុគ្គលម្នាក់ឯងចុះ ។

(៨៨) (ព្រះរាជា...) នៃនាងសីវលី នាងពួកគាថាដែលជាងព្រាហ្ម
 ពោលហើយឬទេ ជាងព្រាហ្មត្រង់ដៀលអាត្មាដូចជាអ្នកបំរើ នោះជា
 គតិនៃបុគ្គលពីរនាក់ ម្នាលនាងដ៏ចម្រើន ផ្លូវបែកជាពីរនេះ ដែលអ្នក
 ដើរផ្លូវ តែងដើរទៅ បណ្តាផ្លូវទាំងពីរនោះ នាងចូរកាន់យកផ្លូវ ១
 អាត្មានឹងកាន់យកផ្លូវ ១ ដទៃទៀត នាងកុំហៅអាត្មាថាជាស្វាមី
 របស់អញ អាត្មាក៏មិនហៅនាងថាជាភរិយារបស់អាត្មាដែរ ម្នាល
 នាងសីវលី នាងចូរនៅម្នាក់ឯងចុះ ដូចស្មៅយាបូងដែល អាត្មា
 ដកហើយ ។

សុវណ្ណសាមដាតកំ

(៨៩) កោ ឡ មំ ឧសុនា វិជ្ជំ បបត្តំ ឧទហារិកំ

ខត្តិយោ ព្រាហ្មណោ វេស្សោ កោ មំ វិទ្ធា និល័យសិ ។

ន មេ មិសានិ ខដ្ឋានិ ចម្មេនតោ ន វិជ្ជតិ

អថ កេន ឡ វណ្ណាន វិទ្ធេយ្យំ មំ អបពាថ ។

កោ វា ភំ កស្កវា បុត្តោ កថំ ជាធម្មំ តំ មយំ

បុដ្ឋា មេ សម្ម អត្តាហំ កំ មំ វិទ្ធា និល័យសិ ។

(៩០) រាជាហបស្មំ កាសីនិ បិលយក្ខេតិ មំ វិទ្ធ

លោកា វដ្ឋំ បហិត្វាន មិត្តមេសំ^(១) ចរាមហំ

វស្សតោ ចស្មំ កុសលោ ទទ្បេជម្ពោតិ វិស្សតោ

នាកោចិ មេ ន បុព្វេយ្យ អាតតោ ឧសុនាតនំ ។

កោ វា ភំ កស្កវា បុត្តោ កថំ ជាធម្មំ តំ មយំ

បិទុនោ អត្តនោ ចាបិ នាមកោត្តំ បវេទយ ។

សុវណ្ណសាមជ្ជាវគ្គ

(៨៩) (សុវណ្ណសាមបណ្ឌិតសួរថា) នរណាហ្ន៎ បាញ់ខ្ញុំជាអ្នក
ជនិទ័ក ភ្លេចស្មារតី^(១) ដោយព្រាហ្មណ៍ ជនណាជាក្សត្រឬជាព្រាហ្មណ៍ឬជា
វេស្សៈ បាញ់ខ្ញុំហើយពួន ។ សាច់ទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំ មិនមែនជារបស់
គួរទំពាស្មីទេ សេចក្តីត្រូវការដោយស្បែកមិនមានទេ កាលបើដូច្នេះ តើ
អ្នកសំគាល់នូវខ្ញុំ ថាគួរបាញ់ដោយហេតុដូចម្តេច ។ អ្នកជាអ្វី ជាបុត្រ
របស់អ្នកណា យើងស្គាល់អ្នក ដូចម្តេចបាន ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកខ្ញុំសួរ
ហើយ ចូរប្រាប់ ម្តេចក៏បានជាអ្នកបាញ់ខ្ញុំហើយពួន ។

(៩០) (ព្រះបាទបិលយក្ខត្រាស់ថា) ខ្ញុំជាព្រះរាជារបស់ពួកអ្នក
កាសី គេស្គាល់ខ្ញុំថាឈ្មោះបិលយក្ខ ខ្ញុំលះបង់នូវដែនមកត្រាច់ស្វែងរក
ម្រឹគ ព្រោះល្មោក (ក្នុងសាច់) ។ មួយវិញ្ញៀត ខ្ញុំជាអ្នកល្ងាសវៃក្នុង
សិល្ប៍ផ្ទុំ ជាអ្នកមានឈ្មោះល្បីល្បាញ ថាជាអ្នកទ្រទ្រង់នូវធុងមាំបាន^(២)
សូម្បីជីវិតមកត្រង់មុខព្រាហ្មណ៍របស់ខ្ញុំហើយ មិនគប្បីរួចទេ ។ ចុះអ្នក
ជាអ្វី ជាបុត្ររបស់អ្នកណា ដូចម្តេចទើបយើងស្គាល់អ្នកបាន សូម
អ្នកប្រាប់នូវនាមនឹងគោត្ត របស់បិតាផង របស់ខ្លួនផង ។

១ ពាក្យនេះ ពោធិសត្វពោលសំដៅ បកការដែលមិនបានផ្តល់ឱ្យដើម្បីដោយមេត្តាករុណា
ក្នុងខណៈនោះ ។ ២ ធុងមាំ សំដៅយក្ខដែលកំឡាំងនៃពុល ១ ពាន់ទាន់ទើបលើករួច ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

(៧០) នេសាទបុត្តោ កន្ទន្តេ សាមោ ឥតិ មំ ញាតយោ

អាមន្តយីសុ ដីវន្តិ ស្វាជ្ជេវន្តតោ សយេ ។

វិទ្ធោស្មី បុត្តសល្លេន សវិសេន យថា មិតោ

សកម្មិ លោហិតេ រាជ បស្ស សេមី បរិប្បតោ ។

បដិវាមគតំ សល្លំ បស្ស មីម្ហាមិ លោហិតំ

អាតុរោ ត្យាទុប្បន្នាមិ កី មិ វិទ្ធោ និល័យសិ ។

អជិន្និ ហព្វតេ ទីបិ ឆាតោ ទន្តេហិ ហព្វតេ

អថ គេន នុ វណ្ណេន វិទ្ធោយ្យំ មំ អមពាថ ។

(៧២) មិតោ ឧបជ្ជតោ អាសំ អាតតោ ឧសុចាតនំ

តំ ទិស្វា ឧត្ថិជ្ជិ សាម តេន កោដោ មមាវិសិ ។

(៧៣) យតោ សរាមិ អត្តានំ យតោ បត្តោស្មី វិញ្ញតំ

ន មំ មិតា ឧត្រាសន្តិ អរញ្ញោ សាបទានិបិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

(៧១) (ព្រះមហាសត្វ...) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំ(ជាកូនរបស់ឥសី)
 ជាបុត្ររបស់នាយនេសា ទ ពួកញាតិហៅទូលបង្គំជាខ្ញុំកំពុងរស់នៅថា សាមៈ
 ថ្ងៃនេះ ទូលបង្គំជាខ្ញុំនោះដល់ (មាត់មច្ចុរាជ) ហើយដេកនៅយ៉ាងនេះ។
 ខ្ញុំដែលព្រះអង្គបាញ់ហើយ ហាក់ដូចម្រឹគ ដែលព្រានព្រៃបាញ់ហើយ
 ដោយព្រញាធំប្រកបដោយថ្នាំពិសដូច្នោះ បពិត្រព្រះរាជា សូមទ្រង់
 ទតចុះ ទូលបង្គំជាខ្ញុំ ដេកគ្រាំនៅក្នុងឈាមរបស់ខ្លួន ។ សូមទ្រង់ទត
 ព្រញាដែលមុតឆ្ងាយទៅខាងឆ្វេង ទូលបង្គំជាខ្ញុំក្អួលឈាម ទូលបង្គំជា
 ខ្ញុំ ចាប់ពើតណាស់ បានជាសួរព្រះអង្គរឿយៗ ម្តេចក៏ទ្រង់បាញ់ទូលបង្គំ
 ជាខ្ញុំហើយភ្លួន ។ ខ្វាដំបងគេសម្លាប់ព្រោះតែស្បែក ដំរីគេសម្លាប់
 ព្រោះភ្នែកទាំងឡាយ កាលបើដូច្នោះ តើព្រះអង្គសំគាល់នូវទូលបង្គំជា
 ខ្ញុំថា គួរបាញ់ដោយហេតុដូចម្តេច ។

(៧២) (ព្រះបាទបិលយត្ថនិយាយកុហកថា) ម្រឹគមកប្រាកដចម្បុ
 ព្រញារបស់ខ្ញុំហើយ ឃើញអ្នកហើយក៏ផ្អើលទៅ ម្ចាស់សាមៈ ព្រោះ
 ហេតុនោះ បានជាខ្ញុំមានសេចក្តីក្រោធគ្របសង្កត់ ។

(៧៣) (ព្រះមហាសត្វ...) តាំងពីកាលដែលខ្ញុំឮឃើញនូវខ្លួន
 តាំងពីកាលដែលខ្ញុំដល់នូវភាពជាអ្នកដ៏ឆ្លើយ ម្រឹគទាំងឡាយសូម្បីជាសត្វ
 សាហាវក្នុងព្រៃ មិនដែល (ឃើញ) ទូលបង្គំជាខ្ញុំ ហើយតក់ស្លុតទេ ។

មហានិពាគេ គតិយំ សុវណ្ណសាមគ្គីកំ

យតោ នីធិ បរិហារី	យតោ បត្តាស្ម័ យោព្វនំ
ន មំ មិតា ឧត្រាសន្តិ	អរោ ហោ សាបនានិបំ ។
ក្ស័ ក្សីឃុំសា រាជ	បព្វតេ គន្ធមាទនេ
សម្មោទមាណ គន្ធម	បព្វតានិ វេនានិ ច
អថ គេន ធុ វណ្ណន	ឧត្រាសន្តិ មិតា មមំ ។
(៧៤) ន តំ តស(១)មិតោ សាម	តន្ត្រាហំ អលំកំ កណោ
កោធលោកាភិក្ខុតាហំ	ឧស្សំ តេ តំ អវិស្សជី ។
កុតោ ធុ សាប អាគម្ម	កស្សំ វា បហិតោ តុរំ
ឧទហារោ ននី គច្ច	អាគតោ មិតសម្មតំ ។
(៧៥) អន្ធា មាតាមិតា មយ្ហំ	តេ ភវមិ ព្រហ្មារាជេ
តេសាហំ ឧទកហារោ	អាគតោ មិតសម្មតំ ។
(៧៦) អត្ថំ នេសំ ឧសាមត្ថំ	អថ សាហាស្ស ជីវិតំ
ឧទកស្ស អលាភេន	បព្វោ អន្ធា មវិស្សរេ ។

មហានិបាត សុវណ្ណសាមជាតក ទី ៣

តាំងពីកាលដែលខ្ញុំស្ងៀកដណ្តប់សំពត់សំបកឈើ តាំងពីកាលដែលខ្ញុំ
 ដល់នូវវ័យដំបូង ម្រឹគតាំងឡាយ សូម្បីជាសត្វសាហាវក្នុងព្រៃ មិន
 ដែល (ឃើញ) នូវខ្ញុំហើយតក់ស្លុតទេ ។ បពិត្រព្រះរាជា កិន្តា
 តាំងឡាយ ដែលជាសត្វខ្លាច(នៅ)នាក្នុងគន្លងទន្លេ(មិនដែលឃើញខ្ញុំហើយ
 តក់ស្លុតទេ) យើងតាំងឡាយតែងរីករាយជាមួយគ្នា ទៅកាន់ភ្នំ នឹង
 ព្រៃ កាលបើដូច្នោះ ម្រឹគតាំងឡាយ (ឃើញ) នូវទូលបង្គំជាខ្ញុំ ហើយ
 តក់ស្លុតដោយហេតុដូចម្តេច ។

(៧៤) (ព្រះបាទបិលយត្ថ) ម្ចាស់សាមៈ ម្រឹគមិនមែនផ្អើលនឹងអ្នក
 ទេ ខ្ញុំនឹងនិយាយកុហកធ្វើអ្វី ខ្ញុំមានសេចក្តីក្រោធនឹងសេចក្តីលោភ
 គ្របសង្កត់ហើយ ទើបបាញ់អ្នកនឹងព្រួញនោះ ។ ម្ចាស់សាមៈ អ្នក
 មកអំពីប្រទេសណា ឬនរណាប្រើមកថា អ្នកដងទឹក ចូរទៅកាន់ស្ទឹង
 ដូច្នេះ បានជាអ្នកមកកាន់ស្ទឹងមិត្តសម្ងាត់ (នេះ) ។

(៧៥) (ព្រះមហាសត្វ) មាតាបិតារបស់ទូលបង្គំជាខ្ញុំខ្វាក់
 ទូលបង្គំជាខ្ញុំតែងចិញ្ចឹមតាតក្នុងព្រៃធំ ទូលបង្គំជាខ្ញុំជាអ្នកដងទឹកដើម្បីអ្នក
 មានគុណតាំងឡាយ បានជាមកកាន់ស្ទឹងមិត្តសម្ងាត់(នេះ) ។

(៧៦) (ព្រះមហាសត្វពិលាប) មាតាបិតាតាំងឡាយនោះ មាន
 ត្រឹមតែភោជន កាលបើយ៉ាងនេះ (ជីវិតនឹងប្រព្រឹត្តទៅ) ត្រឹម ៦
 ថ្ងៃ ព្រោះគាត់ខ្វាក់ មុខនឹងស្លាប់ដោយឥតទឹកពុំខាន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ន មេ ឥទំ តថា ទុក្ខំ លក្ខា ហិ បុម្ភនា ឥទំ
 យញ្ច អម្ពំ ន បស្សមិ តំ មេ ទុក្ខតំ ឥតោ។
 ន មេ ឥទំ តថា ទុក្ខំ លក្ខា ហិ បុម្ភនា ឥទំ
 យញ្ច តាតំ ន បស្សមិ តំ មេ ទុក្ខតំ ឥតោ។
 សា ទ្ធជ កបណា អម្ពា ចំ រត្តាយ រុច្ឆតិ
 អឡរត្ថេ រត្ថេ វា នទីវ អវស្សស្សតិ ។
 សោ ទ្ធជ កបណា តាតោ ចំ រត្តាយ រុច្ឆតិ
 អឡរត្ថេ រត្ថេ វា នទីវ អវស្សស្សតិ ។
 ទុដ្ឋាននាទចរិយាយ វាជ សម្ពាហនស្ស ច
 សាម តាត វិលមន្តា ហិណ្ឌាស្សន្តិ ព្រហ្មវិនេ។
 ឥទម្បំ ទុតិយំ សល្លំ កម្សេតិ ហនយំ មម
 យញ្ច អន្ធនំ ន បស្សមិ មញ្ញោ^(២)ហិស្សមិ ជីវិតំ។

 ១ ឧ. ម. អវស្សស្សតិ ។ ២ ម. តំ មេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ទុក្ខនេះមិនមែនជាទុក្ខរបស់ទូលបង្គំជាខ្ញុំប៉ុណ្ណោះទេ ព្រោះថា ទុក្ខនេះ
 បុរសត្រូវតែបានគ្រងដែលទូលបង្គំជាខ្ញុំ ខានឃើញមាតា ដោយហេតុ
 ណា ហេតុនោះ ជាទុក្ខដ៏ក្រៃលែងរបស់ទូលបង្គំជាខ្ញុំ ជាងទុក្ខនេះ
 (ទៅទៀត) ។ ទុក្ខនេះ មិនមែនជាទុក្ខរបស់ទូលបង្គំជាខ្ញុំប៉ុណ្ណោះ
 ទេ ព្រោះថាទុក្ខនេះបុរសត្រូវតែបាន គ្រងដែលទូលបង្គំជាខ្ញុំ ខាន
 ឃើញបិតា ដោយហេតុណា ហេតុនោះ ជាទុក្ខដ៏ក្រៃលែងរបស់ទូល
 បង្គំជាខ្ញុំជាងទុក្ខនេះ (ទៅទៀត) ។ ឧម្មៈ សមមាតានៅកំព្រា ទួញយំ
 ទាំងអាប្រាគន្ធីទីបំផុតនៃពត្រី អស់កាលជាយូរអង្វែង មុខជានឹងរីងស្ងួត
 ទៅ ដូចជាស្នឹង (ក្នុងគិម្ហរដូវ) ពុំខាន ។ ឧម្មៈ សមបិតា នៅ
 កំព្រា ទួញយំទាំងអាប្រាគ នឹងទីបំផុតនៃពត្រី អស់កាលជាយូរអង្វែង
 មុខជានឹងរីងស្ងួតដូចជាស្នឹងពុំខាន ។ បពិត្រព្រះរាជា មួយវិញទៀត
 (ខ្ញុំតែងភ្ញាក់ក្នុងមួយយប់ពីរបីដង) ដើម្បីបំរើបាទាដោយព្យាយាម នឹង
 ដើម្បីគក់ប្របាច់ ម្ល៉េះសមគាត់នឹងដើរចេញប្រក្សីព្រៃធំ ដង្ហែយហៅថា
 អីបាសាមៈ ដូច្នេះពុំខានឡើយ ។ បើទូលបង្គំជាខ្ញុំ ខានឃើញជន
 ខ្វាក់ទាំងពីរនាក់ដោយហេតុណា ហេតុនោះឯង ទុក្ខជាសរទីពីរដែល
 ញ៉ាំងឬទ័យរបស់ទូលបង្គំជាខ្ញុំឲ្យញាប់ញ័រ មុខជាជិតទូលបង្គំជាខ្ញុំនឹង
 វិនាសពុំខាន ។

(៧៧) មា ពាជ្ជំ បរិទេវេសិ សាម កល្យាណទស្សន
 អហំ កម្មករោ ហុតា ភវិស្សន្តេ ព្រហ្មាវនេ ។
 វិស្សន្តេ ចស្មី កុសលោ ទទ្យនម្មោតិ វិស្សនោ
 អហំ កម្មករោ ហុតា ភវិស្សន្តេ ព្រហ្មាវនេ ។
 មិតានំ វិយាសថន្ទេសំ វនម្ភលដលានិ ច
 អហំ កម្មករោ ហុតា ភវិស្សន្តេ ព្រហ្មាវនេ ។
 កតមន្តំ វនំ សាម យត្ថ មាតាបិតា តា
 អហន្តេ តថា ភវិស្សន្តំ យថា តេ អភវី ត្តំ ។

(៧៨) អយំ ឯកបដិ រាជ យោយំ ឧស្ស័សកេ មម
 វតោ តត្ថា អឌ្ឍយោសំ^(១) តត្ថ ទេសំ អតារតំ
 យត្ថ មាតាបិតា មយ្ហំ តេ ភវស្ស វតោ តតោ ។

(៧៩) ទមោ តេ កាសិរាជត្ថ ទមោ តេ កាសិវឌ្ឍន
 អត្ថា មាតាបិតា មយ្ហំ តេ ភវស្ស ព្រហ្មាវនេ ។

១ ឧ.ម. អឌ្ឍកោសំ ។

(៩៧) (ព្រះបាទបិលយក្ខ) ម្ចាស់សាមៈ ជាអ្នកមានប្រសូ គួរឲ្យ
 គយគន់ អ្នកកុំឲ្យញយំខ្លាំងឡើយ ខ្ញុំនឹងជាអ្នកធ្វើការងារចិញ្ចឹមនូវជន
 ទាំងឡាយនោះ ក្នុងព្រៃធំ ។ មួយវិញទៀត ខ្ញុំជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុង
 សិល្ប៍ធូស្រាប់ មានឈ្មោះល្បីល្បាញថាជាអ្នកទ្រទ្រង់នូវធម៌មាំ ខ្ញុំជា
 អ្នកធ្វើការងារ ចិញ្ចឹមនូវជនទាំងឡាយនោះ ក្នុងព្រៃធំ ។ ខ្ញុំនឹងជាអ្នក
 ធ្វើការងារ ស្វែងរកអំពារនៃម្រឹគ នឹងមើមឈើផ្លែឈើទាំងឡាយក្នុងព្រៃ
 ហើយនឹងចិញ្ចឹមនូវជនទាំងឡាយនោះ ក្នុងព្រៃធំ ។ ម្ចាស់សាមៈ
 មាតាបិតារបស់អ្នកនៅក្នុងព្រៃណា ព្រៃនោះដូចម្តេច អ្នកបានចិញ្ចឹមនូវ
 មាតាបិតាយ៉ាងណា ខ្ញុំក៏នឹងចិញ្ចឹមនូវគាត់យ៉ាងនោះដែរ ។

(៩៨) (ព្រះមហាសត្ត) បពិត្រព្រះរាជា ផ្លូវចុះតែជើងម្នាក់នេះនៅ
 ខាងក្បាលដំណេកទូលបង្គំជាខ្ញុំ ព្រះអង្គយាងទៅអំពីទីនេះ តែកន្លះយោសៈ
 (នឹងឃើញ) ខ្ញុំមជាទីនៅរបស់មាតាបិតាទូលបង្គំជាខ្ញុំនោះ ព្រះអង្គយាង
 ទៅអំពីទីនេះ សូមទ្រង់ចិញ្ចឹមនូវគាត់ក្នុងទីនោះផង ។

(៩៩) បពិត្រព្រះរាជាជាធំក្នុងដែនកាសី ទូលបង្គំជាខ្ញុំ សូមថ្វាយ
 បង្គំព្រះអង្គ បពិត្រព្រះរាជា ទ្រង់មានសេចក្តីចម្រើនក្នុងដែនកាសី ទូល
 បង្គំជាខ្ញុំ សូមថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ មាតាបិតាទាំងឡាយ របស់ទូលបង្គំ
 ជាខ្ញុំ ជាមនុស្សខ្វាក់ សូមទ្រង់ចិញ្ចឹមនូវគាត់ ក្នុងព្រៃធំឲ្យបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

អញ្ចាលីន្តេ	បក្កណាមិ	កាសិរាជ នបត្ត តេ
មាតរំ បិតរំ មយំ		វត្ថោ វជ្ជាសិ វន្តនំ ។

(១០០) ឥទ្ធិវត្ថានសោសាមោ យុវក កល្យាណទស្សនោ

មុច្ឆតោ វិសវេគេន	វិសញ្ញី សមបជ្ជេ ។

(១០១) ស រាជា បរិទេវេសិ ពហំ កាវុញ្ញសញ្ញានំ

អជរាមរោហំ អាសី	អន្លេតំ ញាមិ នោ បុរេ។

សាមំ កាលកតំ ទិស្វា	នត្ថំ មច្ចុស្ស នាគមោ

យស្ស មំ បដិមន្តេតិ	សវិសេន សមប្បតោ ។

ស្វាជ្ជេវន្តតេ កាលេ	ន កិញ្ចិមភិកាសតិ

និរយំ នូន កច្ឆាមិ	ឯត្ថំ មេ នត្ថំ សំសយោ ។

តទា ហិ បកតំ ចាបំ	ចរំ វត្ថាយ កិម្ពិសំ(១)

ភវន្តំ វស្ស វត្ថារោ	តាមេ កិម្ពិស ការតោ(២)

អរោ ទិមន្តស្ស មិ	កោ មំ វត្ថមរហតិ ។

១ កិម្ពិសន្តំ អន្តរាយំ វិស្សតិ ។ ២ កិម្ពិសការកោតិបិ ចាហេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ទូលបង្គំជាខ្ញុំ សូមផ្គត់អញ្ញាលីចំពោះព្រះអង្គ បពិត្រព្រះរាជា ជាធុក្កដៃនៃ
កាសី ទូលបង្គំជាខ្ញុំ សូមថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ ទូលបង្គំជាខ្ញុំ សូមផ្ដាំទុក
សូមទ្រង់ជីកបន្ទុកការថ្វាយបង្គំ ចំពោះមាតាបិតារបស់ទូលបង្គំជាខ្ញុំផង ។

(១០០) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) សាមៈ កម្លោះ អ្នកមានរូបល្អ គួរពិត
ពិលរមិលរមើលនោះ លុះពេលនូវពាក្យនេះរួចហើយ ក៏ជ្រប់សន្ទប់ដោយ
កម្លាំងពិស ។

(១០១) ព្រះរាជាអង្គនោះ ទ្រង់ព្រះកន្សែងរៀបរាប់នូវពាក្យដែល
ប្រកបដោយសេចក្ដីករុណា មានប្រមាណច្រើនថា អាត្មាអញបានយល់ថា
អញ មិនចាស់មិនស្លាប់ ថ្ងៃនេះ អញឃើញនូវសុវណ្ណសាមនេះ ធ្វើកាល
កិរិយាហើយទើបដឹងនូវហេតុនោះ ពីដើមមិនដឹងជាការមកនៃសេចក្ដីស្លាប់
មិនមែនមិនមានដូច្នេះ ។ សាមៈដែលដាក់ដោយថ្នាំពិស កំពុងចរចាជា
មួយនឹងអញ (ក្នុងកាលអម្បាញ់មិញនេះ) ឥឡូវនេះ គាត់លែងនិយាយ
ពាក្យតិចតួចក្នុងកាលប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងនេះក្នុងថ្ងៃនេះ អាត្មាអញមុខជានឹង
ទៅកាន់នរកពុំខាន អាត្មាអញឥតមានសេចក្ដីសង្ស័យក្នុងដំណើរនេះទេ ។
ព្រោះថា អំពើបាបដែលអាត្មាអញ ធ្វើទុកហើយក្នុងគ្រានោះ នឹងជា
ទោសឲ្យផលលាមកអស់កាលជាអង្វែង (បើ) ក្នុងស្រុក គង់មានពួក
អ្នកតិះដៀលអញនោះថា ព្រះអង្គជាអ្នកធ្វើនូវអំពើអាក្រក់ដូច្នេះ តែ
ក្នុងអវតារប្រទេស ដែលឥតមនុស្ស តើនរណាតិះដៀលអញបាន ។

មហានិបាតេ ធិតិយំ សុវណ្ណសាមគ្គាធម៌

សារយន្តិ ហិ កម្មានិ តាមេ សង្កត្ត មាណវា

អរញ្ញោ និម្មន្តស្សមិ កោ នុ មំ សារយស្សតិ ។

(១០២) សា ទេវតា អន្តរបាតា បព្វតេ កន្ធមាទនេ

រញ្ញោវ អនុកម្មយ វេមា តាថា អភាសថ ។

អាត្មំ តិវ មហា រាជ អភិវ កម្មន្តក្កដំ

អទ្ធិសកា បីតាប្បត្តា តយោ ឯក្យសុនា ហតា ។

ឯហិ តំ អនុសិក្ខាមិ យថា តេ សុគតី សិយា

ធម្មេនន្ទ្រេ^(១) នេ ចោស មញ្ញោហំ សុគតី សិយា ។

(១០៣) ស រាជា បរិទេវត្វា តហំ កាវុញ្ញសញ្ញាតំ

ឧទកកុម្មមាទាយ បក្កាមិ នត្ថិណាមុខា ។

(១០៤) កស្សនុ ឯសោ បទសន្នោ មនុស្សស្សេវ អាតតោ

នេសោ សាមស្ស និគ្យោសោ កោ នុ ត្វមសិ មាវស ។

សន្តំ ហិ សាមោ វជ្ជតិ សន្តំ វាទានិ នេយតិ^(២)

នេសោ សាមស្ស និគ្យោសោ កោ នុ ត្វមសិ មាវស ។

១ ឧ. ធម្មេន នេវ ។ ម ធម្មេន តេវ ។ ២ ហព្វាតិ បតិដ្ឋិបេនីតិ អដ្ឋិកាយំ
វិស្សតិ ។

បើក្នុងស្រុក ពួកមាណាពប្រជុំគ្នា ហើយខោទប្រកាន់នូវអំពើទាំងឡាយ
(របស់អញ) តែក្នុងអវត្តប្រទេសដែលឥតមនុស្ស តើនរណានឹងខោទ
ប្រកាន់អញ ។

[១០២] ទេវតានោះ^(១) បាត់អំពីក្នុងន្ទមាទន៍ ហើយពោលនូវគាថា
ទាំងឡាយនេះ ដោយអនុគ្រោះព្រះរាជាថា បពិត្រមហារាជ បាន
ឮថា ព្រះអង្គទ្រង់បានធ្វើនូវបាបជាទម្ងន់ ដែលជាអំពើអាក្រក់ ជន
ទាំងបីនាក់គឺមាតាបិតានឹងបុត្រ ជាអ្នកមិនប្រទូស្ត ទ្រង់បានសម្លាប់
ហើយដោយព្រួញតែមួយ ។ សូមទ្រង់មក សុគតិភព នឹងគប្បីមានដល់
ព្រះអង្គយ៉ាងណា ខ្ញុំនឹងធានាល្អព្រះអង្គយ៉ាងនោះ សូមទ្រង់ចិញ្ចឹមនូវ
ជនខ្វាក់ទាំងពីរនាក់នោះឯងដោយធម៌ ខ្ញុំយល់ថា សុគតិគប្បីមាន ។

[១០៣] ព្រះរាជាអង្គនោះ ទ្រង់ពិលាបរៀបរាប់ ប្រកបដោយ
សេចក្តីករុណាមានប្រមាណច្រើន ហើយកណ្តៀតក្តួមទឹកយាងឆ្ពោះទៅ
ទិសទក្សិណ ។

[១០៤] (ទុក្ខលបណ្ឌិត...) សូរជើងនរណានុ៎ះហ្ន៎ ដែលដើរមកនេះពិត
ជាសូរជើងមនុស្ស តែសូរជើងនុ៎ះ មិនមែនជាសូរជើងសាមរេទ ម្នាលអ្នក
និរទុក្ខ អ្នកជាអ្វីហ្នឹង ។ អ្វីតសាបៈ តែងដើរថ្មមៗ លើកដាក់ជើងស្រាលៗ
សូរជើងនុ៎ះ មិនមែនជាសូរជើងសាមរេទ ម្នាលអ្នកនិរទុក្ខ អ្នកជាអ្វីហ្នឹង។

១ នាងទេពធីតានេះ ធ្លាប់ជាមាតាពោធិសត្វក្នុងពុទ្ធជាតិទី ៧ លុះច្បាប់មកបេតិកភ័ណ្ឌទី
នេះ នាងតែងច្បាប់ពោធិសត្វ ឲ្យ ថ្ងៃ រំលង ។

[១០៥] វាជាហាមស្មី កោសិទ្ធំ មិលយក្ខោតិ មំ វិទ្ធ

លោកា រដ្ឋំ បហិត្វាន មិគបេសំ ចរាមហំ ។

ឥស្សត្ថេ ចស្មី កុសលោ ទទ្សិជម្មោតិ វិស្សតោ

នាតោបិ មេន មុញោយ្យ អាគតោ ឧសុចាតនំ ។

[១០៦] ស្វាគតន្តេ មហារាជ អថោ តេ អនុរាគតំ

ឥស្សរោសិ អនុប្បត្តោ យំ ឥធន្តំ បវេទយ ។

តិណ្ហកានិ មិយាលានិ មនុកេកាសមារិយោ

ជលានិ ឧទ្ធកប្បានិ កុញ្ញ រាជ វំ វំ ។

ឥធម្មំ ចានីយំ សីតំ អាកតំ តិវិគព្ភរា

ឥតោ មិវ មហារាជ សចេ ភំ អភិក្កដ្ឋសិ ។

[១០៧] នាលំ អន្ធា វនេ ទន្ធិ កោ ធុ វេ ជលមាហរិ

អនន្ធិស្សោវាយំ សម្មា និវាទោ មយ្ហ ខាយតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(១០៥) (ព្រះបាទបិលយក្ខ...) ខ្ញុំជាព្រះរាជារបស់ពួកអ្នកដែនកាសិ
 គេស្គាល់ខ្ញុំថាបិលយក្ខ ខ្ញុំលះបង់នូវដែន គ្រាច់ស្វែងរកម្រឹគ ព្រោះ
 ល្មោភ (សាច់) ។ មួយទៀត ខ្ញុំជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងសិល្បៈ
 មានឈ្មោះល្បីល្បាញថាជាអ្នកទ្រទ្រង់នូវធម៌មាំមួន សូម្បីដ៏រមកចម្រុះ
 ព្រួញរបស់ខ្ញុំហើយ មិនគប្បីរួចទេ ។

(១០៦) (ទុក្ខលបណ្ឌិត...) បពិត្រមហារាជ ព្រះរាជដំណើរមករបស់
 ព្រះអង្គល្អហើយ ព្រះដំណើរមករបស់ព្រះអង្គមិនអាគ្រក់ទេ ព្រះអង្គជាធំ
 ទ្រង់យាងមកដល់ហើយ វត្ថុណាមានក្នុងទីនេះ សូមទ្រង់មានព្រះ
 បន្ទូលចុះ ។ បពិត្រព្រះរាជា ផលាផល គឺផ្លែទន្ធបំ មៈប៉ែន ស្រគំ
 សឹងមានរសផ្អែមដូចទឹកយំ អាត្មាកាត ប្រមូលមកទុកក្នុងទីជាមួយគ្នា
 សូមទ្រង់សោយនូវផលាផល មានរសឆ្ងាញ់ៗ ។ នេះ ទឹកត្រជាក់
 សម្រាប់សោយដែលដងមកអំពីជ្រោះភ្នំ បពិត្រមហារាជ បើទ្រង់សព្វ
 ព្រះទ័យ ទ្រង់ (ដង) អំពីទីនេះសោយចុះ ។

(១០៧) (ព្រះរាជា...) អ្នកទាំងពីរជៈមនុស្សខ្វាក់ មិនអាច
 ឃើញ (អ្វី) ក្នុងព្រៃទេ ចុះនរណា ប្រមូលនូវផលាផល មកជូនអ្នក
 អាហារដែល (បាន) ដោយប្រពៃនេះ ប្រាកដដល់ខ្ញុំ ដូចជាអាហាររបស់
 មនុស្សមិនខ្វាក់ ។

[១០៨] ឧបាសោ យុវា ធាតុព្រហ្ម សាមោ កល្យាណ-
នស្សនោ

ដ៏យស្ស កេសា អស័តា អថោ សុទត្តវេល្លិតា ។
សោ ហវេ វេលមាហាវត្ថា តតោ អាទាយ កមណ្ឌលំ
នទី តតោ ឧបហារោ មន្ទោ ន ធូរមាគតោ ។

[១០៩] អហន្តំ អវដិ សាមំ យោ តុយ្ហំ បរិចារិកោ
យំ កុមារំ បវេទេថ សាមំ កល្យាណនស្សនំ ។
ដ៏យស្ស កេសា អស័តា អថោ សុទត្តវេល្លិតា
តេសុ លោហិតលិក្ខេសុ សេតិសាមោ មយាហិតោ ។

[១១០] កេន ធុត្វល មន្តេសិ ហិតោ សាមោតិ វាទិណ
ហិតោ សាមោតិ សុត្វាន ហទយំ មេ បវេទតិ ។
អស្សន្តស្សេវ តុណំ បវាលំ មាលុតេវតំ
ហិតោ សាមោតិ សុត្វាន ហទយំ មេ បវេទតិ ។

[១១១] ចារិកេ កាសិវាយំ សោ សាមំ មីគសម្មតេ
កោធសា ឧសុណា វិជ្ជិ តស្ស មា ចាបមិទ្ធិមា ។

[១១២] តិច្ឆាលោ មិយោបុត្តោ យោ អន្ទេ អភវំ វិន
តមេកបុត្តយាតមិ តថិ មិត្តំ ន កោបយេ ។

មហានិពាធ សុវណ្ណសាមគ្គីយ៍ ទី ៣

[១០៨] (ទុក្ខលបណ្ឌិត...) សាមៈ កំឡោះនៅក្នុង មិនខ្ពស់ មិន
ទាបពេក ជាមនុស្សមានប្រសូត្រគយគន់ មានសក់វែងខ្លៅ ទាំងមានចុង
ទន់ល្ងន់ ។ សាមៈនោះឯង តែងស្វែងរកផលាផល ជាអ្នកដងទឹក បាន
កាន់យកក្នុងទឹកអំពីទីនេះ ទៅកាន់ស្ទឹង ប្រហែលជាជិតមកដល់ហើយ ។

[១០៩] (ព្រះបាទបិណ្ឌយត្ថ...) សាមៈជាអ្នកបំរើអ្នក អ្នកនិយាយ
សំដៅកុមារឈ្មោះសាមៈណា ដែលមានប្រសូត្រគយគន់ សាមៈនោះ ខ្ញុំ
សម្លាប់ហើយ ។ សាមៈ ដែលមានសក់វែង ពណ៌ខ្លៅ ចុងទន់ល្ងន់ (ឥឡូវ
នេះ) ខ្ញុំសម្លាប់ដួលដេកលើសក់ទាំងនោះ ប្រឡាក់ហើយដោយឈាម ។

[១១០] (នាងបារិកា) បពិត្រទុក្ខល អ្នកប្រឹក្សាជាមួយនរណា ដែល
បាននិយាយថា ខ្ញុំសម្លាប់សាមៈហើយ បេះដូងខ្ញុំញាប់ច្របាប់ ព្រោះឮថា
សាមៈស្លាប់ហើយ ។ ហ្នឹងខ្ញុំញាប់ញាប់ ហាក់ដូចត្រូវពោធិបាយខ្ញុំ
ដែលមានខ្យល់ប៉ះទង្គិច ព្រោះឮថា សាមៈ ស្លាប់ហើយ ។

[១១១] (ទុក្ខលបណ្ឌិត...) ម្ចាស់នាងបារិកា នេះជាព្រះរាជា ជាធំ
ក្នុងដែនកាសី ព្រះអង្គបាញ់សាមៈដោយព្រួញ ក្បែរស្ទឹងមិត្តសម្ភតៈ
ដោយសេចក្តីក្រោធ យើងកុំចង់ឲ្យមានបាបដល់ព្រះអង្គឡើយ ។

[១១២] (នាងបារិកា...) បុត្រដែលចិញ្ចឹមយើងនឹងតែងលក់ក្នុងព្រៃ
ជាបុត្តជាទីស្រឡាញ់ យើងរកបានដោយកម្រ ចិត្តមិនគប្បីរំជួលក្នុងបុរស
អ្នកសម្លាប់កូនប្រសព្វមួយនោះ ដូចម្តេចបាន ។

[១១៣] ក៏ឆ្មា លឆ្មោ បីយោ បុត្តោ យោ អន្ធនោ អភវីវេន

តមេកបុត្តយាតម្ហិ អកោដំ អាហុ បណ្ឌិតា ។

[១១៤] មា ពាឡិ បរិទេវេន ហតោ សាមោតិ វាទីនា

អហំ កម្មករោ ហុតា ភវីស្សមិ ព្រហ្មវេន ។

វស្សត្ថេ ចស្មី កុសលោ ធម្មធម្មោតិ វិស្សតោ

អហំ កម្មករោ ហុតា ភវីស្សមិ ព្រហ្មវេន ។

មិតានំ វិយាសបន្ថេសំ វេនម្ធលងលានំ ច

អហំ កម្មករោ ហុតា ភវីស្សមិ ព្រហ្មវេន ។

[១១៥] នេស ធម្មោ មហាវាជ នេតំ អម្រេសុ កម្មតំ

វាជា ភូមសំ អម្ហាតំ ចានេ វេហ្មម តេ មយំ ។

[១១៦] ធម្មំ នេសាទ ភណ្ឌេ កតា អបចិត្តំ តយា

បិតា ភូមសំ អម្ហាតំ មាតា ភូមសំ ចារិតេ ។

[១១៧] ធមោ តេ កាសិវាជន្ត ធមោ តេ កាសិវុទ្ធាន

អញ្ជាលីន្តេ បត្តណ្ណាម យាវ សាមាទុចាបយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(១១៣) (ទុក្ខលបណ្ឌិត...) បុត្តដែលចិញ្ចឹមយើងឆឹងតឆឹងលក្ខន្ត្រៃ
ជាបុត្តជាទីស្រឡាញ់ យើងរក វានដោយកម្រ បណ្ឌិតទាំងឡាយ សរសើរ
សេចក្តីមិនក្រោធ ចំពោះបុរសអ្នកសម្លាប់បុត្តតែមួយនោះ ។

(១១៤) (ព្រះបាទបិលយក្ខ...) អ្នកទាំងពីរ កុំគប្បីខ្សឹកខ្សួលខ្លាំង
ចំពោះខ្ញុំអ្នកពោលថា សាមៈខ្ញុំសម្លាប់ហើយ ខ្ញុំនឹងជាអ្នកធ្វើការងារចិញ្ចឹម
(អ្នកទាំងពីរ) ក្នុងព្រៃធំ ។ ព្រោះខ្ញុំជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងសិល្បៈ
មានឈ្មោះល្បីល្បាញថា ជាអ្នកទ្រទ្រង់នូវធុង្គំមាំ ខ្ញុំនឹងធ្វើការងារចិញ្ចឹម
(អ្នក) ក្នុងព្រៃធំ ។ ខ្ញុំនឹងធ្វើការងារ ស្វែងរកអំពៅម្រឹកទាំងឡាយ ទាំង
មើមឈើ ផ្លែឈើ ហើយចិញ្ចឹម (អ្នក) ក្នុងព្រៃធំ ។

(១១៥) (ជនទាំងពីរ...) បពិត្រមហាវរាជ នេះមិនមែនជាទំនៀមទេ
កិរិយាធ្វើនូវអំពើ (របស់ព្រះអង្គ) នេះ មិនសមគួរដល់យើងឡើយ
ព្រះអង្គជាព្រះរាជារបស់យើង ។ សូមថ្វាយបង្គំព្រះបាទរបស់ព្រះអង្គ ។

(១១៦) (ព្រះរាជា...) បពិត្រអ្នកទេសាទ អ្នកពោលនូវធម៌
អ្នកធ្វើនូវសេចក្តីគោរព (ចំពោះខ្ញុំ) អ្នកទុកជាបិតារបស់ខ្ញុំ បពិត្រ
នាងបារិកា នាងទុកជាមាតារបស់ខ្ញុំ ។

(១១៧) (ជនទាំងពីរ...) បពិត្រព្រះរាជា ជាធំក្នុងដែនកាសិ ទូលបង្គំ
សូមថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់ចំរើនក្នុងដែនកាសិ ទូលបង្គំ សូម
ថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ ទូលបង្គំទាំងឡាយ សូមប្រណម្យអញ្ជាលីចំពោះព្រះអង្គ

មហានិពន្ធ គតិយំ សុវណ្ណសាមគ្គីភក្តិ

តស្ស បាទេ សមជ្ឈត្តា^(១) មុខញា កុដទស្សនំ

សំសុត្តមាណា អត្តានំ កាលមាគមយាមសេ ។

(១១៨) ព្រហ្មវាឡមីតាតិណ្ឌំ អាគាសន្តំ ទិស្សតិ

យត្ថ សាមោ បាតោ សេតិ ចន្ទោ បតីតោ ធម៌ ។

ព្រហ្មវាឡមីតាតិណ្ឌំ អាគាសន្តំ ទិស្សតិ

យត្ថ សាមោ បាតោ សេតិ សុរិយោ បតីតោ ធម៌ ។

ព្រហ្មវាឡមីតាតិណ្ឌំ អាគាសន្តំ ទិស្សតិ

យត្ថ សាមោ បាតោ សេតិ បិសុណា បរិកុណ្ឌិតោ^(២) ។

ព្រហ្មវាឡមីតាតិណ្ឌំ អាគាសន្តំ ទិស្សតិ

យត្ថ សាមោ បាតោ សេតិ ឥន្ទេវ វសេជស្សមេ ។

(១១៩) យទិ តត្ថ សហស្សនំ សតានំ នហ្មតានំ ច

នេវញ្ញតំ ភយំ កោចិ វនេ វាឡេស្ម វិជ្ជតិ ។

១ ឧ. បរិដ្ឋតា ។ ២ ឧ. ប. បរិកុណ្ឌិតោ ។

មហាធិបតី សុវណ្ណសាមគ្គី ទី ៣

សូមព្រះអង្គទំលុះបង្គំទៅដល់សាមៈ។ ទំលុះបង្គំទាំងឡាយ នឹងច្របាច់ជើង
ស្លាប់មុខ លុះត្រូវមើលរបស់សាមៈនោះត្រៀមរង់ចាំខ្ញុំសេចក្តីស្លាប់ប៉ុណ្ណោះ។

(១១៨) (ព្រះបាទបិលយក្ខ...) សាមៈ ដែលស្លាប់ហើយ
ដួលដេកដូចជាព្រះចន្ទធ្លាក់មកលើប្រថពី ក្នុងព្រៃណា ព្រៃនោះឯង ជា
ព្រៃស្រោងស្រីង សឹងដេរជាសងោយម្រឹតសាហាវ ប្រាកដដូចជាទី
បំផុតនៃអាកាស ។ សាមៈ ដែលស្លាប់ហើយ ដួលដេក ដូចជាព្រះ
អាទិត្យធ្លាក់មកលើប្រថពីក្នុងព្រៃណា ព្រៃនោះឯង ជាព្រៃស្រោងស្រីង
សឹងដេរជាសងោយម្រឹតសាហាវ ប្រាកដដូចជាទីបំផុតនៃអាកាស ។
សាមៈដែលស្លាប់ហើយ ដួលដេកប្រឡាក់ប្រឡូសដោយអាចម៍ដី នៅក្នុង
ព្រៃណា ព្រៃនោះឯង ជាព្រៃស្រោងស្រីង សឹងដេរជាសងោយម្រឹត
សាហាវ ប្រាកដដូចជាទីបំផុតនៃអាកាស ។ សាមៈ ដែលស្លាប់ហើយ
ដួលដេកនៅក្នុងព្រៃណា ព្រៃនោះឯង ជាព្រៃស្រោងស្រីង សឹងដេរជាស
ងោយម្រឹតសាហាវ ប្រាកដដូចជាទីបំផុតនៃអាកាស (ព្រោះហេតុនោះ)
អ្នកទាំងឡាយ ចូរនៅតែក្នុងអាស្រមនេះហើយ ។

(១១៩) (ជនទាំងពីរ...) បើទុកណាជាទីនោះ (មានម្រឹតសាហាវ)
រយ ពាន់ ម៉ឺនក្តី ទំលុះបង្គំទាំងពីរនាក់ ឥតមានសេចក្តីភិតភ័យតិចតួច
ព្រោះសត្វសាហាវទាំងឡាយក្នុងព្រៃទេ ។

(១២០) តតោ អន្ធានមាធ�ាយ កាសិរាជោ ព្រហ្មារាជេ

ហត្ថេ គហេត្វា បក្កាមី យត្ថ សាមោហតោ អហុ។

(១២១) ទិស្វាន បតីតំ សាមី បុត្តកំ បំសុក្កុណ្ឌិតំ

អបរិទ្ធិំ ព្រហ្មារាជោ ចន្ទំ បតីតំ ធម្មា ។

ទិស្វាន បតីតំ សាមី បុត្តកំ បំសុក្កុណ្ឌិតំ

អបរិទ្ធិំ ព្រហ្មារាជោ សុរិយំ បតីតំ ធម្មា ។

ទិស្វាន បតីតំ សាមី បុត្តកំ បំសុក្កុណ្ឌិតំ

អបរិទ្ធិំ ព្រហ្មារាជោ កល្យាណំ^(១) បរិទេវយុំ ។

ទិស្វាន បតីតំ សាមី បុត្តកំ បំសុក្កុណ្ឌិតំ

ពាហា បត្តយ បក្កន្តំ អធិដ្ឋោ តិរ កោ វតី ។

ពាឡិ ខោ ភំ បមត្តោសិ^(២) សាម កល្យាណាទស្សន

យោ អដ្ឋេវន្តតេ កាលេ ន កត្វាមភិកាសសិ ។

ពាឡិ ខោ ភំ បទិត្តោសិ^(៣) សាម កល្យាណាទស្សន

យោ អដ្ឋេវន្តតេ កាលេ ន កត្វាមភិកាសសិ ។

ពាឡិ ខោ ភំ បក្កុទ្ធោសិ^(៤) សាម កល្យាណាទស្សន

យោ អដ្ឋេវន្តតេ កាលេ ន កត្វាមភិកាសសិ ។

១ ទ. កុរុ ។ ២ ទ. ពុត្តោ ។ ៣ ទ. មត្តោ ។ ៤ ទ. បមត្តោ ។

(១២០) (អភិសម្ពុទ្ធតាថា...) គ្រានោះ ព្រះរាជាជាធំក្នុងដែនកាសី
នាំជនខ្វាក់ (ទាំងពីរ) ដឹកដៃទៅក្នុងព្រៃធំ ត្រង់កន្លែងដែលសាមៈស្លាប់។

(១២១) មាតាបិតា ឃើញនូវសាមៈ ជាបុត្តដួលប្រឡាក់ប្រឡូស
ដោយអាចម៍ដី ដែលគេបោះបង់ចោលក្នុងព្រៃធំ ហាក់ដូចព្រះចន្ទដែល
ធ្លាក់មកលើប្រថពី ។ ឃើញនូវសាមៈ ជាបុត្ត ដួលប្រឡាក់ប្រឡូសដោយ
អាចម៍ដី ដែលគេបោះបង់ចោលក្នុងព្រៃធំ ដូចព្រះអាទិត្យដែលធ្លាក់មក
លើប្រថពី។ ឃើញនូវសាមៈ ជាបុត្តដួលប្រឡាក់ប្រឡូសដោយអាចម៍ដី
ដែលគេបោះបង់ចោលក្នុងព្រៃធំ ក៏យំរាប់រៀបគួរឲ្យអាណិត ។ ឃើញ
សាមៈ ជាបុត្ត ដួលប្រឡាក់ប្រឡូសដោយអាចម៍ដី ហើយផ្គងដើមដៃ យំ
ទង្គិះខ្វឹកខ្វល់ថា ហែបាធិចំរើន (ការស្លាប់នេះ) មានសភាពមិនគួរ
ទេ ។ ឧបាសាមៈ មានរូបល្អ គួរឲ្យក្រឡេកមើល បាធិជាមនុស្ស
ស្រវឹងខ្លាំង បានជាក្នុងកាលដែលដល់នូវមរណៈថ្ងៃនេះ អ្នកឥតនិយាយ
រកយើងបន្តិចបន្តួចសោះ ។ ឧបាសាមៈ មានរូបល្អគួរឲ្យក្រឡេកមើល
បាជាមនុស្សភ្លឺត ភ្លឺនខ្លាំង បានជាក្នុងកាលដែលដល់នូវមរណៈថ្ងៃនេះ
អ្នកឥតនិយាយរកយើងបន្តិចបន្តួចសោះ ។ ឧបាសាមៈ អ្នកមានរូប
ល្អ គួរឲ្យក្រឡេកមើល បាធិខ្លាំង បានជាក្នុងកាលដែលដល់
នូវមរណៈក្នុងថ្ងៃនេះ អ្នកឥតនិយាយរកយើង បន្តិចបន្តួចសោះ ។

ពាឡិ ខោ ភំ បសុត្ថោសិ	សាម កល្យាណទស្សន
យោ អន្តរុត្តតោ កាលេ	ន តិញ្ចិមភិកាសសិ ។
ពាឡិ ខោ ភំ វិបដោសិ	សាម កល្យាណទស្សន
យោ អន្តរុត្តតោ កាលេ	ន តិញ្ចិមភិកាសសិ ។
ជជំ វលំ(១) បំសុត្ថតំ	កោនាទិ សណ្ឋាបេស្សតិ
សាមោ អយំ កាលកតោ	អន្ធានំ បរិចារិកោ ។
កោ នោ សម្មជ្ជនាទាយ	សម្មជ្ជិស្សតិ អស្សមំ
សាមោ អយំ កាលកតោ	អន្ធានំ បរិចារិកោ ។
កោនាទិ ញាបយិស្សតិ	សីតេនុល្លោទកេន ច
សាមោ អយំ កាលកតោ	អន្ធានំ បរិចារិកោ ។
កោនាទិ កោជយិស្សតិ	វនម្ភលដលានិ ច
សាមោ អយំ កាលកតោ	អន្ធានំ បរិចារិកោ ។
(១២២) ទិស្វាន បតិកំ សាមំ	បុត្តកំ បំសុត្ថុត្ថានំ
អដ្ឋិតា(២) បុត្តសោកេន	មាតា សច្ចំ អភាសថ ។
យេន សច្ចេនយំ សាមោ	ធម្មចារី បុរេ អហ
ឯតេន សច្ចុវដ្ឋេន	វិសំ សាមស្ស ហពាត ។

១ មលីង្កិ អដ្ឋិតថា ។ ២ អដ្ឋិតា អដ្ឋិតថា ។

ឧបាសាមៈ មានរូបល្អ គួរឲ្យក្រឡេកមើល បាងង្គង់ ដកលក់ស៊ប់ បានជា ក្នុង
 កាលដែលដល់នូវមរណៈក្នុងថ្ងៃនេះ បាត់តនិយាយរកយើងបន្តិចបន្តួច
 សោះ ។ ឧសាមៈ មានរូបល្អ គួរឲ្យក្រឡេកមើល បាជាបុគ្គលតូចចិត្តខ្លាំង
 បានជាក្នុងកាលដែលដល់នូវមរណៈក្នុងថ្ងៃនេះ បាត់តនិយាយរកយើង
 បន្តិចបន្តួចសោះ។ ឥឡូវនេះ នរណានឹងរៀបចំជង្វា ដំសៅហ្មងប្រឡាក់
 ប្រឡូសដោយអាចម៍ដី ព្រោះសាមៈ ជាអ្នកបំរើយើងនឹងតង់នល់នេះ
 ធ្វើមរណកាលហើយ ។ នរណា នឹងកាន់អំបោស បោសអាស្រម
 ដើម្បីយើង ព្រោះសាមៈ ជាអ្នកបំរើយើងនឹងតង់នល់នេះ ធ្វើមរណ-
 កាលហើយ ។ ឥឡូវនេះ នរណានឹងផ្អូម (យើង) ដោយទឹកត្រជាក់
 ទឹកក្ដៅ ព្រោះសាមៈ ជាអ្នកបំរើយើងនឹងតង់នល់នេះ ធ្វើមរណកាល
 ហើយ ។ ឥឡូវនេះ នរណា នឹងឲ្យយើងបរិភោគ មើមឈើ ផ្លែឈើ
 ព្រោះសាមៈ ជាអ្នកបំរើយើងនឹងតង់នល់នេះ ធ្វើមរណកាលហើយ ។

(១២២) មាតា ឃើញសាមៈ ជាបុគ្គ ដួលប្រឡាក់ប្រឡូសដោយ
 អាចម៍ដី ត្រូវសេចក្ដីសោក ព្រោះកូន បៀតបៀនហើយ បានពោលនូវ
 ភាគ សច្ចៈថា ក្នុងកាលមុន សាមៈនេះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ដោយសច្ចៈ
 ណា សូមឲ្យពិស របស់សាមៈ សាបរលាបទៅដោយការពោលសច្ចៈនុ៎ះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យេន សច្ចេនយំ សាមោ ព្រហ្មចារី បុរេ អហ្ម
 ឯតេន សច្ចុវុជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។
 យេន សច្ចេនយំ សាមោ សច្ចុវុជ្ជេ បុរេ អហ្ម
 ឯតេន សច្ចុវុជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។
 យេន សច្ចេនយំ សាមោ មាតាបិតភរោ អហ្ម
 ឯតេន សច្ចុវុជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។
 យេន សច្ចេនយំ សាមោ កុលេ ជេដ្ឋាបចាយិកោ
 ឯតេន សច្ចុវុជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។
 យេន សច្ចេនយំ សាមោ ចាលា បិយតរោ មម
 ឯតេន សច្ចុវុជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។
 យដ្ឋិត្តំ កតំ បុញ្ញំ មហ្មោវេ បិទុច្ចតេ
 សព្វេន តេន កុសលេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។
 (១២៣) ទិស្វាន បតិទំ សាមំ បុត្តកំ បំសុក្កុណ្ឌិកំ
 អដ្ឋិតោ បុត្តសោតេន បិតា សច្ចំ អភាសថ ។
 យេន សច្ចេនយំ សាមោ ធម្មចារី បុរេ អហ្ម
 ឯតេន សច្ចុវុជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។
 យេន សច្ចេនយំ សាមោ ព្រហ្មចារី បុរេ អហ្ម
 ឯតេន សច្ចុវុជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជានិកាយ

ក្នុងកាលមុន សាមៈនេះជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរដោយសច្ចៈណា សូមឲ្យ
 ពិសរបស់សាមៈសាបរលាបទៅ ដោយការពោលសច្ចៈនេះ ។ ក្នុងកាលមុន
 សាមៈនេះ ជាអ្នកពោលនូវពាក្យសត្យដោយសច្ចៈណា សូមឲ្យពិសរបស់
 សាមៈសាបរលាបទៅ ដោយការពោលសច្ចៈនេះ ។ សាមៈនេះ ជាអ្នកបំរើ
 មាតានឹងបិតា ដោយសច្ចៈណា សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈ សាបរលាប
 ទៅ ដោយការពោលសច្ចៈនេះ ។ សាមៈនេះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តកោតក្រែងនូវ
 បុគ្គលជាធំក្នុងក្រុលដោយសច្ចៈណា សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈ សាប
 រលាបទៅ ដោយការពោលសច្ចៈនេះ ។ សាមៈនេះ ជាទីស្រឡាញ់ដោយ
 វិសេសរបស់ខ្ញុំ ជាឯជីវិត ដោយសច្ចៈណា សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈ
 សាបរលាបទៅ ដោយការពោលសច្ចៈនេះ ។ បុណ្យណានិមួយ ដែល
 ខ្ញុំផង ដែលបិតារបស់អ្នកផង បានធ្វើហើយ ដោយកុសលទាំងអស់នោះ
 សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈ សាបរលាបទៅ ។

[១២៣] បិតាឃើញសាមៈ ជាបុគ្គ ដួលប្រឡាក់ប្រឡូសដោយ
 អាចម៍ដី ត្រូវសេចក្តីសោកព្រោះកូនបៀតបៀនហើយ បានពោលនូវ
 ពាក្យសច្ចៈថា ក្នុងកាលមុន សាមៈនេះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ដោយ
 សច្ចៈណា សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈសាបរលាបទៅ ដោយការពោលសច្ចៈ
 នេះ ។ ក្នុងកាលមុន សាមៈនេះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ ដោយសច្ចៈ
 ណា សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈសាបរលាបទៅ ដោយការពោលសច្ចៈនេះ ។

មហាវិញ្ញាណ ធម៌យំ សុវណ្ណសាមគ្គីភក្តិ

យេន សង្ខេនយំ សាមោ សង្ខារធី បុរេ អហ្ម
 ឯតេន សង្ខារធីន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។

យេន សង្ខេនយំ សាមោ មាតាបេតិករោ អហ្ម
 ឯតេន សង្ខារធីន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។

យេន សង្ខេនយំ សាមោ កុលេ ជេដ្ឋាបចាយំកោ
 ឯតេន សង្ខារធីន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។

យេន សង្ខេនយំ សាមោ ចាលា បិយតរោ មម
 ឯតេន សង្ខារធីន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។

យុទ្ធិញ្ញត្តំ កតំ បុញ្ញំ មយ្ហោវ មាតុច្ច តេ
 សព្វេន តេន កុសលេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។

(១២៤) សា ទេវតា អន្តរហិតា បព្វតេ កន្ធមាទនេ
 សាមស្ស អនុកម្មាយ ឥមំ សង្ខំ អភាសថ ។

បព្វត្យាហំ កន្ធមាទនេ ចិវំ វត្តំ ជិវាសិធិ
 ន មេ បិយតរោ កោចិ អញ្ញោ សាមេន វិជ្ជតិ
 ឯតេន សង្ខារធីន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។

សព្វេ វិទា កន្ធមយា បព្វតេ កន្ធមាទនេ
 ឯតេន សង្ខារធីន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។

មហានិបាត សុវណ្ណសាមដាគក ទី ៣

ក្នុងកាលមុន សាមៈនេះ ជាអ្នកពោលនូវពាក្យសត្យ ដោយសច្ចៈណា
 សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈ សាបរលាបទៅ ដោយការពោលសច្ចៈ
 នេះ ។ ក្នុងកាលមុន សាមៈនេះ ជាអ្នកចិញ្ចឹមមាតានឹងបិតា ដោយ
 សច្ចៈណា សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈ សាបរលាបទៅ ដោយការ
 ពោលសច្ចៈនេះ ។ សាមៈនេះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តកាតក្រែងនូវបុគ្គលជាធំ
 ក្នុងត្រកូល ដោយសច្ចៈណា សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈ សាបរលាបទៅ
 ដោយការពោលសច្ចៈនេះ ។ សាមៈនេះ ជាបុគ្គលជាទីស្រឡាញ់ដោយ
 វិសេសរបស់ខ្ញុំជាធីជីវិតដោយសច្ចៈណា សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈ សាប
 រលាបទៅ ដោយការពោលសច្ចៈនេះ ។ បុណ្យណានីមួយ ដែល
 ខ្ញុំផង ដែលមាតារបស់អ្នកផង បានធ្វើហើយ ដោយកុសលទាំងអស់
 នោះ សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈ សាបរលាបទៅ ។

(១២២) ទេវតានោះ បាត់អំពីភ្នំគន្ធមាទន៍ បានពោលនូវពាក្យ
 សច្ចៈនេះ ដោយសេចក្តីអនុគ្រោះសាមៈថា ខ្ញុំនៅតាមស្រយលើភ្នំ
 គន្ធមាទន៍ អស់កាលជាយូរអង្វែងហើយ ឥតមាននរណាដទៃ ដែល
 ជាទីស្រឡាញ់ ដោយវិសេសរបស់ខ្ញុំជាធីសាមៈទេ ដោយការពោល
 សច្ចៈនេះ សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈ សាបរលាបទៅ ។ នៅភ្នំ
 គន្ធមាទន៍ សព្វព្រៃព្រឹក្សាទាំងឡាយ សុទ្ធសឹងមានភ្លើងក្រអូប ដោយ
 ការពោលសច្ចៈនេះសូមឲ្យពិស របស់សាមៈ សាបរលាបទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានិក

តេសំ លា លប្បមាណំ ពហំ កាវត្ថាសញ្ញាតំ

ខិប្ប សាមោ សមុដ្ឋាសិ យុវក កល្យាណទស្សនោ។

(១២៥) សាមោហមស្មំ កន្តំ វោ សោត្តនាមិ សមុដ្ឋតោ

មា ពាឡិ បរិទេវេថ មញ្ញាតាភិវេទេថ មំ ។

(១២៦) ស្វាគតន្តោ មហាវរាជ អថោ តេ អនុរាគតំ

វេស្សរោសិ អនុប្បត្តោ យំ វេទត្ថំ បរិទេយ ។

តិណ្ហាកានិ បិយាលានិ មជ្ជតេកាសមាវិយោ

ជលានិ ខុទ្ទកប្បានិ កុញ្ញ វរាជ វរំ វរំ ។

អត្ថំ មេ ចានិយំ សីតំ អារាគតំ ភិកត្តរា

តតោ បិវេ មហាវរាជ សចេ ត្វំ អភិក្កដ្ឋសិ ។

(១២៧) សមយាមិ បមយាមិ សញ្ញា មុយនិ បេ ទិសា

បេតនំ សាមមដ្ឋត្ថំ កោ ធុត្វំ សាមជីវសិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាឡ

កាលបើជនទាំងនោះ កំពុងចរចារៀបរាប់នូវពាក្យ ប្រកបដោយសេចក្តី
ករុណា មានប្រមាណច្រើន សាមៈជាមនុស្សកំឡោះ មានរូបល្អ
គួរឲ្យរមែលមើល ក៏ក្រោកឡើងភ្លាម ។

(១២៥) (មហាសត្វ...) ខ្ញុំឈ្មោះសាមៈ សេចក្តីចំរើន ចូរមាន
ដល់លោកទាំងឡាយ ខ្ញុំក្រោកឡើងដោយស្មោះត្រង់ហើយ សូមលោក
ទាំងឡាយកុំខ្សឹកខ្សួលខ្វាំងឡើយ សូមលោកទាំងឡាយចរចាចំពោះខ្ញុំ
ដោយពាក្យត្រឹមត្រូវ ។

(១២៦) បពិត្រមហារាជ ព្រះរាជដំណើររបស់ព្រះអង្គមកល្អហើយ
ទ្រង់យាងមកមិនអាចក្រក់ទេ ព្រះអង្គជាធំទ្រង់យាងមកដល់ហើយ វត្ថុ
ណាមានក្នុងទីនេះ សូមទ្រង់មានព្រះបន្ទូល ។ បពិត្រមហារាជ ផលា-
ផល មានវិទូទម្លាប់ មៈវ៉ែន ស្រគំ សឹងមានរសវត្ថុមជ្ជមតិយុំ ទូល
បង្គំជាខ្ញុំប្រមូលមកទុកក្នុងទីជាមួយគ្នា សូមទ្រង់សោយនូវផលាផលដែល
មានរសឆ្ងាញ់ៗ ។ បពិត្រមហារាជ ទឹកសម្រាប់សោយដ៏ត្រជាក់ ទូល
បង្គំជាខ្ញុំបាននាំមកដល់ជ្រោះភ្នំ បើព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រូវការ សូមទ្រង់
ដង់អំពីទីនោះសោយចុះ ។

(១២៧) (ព្រះបាទបិលយត្ថ...) ខ្ញុំឆ្លើង ភ័ន្តកាំងស្មារតី ឆឹងតឆឹងល់
សព្វទិសានុទិស ព្រោះបានឃើញសាមៈនោះធ្វើមរណកាលហើយ ម្ចាស់
សាមៈ អ្នកដូចម្តេច ក៏រស់ឡើងវិញ ។

- [១២៨] អបិ ជីវំ មហារាជ បុរិសំ តាឡុវេននំ
 ឧបនីតមនស្ស័យំ ជីវន្តំ មញ្ញតេ មតំ ។
- អបិ ជីវំ មហារាជ បុរិសំ តាឡុវេននំ
 តំ និរោធគតំ សន្តំ ជីវន្តំ មញ្ញតេ មតំ ។
- [១២៩] យោ មាតរំ បិតរំ វា មច្ឆោ ធម្មន ចោសតិ
 ទេវាបំ នំ តិកេត្តនំ មាតាបេតិករំ នរំ ។
- យោ មាតរំ បិតរំ វា មច្ឆោ ធម្មន ចោសតិ
 វេជេនំ នំ បសំសន្តំ បេត្ត សក្កេ បមោទតិ។
- [១៣០] ឯស កិយ្យោ បម្បយ្ហមិ សញ្ញា ម្បយ្ហន្តំ មេ ទិសា
 សរណំ សាម កច្ឆាមិ ត្វញ្ញា មេ សរណំ ករំ ។
- [១៣១] ធម្មញ្ញោ មហារាជ មាតាបិតុស្ស ខត្តិយ
 វេជ ធម្មំ ចរិត្យាន រាជ សន្តំ កមស្សសិ ។
- ធម្មញ្ញោ មហារាជ បុត្រនាវេស្ស ខត្តិយ
 វេជ ធម្មំ ចរិត្យាន រាជ សន្តំ កមស្សសិ ។

(១២៨) (មហាសត្ត...) បពិត្រមហារាជ (សត្វលោក) តែង
 សំគាល់នូវបុរសដែលមានវេទនាធូន តែនៅរស់ ឬមានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុង
 ចិត្ត ធ្លាក់ចុះក្នុងកវ្លិន ដែលនៅរស់ ថាស្លាប់ ។ បពិត្រមហារាជ ម្យ៉ាង
 ទៀត (សត្វលោក) តែងសំគាល់នូវបុរសដែលមានវេទនាធូន តែនៅ
 រស់ ឬចូលនិរោធ នៅរស់នោះ ថាស្លាប់ហើយ ។

(១២៩) សត្វណា តែងចិញ្ចឹមនូវមាតានឹងបិតាដោយធម៌ ទេវតា
 ទាំងឡាយ តែងរក្សានូវសត្វ អ្នកចិញ្ចឹមមាតាបិតានោះ ។ សត្វណា
 តែងចិញ្ចឹមមាតានឹងបិតាដោយធម៌ បណ្ឌិតទាំងឡាយក្នុងលោកនេះឯង
 តែងសរសើរនូវសត្វនោះ សត្វនោះ លុះលះបង់លោកនេះទៅ រមែង
 រីករាយក្នុងឋានសួគ៌ ។

(១៣០) (ព្រះបាទបិលយក្ខ...) ខ្ញុំរើតែតែងឆ្វេង ភ័ន្តកាំងស្មារតី
 ឆឹងតឆឹងលំ សព្វទិសានុទិស ម្ចាស់សាមៈ ខ្ញុំសូមយកអ្នកជាទីពឹង អ្នក
 ចូរជាទីពឹងរបស់ខ្ញុំ ។

(១៣១) (មហាសត្ត...) បពិត្រមហារាជ ជាក្សត្រ សូមព្រះអង្គ
 ប្រព្រឹត្តធម៌ ចំពោះមាតានឹងបិតា បពិត្រព្រះរាជា លុះព្រះអង្គបាន
 ប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រមហារាជ
 ជាក្សត្រ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ចំពោះបុត្តនឹងភរិយា បពិត្រព្រះរាជា
 លុះព្រះអង្គបានប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ធម្មញ្ញោ មហារាជ មិត្តាមន្តេស្ម ខត្តិយ

ឥធន ធម្មំ ចរិត្យាន រាជ សត្តំ កមិស្សសិ ។

ធម្មញ្ញោ មហារាជ វាហនេស្ម ពលេស្ម ច

ឥធន ធម្មំ ចរិត្យាន រាជ សត្តំ កមិស្សសិ ។

ធម្មញ្ញោ មហារាជ កាមេស្ម និកមេស្ម ច

ឥធន ធម្មំ ចរិត្យាន រាជ សត្តំ កមិស្សសិ ។

ធម្មញ្ញោ មហារាជ រដ្ឋេស្ម ជនបនេស្ម ច

ឥធន ធម្មំ ចរិត្យាន រាជ សត្តំ កមិស្សសិ ។

ធម្មញ្ញោ មហារាជ សមណេស្ម ព្រាហ្មណេស្ម ច

ឥធន ធម្មំ ចរិត្យាន រាជ សត្តំ កមិស្សសិ ។

ធម្មញ្ញោ មហារាជ មិត្តបក្ខិស្ម ខត្តិយ

ឥធន ធម្មំ ចរិត្យាន រាជ សត្តំ កមិស្សសិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រមហារាជ ជាក្សត្រ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ចំពោះមិត្តនឹងអាមាត្យ
 ទាំងឡាយ បពិត្រព្រះរាជា លុះព្រះអង្គបានប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងលោកនេះហើយ
 នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ចំពោះ
 សត្វពាហនៈនឹងពល បពិត្រព្រះរាជា លុះព្រះអង្គបានប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុង
 លោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គ
 ប្រព្រឹត្តធម៌ ចំពោះស្រុកនឹងនគរទាំងឡាយ បពិត្រព្រះរាជា លុះព្រះ
 អង្គបានប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រ
 មហារាជ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ចំពោះអ្នកដែលនឹងអ្នកជនបទទាំងឡាយ
 បពិត្រព្រះរាជា លុះទ្រង់បានប្រព្រឹត្តធម៌ ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅ
 កាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ចំពោះសមណៈ
 នឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ បពិត្រព្រះរាជា លុះទ្រង់បានប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុង
 លោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រមហារាជ ជាក្សត្រ សូម
 ព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ ចំពោះម្រឹកនឹងបក្សី បពិត្រព្រះរាជា លុះទ្រង់ប្រព្រឹត្ត
 ធម៌ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រមហារាជ សូម
 ព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ ធម៌ដែលប្រព្រឹត្តល្អហើយតែងនាំមកនូវសុខ បពិត្រ
 ព្រះរាជា លុះទ្រង់ប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។

មហាវិហារ គតិយំ សុវណ្ណសាមគ្គី

ធម្មញ្ញ មហាវាជ ធម្មោ ចិល្លោ សុខាវហោ

វេទ ធម្មំ ចរិត្យាន វាជ សត្តំ គមិស្សសិ ។

ធម្មញ្ញ មហាវាជ វេទ ទេវ សព្វញ្ញតា

សុចិល្លោ និវេសនា មា ធម្មំ វាជ ទាមនោតិ ។

សុវណ្ណសាមគ្គី គតិយំ ។

មហាវិថាញ សុវណ្ណសាមគ្គីកថា ទី ៣

បពិត្រព្រះមហា រាជ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ (ព្រោះ) ទៅតាមនូវព្រហ្ម
ដែលបានដល់ នូវហេតុស្មតិ ក៏ព្រោះធម៌ ដែលខ្លួនប្រព្រឹត្តល្អហើយ
បពិត្រព្រះរាជា ព្រះអង្គកុំប្រហែសធ្វេសនឹងធម៌ឡើយ ។

ចប់ សុវណ្ណសាមគ្គីកថា ទី ៣ ។

នេមិវាជីវិតកំ

[១៣២] អន្លេវំវត លោកស្មី ឧប្បជ្ឈន្តំ វិចត្វុណា
 យនា អហុ និមិរដា បណ្ឌិតោ កុសលន្តិកោ
 រាជា សព្វវិទេហានំ អនា នានំ អវិទូមោ ។
 តស្ស តំ ទទតោ នានំ សន្តប្បោ ឧបបជ្ឈថ
 នានំ វា ព្រហ្មចរិយំ វា កតមំ សុ មហាបូលំ ។

[១៣៣] តស្ស សន្តប្បមញ្ញាយ មយវា នេវតុញ្ញរោ
 សហស្សនេត្តោ នាតុវហុ វិល្លាទ វិហតន្តមំ^(១) ។
 សលោមហដ្ឋោ មនុជិត្តោ វាសវំ អវតា និមិ
 នេវតា នុសិ កន្ធិញ្ចោ អាទុ សក្កោ បុរិទ្ធនោ ។
 ទ ច មេ តាទិសោ វិល្លាទ ទិដ្ឋា វា យទិ វា សុតោ
 អាទិត្យ មេ តំ កន្ធិន្តោ កថំ ជាទេមុ តំ មយំ ។
 សលោមហដ្ឋំ ញត្វាន វាសវា អវតា និមិ
 សក្កោហមស្មី នេវតោ អាគតោស្មី តវន្តិកោ
 អលោមហដ្ឋោ មនុជិត្តោ បុត្ត បញ្ចំ យមិច្ឆសិ ។

១ ខ. និហនំ ភមំ ។

នេមិរាជិជាតក

[១៣២] (អភិសមុទ្ទេសាថា) ក្នុងកាលដែលព្រះបាទនេមិ ជាបណ្ឌិត
 អ្នកត្រូវការដោយកុសល ជាព្រះរាជាអ្នកទូន្មាននូវសត្រូវ ទ្រង់តែងឲ្យ
 ទានដល់ជនអ្នកនៅក្នុងដែនវិទេហៈទាំងឡាយគ្រប់គ្នា គ្រានោះ (មនុស្ស
 នឹងទៅតាទាំងឡាយតែងសរសើរថា) ឧមស្វារាជណាស់ អ្នកប្រាជ្ញទាំង
 ឡាយ មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងពិបាកណា កើតឡើងក្នុងលោកហើយ ។
 កាលព្រះរាជាអង្គនោះ ទ្រង់ឲ្យទាននោះ សេចក្តីត្រិះរិះកើតឡើងថា
 ទានក្តី ព្រហ្មចរិយៈក្តី កុសលណា មានផលច្រើនជាង ។

[១៣៣] ទេវរាជ ឈ្មោះមយវៈ ជាទេវកុញ្ញ ជាសហស្សនេត្រ
 បានជ្រាបព្រះតម្រិះរបស់ព្រះរាជានោះ ហើយមកប្រាកដ (ក្នុងទីចំពោះព្រះ
 ភក្ត្រព្រះរាជា) កំចាត់បង់នូវធីតាដោយវណ្ណៈ ។ ព្រះបាទនេមិរាជ ជាធំ
 ជាងមនុស្ស ទ្រង់ត្រីព្រះលោមា បានសួរទេវរាជឈ្មោះមយវៈថា អ្នកជា
 ទេវតា ឬជាគន្ធា ឬក៏ជាសក្កៈ ឬវិទូទៈ ។ រស្មីប្រាជ្ញកម្មច្នោះ ខ្ញុំពុំដែល
 ឃើញទាំងមិនធ្លាប់ឮឡើយ បពិត្រអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកចូរប្រាប់ខ្ញុំ ធ្វើម្តេច
 យើងស្គាល់អ្នកបាន ។ ទេវរាជ ឈ្មោះមយវៈជ្រាបថា ព្រះបាទនេមិត្រីព្រះ
 លោមាហើយ ទើបឆ្លើយថា ខ្ញុំជាព្រះឥន្ទ្រ ជាធំជាងទេវតា មកកាន់សំ-
 ណាក៏ព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គ ជាធំជាងមនុស្ស ទ្រង់កុំត្រីព្រះលោមាឡើយ
 ព្រះអង្គមានសេចក្តីប្រាជ្ញា ដើម្បីសួរនូវប្រសាណា សូមទ្រង់សួរចុះ ។

មហានិបាតេ បុគ្គលំ នេមិរាជិដាពកំ

សោ ច តេន កតោកាសោ វាសវំ អវចា និមិ

បុច្ឆាមី តំ មហាវរាជ សព្វគ្គតានមិស្សា

នាទំ វា ព្រហ្មចរិយំ វា កតមំ សុ មហាប្បលំ ។

សោ បុដ្ឋោ នវទេវេន វាសវេ អវចា និមិ

វិចាកំ ព្រហ្មចរិយស្ស ជាទំ អក្ខាសិ ជានតោ ។

ហំនេន ព្រហ្មចរិយេន ខត្តិយេ ឧបបជ្ជតិ

មជ្ឈិមេន ច ទេវតំ ឧត្តមេន វិសុជ្ឈតិ ។

ន ហេតេ សុ លកា កាយា យាចយោតេន តេនចិ

យេ កាយេ ឧបបជ្ជន្តិ អនាតារា តបស្សីនោ ។

ចំណែកព្រះបាទនេមិរាជអង្គនោះ លុះព្រះឥន្ទ្រាធិរាជ ធ្វើឱកាសហើយ
 ក៏ទ្រង់ត្រាស់សួរនូវទេវរាជឈ្មោះវាសវៈថា បពិត្រទេវរាជជាឥស្សរៈជាង
 សព្វសត្វទាំងឡាយ ខ្ញុំសូមសួរព្រះអង្គថា ទានក្តី ព្រហ្មចរិយៈក្តី កុសល
 ណាមានផលច្រើនជាង ។ ព្រះវាសវៈនោះ ដែលព្រះបាទនេមិ ជានរទេព
 សួរហើយ ក៏ឆ្លើយតបព្រះបាទនេមិវិញ ព្រះវាសវៈនោះ ប្រាប់នូវផលនៃ
 ព្រហ្មចរិយៈ បានទូលព្រះបាទនេមិ ដែលមិនជ្រាបថា បុគ្គលកើតក្នុង
 ត្រកូលក្សត្រដោយព្រហ្មចរិយៈថេកទាប^(១) ដល់នូវភាពជាទេវតាដោយ
 ព្រហ្មចរិយៈជាកណ្តាល^(២) បរិសុទ្ធស្អាតដោយព្រហ្មចរិយៈខ្ពង់ខ្ពស់^(៣) ។
 ពួកអ្នកបួសប្រព្រឹត្តតបៈទាំងឡាយ ទៅកើតក្នុងពួកព្រហ្មណ ពួកព្រហ្ម
 ទាំងនេះ បុគ្គលអ្នកប្រកបក្នុងការសូមណាមួយមិនដឹងយល់បានសោះទេ ។

១-២-៣ តាមសេចក្តីយល់របស់សក្កទេវរាជ ពោលតាមពាក្យសោតនាថា សីលដែល
 ព្រះនៃវៀរចាកមេន្ត ហៅថា ព្រហ្មចរិយៈថេកទាប អាចញ៉ាំងបុគ្គលឲ្យទៅកើតក្នុងត្រកូល
 ក្សត្រ ។ ឧបចារដ្ឋាន ហៅថា ព្រហ្មចរិយៈជកណ្តាល អាចញ៉ាំងបុគ្គលឲ្យទៅកើតជាទេវតា។
 សមាបត្តិប្រាបីហៅថា ព្រហ្មចរិយៈខ្ពង់ខ្ពស់ អាចញ៉ាំងបុគ្គលឲ្យទៅកើតក្នុងព្រហ្មណ ។
 ពួកពាហិរសាសនាសំដៅយកព្រហ្មណោះថាជាឱព្វាន ។ ពុទ្ធសាសនាថា ព្រហ្មចរិយៈ
 របស់ភិក្ខុ ដែលមានសីលបរិសុទ្ធ នៃព្រាហ្មយកទេពនិកាយណាមួយ ចាត់ជាព្រហ្មចរិយៈ
 ថេកទាប សមាបត្តិប្រាបី ចាត់ជាព្រហ្មចរិយៈកណ្តាល អរហន្តមគ្គ ចាត់ជាព្រហ្មចរិយៈ
 ខ្ពង់ខ្ពស់ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១៣៤] ធុរិយោ ភាគរោ សេសោ មុច្ចលិវ្ណោ ភក្កិរសោ^(១)

ឧស្ស័រោ អត្តកោ^(២) ច អស្ស័រោ ច បុរុស្តោ^(៣) ។

ឯតេ ចញ្ញោ ច រាជានោ ឧត្តិយា ព្រាហ្មណា តព្វ

បុរុយញ្ញំ យជិត្វាន បេតត្តំ នាតិវត្តិសុ^(៤) ។

[១៣៥] យេ អនុតិយា ន រមន្តិ ឯកិកា

វិវេកជំ យេ ន លកន្តិ បីតិ

កិញ្ចាបិ តេ វេន្តសមាធកោតា

តេ វេ បរាជិនសុខា វរាតា ។

[១៣៦] អន្ធាយិមេ អតិវត្តិសុ^(៥) អនាតារា តបស្ស័រោ

សត្តិសយោ យាមហនុ សោមយាតោ មនោជវេរី ។

សមុទ្ពោ មាយោ ភរតោ^(៦) វេសិ កាលបុរុត្តិតោ

អន្តិរសោ កស្ស័រោ ច កិសវច្ឆោ អកត្តិ^(៧) ច ។

១ ម. មុជិវ្ណោ រាគិរសោ ។ រុជិវ្ណោ រាគិរសោតិ អន្តិកា ។ ២ ម. ឧស្ស័រោ
កស្ស័រោ ច ។ ៣ ម. បុរុស្តោ ។ ៤ ម. បេតត្តេ នាតិវត្តិសុត្តិ ។ ៥ អបយិមេ
អវត្តិសុ ។ ៦ ម. ភរតោ ។ ៧ ម. អកត្តិ ច ។ ៨ ម. អកត្តិ ច ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(១៣៤) ព្រះបាទទុទ័យៈ ១ ព្រះបាទសាគរៈ ១ ព្រះបាទសេលៈ ១
 ព្រះបាទមុច្ឆលិន្ទ ១ ព្រះបាទកត្តវសៈ ១ ព្រះបាទឧសិន្ទ្រៈ ១ ព្រះបាទ
 អត្តកៈ ១ ព្រះបាទអស្សកៈ ១ ព្រះបាទបថុទ្ធនៈ ១ ។ ព្រះរាជាទាំងឡាយ
 អង្គនេះក្តី ព្រះរាជាទាំងឡាយដទៃក្តី ពួកក្សត្រ ពួកព្រាហ្មណ៍ជាច្រើនក្តី
 ដែលបូជានូវគ្រឿងយ័ញ្ញ យ៉ាងច្រើន មិនប្រព្រឹត្តកន្លងនូវបេតភាព
 (កាមាវចរភូមិ) ឡើយ ។

(១៣៥) ជនទាំងឡាយណា មិនមានគូ ជាបុគ្គលម្នាក់ឯង
 រមែងមិនគ្រេកអរ (គ្រេកអរតែក្នុងការនៅច្រឡំច្រឡំដោយ
 ពួក) ជនទាំងឡាយណា មិនមានបីតិ ដែលកើតអំពីវិវេក
 ទេ ជនទាំងឡាយនោះ ទុកជាមានភោគៈស្មើដោយព្រះឥន្ទ
 ក៏ដោយចុះ ជនទាំងឡាយនោះ ក៏ឈ្មោះថាជាបុគ្គលកំសត់
 មានសេចក្តីសុខព្រោះកិរិយាស្រ័យនូវបុគ្គលដទៃដោយពិត ។

(១៣៦) ឥសី ៧ អង្គនេះ គឺឥសីឈ្មោះយាមហន្ត ១ សោមយាគៈ ១
 មនោជវៈ ១ សមុទ្ធៈ ១ មាយៈ ១ ករតៈ ១ ឥសីឈ្មោះកាលបុរាភូតៈ ១
 នឹងឥសីទាំងឡាយ ៤ អង្គ គឺ ឥសីឈ្មោះអង្គិរសៈ ១ កស្សបៈ ១
 ក៏សវ្វច្ឆៈ ១ អត្តន្តិ ១ ជាអនាគាបុគ្គល មានតបៈធម៌ បានកន្លង
 (កាមាវចរភូមិ) ដោយពិត ។

មហាវិហារេ បុគ្គលំ នេមិរាជីវិតំ

(១៣៧) ឧត្តរេន ននី សីទា ភម្មីរា ទុរតិក្កមា

នឡុត្តរេណា^(១) ដោតន្តិ សទា កាញានបព្វតា ។

បុរិស្ថានុត្តរា ភម្មីរា បុរិស្ថានុត្តរា វិទា នតា

តត្រាស្មី នសសហស្សា ទោរណា វសយោ បុរេ។

អហំ សេដ្ឋាស្មី ទានេន សញ្ញាមេន នេមេន ច

អនុត្តរំ វតំ កត្វា បក្កវាវី សមាហិតេ ។

ជាតិមន្តំ អជ្ជត្ថា អហម្មជ្ជតតំ នំ

អតិវេលំ នមស្ម័ស្មំ កម្មតន្ត្រី ហិ មាណវំ ។

សព្វេ វណ្ណា អជ្ជត្ថា បតន្តិ និរយំ អនោ

សព្វេ វណ្ណា វិស្សជ្ជន្តិ ចរិត្វា ធម្មមុត្តមំ ។

(១៣៨) វន្តំ វត្វាន មយវា នេវរាជា សុដម្បតិ

វេនេហមនុសាសិត្វា សត្តកាយំ អបក្កមិ ។

១ ម. និលត្ថិវណ្ណតិ បាលី អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។

(១៣៧) នៅប្រទេសហិមវន្តខាងជើង មានស្ទឹងឈ្មោះសីតា មានជម្រៅដ៏ជ្រៅ អ្នកផងឆ្លងបានដោយកម្រ (ទាំងពីរខាងឆ្នេរស្ទឹងនោះ) មានភ្នំមាស ពណ៌ដូចភ្លើងខៀវ រុំរឿងសព្វៗ កាល ។ (ខៀបឆ្នេរនៃស្ទឹងនោះ) សឹងមានដើមក្រីស្មាលូតលាស់ទង្គិទង្គាល មានទាំងរុក្ខជាតិផ្សេងៗ មានគុម្ពលូតលាស់ (អំពីជើងបពត៌) ក្នុងកាលមុន មានពួកឥសីចាស់ៗ មួយម៉ឺនអង្គ នៅក្នុងទីនោះឯង ។ ខ្ញុំជាបុគ្គលប្រសើរដោយការឲ្យនឹងការប្រព្រឹត្តវត្ថុ ដោយការសង្រួមនឹងការទូន្មាន (នូវឥន្ទ្រិយ) ហើយប្រព្រឹត្ត (ម្នាក់ឯង) លះបង់ (ពួក) ជាអ្នកមានចិត្តតាំងមាំ ។ ខ្ញុំមិនរិះគន់នូវជនអ្នកមានជាតិទាបនឹងមានជាតិខ្ពស់ នមស្ការចំពោះជន អ្នកមានចិត្តត្រង់ មិនមានកំណត់កាលវេលាឡើយ ព្រោះថា សត្វទាំងឡាយមានកម្មជាដេវតាធិន្ទ ។ វណ្ណ^(១)ទាំងអស់ អ្នកមិនតាំងនៅក្នុងធម៌ រមែងធ្លាក់ចុះក្នុងនរក ជាខាងក្រោម វណ្ណៈទាំងអស់ បានប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ទុក្ខមាហើយ រមែងបរិសុទ្ធ ។

(១៣៨) មួយវេទិកាដ សុដម្បតិ ទ្រង់ពោលពាក្យនេះ ទ្រង់ប្រៀនប្រដៅព្រះបាទនេមិរាជក្នុងដែនវិទេហៈ រួចហើយទ្រង់ចៀសចេញទៅកាន់ពួកទេវតាក្នុងឋានសួគ៌ ។

១ សំដៅយក ពួកក្សត្រិយ៍, ព្រាហ្មណ៍, វេស្សៈ និង សូត្រៈ ។

[១៣៧] ឥមំ កោត្តោ និសាមេថ យាវន្តេត្ថ សមាគតា

ធម្មិកោនំ មនុស្សានំ វណ្ណំ ឧច្ចាវចំ ពហំ ។

យថា អយំ និមិរជា បណ្ឌិតោ កុសលត្ថិកោ

រាជា សព្វវិទេហានំ អនា នានំ អវិទូមោ ។

តស្ស តំ ននតោ នានំ សង្ខប្បោ ឧបបជ្ជថ

នានំ វា ព្រហ្មចរិយំ វា កតមំ សុ មហាច្ចលំ ។

[១៤០] អត្ថតោ វត្ថុលោកស្មី ឧប្បជ្ជំ លោមហំសនោ

និព្វោ រថោ វាតុរហុ វេទេហស្សយសស្សនោ។

[១៤១] នេវបុត្តោ មហិទ្ធិកោ មាតលី នេវសារថិ

និមន្តយិត្ត រាជានំ វេទេហំ មិច្ឆិលក្កហំ ។

ឯហិមំ រថមារុយ រាជ សេដ្ឋ ទិសម្បតិ

នេវ នស្សនកាមា តេ តាវត្ថីសា សវន្តកា

សរមាណ ហិ តេ នេវ សុឆន្មាយំ សមច្ចវេ ។

(១៣៩) (ព្រះឥន្ទ្រ...) ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន អ្នកទាំងឡាយ
 ទាំងប៉ុន្មានដែលបានមកប្រជុំគ្នាហើយក្នុងទីនេះ ចូរចាំស្តាប់នូវគុណខ្ពស់
 នឹងទាប (១) មានប្រមាណច្រើននេះ របស់មនុស្សទាំងឡាយ អ្នក
 ប្រកបដោយធម៌ ។ ដូចជាព្រះបាទនេមិអង្គនេះ ជាបណ្ឌិត ជាអ្នកត្រូវ
 ការដោយកុសល ជាព្រះរាជាទូន្មាននូវសត្រូវ បានឲ្យទានដល់អ្នកដែន
 វិទេហៈទាំងឡាយគ្រប់ៗគ្នា ។ កាលដែលព្រះរាជាអង្គនោះ កំពុង
 ឲ្យនូវទាននោះ សេចក្តីត្រិះរិះកើតឡើងថា ទានក្តី ព្រហ្មចរិយៈក្តី
 កុសលណា មានផលច្រើនជាង ។

(១៤០) (មហាជន...) ឧហ្ម៍⁺ សេចក្តីព្រើររោម មិនធ្លាប់កើតមាន
 ក៏កើតឡើងហើយក្នុងលោក រថទិព្វកើតប្រាកដហើយ ដល់ព្រះបាទ
 វិទេហៈ មានយស ។

(១៤១) (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) មាតលិទេវបុត្រ អ្នកមានប្ញទ្ធិច្រើន ជា
 ទេវសារថី បានអញ្ជើញព្រះបាទវិទេហៈ អ្នកគ្រប់គ្រងក្រុងមិថិលាថា ។
 បពិត្រព្រះរាជា ដ៏ប្រសើរ ជាម្ចាស់នៃទិស សូមព្រះអង្គយាងមក
 ទ្រង់ស្តេចឡើងកាន់រថនេះ ដ្បិតទេវតាទាំងឡាយ នៅឋានភាវត្តិវិញ
 ព្រមទាំងព្រះឥន្ទ្រ ចង់ឃើញព្រះអង្គ ព្រោះទេវតាទាំងឡាយនោះ
 តែងលើក (ព្រះអង្គ) កំពុងនៅប្រជុំក្នុងធម្មសភា ឈ្មោះសុធម្មា ។

១ សក្កទេវរាជ សំដៅយកសីលថាជាគុណខ្ពស់ ទានជាគុណទាប ។ អដ្ឋកថា ។

[១៤២] តតោ រាជា តរមាធា វេទេហោ មិមិលត្តហោ

អាសនា រុដ្ឋហិត្វាន បមុខោ រថមារុហំ ។

អភិរុទ្ធិ រមិ ទិព្វំ មាតលិ ឯតទព្រិ

កេន តំ នេមិ មក្កេន រាជ សេដ្ឋ ទិសម្បតិ

យេន វា ចាបកម្មនា បុញ្ញកម្មា ច យេ នរ ។

[១៤៣] ឧគយេនេវ មំ នេហិ មាតលិ នេវសារថិ

យេន វា ចាបកម្មនា បុញ្ញកម្មា ច យេ នរ ។

[១៤៤] កេន តំ បឋមំ នេមិ រាជ សេដ្ឋ ទិសម្បតិ

យេន វា ចាបកម្មនា បុញ្ញកម្មា ច យេ នរ ។

[១៤៥] និរយំ តាវ បស្សមិ អារាសំ ចាបកម្មនំ

ហំនាទិ លុទ្ធកម្មនំ ទុស្សីលានញ្ច យា តតិ ។

[១៤៦] ទស្សេសិ មាតលិ រញ្ញោ ទុតំ វេតរណី នទី

កុដ្ឋតំ ទារសំយុតំ តតំ អត្តសិខ្ខបមំ ។

(១៤២) លំដាប់នោះ ព្រះបាទវិទេហៈ អ្នកគ្រប់គ្រងក្រុងមិថិលា ទ្រង់ម្នីម្នាគ្រោកចាកអាសនៈ បែរព្រះភក្ត្រឡើងកាន់រថ ។ មាតលិទេវ-
 បុត្រ ទូលសួរព្រះបាទនេមិរាជន្ត្រៈ ដែលស្តេចឡើងកាន់រថទិព្វហើយ
 ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះរាជាដ៏ប្រសើរ ជាម្ចាស់នៃទិស ទូលបង្គំជាខ្ញុំនាំព្រះ
 អង្គទៅតាមផ្លូវណា តាមផ្លូវដែលសត្វមានបាបកម្ម ឬតាមផ្លូវដែលសត្វ
 មានបុណ្យកម្ម ។

(១៤៣) (ព្រះបាទនេមិ...) ម្ចាស់មាតលិទេវសារថី អ្នកចូរនាំខ្ញុំ
 ទៅតាមផ្លូវទាំងពីរ គឺផ្លូវដែលសត្វមានបាបកម្មផង ផ្លូវដែលសត្វមាន
 បុណ្យកម្មផង ។

(១៤៤) (មាតលិ...) បពិត្រព្រះរាជាដ៏ប្រសើរ ជាម្ចាស់នៃទិស
 ទូលបង្គំជាខ្ញុំ នាំព្រះអង្គទៅតាមផ្លូវណាមុន តាមផ្លូវដែលសត្វមាន
 បាបកម្មមុនឬ ឬតាមផ្លូវដែលសត្វមានបុណ្យកម្មមុន ។

(១៤៥) (ព្រះបាទនេមិ...) ខ្ញុំចង់ឃើញនរកជាទីនៅនៃសត្វអ្នក
 មានបាបកម្មទាំងឡាយ ខ្ញុំចង់ឃើញឋាននៃសត្វអ្នកមានកម្មលាមក នឹង
 គតិនៃសត្វទ្រុស្តសីលទាំងឡាយមុន ។

(១៤៦) (អភិសមុទ្ទតាថា) មាតលិទេវសារថី បង្ហាញព្រះរាជានូវ
 ស្ទឹងឈ្មោះវេតរណី ដែលសត្វគូនបានដោយកម្រ ប្រកបព្រមដោយ
 ទឹកផ្សាប្រក់ពុលពុះ ក្តៅដូចអណ្តាតភ្លើង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

(១៤៧) នេមិ ហវេ មាតលិមជ្ឈកាសិ^(១)

ទិស្វា ជនំ បតមាជំ វិទុក្កេ
 ភយំ ហំ មំ វិន្ទតិ ស្វត ទិស្វា
 បុត្តាមិ នំ មាតលិ ទេវសារថិ
 ឥមេ នុ មច្ចា កិមកំសុ ចាបំ
 យេមេ ជនា វេតរណី បតន្តិ ។

(១៤៨) តស្ស បុត្តោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ

វិចាតំ ចាបកម្មាជំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។

យេ ទុព្វលេ ពលវន្តោ ជីវលោកេ
 ហិសេន្តិ រោសេន្តិ សុចាបធម្មា
 តេ លុទ្ធកម្មា បសវេត្វ ចាបំ
 តេមេ ជនា វេតរណី បតន្តិ ។

(១៤៩) សាមា ច សោណា សវលា ច កិដ្ឋោ

កាកោលុសដ្ឋោ ច អនេន្តិ ភេរា
 ភយំ ហំ មំ វិន្ទតិ ស្វត ទិស្វា
 បុត្តាមិ នំ មាតលិ ទេវសារថិ
 ឥមេ នុ មច្ចា កិមកំសុ ចាបំ
 យេមេ ជនេ កាកោលុសដ្ឋោ អនេន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១៤៧] ព្រះបាទនេមិ ទ្រង់ឃើញសត្វកំពុងធ្លាក់ទៅ ក្នុងស្ទឹងវេត-
 រណីជាទីធ្ងន់ឡើងបានដោយកម្រក្រៃលែង ហើយគ្រាសំសួរ
 មាតលិទៅសារថីថា ម្ចាស់ទៅបុត្រអ្នកបម្រើ ភ័យមានដល់
 ខ្ញុំ ព្រោះឃើញ (សត្វកំពុងធ្លាក់ទៅក្នុងស្ទឹងវេតរណី) ម្ចាស់
 មាតលិទៅសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក សត្វទាំងឡាននេះធ្លាក់ទៅកាន់
 ស្ទឹងវេតរណី តើពួកសត្វនេះ បានធ្វើបាបកម្មអ្វី ។

[១៤៨] មាតលិទៅសារថី ដែលព្រះបាទនេមិ សួរហើយក៏
 ព្យាករណ៍នៃបាបកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូល
 ព្រះរាជាទាំងនោះដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ពួកសត្វណា មានកំឡាំង
 មានធម៌ដ៏លាមក បៀតបៀនប្រទេចផ្កាសា នូវពួកសត្វ
 ដែលមានកំឡាំងឡាយ ក្នុងជីវលោក ពួកសត្វមានកម្ម
 លាមកនោះរមែងរើបាប ពួកសត្វទាំងនោះឯង តែងធ្លាក់
 ទៅកាន់ស្ទឹងវេតរណី ។

[១៤៩] (ព្រះបាទនេមិ...) ពួកភ្នែកព្រៃសម្បុរក្រហម នឹងពពាល
 ពួកភ្នាត ពួកភ្នែក ជាសត្វគួរខ្លាច តែងទំពាស្មី (សត្វនរក
 ដែលវាប្រទះឃើញ) ម្ចាស់ទៅបុត្រអ្នកបម្រើ ភ័យមានដល់
 ខ្ញុំព្រោះឃើញ ម្ចាស់មាតលិទៅសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ហ្វូងភ្នែក
 តែងដង្ហែងស្មើនូវសត្វទាំងឡាយនេះ តើសត្វទាំងឡាយនេះ
 បានធ្វើបាបដូចម្តេច ។

[១៥០] តស្ស បុដ្ឋោ វិយា កាសិ មាតលី ទេវសារថិ

វិចាតំ ចាបកម្មាជំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។

យេ កេចមេ មច្ឆរិយោ កធិរិយា

បរិកាសកា សមណព្រាហ្មណានំ

ហិសេន្តិ វេសេន្តិ សុចាបធម្មា

តេ លុទ្ធកម្មា បសវេត្វ ចាបំ

តេមេ ជនេ កាកោលុសង្ឃា អនេន្តិ ។

[១៥១] សញ្ញាតិក្ខតា បឋវី កមន្តិ

តត្ថេហិ ខន្ធមិ ច ចោជយន្តិ

កយំ ហិ មំ វិន្តតិ ស្វត ទិស្វា

បុច្ឆាមិ តំ មាតលី ទេវសារថិ

តេមេ នុ មច្ឆា កិមកិស្ក ចាបំ

យេមេ ជនា ខន្ធមាតា សយន្តិ ។

[១៥២] តស្ស បុដ្ឋោ វិយា កាសិ មាតលី ទេវសារថិ

វិចាតំ ចាបកម្មាជំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។

មហានិពាធ នេមិរាជជាតក ទី៤

[១៥០] មាតុលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិស្ករហើយ ក៏ព្យាករ
នូវផលនៃកម្មដែលខ្លួនដឹង ទូលព្រះរាជាដែលមិនទ្រង់ជ្រាប
ថា សត្វទាំងឡាយណាមួយ មានសេចក្តីកំណាញ់ កំណាញ់
ស្វិតស្វាញមានធម៌លាមកពេក ជាអ្នកដេរប្រទេចបៀតបៀន
ប្រទូស្តសមណព្រាហ្មណ៍ សត្វអ្នកមានអំពើលាមកទាំងនោះ
រមែងរងបាប ទើបហូរក្នុងក្រុងស្មៅសត្វទាំងឡាយនោះ ។

[១៥១] (ព្រះរាជា . . .) សត្វនរកទាំងឡាយ មានសរីរៈ
នេះសន្លោសន្លៅ ដើរលើផែនដីដែក ថែមទាំងនាយនិរយ-
បាលសំពង់ ដោយដំបងដែកទាំងឡាយ ដែលភ្លើងនេះ
ម្ចាស់ទេពបម្រើ ភ័យមានដល់ខ្ញុំ ព្រោះឃើញ ម្ចាស់
មាតុលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ពួកជនដែលនាយនិរយបាល
វាយដោយដំបង ដួលជេកនេះ តើពួកសត្វទាំងនេះ បាន
ធ្វើបាបដូចម្តេច ។

[១៥២] មាតុលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិស្ករហើយ ក៏ព្យាករនូវ
ផលបាបកម្មដែលខ្លួនដឹង ទូលព្រះរាជាដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាតកំ

យេ វីវេលោកាស្មី សុចាបធម្មំនោ

នវញ្ច ធាវញ្ច អចាបធម្មំ

ហិសេន្តំ វេសេន្តំ សុចាបធម្មា

តេ លុទ្ធកក្ខា បសវេត្វ ចាបំ

តេមេ ជនា ខន្ធហតា សយន្តំ ។

(១៥៣) អម្ពរកាស្មី អបវេ ថុន្តំ

នវ វុទ្ធា បរិនិព្វានតា

ភយំ ហិ មំ វិន្ទតិ ស្វត ទិស្វា

បុត្រាមិ តំ មាគលំ ទេវសារថិ

ឥមេ នុ មត្តា កិមកំសុ ចាបំ

យេមេ ជនា អម្ពរកាស្មី ថុន្តំ ។

(១៥៤) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាភាសិ មាគលំ ទេវសារថិ

វិចាកំ ចាបកក្ខានំ ដានំ អក្ខាសិដានតោ ។

យេ កេចិ បូតាយ ធនស្ស ហេតុ

សក្ខី កវិត្វា ឥណំ ជាបយន្តំ

តេ ជាបយិត្វា ជនតំ ជនិន្តំ

តេ លុទ្ធកក្ខា បសវេត្វ ចាបំ

តេមេ ជនា អម្ពរកាស្មី ថុន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ជនទាំងឡាយមានបាបធម៌ ពេញបន្ទុក បៀតបៀនប្រទេច
ផ្កាសា នូវបុរសស្រ្តីដែលឥតបាបធម៌ ក្នុងជីវលោក ឈ្មោះ
ថាជាអ្នកមានបាបធម៌ពេញបន្ទុក ជនអ្នកមានកម្មលាមកទាំង
នោះ រមែងរើបាប ជនទាំងឡាយនោះឯងហើយ ដែល
នាយនិយាយបាលបៀតបៀនដោយដំបង ដួលដេកនៅ ។

(១៥៣) (ព្រះរាជា...) ពួកសត្វនរកដទៃមានខ្លួនឆេះជុំវិញ កំពុង
ឡើង (ធ្លាក់ទៅ) កាន់រណ្តៅរើកក្អើងហើយថ្ងៃ ម្ខាងទេត
បម្រើ ភ័យមានដល់ខ្ញុំ ព្រោះឃើញ ម្ខាងមាតលិទៅសារថី
ខ្ញុំសួរអ្នក សត្វទាំងឡាយដែលធ្លាក់ទៅកាន់រណ្តៅរើកក្អើង
ហើយថ្ងៃ តើពួកសត្វទាំងឡាយនេះ បានធ្វើបាបដូចម្តេច ។

(១៥៤) មាតលិទៅសារថី ដែលព្រះបាទនេមិស្គរហើយ ក៏ព្យាករ
នូវផលនៃបាបកម្មដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូលព្រះរាជាដែលមិន
ទ្រង់ជ្រាបថា ជនទាំងឡាយណាទីមួយ ពោលអាងសាក្សី
(កោង) ក្នុងហេតុនៃទ្រព្យរបស់ប្រជុំជន ហើយញ៉ាំងទ្រព្យ
ជាបំណុលនោះឲ្យវិនាស បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងជន ជន
ទាំងឡាយនោះញ៉ាំងពួកជនឲ្យវិនាសហើយ ជនទាំងឡាយ
អ្នកមានកម្មដ៏លាមកនោះ រមែងរើបាប ទើបជនទាំងឡាយ
នោះឯង (ធ្លាក់ទៅ) កាន់រណ្តៅរើកក្អើង ហើយថ្ងៃដូច្នេះ ។

[១៥៥] សញ្ញាតិក្ខតា ជលិតា បទិត្តា
 បទិត្តស្សតិ បហតិ លោហក្កម្ពី
 ភយំ ហិ មំ វិន្ទតិ ស្វត ទិស្វា
 បុត្តាមិ តំ មាតលំ ទេវសារថិ
 ឥមេ នុ មច្ចា កឹមកំសុ ទាបំ
 យេមេ (ជនា) អវំសិរា លោហក្កម្ពី បតន្តិ ។

[១៥៦] តស្ស បុត្តោ វិយា កាសិ មាតលំ ទេវសារថិ
 វិហាតំ ទាបកម្មានំ ជានំ អត្តាសិជានតោ ។
 យេ សីលវន្តំ សមណំ ព្រាហ្មណំ វា
 ហិសេន្តិ រោសេន្តិ សុទាបធម្មា
 តេ លុទ្ធកម្មា បសវេត្វ ទាបំ
 តេមេ ជនា (អវំសិរា) លោហក្កម្ពី បតន្តិ ។

[១៥៧] លុត្តន្តិ ភិវំ អនេ វេមយិត្វា
 ឧល្លោទកស្មី បកិលោទយិត្វា^(១)
 ភយំ ហិ មំ វិន្ទតិ ស្វត ទិស្វា
 បុត្តាមិ តំ មាតលំ ទេវសារថិ
 ឥមេ នុ មច្ចា កឹមកំសុ ទាបំ
 យេមេ ជនា លុត្តសិរា សយន្តិ ។

១ ម. បកិលោទយិត្វា ។ បកិលេទយិត្វា អន្តិកថាវំ ទិស្សតិ ។

[១៥៥] (ព្រះរាជា...) ខ្លះទង់ដែងធំ មានភ្លើងឆេះ សន្លោសន្លៅ
 រន្ទាលប្រាលឆ្កៅ ប្រាកដជាក់ស្តែង ម្នាលទេពបម្រើ ភ័យ
 មានដល់ខ្ញុំព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក
 ពួកសត្វទាំងនេះ (មានក្បាលសំយុងចុះ) ធ្លាក់ទៅកាន់ខ្លះ
 ពេញដោយទឹកទង់ដែង តើពួកសត្វទាំងនេះធ្វើបាបដូចម្តេច ។

[១៥៦] មាតលិ ទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិ សួរហើយ
 ក៏ព្យាករ នូវផលនៃបាបកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹងហើយ
 ទូលព្រះរាជានោះ ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ជនទាំងឡាយ
 ណាមានធម៌ដ៏លាមកពេក បៀតបៀនប្រទេចផ្កាសា នូវ
 សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍អ្នកមានសីល ជនអ្នកមានកម្មដ៏លាមក
 ទាំងឡាយនោះ តែងរងនូវបាប ជនទាំងនោះ (មានក្បាល
 សំយុងចុះ) ធ្លាក់ទៅកាន់ខ្លះពេញដោយទឹកទង់ដែង ។

[១៥៧] (ព្រះរាជា...) ពួកនាយនិរយបាល ត្របែងកនៃសត្វ
 នរក ហើយកាប់ពន្លះបោះទៅក្នុងទឹកក្តៅ ម្នាលទេពបម្រើ
 ភ័យមានដល់ខ្ញុំព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរ
 អ្នក ចុះពួកសត្វដែលមានក្បាលដាច់ ហើយដេកនៅនេះ
 តើសត្វពួកនេះ បានធ្វើបាបដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១៥៨] តស្ស បុរោ វិយា កាសិ មាតលី ទេវសារថិ
វិហាកំ ចាបកក្ខានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។

យេ ជីវលោកស្មី សុចាបធម្មិនោ
បក្ខី កហោត្វាន វិហាមយន្តិ
តេ ហាមយិត្វា សក្កុលំ^(១) ជនិទ្ធ
តេ លុទ្ធកក្ខា បសវេត្វ ចាបំ
តេមេ ជនា លុត្តសិរា សយន្តិ ។

[១៥៩] ពហុតតោយា អនិទាតក្កុលា^(២)
ននី អយំ សន្ថតិ សុប្បតត្តា
យម្មាភិតត្តា មនុជា បិវន្តិ
បិវតញ្ច តេសំ ថុស ហោតិ ចានិ
ភយំ ហិ មំ វិន្ទតិ ស្វត ទិស្វា
បុច្ឆាមិ តំ មាតលី ទេវសារថិ
ឥមេ នុ មច្ចា កិមកំសុ ចាបំ
បិវតញ្ច តេសំ ថុស ហោតិ ចានិ

១ ឱ. ជនិស្ស ។ ២ ម. អនិទាតក្កុលា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១៥៨] មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិស្ករហើយ ក៏ព្យា-

ករ នូវផលនៃបាបកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹងហើយ
ទូលព្រះរាជានោះដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ជនទាំងឡាយណា
ក្នុងដីវេលាកមានបាបធម៌ពេញបន្ទុក តែងចាប់បៀតបៀន
នូវសត្វស្វាបទាំងឡាយ បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងជន ជន
ទាំងឡាយនោះ បៀតបៀនហើយនូវសត្វស្វាប ពួកជនអ្នក
មានកម្មលាមកនោះ រមែងរងនូវបាប ជនទាំងឡាយនោះ
មានក្បាលដាច់ ហើយដេកនៅដូច្នេះ ។

[១៥៩] (ព្រះរាជា . . .) ស្ទឹងនេះ មានទឹកច្រើន មាន
ច្រាំងមិនជ្រៅ មានកំពង់ល្អរាបទាបហូរទៅ សត្វដែលមាន
សេចក្តីស្រេកឃ្លានគ្របសង្កត់ហើយតែងផឹក ស្រាប់តែទឹក
ដែលសត្វទាំងឡាយនោះផឹកហើយក្លាយទៅជាអង្គាម ម្នាល
ទេពបម្រើ ភ័យមានដល់ខ្ញុំព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិទេវ-
សារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ចុះទឹកដែលសត្វទាំងឡាយនោះ ផឹក
ហើយ ក្លាយទៅជាអង្គាមវិញ តើពួកសត្វទាំងនេះ បាន
ធ្វើនូវបាបដូចម្តេច ។

(១៦០) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសំ មាតលំ ទេវសារថិ

វិចាតំ ចាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសំជានតោ ។

យេ សុទ្ធជញ្ញំ បលាសេន មិស្សំ

អសុទ្ធកម្មា កយំនោ ទទន្តំ

យម្មាភិគតានំ បិចាសិតានំ

បិវតញ្ច តេសំ ឥស ហោតិ ចានំ ។

(១៦១) ឧស្សហំ សត្តិហំ ប តោមវេហំ

ឧកយានំ បស្សានំ តុទន្តំ កន្តតំ

កយំ ហំ មំ វិន្ទតិ ស្វត ទិស្វា

បុទ្ធាមិ តំ មាតលំ ទេវសារថិ

ឥមេ នុ មច្ឆា កិមកំសុ ចាបំ

យេមេ ជនា សត្តិហតា សយន្តំ ។

(១៦២) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសំ មាតលំ ទេវសារថិ

វិចាតំ ចាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសំជានតោ ។

[១៦០] មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិស្ករហើយ ក៏
 ព្យាករ នូវផលនៃបាបកម្មដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូលព្រះរាជា
 នោះដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ។ ជនទាំងឡាយណា អ្នកមាន
 កិច្ចការមិនបរិសុទ្ធ លាយនូវស្រវៃសុទ្ធដោយអង្គាម ឲ្យដល់
 អ្នកទិញ បានជាទឹកដែលជនទាំងឡាយនោះ កំពុងមាន
 សេចក្តីក្តៅបៀតបៀន មានសេចក្តីស្រេកយូនគ្របសង្កត់
 ហើយ ផឹកទៅ ក្លាយជាអង្គាមវិញ ។

[១៦១] (ព្រះរាជា...) នាយនិរយបាល ទាំងឡាយ ចាក់នូវ
 សរីរៈ ទាំងពីរខាងនៃសត្វនរក ដែលកំពុងកន្ទុកកំទេញ
 ដោយព្រាញទាំងឡាយក៏មាន ដោយលំពែងទាំងឡាយក៏
 មាន ដោយលំពែងស្នែងក្របីទាំងឡាយក៏មាន ម្ចាស់
 ទេពបម្រើ សេចក្តីភ័យមានដល់ខ្ញុំព្រោះឃើញ ម្ចាស់មាត-
 លិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ពួកជនដែលនាយនិរយបាលបៀត
 បៀនហើយដោយលំពែង ដេកនៅដូច្នេះ តើពួកសត្វទាំង
 នេះ បានធ្វើនូវបាបដូចម្តេច ។

[១៦២] មាតលិ ទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិស្ករហើយ
 ក៏ព្យាករ នូវផលនៃបាបកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹង
 ហើយទូលព្រះរាជានោះ ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាតកំ

យេ ជីវលោកស្មី អសាធិកម្មំនោ

អទិន្នមាណាយ កកោន្តំ ជីវិតំ

ធាតុំ ធនំ វជនំ ជាត្រូបំ

អដេឡកញ្ចាបិ បស្សំ មហីសំ

តេ លុទ្ធកម្មា បសវេត្វ ចាបំ

តេមេ ជនា សត្តហតា សយន្តិ ។

(១៦៣) ភិវាយ ពន្លា កស្សំមេ បុនេតេ

អញ្ញោ វិកត្តា វិលកតា សយន្តិ

កយំ ហំ មំ វិន្ទតិ ស្វត ទិស្វា

បុត្តាមិ តំ មាតលំ ទេវសារថិ

ឥមេ នុ មច្ចា កិមកំសុ ចាបំ

យេមេ ជនា វិលកតា សយន្តិ ។

(១៦៤) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសំ មាតលំ ទេវសារថិ

វិចាតំ ចាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសីវោនេតោ។

ឡិវត្តិកា ស្វករិកា ច មជ្ឈិកា

បស្សំ មហីសញ្ច អដេឡកញ្ច

ហត្ថាន ស្វណេសុ បសារយីសុ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ជនទាំងឡាយណា ក្នុងជីវលោក ជាអ្នកមានកម្មមិនល្អ
 ល្មមយកស្រូវ ទ្រព្យ ប្រាក់ មាស ទាំងសត្វចិញ្ចឹម ព័ត៌
 ដៀមនឹងក្របី ដែលគេមិនឲ្យ ហើយធ្វើនូវការចិញ្ចឹមជីវិត
 ជនអ្នកមានកម្មដ៏លាមកទាំងនោះ រមែងរងនូវបាប ទើប
 ពួកជនទាំងនោះ ត្រូវនាយនិយេហ៍បាលបៀតបៀនហើយ
 ដោយលំពៃនឹង ដេកនៅដូច្នេះ ។

[១៦៣] (ព្រះរាជា...) ហេតុអ្វី សត្វនរកទាំងឡាយនេះ មួយ
 ពួកត្រូវនាយនិយេហ៍បាលចងកម្មស ពួកដទៃត្រូវនាយនិយេ-
 ហ៍បាលចិញ្ចឹម ពួកដទៃទៀតត្រូវនាយនិយេហ៍បាលធ្វើឲ្យខ្ទេច-
 ខ្ទី ដួលដេកនៅ ម្នាលៈទេពបម្រើ ភ័យមានដល់ខ្ញុំព្រោះ
 ឃើញ ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ជនទាំងឡាយ
 ដែលនាយនិយេហ៍បាលធ្វើឲ្យខ្ទេចខ្ទី ហើយដួលដេកនៅ
 តើពួកជនទាំងនោះ បានធ្វើនូវបាបដូចម្តេច ។

[១៦៤] មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិស្តរហើយក៏ព្យាករ
 នូវផលនៃបាបកម្ម ដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូលព្រះរាជានោះ
 ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ជនទាំងឡាយណា ជាអ្នកសម្លាប់
 គ្រាយ សម្លាប់ជ្រូក សម្លាប់គ្រី សម្លាប់សត្វចិញ្ចឹម គឺ
 ក្របី ព័ត៌នឹងចៀម ហើយដាក់លក់ពូជកង្កែបលក់សាច់

មហានិពន្ធនៃ បុគ្គលិក ឲ្យដឹងជាតំ

តែ លុះតែ បុគ្គលិក ប្រសើរ ទាំង

តែមេ ជន វិលក្រតា សុយន្ត ។

[១៦៥] រហេនា អយំ បុគ្គលិកសុយន្ត

ឧត្តរា អយំ បុគ្គលិក វិលក្រ

ឧត្តរា អយំ បុគ្គលិក អន្តរា

អយំ ហិ មំ វិលក្រ សុយន្ត ឧត្តរា

បុគ្គលិក វិលក្រ អន្តរា ឧត្តរា

តែមេ ឧ មន្ត ក៏មកសុ ទាំង

យេមេ ជន បុគ្គលិកសុយន្ត ។

[១៦៦] តស្ស បុគ្គលិក វិលក្រ អន្តរា ឧត្តរា

វិលក្រ ទាំង បុគ្គលិក អន្តរា ឧត្តរា ។

យេ តែមេ ក៏មកសុ វិលក្រ អន្តរា

បុគ្គលិក វិលក្រ សុយន្ត ឧត្តរា

តែ លុះតែ បុគ្គលិក ប្រសើរ ទាំង

មន្ត ឧត្តរា មន្ត អន្តរា ឧត្តរា ។

មហេនិបាត នេមិរាជគាតក ទី ៤

ជនអ្នកមានកម្មអាក្រក់ទាំងនោះ តែងរងទុក្ខ បានជាជន

ទាំងនោះ ត្រូវនាយនិរយបាលធ្វើខ្ទប់ខ្ទី ហើយដេកនៅ ។

(១៦៥)(ព្រះរាជា ..)អន្ទន៍នេះ ពេញពោរ ដោយមូត្រនឹងករិស

មានភ្នំអាក្រក់ មិនស្អាត ស្អុយផ្សាយទៅ ពួកជនអ្នកមាន

សេចក្តីស្រេកយូនគ្របសង្កត់ហើយ ស៊ី(នូវមូត្រនឹងករិស

នេះ)ម្ចាស់ទេពបម្រើ ភ័យមានដល់ខ្ញុំព្រោះឃើញ ម្ចាស់

មាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ពួកជនអ្នកបរិភោគនូវមូត្រ

នឹងករិសនេះ តើពួកជនទាំងនោះ បានធ្វើនូវបាបដូចម្តេច ។

(១៦៦) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិស្គរហើយ ក៏

ព្យាករនូវផលនៃបាបកម្ម ដែលខ្លួនជឿហើយ ទូលព្រះ

រាជានោះដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ជនទាំងឡាយណាមួយ

ជាអ្នកបង្កសេចក្តីទុក្ខ អ្នកបៀតបៀនមិត្តសំណាញ់ អ្នក

តាំងនៅក្នុងការបៀតបៀន នូវជនដទៃសព្វៗ កាល ពួកជន

ទាំងឡាយ មានអំពើលាមកនោះ រមែងរងទុក្ខ ជនពាល

ទាំងឡាយជាអ្នកទ្រុស្តមិត្តនោះ តែងស៊ីអាហារចាស់ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

(១៦៧) រហនោ អយំ លោហិតបុព្វបុរោ
 ទុក្ខន្ទរូចោ អសុចំ បូតិ វតិ
 យម្មាភិកត្តា មនុស្សា បរិទ្ធំ
 ភយំ ហិ មំ វិន្ទតិ ស្លុត ទិស្វា
 បុប្ផាមំ តំ មាតលំ ទេវសារមិ
 ឥមេ នុ មច្ចា កិមកំសុ ចាបំ
 យេមេ ជនា លោហិតបុព្វភក្ខា ។

(១៦៨) ភស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសំ មាតលំ ទេវសារមិ
 វិចាកំ ចាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។
 យេ មាតរំ វា បិតរំ វា ជីវលោកេ
 ចារាជីកា អរហត្តេ បាទន្តិ
 តេ លុទ្ធកម្មា បសវេត្វ ចាបំ
 តេមេ ជនា លោហិតបុព្វភក្ខា ។

(១៦៩) ជីវិត្តា បស្ស ពលិសេន វិន្ទិ
 វិហរំ យថា សុដ្ឋសកេន ចម្ពំ
 ជន្នន្តិ មច្ចាវ មលម្ពិ ទិតា
 មុញ្ញនិ ខេទ្ធិ រុទមាណា កិមេតេ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

[១៦៧] (ព្រះរាជា . . .) អន្លង់នេះ ពេញពោរទៅដោយឈាម
 នឹងខ្លះ មានភ្លុំនាក្រក់ មិនស្អាត ស្អុយផ្សាយទៅ ពួកសត្វ
 ដែលត្រូវកំដៅបៀតបៀនហើយ ផឹក (ឈាមនឹងខ្លះនោះ)
 ម្នាលទេពបម្រើ ភ័យមានដល់ខ្ញុំព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិ
 ទៅសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ពួកជនដែលមានឈាមនឹងខ្លះ ជា
 អាហារនេះ តើពួកសត្វទាំងនេះ បានធ្វើនូវបាបដូចម្តេច ។

[១៦៨] មាតលិទៅសារថី ដែលព្រះបាទនេមិស្គរហើយ ក៏ព្យាករ
 នូវផលនៃបាបកម្ម ដែលខ្លួនជឿហើយ ទូលព្រះរាជាដែល
 មិនជ្រាបថា ជនទាំងឡាយណាក្នុងជីវលោកនេះ សម្លាប់
 ព្រះអរហន្ត គឺមាតាបូបិតា ឈ្មោះថាបារាជិក (ក្នុងភាពជា
 គ្រហស្ថ) ពួកជនអ្នកមានអំពើលាមកនោះ តែងរងបាប
 ជនទាំងនោះមានឈាមនឹងខ្លះជាអាហារ ។

[១៦៩] (ព្រះរាជា . . .) អ្នកចូរមើលនូវសត្វនរក មាន
 អណ្តាតមុតដោយសន្ធឹច បីដូចស្បែកដែលគេខ្វារដោយកង្វើរ
 ញាប់ញ័រដូចត្រី ដែលជនបោះទៅលើគោក ព្រោះ
 ហេតុអ្វីហ្ន៎⁺ បានជាសត្វនរកទាំងនេះ យំបង្រៀរទឹកមាត់

មហានិពាគេ បុគ្គលំ ធម្មវិជ្ជាភិក្ខុ

កយំ ហិ មំ វិន្ទតិ ស្វត ធិស្វា

បុត្តាមិ តំ មាតលំ ទេវសារនិ

ឥមេ នុ មច្ចា កឹមកំសុ ចាបំ

យេមេ ជនា វុត្តយស្តា សយន្តិ ។

[១៧០] តស្ស បុត្តោ វិយាកាសិ មាតលំ ទេវសារនិ

វិចាកំ ចាបកម្មានំ ជាទំ អក្ខាសិជានតោ។

យេ កេចិ សណ្ណានគតា មនុស្សា

អក្សន អក្សំ កយំ^(១) ហាបយន្តិ

ក្យដេន ក្យដំ ធនលោកហេតុ

នន្ទំ យថា វិចារំ វជាយ ។

ន ហិ ក្យដកាវស្ស កវន្តិ តាលា

សកេហិ កម្មហិ បុគ្គតស្ស

តេ លុទ្ធកម្មា បសវេត្វ ចាបំ

តេមេ ជនា វុត្តយស្តា សយន្តិ ។

[១៧១] ចារិយោ ឥមា សម្បវិភិទ្ធកតា

បក្ខយ្ហ កន្ទន្តិ កុដេ ទុដ្ឋា^(២)

សមក្ខតា លោហិតបុព្វលត្តា

១ ម. កលំ ។ ២ អដ្ឋកថាបំ បទុដ្ឋាទិ ទិស្សតិ ។

មហានិព្វាត ធម្មិកដ៏ជាតក ទី ៤

ម្ចាស់ទេពបម្រើ ភ័យមានដល់ខ្ញុំ ព្រោះឃើញ ម្ចាស់មាតលិ
ទៅសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ពួកជនដែលស៊ីសន្ទូចដេកនៅ តើ
ពួកសត្វទាំងនេះ បានធ្វើនូវបាបដូចម្តេច ។

[១៧០] មាតលិទៅសារថី ដែលព្រះបាទនេមិស្សហើយ ក៏ព្យាករ
នូវផលនៃបាបកម្ម ដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូលព្រះរាជានោះ
ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា មនុស្សទាំងឡាយណាមួយ បិត
នៅក្នុងដំណែង ជាអ្នកកាត់ថ្លៃទំនិញ ញ៉ាំងទំនិញដែល
មានថ្លៃ ឲ្យសាបសូន្យចាកថ្លៃ (បន្ទោកទំនិញគេ) ប្រកប
ដោយអំពើកោង ធ្វើអំពើកោង ព្រោះហេតុចង់បានទ្រព្យ
បីដូចជាសន្ទូចដែលគេបិទបាំង (ដោយនុយ) ដើម្បី
សម្លាប់ត្រី ។ ទីពឹងរបស់អ្នកធ្វើនូវអំពើកោង ជាបុគ្គល
ដែលកម្មរបស់ខ្លួនបរិភោគហើយមិនមានទេ ពួកជនអ្នកមាន
អំពើលាមកនោះ តែងរង់ចាំបាប បានជាពួកជនទាំងនោះ ជា
អ្នកស៊ីសន្ទូចដេកនៅ ។

[១៧១] (ព្រះរាជា ...) ពួកស្រ្តីទាំងនេះ មានខ្លួនជាចំ
ខ្ទេចខ្ទី មានជាតិអាក្រក់ មានខ្លួនប្រឡាក់ ពាស
ពេញ ដោយឈាមនឹងខ្លួន មានខ្លួនជាចំ រយះរយាយ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

តាវោ យថា អាយាតនេ វិកត្តា

តា ភូមិភាគស្មី សទា និទាតា

ខន្ធវាតិវត្តនំ សដោតិភូតា ។

ភយំ ហិ មំ វិន្ទតិ ស្វត ទិស្វា

បុប្ផាមិ តំ មាតលិ នេវសារថិ

ឥមា នុ ធារិយោ កិមកំសុ ទាបំ

យា ភូមិភាគស្មី សទា និទាតា

ខន្ធវាតិវត្តនំ សដោតិភូតា ។

(១៧២) តស្ស បុប្ផោ វិយាកសិ មាតលិ នេវសារថិ

វិចាតំ ចាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។

កោលិត្តយាយោ ឥធន ដីវលោកេ

អសុទ្ធកម្មា អសតំ អចារិ

តា ទិត្តវា (១) បតិ វិប្បហាយ

អញ្ចំ អចារិ រតិទិដ្ឋហេតុ

តា ដីវលោកស្មី រមាបយិត្តា

ខន្ធវាតិវត្តនំ សដោតិភូតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បីដូចគោតាំងឡាយ ដែលគេពន្លះក្នុងទីសម្ងាត់ ផ្តងដើមដៃ
 តាំងឡាយយំកន្ទក់កន្ទេញ ពួកស្រ្តីទាំងនោះ (មានខ្លួនត្រឹម
 ចង្កេះ) លិចចុះក្នុងផែនដី មានភ្លើងឆេះសន្លាសន្លៅ មាន
 ភ្នំរមៀលកិនសព្វៗកាល ។ ម្ចាស់ទេពបម្រើ ភ័យមានដល់ខ្ញុំ
 ព្រោះឃើញ ម្ចាស់មាតលិ ជាទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ពួកស្រ្តី
 ដែល (មានខ្លួនត្រឹមចង្កេះ) លិចចុះក្នុងផែនដី មានភ្លើងឆេះ
 សន្លាសន្លៅ មានភ្នំរមៀលកិនសព្វៗកាល តើពួកស្រ្តី
 ទាំងនេះ បានធ្វើបាបដូចម្តេច ។

[១៧២] មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិស្តរហើយ ក៏ព្យាករ
 នូវផលនៃបាបកម្ម ដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូលព្រះរាជានោះ
 ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ពួកស្រ្តីមានត្រកូលក្នុងជីវលោកនេះ
 មានអំពើមិនបរិសុទ្ធ បានប្រព្រឹត្តនូវអំពើជាបេសកសប្បុរស
 ពួកស្រ្តីទាំងនោះ មានសភាពជាអ្នកលេងលះបង់ស្វាមីហើយ
 ត្រាច់ទៅរកបុរសដទៃ ព្រោះហេតុតែតាមគុណនឹងល្បែង
 ពាល ពួកស្រ្តីទាំងនោះក្នុងជីវលោក លុះញ៉ាំងបុរសដទៃ
 ឲ្យគ្រេកគ្រអាល ទើបមានភ្លើងឆេះ សន្លាសន្លៅ មាន
 ភ្នំរមៀលកិនដូច្នេះ ។

មហានិពាគ ចុក្កុំ នេមិរាជវតី

[១៧៣] ចានេ គហេត្វា ក៏ស្បៀម ឫនេកេ

អរិស័រា នរកេ ចាតយន្តិ

ភយំ ហំ មំ វិជ្ជតិ ស្វត ទិស្វា

ឫទ្ធាមិ តំ មាតលំ ទេវសារថិ

ឥមេ ធុ មទ្ធា ក៏មកំសុ ចាបំ

យេមេ ជនា (អរិស័រា) នរកេ ចាតយន្តិ ។

[១៧៤] តស្ស ឫដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលំ ទេវសារថិ

វិចាកំ ចាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។

យេ ជីវលោកស្មី អសាធុកម្មិវោ

បរស្ស ទារាជំ អតិក្កបន្តិ

តេ តាទិសា ឧត្តមភណ្ឌវេនា

តេថេ ជនា (អរិស័រា) នរកេ ចាតយន្តិ ។

តេ វស្សប្បតានំ ពហ្វនំ តត្ថ

និរយេសុ ធុក្កំ វេទនំ វេទយន្តិ

[១៧៣] (ព្រះរាជា . . .) ព្រោះហេតុអ្វី បានជាសត្វ
នរកមួយពួកទៀតនេះ ត្រូវនាយនិរយបាលចាប់ជើង ឲ្យមាន
ក្បាលសំយុងចុះ ហើយទម្លាក់ទៅក្នុងរណ្តៅ ម្នាលទេព
បម្រើ ភ័យមានផលខ្ញុំព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិទៅសារថី
ខ្ញុំសួរអ្នក ពួកសត្វទាំងនេះ ដែលមានក្បាលសំយុងចុះ
នាយនិរយបាលទំលាក់ទៅក្នុងរណ្តៅនរក តើពួកសត្វទាំង
នេះ បានធ្វើបាបដូចម្តេច ។

[១៧៤] មាតលិទៅសារថី ដែលព្រះបាទនេមិស្តរហើយ ក៏ព្យាករ
នូវផលនៃបាបកម្ម ដែលខ្លួនជើងហើយ ទូលព្រះរាជានោះ
ដែលមិនជ្រាបថា ផលទាំងឡាយណា ក្នុងជីវលោក-
នេះ អ្នកមានអំពើជាបេសកសប្បុរស ប្រព្រឹត្តកន្លងនូវ
ប្រពន្ធទាំងឡាយនៃជនដទៃ សត្វទាំងឡាយប្រាកដដូច្នោះ
នោះ ឈ្មោះថាជាអ្នកល្អច្បាប់របស់ជីវថ្ងៃថ្ងា បានជាសត្វ
ទាំងនោះ(មានក្បាលសំយុងចុះ) ត្រូវនាយនិរយបាលទំលាក់
ទៅក្នុងរណ្តៅ ។ សត្វទាំងឡាយនោះ តែងរើននូវទុក្ខ
វេទនា ក្នុងនរកទាំងឡាយនោះ អស់ប្រជុំនៃឆ្នាំដ៏ច្រើន

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ន ហំ ចាបការិស្ស កង្ក្រំ តាលា

សកេហំ កម្មេហំ បុរត្ថិតស្ស

តេ លុទ្ធកម្មា បសវេត្វ ចាបំ

តេមេ ជនា [អរិសិរា] នរកេ ចាតយន្តិ។

[១៧៥] ឧត្តាវចាមេ វិវិដា ឧបក្កមា

និរយេសុ ទិស្សន្តិ សុយោរុទា

កយំ ហំ មំ វិន្ទតិ ស្វត ទិស្វា

បុត្តាមិ តំ មាតលិ នេវសារថិ

វេមេ នុ មច្ឆា កិមកំសុ ចាបំ

យេមេ ជនា អធិមត្តា ទុក្ខា តិប្បា

ឧរា កដុកា វេទនា វេទយន្តិ ។

[១៧៦] តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសំ មាតលិ នេវសារថិ

វិចាតំ ចាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ។

យេ ជីវលោកស្មី សុចាបទិដ្ឋិនោ

វិស្សាសកម្មានំ កកោន្តិ មោហា

បរញ្ច ទិដ្ឋិសុ សមាទបេន្តិ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ព្រោះថា ទីពឹងទាំងឡាយរបស់បុគ្គលអ្នកធ្វើបាប ជាបុគ្គល
ដែលកម្មរបស់ខ្លួនរូបវិគហើយ មិនមានទេ ពួកសត្វអ្នកមាន
អំពើលាមកនោះ រមែងរងនូវបាប ទើបបានជាពួកជនទាំង
នោះ (មានក្បាលសំយុងចុះ) ត្រូវនាយនិរយបាលទំលាក់
ទៅក្នុងរណ្តៅ ។

[១៧៥] (ព្រះរាជា . . .) ពួកសត្វទាំងឡាយនេះ ខ្ពស់នឹងទាប
ផ្សេង ។ គ្នា ជាអ្នកគ្រងាបគ្រងស្រស់ មានរូបគួរខ្លាចពន់ពេក
ប្រាកដនៅក្នុងនរកទាំងឡាយ ម្ចាស់ទេពបម្រើ ភ័យមាន
ដល់ខ្ញុំព្រោះឃើញ ម្ចាស់មាត់លិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ពួក
ជនដែលមានសេចក្តីទុក្ខវេទនា ភ្លៀវភ្លា ខ្លោចផ្សា ក្តៅ
ក្រហាយក្រៃលែងនេះ តើពួកសត្វទាំងនេះ បានធ្វើបាប
ដូចម្តេច ។

[១៧៦] មាត់លិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិស្ថរហើយ ក៏ព្យាករ
នូវផលបាបកម្ម ដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូលព្រះរាជានោះដែល
មិនទ្រង់ជ្រាបថា ជនទាំងឡាយណា ក្នុងដីវលោកនេះ មាន
ទិដ្ឋិលាមកក្រៃលែង តែងធ្វើអំពើដ៏ស្មើ ព្រោះមោហៈ
ទាំងបបួលអ្នកដទៃ (ឱ្យយល់) ក្នុងទិដ្ឋិទាំងឡាយនោះផង

មហានិពាធេ ចតុត្ថំ ឆេមិរាជិតកំ

តេ ចាបទ្ធិដ្ឋំ បសវេត្វ ចាបំ

តេមេ ជនា អនិមត្តា ធុក្ខា តិប្បា

១៣ កដ្ឋកា វេទនា វេទយន្តំ ។

(១៧៧) វិទិតានិ តេ មហារាជ អាវាសំ ចាបកម្មិនំ

ហំនានិ លុទ្ធកម្មានំ ធុស្សីលាទញ្ច យា តតិ

ឧយ្យាហំនានិ រាជសិ ទេវរាជស្ស សន្តិកេ ។

(១៧៨) បញ្ចថ្វបំ ទិស្សតិនំ វិមាទំ

មាលាបិលត្វា សយនស្ស មជ្ឈេ

តត្ថច្ឆតំ ធារី មហាធុកាវា

ឧទ្ធាវិនំ ឥទ្ធិ វិក្កុញ្ចមាទា

វិត្តំ ហំ មំ វិន្ទតិ ស្វត ទិស្វា

បុប្ផាមិ តំ មាតលំ ទេវសារថិ

អយំ នុ ធារី តិមកាសិ សាធុំ

យា មោទតិ សត្តប្បត្តា វិមាទេ ។

(១៧៩) តស្ស បុដ្ឋោ វិយា កាសិ មាតលំ ទេវសារថិ

វិចាតិំ បុញ្ញកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។

ជនទាំងឡាយនោះ មានទិដ្ឋិបាប រមែងរើបាប ទើបបាន
 ជាពួកជនទាំងនោះ រើទុក្ខវេទនា ដ៏ក្លៀវក្លា ខ្លោចផ្សា
 ក្តៅក្រហាយក្រលែង ។

[១៧៧] បពិត្រព្រះរាជា ទីលំនៅរបស់សត្វអ្នកមានបាបកម្មទាំង
 ឡាយ ឋានរបស់សត្វអ្នកមានអំពើអាក្រក់ទាំងឡាយ នឹងគតិរបស់សត្វ
 អ្នកទ្រុស្តសីលទាំងឡាយ ព្រះអង្គទ្រង់បានជ្រាបហើយ បពិត្រព្រះរាជា
 អ្នកស្វែងរកគុណដ៏ធំ សូមទ្រង់ស្តេចទៅក្នុងសំណាក់ទេវរាជ ឥឡូវនេះ ។

[១៧៨] (ព្រះបាទនេមិ . . .) វិមាននេះ មានកំពូលប្រាំ
 ដែលយើងឃើញប្រាកដ មាននាងនារី មានអានុភាពធំ
 ប្រដាប់ដោយកម្រងផ្កា សំដែងនូវទេវបុទ្ធិមានប្រការផ្សេងៗ
 នៅកណ្តាលដំណេក ក្នុងវិមាននោះ ម្ចាស់ទេពបម្រើ
 សេចក្តីរីករាយមានប្រាកដដល់ខ្ញុំ ព្រោះឃើញ ម្ចាស់មាគលី
 ទៅសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក នារី ដែលបានដល់ឋានសួគ៌ហើយ
 រីករាយក្នុងវិមាន តើនារីនេះ បានធ្វើកុសលដូចម្តេច ។

[១៧៩] មាគលីទៅសារថី ដែលព្រះបាទនេមិ សួរហើយ
 ក៏ព្យាករន៍ផល នៃបុព្វកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួន
 ដឹងហើយ ទូលព្រះរាជានោះ ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យទិ តេ សុតា វិរណ៍(១) ដីវលោកេ

អាមាយនាសំ អហុ ព្រាហ្មណស្ស

សា បត្តកាលំ អតិថី វិទិត្តា

មាតាវ បុត្តំ សតិមាភិន្នំ

សញ្ញមា សំវិភាតា ច សា វិមាទស្មី មោទតិ។

[១៨០] ទទ្ធលូមាទា អាភន្តំ វិមាទា សត្ត ទិម្ពតា

តត្ថ យក្ខោ មហិទ្ធិកោ សញ្ញករណក្ខសីតោ

សមន្តា អនុបរិយាយតិ ធាវីកណាបុរក្ខិតោ។

វិត្តំ ហិ មំ វិន្នតិ ស្វត ទិស្វា

បុច្ឆាមិ តំ មាតលំ ទេវសារថិ

អយំ នុ មច្ឆោ តិមកាសិ សាទិ

យោ មោទតិ សត្តប្បត្តោ វិមាទេ ។

[១៨១] តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលំ ទេវសារថិ

វិទាតំ បុញ្ញកម្មានំ ជាទំ អក្ខាសិជាទតោ។

សោណទិដ្ឋោ កហបតិ ឯស ទានបតិ អហុ

ឯស បព្វជិតុទ្ធិស្ស វិហារេ សត្ត កាវយេ ។

១ វិរណ៍តិ អដ្ឋកថាយំ វិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ពិរណី ដែលទ្រង់ធ្លាប់ជ្រាបហើយ ជាទាសីកើតហើយក្នុងផ្ទះ
 នៃទាសី ក្នុងផ្ទះនៃព្រាហ្មណ៍ក្នុងជីវលោក នាងពិរណីនោះ
 ដឹងថា ភិក្ខុជាក្ស័យមានកាលដល់ហើយ (ហើយក៏អង្គុស
 ចង្អុលប្រគេនភិក្ខុនោះ) ហាក់ដូចជាមាតាដែលត្រេកអរចំពោះ
 បុត្ររបស់ខ្លួន នាងជាអ្នកសង្រួម ជាអ្នកចែកទាន ទើប
 នាងរីករាយក្នុងវិមាន ។

(១៨០) (ព្រះបាទនេមិ . . .) វិមានមាសទាំង៧ ដែលបុព្វាកម្ម
 តាក់តែងហើយ មានពន្លឺរឿងផ្សេងៗផ្សាយទៅ មានទេវបុត្រមានបូជ្ជ
 ច្រើន ប្រដាប់ហើយដោយអាករណៈគ្រប់បែប មានពួកនាងទេពធីតា
 ហោមរមេហើយ ដើរប្រទេស្យណដោយជុំវិញ ក្នុងវិមានទាំង ៧ នោះ ។

ម្នាលទេពបម្រើ ខ្ញុំមានសេចក្តីត្រេកអរព្រោះឃើញ ម្នាល
 មាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសូរអួត តើទេវបុត្រនេះ បានធ្វើនូវកុសល
 ដូចម្តេច ទើបដល់នូវឋានសួគ៌ ហើយរីករាយក្នុងវិមាន ។

(១៨១) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិ សួរហើយ
 ក៏ព្យាករ នូវផលនៃបុព្វាកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូល
 ព្រះរាជានោះ ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ទេវបុត្រនេះ ជាគហ-
 បតី ឈ្មោះសោណទិន្ទ ជាម្ចាស់នៃទាន (ក្នុងវ័ននកាសី)
 តាត់បានសាងកុដិសម្រាប់នៅ ៧ ខ្នង ទុទ្ទិសចំពោះបព្វជិត ។

មហាវិហារ បុគ្គលំ ទេវរាជវង្ស

សក្កន្ធន្តេ ឧបដ្ឋាសំ ភិក្ខុវេ វត្ត វសិកេ(១)

អន្តរាទនញ្ច ភត្តញ្ច សេនាសនំ បដិបយំ

អនាសិ ឧដ្ឋក្កតេសុ វិប្បសន្នេន ចេតសា ។

ចាតុទ្ធសី បញ្ចទសី យា ច បក្ខស្ស អដ្ឋមី

ចាដិហារិយបក្ខញ្ច អដ្ឋង្គសុសមាហិតំ

ឧចោសថំ ឧបវសំ សនាសីលេសុ សំវុតោ

សព្វាមោ សំវិភាតោ ច សោ វិមាទស្មំ មោទតិ។

(១៨២) បកាសតិមំទំ ព្យមំ ដលំកាសុ សុនិម្មិតំ

នារីវរគណាគីល្លំ ក្សជាតារីវេចិតំ

ឧបេតំ អន្តរាទេហិ នច្ចតិតេហិ ច្ចកយំ ។

វិត្តំ ហិ មំ វិទ្គតិ សូត ទិស្វា

បុត្តាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ

ឥមា នុ នារី កិមកកសុ សាជំ

យា មោទេវ សត្តប្បត្តា វិមាទេ ។

១ អាសយេតិ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។

មហានិបាត នេមិរាជធាតុ ទី ៤

គាត់បានបម្រើកុំទុំទាំងឡាយ ដែលគាស្រ័យនៅក្នុងកុដិទោះ ដោយគោរព
 បានប្រគេនចំវែសម្រាប់ស្បែកដណ្តប់ផង កត្តាហារផង សេនាសនៈផង
 គ្រឿងប្រទីបផង ចំពោះលោកអ្នកមានចិត្តត្រង់ទាំងឡាយ ដោយចិត្ត
 ជ្រះថ្លា ។ គាត់រក្សាទុកបោសប្រកបដោយអង្គប្រាំបី អស់តិច្ចី ១៤ ផង
 តិច្ចី ១៥ ផង តិច្ចី ១៦ ទៃបន្ទូផង បាវិហារិយ រក្ខុផង គាត់ជាអ្នក
 សង្រ្គមក្នុងសីលទាំងឡាយសព្វៗ កាល ជាអ្នកសង្រ្គមនូវឥន្ទ្រិយ ជាអ្នក
 ចែកទាន ទើបគាត់រីករាយក្នុងវិមាន ។

(១៨២) (ព្រះរាជា . . .) វិមាននេះដែលបុរាណមុនមិត្តហើយ ដ៏រុង
 រឿងដោយជញ្ជាំងជារីការនៃកែវផលិតពាសពេញដោយ
 ពួកនារីដ៏ប្រសើរ រុងរឿងដោយផ្ទះកំពូល ប្រកបដោយ
 ទឹកនឹងកោដន ដោយកិរិយាពន្លឺច្រៀងទាំងពីរ ។ ម្នាល
 ទេពបម្រើ ខ្ញុំមានសេចក្តីត្រេកអរព្រោះឃើញ ម្នាល
 មាតុលិទេវសារីថ្មីស្រស់អ្នក តើនារីទាំងនេះបានធ្វើកុសល-
 កម្មដូចម្តេច ទើបដល់ឋានសួរហើយរីករាយក្នុងវិមាន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

(១៨៣) តស្ស បុដ្ឋោ វិយា កាសិ មាតលិ ទេវសារថិ
វិហាតំ បុព្វាកម្មានំ ជាទំ អក្ខាសិជាទតោ ។

យា កាចិ ធារី ឥន ជីវលោកេ

សីលវន្តិយោ ឧបាសិកា

នាទេ រតា និច្ចបសន្នចិត្តា

សច្ចេ វិតា ឧបាសវេ អប្បមត្តា

សព្វាមា សំវិភាតា ច តា វិមាទស្មំ មោទេវ ។

(១៨៤) បកាសតិមំទំ ព្យមំ វេជ្ជវិយាសុ និម្មតំ
ឧបេតំ ភូមិភាគេហំ វិភត្តំ ភាគសោ មិតំ ។

អាលម្ពា មុទិជ្ជា ច នច្ចតតា សុវទិតា

ទិញា សន្តា និច្ឆរន្តិ សវនីយា មនោរមា ។

នាហំ ឯវំ តតំ ជាតុ ឯវំ សុវចំ ចូរ

សន្តំ សមភជាទាមិ ទិដ្ឋំ វា យទិ វា សុតំ ។

វិត្តំ ហំ មិ វិន្ទតិ ស្វត ទិស្វា

បុប្ផាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ

ឥមេ នុ មច្ឆា តិមតិសុ សាជំ

យេ មោទេវ សត្តប្បត្តា វិមាទេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

[១៨៣] មាគលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិស្សហើយ ក៏ព្យាករ
 នូវផលនៃបុព្វកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូល
 ព្រះរាជាទោះ ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ពួកនារីណានីមួយ
 ក្នុងជីវលោកនេះ មានសីល ជាឧបាសិកា ត្រេកអរ
 ក្នុងទាន មានចិត្តជ្រះថ្លាជានិច្ច តាំងនៅក្នុងសច្ចធម៌
 មិនប្រហែសធ្វេសក្នុងឧបាសថ ជាអ្នកសង្រួម ជាអ្នក
 ចែកទាន ទើបនារីទាំងនោះរីករាយក្នុងវិមាន ។

[១៨៤] (ព្រះរាជា . . .) វិមាននេះដែលបុព្វកម្មនិម្មិតហើយ
 ដ៏រុងរឿងដោយដង្ហែងជាវិការៈនៃកែវព័ន្ធច្បែរប្រកបដោយ
 ភូមិភាគចែកវេសដោយចំណែក ។ (ក្នុងវិមាននេះ) មានសួរ
 សម្លេងទិព្វលាន់ឮគឺសួរ សម្លេង កិរិយាកំ ច្រៀងនឹងប្រគំ
 គួរស្តាប់ ជាទីរីករាយនៃចិត្ត ។ សម្លេងដែលប្រព្រឹត្តទៅ
 យ៉ាងនេះ ពីរោះយ៉ាងនេះ ពីមុនមក ខ្ញុំមិនដែលឃើញ
 ទាំងមិនដែលឮឡើយទើបតែបានដឹង ។ ម្ចាស់ទេពបម្រើ
 សេចក្តីត្រេកអរមានដល់ខ្ញុំ ព្រោះបានឃើញ ម្ចាស់ មាគលិ
 ទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក តើពួកទេវបុត្រទាំងនេះ ធ្វើកុសល
 កម្មដូចម្តេច ទើបដល់ឋានសួគ៌ ហើយរីករាយក្នុងវិមាន។

[១៨៥] តស្ស បុរោ វិយាគាសិ មាតលី ទេវសារថិ

វិចាតំ បុញ្ញកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។

យេ គេច មច្ចា ឥន ជីវលោកេ សីលវត្ថោ ឧបាសកា

អារាមេ ឧទទានេ ច បថា សង្កមនានំ ច

អរហន្តេ សីតក្ខតេ សក្កច្ចំ បដិចានយុំ

ចំរំ បិណ្ឌាចាតញ្ចុ បច្ចយំ សយនាសនំ

អនិស្សុ ឧដ្ឋក្ខតេសុ វិប្បសន្នេន ចេតសា ។

ចាតុទ្ទសី បញ្ចទសី យា ច បក្ខស្ស អដ្ឋមី

ចាដិហារិយបក្ខញ្ចុ អដ្ឋង្គសុសមាហិតំ

ឧបោសថំ ឧបវសុំ សទា សីលេសុ សុវត្ថា

សញ្ញាមា សំវិភាតា ច តេ វិមាទស្មី មោទេវ ។

[១៨៦] បកាសតិមំទំ ព្យមំ ដលីកាសុ សុនិម្មិតំ

នារីវគណា កិណ្ឌំ ក្ខជាតាវិរោចិតំ

ឧបេតំ អន្តចានេហិ នច្ចតតេហិ ច្ចកយំ

នដ្ឋោ អនុបរិយាយតិ នាណបុប្ផទុមាយុតា ។

មហានិបាត នេមិរាជនិកាយ ទី ៤

[១៨៥] មាគលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិស្ករហើយ ក៏ព្យាករ
 ទ្វារដែលនៃបុត្តាកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូលព្រះរាជាទោះ
 ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ជនទាំងឡាយណាមានសីល ជាឧបាសក
 ក្នុងជីវលោកនេះ បានកសាងសួនច្បារ ស្រះ អណ្តូងទឹកនឹងស្ពាន
 ប្រតិបត្តិព្រះអរហន្តទាំងឡាយអ្នកមានចិត្តត្រជាក់ ដោយគោរពព្រមទាំង
 បានថ្វាយចំរើ ចំណូបាត សេនាសនៈនឹង (គិលានប្បថ្មីយ) ចំពោះ
 ព្រះអរហន្តទាំងឡាយអ្នកមានចិត្តត្រង់ ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ ជនទាំង
 ឡាយនោះបានរក្សាឧបាសថ ប្រកបដោយអង្គប្រាំបី អស់តិច្ច១៤ផង
 តិច្ច ១៥ ផង តិច្ច១៦ នៃបក្ខផង បាដិហារិយបក្ខផង សង្គ្រម
 ក្នុងសីលទាំងឡាយ សព្វៗ កាល ជាអ្នកសង្គ្រមឥន្ទ្រិយ នឹងជា
 អ្នកចែកទាន ទើបជនទាំងឡាយនោះរីករាយក្នុងវិមាន ។

[១៨៦] (ព្រះរាជា . . .) វិមាននេះដែលបុត្តាកម្មនិមិត្តល
 ហើយ រុំជុំរឿងដោយជញ្ជាំងជាវិការៈនៃកែវផលិក ដេរជាសដោយពួក
 នាងនារីដ៏ប្រសើរ ចំរើនដោយផ្ទះកំពូល ប្រកបដោយទឹកនឹងកោដន
 ដោយភិរយារំនឹងប្រៀងទាំងពីរយ៉ាង មានស្នឹង ប្រកបដោយរុក្ខជាតិ
 មានផ្កាផ្សេងៗ ហូរព័ទ្ធជុំវិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

វិភិក្ខុ ហិ មំ វិន្ទតិ ស្វត ទិស្វា

បុត្តាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ

អយំ នុ មទ្រោ តិមកាសិ សាជំ

យោ មោទតិ សត្តប្បត្តោ វិមាណេ ។

(១៨៧) តស្ស បុដ្ឋោ វិយា កាសិ មាតលិ ទេវសារថិ

វិហាតំ បុព្វតម្កានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។

មិមិលាយំ^(១) ភហបតិ ឯស ទានបតិ អហ

អាហមេ ឧទទានេ ច បថា សង្កមនានំ ច

អរហន្តេ សីតិក្ខតេ សក្កន្ធមិ បដិទានយំ

ចិវំ មិណ្ឌាទាតញ្ច បច្ចយំ សយនាសនំ

អនាសិ ឧជ្ជក្ខតេសុ វិប្បសន្នេន ចេតសា ។

ចាតុទ្ទសី បញ្ចទសី យា ច បត្តស្ស អដ្ឋមិ

ចាដិហារិយបក្ខញ្ច អដ្ឋង្គសុសមាហិតំ

ឧបោសថំ ឧបវសំ សោ វិមាណស្មិ មោទតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាធក

ម្នាលទេពបម្រើ សេចក្តីត្រេកអរ មានប្រាកដដល់ខ្ញុំ
 ព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក តើទេវបុត្រ
 នេះបានធ្វើ នូវកុសលកម្មដូចម្តេច ទើបដល់ឋានសួគ៌
 ហើយរីករាយក្នុងវិមាន ។

(១៨៧) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិស្តរហើយ ក៏ព្យាករ
 នូវផលនៃបុព្វកម្មទាំងឡាយដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូលព្រះរាជានោះដែល
 មិនទ្រង់ជ្រាបថា ទេវបុត្រអង្គនេះ ជាគហបតី ជាម្ចាស់នៃទាន ក្នុងក្រុង
 មិថិលា បានសាងសង់ច្បារ ស្រះ អណ្ណាធិជីកនឹងស្ពាន បានប្រតិបត្តិព្រះ
 អរហន្តទាំងឡាយ អ្នកមានចិត្តត្រជាក់ ដោយគោរព បានថ្វាយបីវរ
 បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនឹង (គិលានប្បថ្នយ) ចំពោះព្រះអរហន្តអ្នក
 មានចិត្តត្រង់ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ បានរក្សាទេវបាសថ ប្រកបដោយអង្គ៨
 អស់តិច្ឆី ១៤ ផង តិច្ឆី ១៥ ផង តិច្ឆី ១៦ នៃបក្ខុផង អស់បាដិ-
 ហារិយបក្ខុផង សង្រួមក្នុងសីលទាំងឡាយសព្វៗកាល ជាអ្នកសង្រួម
 នូវឥន្ទ្រិយ ជាអ្នកចែកទាន ទើបគហបតីនោះ រីករាយក្នុងវិមាន ។

(១៨៨) បរិក្ខារតិច្ចំ ព្យាប្បំ ដលីកាសុ សុនិម្មិតំ
 ធារីវគ្គណា កិល្លា ក្រដាតារវិរោចិតំ
 ឧបេតំ អន្តរាទេហំ ឧច្ឆតិតេហំ ច្ចុគយំ
 ឧដ្ឋោ អនុបរិយាយតិ ធានាបុប្ផឧមាយុតា
 រាជាយតនា កបិដ្ឋា ច អម្ពា សាលា ច ជម្ពុយោ
 តិលាកា ច បិយាលា ច ឧមា និច្ឆដលា តហ្វ ។
 វិត្តំ ហំ មំ វិន្ទតិ ស្វត ទិស្វា
 បុត្រាមំ តំ មាតលី ទេវសារមិ
 អយំ នុ មន្តោ កិមកាសិ សាជំ
 យោ មោទតិ សត្តប្បត្តោ វិមាទេ ។

(១៨៩) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលី ទេវសារមិ
 វិមាតិ បុត្រាតម្ពាជំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។
 មិមិលាយំ ភហបតិ ឧស ធានបតិ អហ្វ
 អារមេ ឧទទាទេ ច បទា សង្កមនានំ ច
 អរហន្តេ សីតក្រតេ សក្កក្ខំ បដិទាទយិ
 ចរំ បិណ្ឌាទាតញ្ច បច្ចយំ សយនាសនំ
 អនាសិ ឧជ្ជក្រតេសុ វិប្បសន្នេន ចេតសា ។

(១៨៨) (ព្រះរាជា . . .) វិមាននេះដែលបុព្វាកម្មនិម្មិតល្អហើយ
 ដ៏រុងរឿងដោយជញ្ជាំងជាការនៃកែវផលិត ដេរដាសដោយពួកនារី
 ដ៏ប្រសើរ ចំរើនដោយផ្ទះកំពូល ប្រកបដោយទឹកនឹងភោជន ដោយការ
 ច្រៀងនឹងការរាំទាំងពីរយ៉ាង មានស្នឹងប្រកបដោយឈើ មានផ្កាផ្សេងៗ
 ហូរព័ទ្ធជុំវិញ មានឈើទាំងឡាយជាច្រើនគឺ ដើមកេស ខ្ចិត ស្វាយ
 សាលត្រីក្ស ត្រឹង ទន្លាប់ មៈប៉ែន សុទ្ធសឹងមានផ្លែជាទីចូរ ។

ម្ចាស់ទេពបម្រើ សេចក្តីត្រេកអរមានប្រាកដដល់ខ្ញុំ ព្រោះ
 ឃើញ ម្ចាស់មាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ទេវបុត្រអង្គនេះ
 បានធ្វើកុសលកម្មដូចម្តេច ទើបដល់ឋានសួគ៌ រីករាយ
 ក្នុងវិមាន ។

(១៨៩) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិស្វរហើយ ក៏ព្យាករ
 នូវផលនៃបុព្វាកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូលព្រះរាជានោះ
 ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ទេវបុត្រអង្គនេះ ជាគហបតី ជាម្ចាស់នៃទាន
 ក្នុងក្រុងមិថិលា បានសាងសួនច្បារ ស្រះ អណ្តូងទឹក បានប្រតិបត្តិចំពោះ
 ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលជាអ្នកមានចិត្តត្រជាក់ បានថ្វាយនូវចីវរ
 បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនឹង (គិលានប្បថ្មីយ) ចំពោះព្រះអរហន្តទាំងឡាយ
 អ្នកមានចិត្តត្រង់ ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ចាតុទ្ទស្ថំ បញ្ចទ្ទស្ថំ យា ច បត្តស្ស អដ្ឋម្ភ
 ចាដិហារិយបត្តញ្ច អដ្ឋដ្ឋសុសមាហិតំ
 ឧទោសមំ ឌីបវសំ សទា សំលេសុសុវតោ
 សញ្ញាមោសំវិភាគោច សោវិមាធស្មំ មោធនិតំ ។

[១៧០] បកាសតិមិទំ វ្យម្ពំ វេជ្ជវិយាសុ និម្មិតំ
 ឧបេតំ ក្រមិកាគេហំ វិភត្តំ ភាគសោមិតំ ។
 អាលម្ពក មុទិដ្ឋា ច នច្ចតីតា សុវតីតា
 ទិញ សទ្ធា និច្ឆរន្តិ សវនីយា មនោរមា ។
 ធាហំ វិវំ តតិ ជាតុ វិវំ សុវតិវំ បុរេ
 សទ្ធិ សមគិជាធាមិ ទិដ្ឋំ វំ យទិវំ សុតំ ។
 វិត្តំ ហិ មិ វិទ្គតិ ស្មត ទិស្វា
 បុត្តាមិ តំ មាគលិ ទេវសារថិ
 អយំ នុ មន្តោ កិមកាសិ សាជំ
 យោ មោធនិតិ សត្តប្បត្តោ វិមាធនេ ។

[១៧១] តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាគលិ ទេវសារថិ
 វិចារិកំ បុញ្ញកម្មានំ ជាទំ អក្ខាសិជាធនោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

គហបតីនោះបានទាំងរក្សាទុកបាសថ ប្រកបដោយអង្គ ៨ អស់តិច្ចិទី១២
ផង តិច្ចិទី ១៥ ផង តិច្ចិទី៨នៃបក្ខផង អស់បាដិហារិយបក្ខផង សង្គ្រម
ក្នុងសីលទាំងឡាយសព្វ ។ កាល ជាអ្នកសង្គ្រមឥន្ទ្រិយ ជាអ្នកចែក
បាន ទើបគហបតីនោះរីករាយក្នុងវិមាន ។

(១៩០) (ព្រះរាជា . . .) វិមាននេះដែលបុព្វាកម្មនិម្មិតហើយ
ដ៏រុងរឿងដោយជញ្ជាំងជ័រការៈនៃកែវព័ទ្ធជ្យ ប្រកបដោយភូមិភាគចែក
វាស់ដោយចំណែក (ក្នុងវិមាននោះ) មានសូរសព្ទជាទិព្វលាន់ឮ គឺសូរ
សម្លេង កិរិយាករី ច្រៀង នឹងប្រគំ គួរស្តាប់ ជាទីរីករាយនៃចិត្ត ។
សម្លេងដែលប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងនេះ ពីរោះយ៉ាងនេះ ពីមុនមក ខ្ញុំមិន
ដែលឃើញ ទាំងមិនដែលឮឡើយ ទើបតែនឹងបានដឹង ។

ម្នាលទេពបម្រើ សេចក្តីត្រេកអរមានដល់ខ្ញុំ ព្រោះ
ឃើញ ម្នាលមាគលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក តើទេវបុត្រ
អង្គនេះ បានធ្វើកុសលកម្មដូចម្តេច ទើបដល់ឋាន
សួគ៌ ហើយរីករាយក្នុងវិមាន ។

(១៩១) មាគលិ ទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិ
សួរហើយ ក៏ព្យាករ នូវផល នៃបុព្វាកម្មទាំងឡាយ
ដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូលព្រះរាជានោះ ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា

មហានិបាតេ បុគ្គលំ នេមិរាជិដាតំ

ពារាណសីយំ កហាបតិ ឯស នាធម៌តំ អហ្ម
 អារាមេ ឧទទាធនេ ច បថា សង្កប្បនាធិ ច
 អរហន្តេ សីតក្ខតេ សក្កច្ចំ បដិចាធិយំ
 ចីវរំ បណ្ឌិតាភិក្ខុ បច្ចុយំ សយនាសនំ
 អនាសិ ឧដ្ឋក្ខតេសុ វិប្បសន្តន ចេតសា ។
 ចាតុទ្ទសី បញ្ចទសី យា ច បត្តស្ស អដ្ឋមី
 ចាដិហារិយបត្តិកា អដ្ឋង្គសុសមាហិតំ
 ឧទោសចំ ឧបវសិ សនា សីលេសុ សុវត្ថោ
 សព្វាមោ សិរិកាតោ ច សោ វិមានស្មិមោធនំ ។
 ញ

(១៧២) យថា ឧទយមាធិត្វោ ហោតិ លោហិតកោ មហា
 តច្ចបមំ វេទំ ព្យម្ពំ ជាតរូបស្ស ធិម្ពិតំ^(១) ។
 វិត្តំ ហំ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា
 បុត្តាមិ តំ មាតលិ នេវសារថិ
 អយំ នុ មច្ឆោ កិមកាសិ សាជំ
 យោ មោធនំ សក្កប្បត្តោ វិមានេ ។

១ ជាតរូបំ សុធិម្ពិតំ អដ្ឋិកថាយំ វិស្សតិ ។

មហានិបាត នេមិរាជជាតក ទី ៤

ទេវបុត្រអង្គនេះ ជាគហបតី ជាម្ចាស់នៃទាន ក្នុងក្រុងពារាណសី បាន
 កសាងសួនច្បារ ស្រះ អណ្តូងទឹក និងស្ពាន បានប្រតិបត្តិចំពោះព្រះអរហន្ត
 ទាំងឡាយ ដែលមានចិត្តត្រជាក់ បានថ្វាយចំរើរ ចំណូបាត សេនា-
 សនៈនឹង (គិលានប្បថ្នយ) ចំពោះព្រះអរហន្តទាំងឡាយ អ្នកមាន
 ចិត្តត្រង់ ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ ទេវបុត្រនោះ បានរក្សាទុកបាសថ ប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ប្រការ អស់តិច្ឆី ១៤ ផង តិច្ឆី ១៥ ផង តិច្ឆី ៨ នៃ
 បក្ខុផង អស់បាដិហារិយបក្ខុផង សង្រួមក្នុងសីលទាំងឡាយ សព្វៗ
 កាល ជាអ្នកសង្រួមឆន្ទៈ ជាអ្នកចែកទាន ទើបទេវបុត្រនោះ រីក
 រាយក្នុងវិមាន ។

(១៩២)(ព្រះរាជា ..) វិមាននេះ ជាវិការនៃមាសដែលបុត្រាភម្មនិមិត្ត
 ហើយ ដូចព្រះអាទិត្យទើបរះឡើង មានពណ៌ក្រហម មានមណ្ឌលធំ ។

ម្នាលទេពបម្រើ សេចក្តីត្រេកអរ មានប្រាកដដល់ខ្ញុំ

ព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក

ទេវបុត្រអង្គនេះ បានធ្វើកុសលកម្មដូចម្តេច ទើប

ដល់នូវឋានសួគ៌ ហើយរីករាយក្នុងវិមាន ។

កុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១៧៣] តស្ស បុរោ វិយា កាសិ មាតលី ខេត្តសារថិ
 វិចារិ បុញ្ញកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។
 សាវត្ថយំ កហបតិ ឯស ទានបតិ អហ
 អារមេ ខុទ្ទទានេ ច បថា សង្កមនានិ ច
 អរហន្តេ សីតិក្ខតេ សក្កច្ចំ បដិចានយំ
 ចីវរំ បិណ្ឌចាតញ្ច បច្ចុយំ សយនាសនំ
 អនាសិ ខុដ្ឋក្ខតេសុ វិប្បសន្នេន ចេតសា ។
 ចាតុទ្ទសី បញ្ចទសី យា ច បក្ខស្ស អដ្ឋមី
 ចាដិហារិយបក្ខញ្ច អដ្ឋង្គសុសមាហិតំ
 ឧទោសថំ ឧបវសំ សទា សីលេសុ សំវតោ
 សញ្ញោមា សំវិភាតោច សោ វិមាទស្មី មោទតិ ។

[១៧៤] វេហាយសារមេ តហុកា ជាតុបស្ស និម្មិតា
 ទទ្ទល្លហនា អាកន្តិ វិជ្ជេហយនន្តរេ
 តត្ថ យក្ខា បហិទ្ធិកា សញ្ញាភរណក្ខសិតា
 សមន្តា អនុបរិយាយន្តិ ទារិកណបរិក្ខតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(១៩៣) មាគលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិស្ថរហើយ ក៏ព្យាករ
 នូវផលនៃបុព្វាកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនជឿហើយ ទូលព្រះរាជានោះ
 ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ទេវបុត្រអង្គនេះ ជាគហបតី ជាម្ចាស់នៃទាន
 ក្នុងក្រុងសាវត្ថី បានកសាង សួនច្បារ ស្រះ អណ្តូងទឹកនឹងស្ពាន
 បានប្រតិបត្តិព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ជាអ្នកមានចិត្តត្រជាក់ ដោយគោរព
 បានថ្វាយថ្វីវេ ចំណូបាត សេនាសនៈនឹង (គិលានប្បថ្នយ) ចំពោះ
 ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ អ្នកមានចិត្តត្រង់ ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ គហបតី
 នោះ បានរក្សាទុកបាសថ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ អស់តិច្ឆី ១៤
 ផង តិច្ឆី ១៥ ផង តិច្ឆី ៨ នៃបក្ខផង អស់បាដិហារិយបក្ខផង
 សង្រួមក្នុងសីលទាំងឡាយសព្វៗ កាល ជាអ្នកសង្រួមឥន្ទ្រិយ ជាអ្នក
 ចែកទាន ទើបគហបតីនោះរីករាយក្នុងវិមាន ។

(១៩៤) (ព្រះរាជា . . .) វិមានទាំងឡាយនេះ ជាវិការនៃមាស
 មានប្រមាណច្រើន ដែលបុព្វាកម្មនិម្មិតហើយ តាំងនៅក្នុងអាកាស មាន
 ពន្លឺដ៏រុងរឿង ដូចជាផ្នែកបន្ទោរក្នុងចន្លោះនៃមេឃ ក្នុងវិមានទាំងឡាយ
 នោះ មានពួកទេវតាមានបួនច្រើន សឹងប្រដាប់ដោយគ្រឿងអាករណៈ
 គ្រប់បែប មានពួកនាងទេពអប្សរចោមរោមហើយ ប្រទេស្តិណវិលវង់
 ដោយជុំវិញ ។

មហាវិហារ បុគ្គលំ ធម៌រាជធាតុ

វិភ័ត្តំ ហិ មំ វិជ្ជតិ ស្វត ទិស្វា
 បុត្តាមិ តំ មាតលំ ទេវសារមិ
 ឆេមេ នុ មត្តា កិមកំសុ សាជិ
 យេ មោទេវ សត្តប្បត្តា វិមាទេ ។

(១៩៥) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាគាសិ មាតលំ ទេវសារមិ
 វិហកំ បុត្តាកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ។
 សទ្ធាយ សុទិវិជ្ជាយ សទ្ធម្មេ សុប្បវេទិតេ
 អកំសុ សត្ត វេទនំ សម្មាសម្ពុទ្ធសារកា(១)
 តេសំ ឯតានិ ហំនានិ យានិ ត្វំ រាជ បស្សសិ។

(១៩៦) វិទិតានិ តេ មហារាជ អារាសំ ចាបកម្មំ
 អថោ កល្យាណកម្មានំ ហំនានិ វិទិតានិ តេ
 ឧយ្យហំនានិ រាជសិ ទេវរាជស្ស សន្តិកេ ។

១៩៧) សហស្សយុត្តំ ហយវហី ទិព្វយាទមទិដ្ឋិតោ
 យាយមាទោ មហារាជា អត្តា សីទន្តេវ នតេ
 ទិស្វា នាមន្តយំ ស្វត(២) ឆេមេតេ នាម បព្វតា។

១ ខ. សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនំ ។ ម. សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ ។ ២ ទ្ធតំ ។ អដ្ឋកថា។

ម្ចាស់ទេពបម្រើ សេចក្តីត្រេកអរមានប្រាកដ ដល់ខ្ញុំព្រោះឃើញ
 ម្ចាស់មាតលិទៅសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ពួកទៅបុត្រតាំងនេះបាន
 ធ្វើកុសលកម្មដូចម្តេច ទើបដល់ឋានសួគ៌ រីករាយក្នុងវិមាន ។

(១៩៥) មាតលិទៅសារថី ដែលព្រះបាទនេមិសួរហើយ ក៏ព្យាករ
 នូវផលនៃបុញ្ញកម្ម ដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូលព្រះរាជាទាំងនោះដែលមិនទ្រង់
 ជ្រាបថា ពួកទៅបុត្រតាំងនោះ ជាសាវ័ករបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធតាំងនៅសិប
 ដោយសទ្ធាក្នុងព្រះសង្គម ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ប្រកាសទុកល្អហើយ
 បានធ្វើតាមនូវពុទ្ធិវិធីរបស់ព្រះសាស្តា បតិត្រព្រះរាជា ឋានតាំងឡាយ
 ដែលទ្រង់ក្រឡេកឃើញហើយ គឺជាឋានរបស់ទៅបុត្រតាំងឡាយនោះ ។

(១៩៦) បតិត្រមហោរាជ ឋានរបស់សត្វ អ្នកមានបាបកម្ម
 ទ្រង់បានជ្រាបហើយ ព្រោះទ្រង់ទតឃើញនូវលំនៅ(របស់សត្វ) តាំងឋាន
 របស់សត្វអ្នកមានកល្យាណកម្ម ក៏ទ្រង់ជ្រាបហើយ បតិត្រព្រះរាជា ទ្រង់
 ស្វែងរកកុសលធម៌ ឥឡូវនេះ សូមទ្រង់យាងទៅក្នុងសំណាក់នៃទេវរាជ ។

(១៩៧) (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) ព្រះបាទនេមិមហោរាជ ទ្រង់បិតនៅលើ
 ទិព្វយាន មានសេះជាវ៉ានៈ ដែលទើបដោយសេះសិទ្ធិ ១ ពាន់
 កាលស្តេចកំពុងយាងទៅ ទ្រង់ក្រឡេកឃើញក្នុងតាំងឡាយ ក្នុងចន្លោះសី
 ទន្តរសមុទ្រ លុះទ្រង់ទតឃើញហើយ ទ្រង់ត្រាស់ហៅទៅសារថីសួរថា
 ក្នុងតាំងនោះ តើឈ្មោះអ្វីខ្លះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១៩៨] សុទិស្សនោ ករវិកោ ឥសិន្ធូរោ យុគន្ធូរោ

នេមិន្ធូរោ វិនតកោ អស្សកណ្ណោ ភិវត្រហា

ឯតេ សីទន្តរេ នតា អនុបុព្វសមុគ្គតា

មហារាជាធមារាសា យានិន្ទ្រំ រាជេ បស្សសិ ។

[១៩៩] អនេករូបំ រុច្ឆិរំ ធានាចិត្តំ បកាសតិ

អាភិណ្ណំ ឥន្ទសទិសេហិ ព្យក្សេហេវ បុរាត្ថតំ ។

វិត្តំ ហិ មំ វិន្ទតិ ស្វត ទិស្វា

បុប្ផាមិ តំ មាតលំ ទេវសារថិ

ឥមំ នុ ទ្វារំ ភិមគ្គាមាហុ

មនោរមិ ទិស្សតិ ទ្វរតោ វ ។

[២០០] តស្ស បុដ្ឋោ វិយកាសិ មាតលំ ទេវសារថិ

វិហាតំ បុញ្ញកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជាធាតោ ។

ចិត្តក្ខេដាតិ យំ អហុ ទេវរាជប្បវេសនំ

សុទិស្សនស្ស ភិវនោ ទ្វារំ ហេតំ បកាសតិ

អនេករូបំ រុច្ឆិរំ ធានាចិត្តំ បកាសតិ

អាភិណ្ណំ ឥន្ទសទិសេហិ ព្យក្សេហេវ បុរាត្ថតំ

បរិសេតេន រាជសិ អរាជំ ភូមិបក្កម ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១៩៨] (មាគលិ...) ភ្នំធំៗទាំងឡាយនេះ ក្នុងសមុទ្រសីទន្តរ
 គឺភ្នំសុទ្ធស្រទៈ ១ ករិក ១ ឥសិន្ទរ ១ យុគន្ទរ ១ នេមិន្ទរ ១ វិនគក ១
 អស្សកណ្ត ១ ជាភ្នំមានកំពូលខ្ពស់ឡើងតាមលំដាប់រៀងគ្នា បពិត្រមហា-
 រាជ ភ្នំដែលទ្រង់ក្រឡេកឃើញ សឹងជាលំនៅនៃមហារាជទាំងឡាយ ។

[១៩៩] (ព្រះរាជា...) (ទ្វារ) មានរូបជាអនេក ដ៏រុងរឿងវិចិត្រ
 ដោយរតនវត្ថុផ្សេងៗ ដ៏ដេរដាសដោយរូបទាំងឡាយ ប្រហែលរូបព្រះ
 ឥន្ទ្រ បីដូចជា (ព្រៃធំ) ដែលពួកខ្វាធំចាំនៅហើយ ។

ម្នាលទេពបម្រើ សេចក្តីត្រេកអរមានដល់ខ្ញុំ ព្រោះឃើញ
 ម្នាលមាគលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក គេហៅថាទ្វារនេះ
 ឈ្មោះអ្វី ទើបជាទីរីករាយនៃចិត្តប្រាកដអំពីចម្ងាយ ។

[២០០] មាគលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិន្ទរហើយ ក៏ព្យាករនូវផល
 នៃបុព្វកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូលព្រះរាជានោះដែលមិនទ្រង់
 ជ្រាបថា ទ្វារនេះឈ្មោះចិត្តក្នុង ជាទីចេញចូលនៃទេវរាជ (ជាទ្វារនៃទេព
 នគរដែលតាំងនៅត្រង់ទីបំផុតនៃភ្នំព្រះសុមេរុ) ជាភ្នំគួរឲ្យចង់មើលប្រាកដ
 (ទ្វារនេះ) មានរូបជាអនេក ដ៏រុងរឿងវិចិត្រដោយរតនវត្ថុផ្សេងៗ ប្រាកដ
 ជាទ្វារដ៏ដេរដាសដោយរូបទាំងឡាយ ប្រហែលរូបព្រះឥន្ទ្រ បីដូចជា
 (ព្រៃធំ) ដែលពួកខ្វាភ្ញាក់ហើយ បពិត្រព្រះរាជា ទ្រង់ស្វន្ធិរកគុណធម៌
 សូមទ្រង់ចូលទៅតាមទ្វារនេះ សូមទ្រង់ជាន់នូវផែនដីទិព្វដ៏ពបស្មី ។

(២០១) សហស្សយុត្តំ ហយវាហំ ទិព្វយោនមនិដ្ឋិតោ

យាយមាដោ មហារាជា អន្តា ទេវសកំ ឥទំ ។

យថា សរទេ អាតោសោ ជីលោកាសោ បទិស្សតំ

តថ្វបមំ ឥទំ ព្យម្ពំ វេឡុរិយាសុ និម្មិតំ ។

វិត្តំ ហំ មំ វិន្ទតិ ស្វត ទិស្វា

បុត្តាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ

ឥមំ នុ ព្យម្ពំ តិមកញ្ញាមាហុ ។

(២០២) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាតាសិ មាតលិ ទេវសារថិ

វិចាតំ បុញ្ញតម្កានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។

សុធម្មា ឥតិ យំ អាហុ ឯសេសា^(១) ទិស្សតេ សកា

វេឡុរិយាវចិរា ចិត្រា ឆារយន្តំ សុនិម្មិតា

អដ្ឋសា សុតតា ថម្កា សព្វេ វេឡុរិយាមយោ

យត្ថ ទេវា តាវត្ថីសា សព្វេ ឥន្ទបុរោហិតា

អត្ថំ ទេវមនុស្សានំ ចិន្ទយន្តា សមច្ឆរេ

បរិសេតេន រាជិសិ ទេវានំ អនុមោទនំ ។

(២០១) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រះបាទនេមិមហាពជ ទ្រង់បិតនៅ
 លើទិព្វយាន មានសេះជាវាហនៈ ដែលទឹមដោយសេះសិទ្ធិ៧ ១ ពាន់
 ទ្រង់យាងទៅ បានទតឃើញនូវទេវសភា (ត្រាស់សួរថា) វិមាននេះ
 ដែលបុព្វាកម្មនិម្មិតហើយ ដោយជញ្ញាំងជាវិការនៃកែវតែឲ្យឮ ឃើញ
 ច្បាស់ ដូចគាតាសមានពន្លឺខៀវ ក្នុងសរទេកាល ។

ម្ចាស់ទេពបម្រើ សេចក្តីត្រេកអរ មានដល់ខ្ញុំ ព្រោះ
 ឃើញ ម្ចាស់មាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក គេហៅ
 វិមាននេះឈ្មោះអ្វី ។

(២០២) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិសួរហើយ ក៏
 ព្យាករ នូវផលនៃបុព្វាកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹងហើយទូលព្រះ
 រាជាទោះដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ទេវសភា ដែលព្រះអង្គទតឃើញ
 ខ្លះឯង គេហៅថា សុធម្មា (ទេវសភា⁺នេះ) រុំរឿងដោយកែវតែឲ្យឮដ៏
 វិចិត្រ ដែលបុព្វានុភាពនិម្មិតដោយប្រពៃតាំងនៅ សសរមានជ្រុងប្រាំបី
 ដែលបុព្វាកម្មតាក់តែងល្អ សុទ្ធសឹងជាវិការនៃកែវតែឲ្យឮទាំងអស់ ពួក
 ទេវតានៅជាន់តាវត្តិវគ្រប់អង្គ សឹងមានព្រះឥន្ទ្រជាប្រមុខ តែងប្រជុំ
 គ្នាគិតគូរសេចក្តីចំរើន របស់ទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ បពិត្រព្រះរាជា
 ទ្រង់ស្វែងរកគុណធម៌ សូមទ្រង់ចូលទៅកាន់ទីអនុមោទនារបស់ទេវតា
 ទាំងឡាយ តាមទ្វារនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

(២០៣) តំ ទេវា បដិទ្ធគិដ្ឋានុ ទិស្វា រាជាធម្មាគតំ

ស្វាគតនន្តេ មហារាជ អថោ តេ អនុរាគតំ

ទិសីទនានិ រាជសី ទេវរាជស្ស សន្តិកេ ។

សក្កោ តំ បដិទ្ធគិដ្ឋានុ^(១) វេទេហំ មិថិលក្កហំ

ទិមន្តយីត្ថ កាមេហំ អាសនេន ច វាសវោ ។

សាធុ ខោសី អនុប្បត្តោ អាវាសំ វសវត្ថិនំ

វស វេទេសុ រាជសី សព្វកាមសមិទ្ធិសុ

តាវត្ថីសេសុ ទេវេសុ កុញ្ញ កាមេ អមាណុសេ ។

(២០៤) យថា យាចិត្តកំ យាទំ យថា យាចិត្តកំ ធនំ

ឃំ សម្បទមេវេតំ យំ បរតោ នាធមច្ចយា ។

ន ចាហមេតមិត្តាមិ យំ បរតោ នាធមច្ចយា

សយំ តតានិ បុញ្ញានិ តំ មេ អាវេនិយំ ធនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(២០៣) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ពួកទេពនិករ បានឃើញព្រះរាជាទាំងនោះ

ស្ដេចយាងមកដល់ហើយ ត្រេកអរទទួលថា បពិត្រមហារាជ ដំណើរ
ដែលព្រះអង្គយាងមកនេះប្រពៃហើយ មិនមែនទ្រង់យាងមកអាក្រក់ទេ
បពិត្រព្រះរាជា ទ្រង់ស្វែងរកនូវគុណដ៏ប្រសើរ ឥឡូវនេះ សូមព្រះ
អង្គគង់ក្នុងទីដ៏ត្រង់ទៅរាជបុរៈ ។ សក្កទៅរាជ ទ្រង់ត្រេកអរទទួលព្រះ
បាទវិទេហៈ គ្រប់គ្រងក្រុងមិថិលានោះ ព្រះបាទវាសវៈអញ្ជើញព្រះអង្គ
ដោយកាមទាំងឡាយផង ដោយអាសនៈផងថា ព្រះអង្គស្ដេចមក
ដល់លំនៅនៃទេវតាទាំងឡាយ ជាដំណើរប្រពៃណាស់ ព្រះរាជាទ្រង់
ស្វែងរកនូវគុណដ៏ប្រសើរ សូមព្រះអង្គគង់នៅក្នុងទេវលោកទាំងឡាយ
ជាទីញ៉ាំងសេចក្ដីប្រាថ្នាទាំងពួងឲ្យសម្រេច សូមព្រះអង្គបរិភោគកាមទាំង
ឡាយ ដែលមិនមែនជាវរបស់មនុស្ស ក្នុងតាវត្ថុន្សំទេវលោកបុរៈ ។

(២០៤) (ព្រះបាទនេមិ...) វត្ថុណាដែលបានដោយអ្នកដទៃ
ឲ្យជាបច្ច័យ ដូចយានជាវរបស់សូមគេ ដូចទ្រព្យជាវរបស់សូមគេ
វត្ថុនេះ ក៏មានទុបមេយ្យយ៉ាងនេះឯង ។ ខ្ញុំឥតចង់បានវត្ថុ ដែល
បានមក ដោយអ្នកដទៃឲ្យជាបច្ច័យនោះទេ បុណ្យទាំងឡាយ ដែល
ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ដោយខ្លួនឯង នោះទើបជាទ្រព្យសម្រេចដល់ខ្ញុំ ។

មហាវិបាក បុគ្គលំ នេមិរាជិតកំ

សោហំ ភត្តា មនុស្សសុ កាហាមិ ភុស្តលំ តហំ

នាធន សមវ័យាយ សញ្ញាមេន នមេន ច

យំ កត្តា សុខិតោ ហោតិ ន ច បច្ឆាទុតប្បតិ។

(២០៥) តហូបកាកោ នោ ភវំ មាតលិ នេវសារថិ

យោ មេ កល្យាណកម្មានំ វាចានំ បដិទស្សយិ។

(២០៦) វេទំ វត្ថា និមិរាជា វេទេហោ មិទីលត្ថហោ

បុទ្ធាយតំ យជិត្វាន សញ្ញាមំ អដ្ឋោតាភមិតិ។

នេមិរាជិតកំ បុគ្គលំ ។

ខ្ញុំឯងនឹងត្រឡប់ទៅធ្វើកុសលដែលបុគ្គលធ្វើហើយ រមែងដល់សេចក្តីសុខ
មិនក្តៅក្រហាយខាងក្រោយ ឲ្យមានប្រមាណច្រើន ដោយការឲ្យផង
ដោយការប្រព្រឹត្តិស្មើផង ដោយការសង្រួមឥន្ទ្រិយផង ដោយការទូន្មាន
នូវឥន្ទ្រិយផង ក្នុងពួកមនុស្ស ។

(២០៥) មាតលីជាទេវសារថី ដ៏ចម្រើន ជាអ្នកមានទុបការៈច្រើន
ដល់យើង ព្រោះបានបញ្ចេញនូវឋាននៃសត្វអ្នកមានបញ្ចកម្ម នឹង
ឋាននៃសត្វអ្នកមានបាបកម្មទាំងឡាយ ។

(២០៦) ព្រះបាទនេមិ ទ្រង់ជាឥស្សរៈក្នុងដែនវិទេហៈ គ្រប់គ្រង
គ្រងមិថិលា ទ្រង់បានពោលដូច្នេះហើយ (ទើបទ្រង់លាសក្កទេវរាជ
ត្រឡប់មកមនុស្សវិញ) ទ្រង់បានបូជាយញ្ញៈដ៏ច្រើន ហើយទ្រង់ចូលទៅ
រកការសង្រួម (បព្វជ្ជា) ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

មហោសជជិតកំ

(២០៧) បញ្ចាលោ សព្វសេនាយ ព្រហ្មនត្តោយ មាគតោ

សាយំ បញ្ចាលិយា សេនា អប្បមេយ្យា មហោសជ

វិទ្ធិមតី បតីមតី សព្វសង្កាមកោវិទា

ឡិហារិដ្ឋំ សន្តរតី ភេវស្ត្រប្បពោធជា ។

លោហវិជ្ជា អលង្ការ ធន៌^(១) វាមរោហិដ្ឋំ

សិប្បិយេហិ សុសម្បជ្ជា សូរេហិ សុប្បតិដ្ឋិតា ។

និសេត្ត បណ្ឌិតា អាហរ ភ្នំបញ្ចា រហោគតា

មាតា ឯកានិសំ រញ្ជា បញ្ចាលិយំ បសាសតី

អបេត្តេកសតំ ខត្យា អនុយត្តា យសស្ស័នោ

អន្តរជ្ជា ព្យាបិតា បញ្ចាលិដ្ឋំ វសំ គតា ។

១. ម. វិជ្ជិត ។

មហោសធិជាតិក

(២០៧) (ព្រះបាទវិទេហៈត្រាស់ថា) ម្ចាស់មហោសធិ ព្រះរាជា ចូឡនីព្រហ្មទត្ថ ជាម្ចាស់ក្រុងបញ្ចាល យាងមកជាមួយនឹងសេនាទាំង ពួង សេនារបស់ព្រះរាជាក្រុងបញ្ចាលនោះ បុគ្គលប្រមាណមិនបាន ។ (សេនាទាំងនោះ) មានពលជាងឈើនឹងពលថ្លើរជើង អ្នកឈ្លាសក្នុង សង្គ្រាមទាំងពួង អាចនឹងលុកចូលទៅក្នុងពួក ជាសេនាមានសំឡេង (មិនស្ងាត់ចាកសំឡេងទាំង ១០ យ៉ាង) ញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឲ្យជឿដោយ សំឡេងស្ត្រនឹងស្ទឹង ។ (ពួកសេនាទាំងនោះ) មានវិទ្យាក្នុងផ្លូវលាហ- ធាតុ នឹងមានគ្រឿងប្រដាប់ មានទង់ជ័យ មានមនុស្សអ្នកឡើងកាន់ ពាហនៈខាងឆ្វេង ទាំងបរិបូណ៌ដោយពួកមនុស្សអ្នកមានសិល្ប ដែល ពួកយោធាដ៏ក្លៀវក្លា (មានព្យាយាមស្នើដោយសត្វសីហៈ) តាំងទុក ដោយល្អហើយ ។ ក្នុងចំណោមសេនាទាំងនេះ មាននាយពល ១០ នាក់ ជាអ្នកឈ្លាសមានប្រាជ្ញាដូចដែនដី ច្រើនទៅប្រជុំប្រកួតក្នុងទីស្ងាត់ នឹងមាតារបស់ព្រះរាជាជាតំរប់ ១១ រើមង់ទ្រង់ប្រៀនប្រដៅសេនាក្នុងក្រុង បញ្ចាល ។ បណ្តាជនទាំងនេះ មានក្បត្រិយ៍ ១០១ សុទ្ធតែមានយស ជាចំណុះ ដែលត្រូវព្រះបាទចូឡនីព្រហ្មទត្ថដណ្តើមយកដែនហើយ មានសេចក្តីភ័យអំពីមរណៈ ក៏លុះក្នុងអំណាចនៃព្រះបាទបញ្ចាល ។

មហាជន បញ្ចម៌ មហោសធិបតី

យំ វេទា តត្តកា រត្តោ អត្តាមា ប័យភាណំនោ

បញ្ចាលមនុយាយន្តិ អត្តាមា វេសំនោ តតា។

តាយ សេនាយ មិច្ឆិលា តិសន្ធិបរិវត្តា

រាជនាមិ វិទេហាជំ សមន្តា បរិខត្តាតិ ។

ឧទ្ធិំ តារកជាតាវ សមន្តា បរិវត្តា

មហោសធិ វិជានាហិ កតំ មោក្ខោ ភវិស្សតិ។

(២០៨) ចានេ ទេវ បសារហិ កុញ្ញ តាមេ រមស្ស ច

ហិត្វា បញ្ចាលំយំ សេនំ ព្រហ្មនត្តោ បលាយតិ។

(២០៩) រាជា សន្តវត្តាមោតេ រតនាជំ បវេន្តតិ

អាតច្ឆន្ទ តតោ ទូតា មញ្ញកា ប័យភាណំនោ។

ភាសន្ត ឫទ្ធិកា វាចា យា វាចា បដិទ្ធិតា

បញ្ចាលោ ច វិទេហោ ច ឧកោ ឯកា ភវន្តតេ។

(ស្ដេចទាំង ១០១ នោះ) ជាអ្នកធ្វើតាមព្រះរាជតម្រាស់ មិនមានប្រាថ្នា ក៏ពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ មិនមានប្រាថ្នាក៏លុះអំណាចចុះចូលព្រះបាទ បញ្ជាល ។ មិច្ឆិលារាជធានីរបស់ពួកអ្នកវិទេហ ត្រូវពួកសេនាទាំងនោះចោមព័ទ្ធ ជា៣ជាន់^(១) (ដូចជា) ដឹកគាស់ដោយផ្គុំវិញ ។ (ក្រុងមិច្ឆិលា) ត្រូវសេនាចោមព័ទ្ធផ្គុំវិញ (ប្រាកដដោយសស្រ្តាវុធ) ដូចជាផ្កាយដែលប្រាកដ ក្នុងខាងលើ ម្ចាស់មហាសធន អ្នកឯងចូរជឿថា សេចក្ដីរួច (ចាកទុក្ខ នេះ) នឹងមានដល់ពួកយើងដោយប្រការដូចម្ដេច ។

(២០៨) (ព្រះមហាសត្វក្រាបបង្គំទូលថា) បពិត្រព្រះទេវៈ សូមព្រះអង្គ ទ្រង់សណ្ដូកព្រះបាទ (ឱ្យស្រួលចុះ) សូមព្រះអង្គទ្រង់ក្រសាលរីករាយក្នុង កាមចុះ ព្រះបាទចូរនាំព្រហ្មទេវត្ត មុខជានឹងលះបង់សេនាក្នុងក្រុងបញ្ជាល ហើយរត់ទៅ ។

(២០៩) (អាចារ្យកេរដ្ឋព្រាហ្មណ៍...) ព្រះរាជាចូរនាំប្រាថ្នាដើម្បី ធ្វើសម្ពន្ធមិត្រ(នឹងព្រះអង្គ) ទាំងទ្រង់ថ្វាយកែវទាំងឡាយមានស្រីកែវជា ដើមដល់ព្រះអង្គ(ចាប់ដើម)ពីថ្ងៃនេះទៅ សូមឱ្យពួករាជទូតមានវត្តាពីរោះ ពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ម្នាក់(ក្រុងមិច្ឆិលានេះបាទ) ។ សូមឱ្យពួករាជទូត ទាំងនេះពោលវាចាដ៏ទៃន់ភ្លន់ដាច់គ្នាគ្រេកអរ សូមព្រះបាទបញ្ជាលនឹង ព្រះបាទវិទេហៈទាំងពីរអង្គនោះ រួបរួមគ្នាតែមួយ ។

១ ព័ទ្ធដោយកំពែងគឺជីវជាជាន់ដំបូង លំដាប់ពីនោះ ព័ទ្ធដោយកំពែងគឺរថ គឺពីនោះ ព័ទ្ធដោយកំពែងគឺសេះ គឺពីនោះ ព័ទ្ធដោយកំពែងគឺពលថ្មីជើង រវាងពលដំរីនិងរថចាត់ជាជាន់ទី១ រវាងពលថ្មីជើងនិងសេះចាត់ជាជាន់ទី២ រវាងពលសេះនិងពលថ្មីជើងចាត់ជាជាន់ទី៣ ។ អន្តិកថា ។

[២០០] កថន្ត កេវល្ល មហោសដេន

សមាគមោ អាសិ តទិដ្ឋ ព្រហ្ម

កថ្មី តេ បដិដិដ្ឋតោ កថ្មី តុដ្ឋោ មហោសដោ។

[២០១] អនិយ្យោ បុរិសោ ជនិន្ទ

អសម្មោទកោ ថន្តោ អសត្តិកោ

យថា មូតោ ច តតិកោ ច ន កត្តាត្ថំ អភាសថ។

[២០២] អន្តា វទំ មន្តបទំ សុទ្ធិសំ

អត្ថោ សុទ្ធា នវិវេន ទិដ្ឋោ

តថា ហិ កាយោ មម សម្បវេធនិ

ហិត្វា សយំ កោ បរហត្ថមេស្សតិ។

[២០៣] ធន្ទញ្ចំ ឯកាវ មតី សមេតិ

យេ បណ្ឌិតា ខុត្តមភ្នំបញ្ញា^(១)

យាទំ អយាទំ អថវាចំ ហំទំ

មហោសដ ត្រិបំ មតី ករោហិ ។

១ ម. ខុត្តមភ្នំបញ្ញា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

(២១០) (ព្រះបាទវិទេហៈ...) នែកេវដ្តៈ អ្នកបានច្នៃបង្កនឹងមហោសធដែរឬ
អ្នកចូរពោលសេចក្តីនោះ អ្នកបានឱ្យមហោសធអត់ទោសហើយ
ឬ មហោសធត្រេកអរហើយឬ ។

(២១១) (អាចារ្យកេវដ្តៈ...) បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងជន មហោសធហោ
ពេញជាបុរសថោកទាប ពុំមានសេចក្តីស្មោះស្មើ ជាមនុស្សរឹង
រូស ជាអសប្បរូស ពុំបានពោលសេចក្តីអ្វីតិចតួចសោះ ដូច
ជាមនុស្សត ឬដូចជាមនុស្សថ្លង់ ។

(២១២) (ព្រះបាទវិទេហៈ...) ចំណែកការដែលគិតនេះបុរសផ្តេស
ផ្តាសឃើញបានក្រណាស់ ដោយពិត សេចក្តីបរិសុទ្ធ
នរជនអ្នកមានព្យាយាមមុខជានឹងឃើញ ហេតុនោះ កាយ
របស់អញញាប់ញ័រ អ្នកណានឹងលះបង់ឲ្យដែនរបស់ខ្លួន
ហើយលុះក្នុងកណ្តាប់ដែនដទៃវិញកើត ។

(២១៣) គំនិតរបស់យើង ទាំង ៦ នាក់ ដែលជាអ្នកឈ្លាស
មានប្រាថ្នាដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ផុត ដូចដែនដី ស្មើគ្នាជាឯកច្ឆន្ទ
ម្នាលមហោសធន អ្នកចូរគិតមើល ទៅឬកុំទៅ ឬក៏
ឈប់ ។

មហាវិញ្ញាណេ បញ្ចមំ មហោសតជាតំ

[២០៤] ជាជាសិ ខោ រាជ មហានុកាវេ

បហាឡលោ ចូឡនំប្រហូនតោ

រាជា ច តំ ឥន្ទ្រតំ មារណាត្ថំ

មិគំ យថា ឡិកចរេន លុទ្ធា ។

យថាបិ មន្តោ តលិសំ វង្គំ មិសេន ធាទិតំ

កាមតិទ្វោ ន ជាជាតិ មន្តោ មរណមត្តនោ ។

ឯវមេវ តុរំ រាជ ចូឡនេយ្យស្ស ជីតរំ

កាមតិទ្វោ ន ជាជាសិ មន្តោ មរណមត្តនោ ។

សចេ គុដ្ឋសិ បញ្ចាលំ វិប្បបត្តំ ជហិស្សសិ

មិគំ បន្តាធម្មជ្ឈំ មហន្តំ ភយមេស្សសិ ។

[២០៥] មយមេវ ពាលាម្បសេ ឯលម្ភតា

យេ ឧត្តមត្តានិ តយី លចិម្ហា

កិមេវ តុំ នង្គលកោជិវត្ថោ

អត្តានិ ជាជាសិ យថាបិ អត្តោ ។

[២០៦] ឥមំ គលេ គហេត្វាន ធាសេន វិជិតា មម

យោ មេ វតនលាភស្ស អន្តរាយាយ ភាសតិ ។

(២១៤) (ព្រះមហេសត្វ...) បតិត្រព្រះរាជា សូមព្រះអង្គ
 ទ្រង់ជ្រាបថា ព្រះបាទចូឡនីព្រហ្មទត្ត ជាអ្នកមានអនុ-
 ភាពធំ មានពលច្រើន ឥឡូវប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសំឡាប់
 ព្រះអង្គ ដូចនាយព្រានដែលសំឡាប់ម្រឹកដោយឆ្នាក់ ។
 ត្រីជាសត្វជាប់ចិត្តក្នុងនុយស្រស់(លេប) ផ្លែសន្លឹកដែលគេបិទបាំង
 ដោយសាច់ មិនដឹងសេចក្តីស្លាប់ខ្លួនយ៉ាងណា ។ បតិត្រព្រះរាជា
 ព្រះអង្គជាអ្នកជាប់ក្នុងកាម ចង់បានធិតារបស់ព្រះបាទចូឡនី មិន
 ទ្រង់ជ្រាបមរណៈរបស់ព្រះអង្គដូចត្រីនោះឯង ។ បើព្រះអង្គស្តេច
 យាងទៅ កាន់ក្រុងបញ្ចាល ព្រះអង្គមុខជានឹងលះចោលព្រះអង្គ
 យ៉ាងឆាប់ ភ័យធំនឹងមកដល់ព្រះអង្គដូចភ័យធំមកដល់ម្រឹកដែល
 ដើរទៅតាមផ្លូវ (ទៀបទ្វារនៃស្រុកដែរ) ។

(២១៥) (ព្រះបាទវិទេហៈ . . .) យើងដែលបានពោលនូវ
 ប្រយោជន៍ដ៏ទុត្តមក្នុងសំណាក់នៃអ្នក ត្រឡប់ទៅជា
 មនុស្សល្ងង់លីលាវិញ អ្នកឯងជាអ្នកចំរើនដោយចុង
 នង្គ័ល ម្តេចនឹងដឹងសេចក្តីចំរើនដូចអ្នកដទៃកើត ។

(២១៦) អ្នកទាំងឡាយចូរចាប់អ្នកនេះព្រងឹក ហើយឲ្យវិនាសចាកផែន
 របស់អញទៅ ព្រោះវាហ៊ាននិយាយឲ្យអញអន្តរាយនូវការបាន
 ស្រីកែវ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

(២០៧) តតោ ច សោ អបក្កម្ម វេទេហស្ស ឧបន្និកា
អថ អាមន្តយំ ទ្ធិតំ មាធុរំ សុវបណ្ឌិតំ ។
ឯហិ សម្ម ហវ័តបក្ខំ វេយ្យាវុទ្ធិំ តាហេហិ មេ
អត្ថំ បញ្ចាលរាជស្ស សាលីកា សយននាលីកា ។
តំ សន្តវេន^(១) បុច្ឆស្ស សា^(២) ហិ សព្វស្ស តោវិទា
សា នេសំ សព្វំ ជាធាតុ រញ្ជោ ច តោ សីយស្ស ច ។
អាមោតិ សោ បដិសុត្វា មាធុរោ សុវបណ្ឌិតោ
អគមាសិ ហវ័តបក្ខោ សាលីកាយ ឧបន្និកំ ។
តតោ ច ខោ សោ កន្ទាន មាធុរោ សុវបណ្ឌិតោ
អថ អាមន្តយំ សុយរំ សាលីកំ បញ្ចកាលីកំ ។
កត្វំ តេ សុយរេ ខមនីយំ កត្វំ វេសេ អនាមយំ
កត្វំ តេ មធុនា លាជំ លភសិ សុយរេ តុរំ ។
កុសលញ្ជោរ មេ សម្ម អថោ សម្ម អនាមយំ
អថោ មេ មធុនា លាជា លត្តតេ សុវបណ្ឌិត ។
កុតោ នុ សម្ម អាគម្ម កស្ស វា បហិតោ តុរំ
ន ច មេសិ វតោ បុព្វេ ទិដ្ឋោ វា យ ទិ វា សុតោ ។

១ ម. ពន្លឺនន ។ ២ ម. លាបំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(២១៧) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) លំដាប់នោះ មហោសតពោធិសត្វក៏ចៀស
ចេញអំពីសំណាក់នៃព្រះបាទវិទេហៈហើយ ទើបហៅសុវបណ្ឌិត
ឈ្មោះមាធុរៈ ជាទូតមកប្រាប់ថា ម្ចាស់សំឡាញ់មានស្លាបខៀវ អ្នក
ចូរមកធ្វើការបម្រើអញ ដ្បិតមានសាលិកាញីមួយដែលគេចិញ្ចឹមទុក
ដិតទីក្រឡាបង្ខំនៃព្រះបាទបញ្ចាល ។ ឯឆ្នាំចូរទៅសួរសាលិកានោះ
ដោយសន្តវត្តិច្ច ព្រោះវាជាបត្តឈ្មោះសត្វក៏ច្ចតាំងពួង វាដឹងការណ៍
អាថ៌កំបាំងតាំងពួង របស់ជនតាំងពីរ គឺព្រះរាជានឹងកោសិយ -
ព្រាហ្មណ៍ ។ មាធុរៈសុវបណ្ឌិតមានស្លាបខៀវនោះ បានទទួល
ស្តាប់ថាបាទដូច្នេះហើយ ក៏ហើរទៅកាន់សំណាក់នៃនាងសាលិ-
កា ។ មាធុរៈសុវបណ្ឌិត លុះហើរទៅដល់ហើយ ទើបហៅនាង
សាលិកាមានទ្រង់ល្អ ពោលពាក្យពីរោះថា នៃនាងមានទ្រង់ល្អ នាង
ល្មមអត់ទ្រាំបានដែរឬ នៃនាងជាវេសជាតិ នាងមិនមានជម្ងឺតម្កាត់
ទេឬ នៃនាងមានទ្រង់ល្អ នាងបានលាដលាយដោយទឹកយ៉ូដែរឬ ។
(សាលិកាញី...) ម្ចាស់សំឡាញ់ សេចក្តីសុខស្រួលមានដល់ខ្ញុំ
ម្ចាស់សំឡាញ់ មួយទៀត ខ្ញុំមិនមានជម្ងឺតម្កាត់ទេ ម្ចាស់សុវ-
បណ្ឌិត តាំងលាដលាយដោយទឹកយ៉ូខ្ញុំក៏បានដែរ ។ នៃសំឡាញ់
អ្នកមកអំពីណាហ្ន៎ ឬអ្នកណាប្រើមក មួយវិញទៀត អ្នកជាសត្វ
ដែលខ្ញុំមិនធ្លាប់ឃើញ មិនធ្លាប់ឮក្នុងកាលមុន អំពីកាលនេះទេ ។

(២១៨) អហោសី សិវិវាជស្ស កាសាទេ សយនទាលកោ

តតោសោ ធម្មកោ រាជា ពន្លៃ មោចេតិ ពន្លា ។

តស្ស មេកា ធុតិយាសិ សាលីកា មញ្ញកាលីកា

តំ តត្ថ អវចំ សេនោ បេក្ខតោ សុយវេ មម ។

តស្ស កាមាហិ សម្មតោ អាតតោស្មី តវន្តិកោ

សចេ កវយុ ឱកាសំ ឧកយេវ វសេមសេ ។

(២១៩) សុភេត សុវីកាមេយ្យ សាលីកោ បទ សាលីតំ

សុវស្ស សាលីកាយេវ សំវិសោហោតិ តីទិសោ ។

(២២០) យោ យំ កាមេ កាមយតិ អបិ ធន្ហាលីកាមបិ

សញោ ហិ សទិសោហោតិ នត្ថ កាមេ អសាទិសោ ។

អត្ថ ជម្លាវតំ នាម មាតា សិវស្ស រាជីនោ

សា បិយា^(១) វាសុទេវស្ស កណ្ណស្ស ច បហេសិយា^(២) ។

វតន្តីតិ^(៣) កីហ្មសិ សាបិ វុច្ឆំ អកាមយំ

មនុស្សំ មិតិយា សទ្ធិំ នត្ថ កាមេ អសាទិសោ ។

១ ម. រិយា ។ ២ ម. កណ្ណស្ស មហេសំ បិយា ។ ៣ ម. វុច្ឆិតិ ។

[២១៨] (សុវបណ្ឌិត...) ខ្ញុំគេចិត្តមិនទុកនៅទីបង្គំក្នុងប្រាសាទនៃព្រះបាទសិរី ព្រះរាជានោះទ្រង់បិតនៅក្នុងធម៌ តែងទ្រង់ដោះលែងនូវសត្វតាំងឡើយដែលជាប់ចំណង ចាកចំណងអំពីទីនោះ។ មាននាងសាលិកាមួយ ពោលពាក្យគឺពោះ ជាភរិយារបស់ខ្ញុំ ម្ចាស់នាងមានទ្រង់ល្អ កាលខ្ញុំកំពុងតែសំឡឹងជាប់ចិត្ត ស្រាប់តែខ្វែងសំឡាប់នាងសាលិកានោះទៅ ។ ខ្ញុំបរិច្ចាណិ ដោយសេចក្តីប្រាថ្នាចំពោះភរិយានោះ បានជាមកក្នុងសំណាក់នៃនាង ប្រសិនបើនាងបើកទុកាស យើងទាំងពីរនាក់នឹងនៅក្នុងទីជាមួយគ្នា ។

[២១៩] (សាលិកា...) ធម្មតាសេកឈ្មោលគួរតែប្រាថ្នារកសេកញីសាលិកាឈ្មោលគួរតែប្រាថ្នារកសាលិកាញី ចុះការនៅរួមដោយសេកឈ្មោលនឹងសាលិកាញី ដូចម្តេចកើត ។

[២២០] (សុវបណ្ឌិត...) បុគ្គលណា ប្រាថ្នាស្រ្តីណាក្នុងកាម សូម្បីស្រ្តីនោះជាចណ្ឌលក៏ដោយ ព្រោះថាការនៅរួមទាំងអស់ដូចៗគ្នា ដែលមិនដូចគ្នាក្នុងកាមមិនមានទេ ។ ព្រះមាតានៃព្រះបាទសិរី ព្រះនាមជម្ពាវតី (ជាចណ្ឌល សាវៈ) តែបានជាអគ្គមហេសី ជាទីស្រឡាញ់របស់ព្រះបាទវាសុវរ្ម័កណ្ឌាយនគោត្រ ។ សូម្បីនាងកិន្ទរិយ្យានរតនវតី ញាងតាបសឈ្មោះវច្ឆៈឲ្យប្រាថ្នាដែរ ។ មនុស្សរួមសំវាសជាមួយនឹងមេម្រឹកក៏មាន ការនៅរួមក្នុងកាមមិនដូចគ្នាមិនមាន ទេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតក

ហន្ត ខោហំ ភមិស្សមិ សាលិកេ មញ្ញកាលិកេ

បច្ឆក្ខានុបទំ ហេតំ អតិមញ្ញសិ ទ្ធន មំ ។

(២២០) ន សិរី តរោនស្ស មាជ្ជ ភូមិស្ថាន

តេជេ តាវ អន្ធស្ស យាវ រាជាន ទក្ខសិ

សោសិ សទ្ធិ មុទិដ្ឋានំ អានុកាវញ្ញ រាជិនោ ។

(២២២) យោនុទ្ធាយំ តិញ្ចោ សន្នោ តិរោជនបទេ សុតោ

ធិតា បញ្ចាលរាជស្ស ឌីសធិ វិយ វណ្ណិនិ

តំ ទស្សតិ វិទេហានំ សោ វិវហោ ភវិស្សតិ។

(២២៣) ឯទិសោ តេ អមិត្តានំ វិវហោ ហោតុ មាជ្ជ

យថា បញ្ចាលរាជស្ស វេទេហាន ភវិស្សតិ ។

អានយិត្តាន វេទេហំ បញ្ចាលានំ វេសសោ

តតោ នំ យាតយិស្សតិ ធាស្ស សទិ ភវិស្សតិ។

(២២៤) ហន្ត ខោ មំ អនុជាណហិ វត្តិយោ សត្តមត្តិយោ

យាវហំ សិរិរាជស្ស អារោចេមិ មហេសិរោ

លន្នោ ច មេអាវសថោ សាលិកាយ ខុបន្តិកា។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

នៃនាងសាលិកា ពោលពាក្យពីរោះ បើដូច្នោះ យើងនឹងទៅវិញ
ព្រោះពាក្យនាងនុ៎ះទុកជាពាក្យប្រកែក នាងមើលងាយខ្ញុំពិត ។

(២២១)(សាលិកា...) នែមាតុរៈសុវេណិត សិរីមែនមិនមានដល់អ្នកប្រ-
ញាប់ទេ អ្នកចូរឈប់នៅទីនេះ ដរាបបានឃើញព្រះរាជាសិន
អ្នកនឹងបានស្តាប់សំឡេងសំភារ បានឃើញមានភាពព្រះរាជា ។

(២២២)(សុវេណិត...) សំឡេងអធិក្ខន្ធៈនេះ ឮឃ្លីប្រាកដទៅជនបទ
ខាងក្រៅថា ព្រះរាជធិតាព្រះបាទបញ្ចាល មានវណ្ណៈដូចជា
ផ្កាយព្រឹក ព្រះអង្គនឹងប្រទានព្រះរាជធិតានោះ ដល់ព្រះបាទ
វិទេហៈ ឯវិវាហមន្តលៈនោះក៏នឹងមានដែរ (តើពិតឬទេ) ។

(២២៣)(សាលិកា...) នែមាតុរៈ ការរៀបចំវិវាហមន្តលៈប្រាកដដូចនេះ
របស់ពួកសត្រូវ ដូចជាវិវាហមន្តលៈ របស់ព្រះបាទបញ្ចាលជា
មួយនឹងព្រះបាទវិទេហៈរបស់អ្នក ចូរលើកទុកចុះ ។ ព្រះរាជាដ៏
ប្រសើរលើថេ របស់អ្នកក្រុងបញ្ចាល នឹងនាំព្រះបាទវិទេហៈមក
ហើយនឹងសំឡាប់ព្រះបាទវិទេហៈនោះ ក្នុងវេលានោះ (ព្រះបាទ
ចូឡនី) មិនមែនជាសំឡាញ់របស់ព្រះបាទវិទេហៈនោះទេ ។

(២២៤)(សុវេណិត...) សូមនាងអនុញ្ញាតឲ្យបងទៅត្រឹម ៧ ៣ត្រី ទំរាំ
បងទូលព្រះបាទសិរីនិធិព្រះមហេសីថា ខ្ញុំបាននៅរួមក្នុងសំណាក់
នាងសាលិកាហើយ ។

មហានិពាគេ បញ្ចមំ មហោសធាតុកំ

(២២៥) ហន្ត ខោ តំ អនុជាជាមិ វត្តិយោ សត្តមត្តិយោ
 សចេ ត្វំ សត្តវត្តន ជាតន្តសិ មមន្តិកំ
 មញ្ញេ ឡិកន្តសន្តំ មំ មតាយ អាគមិស្សសិ ។

(២២៦) តតោច ខោ សោ កត្វាន មាធិរោ សុវេណ្ឌិតោ
 មហោសធស្ស អក្ខាសិ សាលីកាយ វេចនំ វេទំ ។

២២៧) យស្មេវ យវ កុញ្ញេយ្យ ភោតំ
 តស្មេវ អត្ថំ បុរិសោ កវេយ្យ ។

(២២៨) ហន្តាហំ កត្តាមិ បុរេ ជនិន្ទ
 បញ្ចាលរាជស្ស បុរំ សុវុទ្ធំ
 និវេសនានិ មាបេត្តំ វេទេហស្ស យសស្សិនោ ។
 និវេសនានិ មាបេត្តា វេទេហស្ស យសស្សិនោ
 យនា តេ បហិណេយ្យមិ តនា ឯយ្យាសិខត្តយ ។

(២២៩) តតោ ច ចាយាសិ បុរេ មហោសធា
 បញ្ចាលរាជស្ស បុរំ សុវុទ្ធំ
 និវេសនានិ មាបេត្តំ វេទេហស្ស យសស្សិនោ ។
 និវេសនានិ មាបេត្តា វេទេហស្ស យសស្សិនោ
 អថស្ស ចាហិណំ ទ្វតំ វេទេហំ មិច្ឆិលក្កហំ
 ឯហិនានិ បហារាជ មាបេត្តំ តេ និវេសនំ ។

(២២៥) (សាលិកា ...) អើ! ខ្ញុំអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកទៅត្រឹម ៧ រាត្រី បើអ្នកមិន
ត្រឡប់មកកាន់សំណាក់ខ្ញុំក្នុងរវាង ៧ រាត្រីវិញទេ ខ្ញុំសំគាល់ខ្លួនខ្ញុំថា
អស់ជីវិត កាលបើខ្ញុំស្លាប់ហួសទៅហើយ ទើបអ្នកនឹងមកដល់ ។

(២២៦) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) លំដាប់នោះ មាធុរៈសុវណ្ណិតនោះក៏ហើរទៅ
ប្រាប់មហាសិទ្ធិថា ពាក្យនេះ ជាពាក្យរបស់នាងសាលិកា ។

(២២៧) (មហាសិទ្ធិ . .) បុរសគប្បីបរិភោគ នូវភោគសម្បត្តិក្នុងផ្ទះរបស់
បុគ្គលណា គប្បីធ្វើប្រយោជន៍ដល់បុគ្គលនោះឯង ។

(២២៨) បពិត្រព្រះជនន្ទ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងសូមទៅកាន់បុរីគួរជាទីរករាយរបស់
ព្រះបាទបញ្ចាលជាមុន ដើម្បីសាងនិវេសន៍បំរុងព្រះអង្គមានយសធិ
ក្នុងដែនវិទេហៈ ។ បពិត្រក្សត្រិយ៍ លុះខ្ញុំព្រះអង្គសាងនិវេសន៍
ដើម្បីព្រះអង្គមានយសធិក្នុងដែនវិទេហៈស្រេចហើយ នឹងបញ្ជូនទូត
មកទូលព្រះអង្គ ក្នុងវេលាណា ព្រះអង្គគប្បីយាងទៅក្នុងវេលានោះ ។

(២២៩) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) លំដាប់នោះឯង ព្រះមហាសិទ្ធិក៏បានទៅកាន់
បុរីគួរជាទីរករាយរបស់ព្រះបាទបញ្ចាលជាមុន ដើម្បីសាងនិវេសន៍
បំរុងព្រះបាទវិទេហៈមានយស ។ ព្រះមហាសិទ្ធិលុះសាងនិវេសន៍
ដើម្បីព្រះបាទវិទេហៈមានយសស្រេចហើយ ទើបបញ្ជូនទូតមកទូល
ព្រះបាទវិទេហៈគ្រប់គ្រងមិថិលាថា បពិត្រមហាពជ និវេសន៍ខ្ញុំព្រះអង្គ
សាងដើម្បីព្រះអង្គហើយ សូមព្រះអង្គស្តេចមកក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[២៣០] តតោ ច វាជោ ចាយាសិ សេនាយ ចនុវន្តិយា

អនន្តវាហនំ នន្ទំ ដ៏តំ កប្បលីយំ បុរំ ។

[២៣១] តតោ ច ខោសោ កន្ទាន ព្រហ្មនត្តស្ស ចាហិណិ

អាគតោស្មំ មហាវជ តវ ចាណនំ វន្តិតំ ។

ននាហិណនំ ភវីយំ ធារី សព្វន្តសោភនិ

សុវណ្ណាន បដិច្ចនំ ធាសីគណបុរត្ថិតំ ។

[២៣២] ស្វាគតន្តេបិ វេទេហា អថោ តេ អនុរាគតំ

នក្ខតតោវ បរិបុច្ឆ អហំ កតំ ននាមិ តេ

សុវណ្ណាន បដិច្ចនំ ធាសីគណបុរត្ថិតំ ។

[២៣៣] តតោ ច វាជោ វេទេហោ នក្ខតំ បរិបុច្ឆតំ

នក្ខតំ បរិបុច្ឆតា ព្រហ្មនត្តស្ស ចាហិណិ ។

ននាហិណនំ វេ ភវីយំ ធារី សព្វន្តសោភនិ

សុវណ្ណាន បដិច្ចនំ ធាសីគណបុរត្ថិតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២៣០] (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) លំដាប់នោះឯង ព្រះរាជាព្រមដោយសេនា
មានអង្គ ៤ យាងទៅដើម្បីទតបុរីដ៏ធំឲ្យលាយ ដែលមហោសត
បណ្ឌិតសាងទុកក្នុងដែនកប្បុលៈ មានពាហនៈមិនមានទីបំផុត ។

[២៣១] លំដាប់នោះឯងព្រាហ្មទេវទេហៈនោះ លុះស្តេចយាងទៅដល់(ដែន
កប្បុលៈ)ហើយ ទើបបញ្ជូនរាជសាសន៍ទៅថ្វាយព្រះបាទចូឡនី
ព្រាហ្មទតថា បពិត្រមហារាជ ខ្ញុំមកដើម្បីថ្វាយបង្គំព្រះបាទទាំង
ឡាយរបស់ព្រះអង្គ ។ សូមព្រះអង្គទ្រង់ប្រទាននាវីដែលមាន
សព្វឆ័ត្រកាយដ៏ល្អ ប្រដាប់ដោយគ្រឿងអលង្ការជាវិការៈនៃមាស
មានពួកទាសីជាបរិវារឲ្យជាភរិយា (របស់ខ្ញុំ) ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

[២៣២] (ព្រះបាទចូឡនី...) បពិត្រព្រះបាទទេវទេហៈ ព្រះអង្គស្តេចមកល្អ
ហើយ មួយទៀត ព្រះអង្គស្តេចមកមិនគ្រាន់ទេ សូមព្រះអង្គ
សាកសួររកនក្ខត្តបុគ្គលៈ ខ្ញុំនឹងថ្វាយនាវីកញ្ញាដ៏ប្រដាប់ដោយ
គ្រឿងអលង្ការជាវិការៈនៃមាស មានពួកទាសីជាបរិវារព្រះអង្គ ។

[២៣៣] (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) លំដាប់នោះឯង ព្រះបាទទេវទេហៈសួររកនក្ខត្ត-
បុគ្គល លុះសួររកនក្ខត្តបុគ្គលហើយ ទើបបញ្ជូនរាជសាសន៍ទៅ
ថ្វាយព្រះបាទព្រាហ្មទតថា សូមព្រះអង្គទ្រង់ប្រទាននាវីដែលមាន
សព្វឆ័ត្រកាយដ៏ល្អ ប្រដាប់ដោយគ្រឿងអលង្ការជាវិការៈនៃមាស
មានពួកទាសីជាបរិវារ ឲ្យជាភរិយារបស់ខ្ញុំក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

មហាវិញ្ញាណ បញ្ចក្ខណ៍ មហាសធាតុ

(២៣៤) ឧទាមិទានំ តេ ភវីយំ ធារី សព្វដ្ឋសោភនំ

សុវណ្ណាន បដិជ្ជនំ ធាសីភណ្ឌបុត្តិតំ ។

(២៣៥) ហត្ថិ អស្សា រថា បត្ថិ សេនា តិជ្ជនំ ចម្មកា

ឧក្កា បទិត្តា ឈាយនំ តិជ្ជ មញ្ញនំ បណ្ឌិតា។

(២៣៦) ហត្ថិ អស្សា រថា បត្ថិ សេនា តិជ្ជនំ ចម្មកា

ឧក្កា បទិត្តា ឈាយនំ តិជ្ជ កាហនំ បណ្ឌិតា។

(២៣៧) រត្នតិ តំ មហារាជ ទូឡនេយ្យា មហាពូលោ

បទុដ្ឋោ តេ ព្រហ្មនត្តោ ចាតោ តំ យាតយិស្សតិ។

(២៣៨) ឧព្វេធនំ មេ ហនយំ មុខញ្ច បរិសុស្សតិ

និព្វតំ ធានិគប្បាមិ អត្ថិនធម្មេវ អាតមេ ។

កម្មារាជំ យថា ឧក្កា អន្តោ ឈាយតិ នោ តហិ

ឯវម្មិ ហនយំ ចម្មំ អន្តោ ឈាយតិ នោ តហិ។

(២៣២) (ព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន...) ខ្ញុំថ្វាយនាងនារី ដែលមានសព្វឥន្ទ្រិយ
ដ៏ល្អ ប្រដាប់ដោយគ្រឿងអលង្ការជាវិការៈនៃមាស មានពួក
ទាសីជាបរិវារ ឲ្យជាភរិយារបស់ព្រះអង្គ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

(២៣៥) (ព្រះបាទវិទេហៈ...) ពលដំរី ពលសេះ ពលរថ ពលថ្មើរជើង
នឹងសេនាកាន់ខែលឈរនៅ (គ្រឿបត្រា) គប់ភ្លើងឆេះភ្លើសន្លា
សន្លា តើពួកបណ្ឌិតសំគាល់ដូចម្តេច ។

(២៣៦) (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) ពលដំរី ពលសេះ ពលរថ ពលថ្មើរជើង
នឹងសេនាកាន់ខែលឈរនៅ (គ្រឿបត្រា) គប់ភ្លើងឆេះសន្លា
សន្លា នៃបណ្ឌិត ពួកសេនាទាំងនោះ នឹងធ្វើអ្វីហ្ន៎ ។

(២៣៧) (មហាសធិ...) បពិត្រមហាពជ ព្រះបាទជ័យវរ្ម័នព្រហ្មទត្ត
មានពលច្រើន ប្រទូសរយដល់ព្រះអង្គ រក្សាព្រះអង្គទុក នឹង
សំឡាប់ព្រះអង្គអំពីព្រឹក ។

(២៣៨) (ព្រះបាទវិទេហៈ...) ហ្ន៎ទ័យរបស់យើងញ័ររន្ធត់ ទាំងមាត់
របស់យើងក៏សោះស្អួត យើងមិនបានសេចក្តីរលត់ ដូចជាឈឺ
គ្រូភ្លើងឆេះក្នុងកណ្តាលកំដៅថ្ងៃ ។ ចង្រ្កានរបស់ជាងមាសនេះ
តែខាងក្នុងមិននេះខាងក្រៅ យ៉ាងណាមិញ ហ្ន៎ទ័យរបស់យើងក៏
នេះតែខាងក្នុងមិននេះខាងក្រៅ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

(២៣៩) បមន្តោ បន្តនាតតោ ភិដ្ឋមន្តោសិ ខត្តិយ

ឥនាដិ ខោតំ តាយន្ត បណ្ឌិតា បន្តនោ ជនា។

អកត្វាមច្ចស្ស វេទនំ អត្តកាមហិតេសិនោ

អត្តបីតរតោ រាជ មិតោ ក្រដេវ ឌុំហិតោ។

យថាបិ មន្តោ ពលីសំ វង្គំ មំសេន នាទិតំ

អាមតិទ្វោ ន ជាតាតិ មន្តោ មរណាមត្តនោ ។

ឯវមេវ តុំ រាជ ច្ចឡនេយ្យស្ស ដីតរំ

កាមតិទ្វោ ន ជាតាសិ មន្តោ មរណាមត្តនោ ។

សចេ កច្ចសិ បញ្ចាលំ ខិប្បមត្តំ ជហិស្សសិ

មិតំ បន្តានុបន្តិវ មហន្តំ កយមេស្សសិ ។

អនវិយ្យចោ បុរិសោ ជនិទ្ធ

អហីវ ឧច្ចង្គតតោ ខំសេយ្យ

ន តេន មិត្តំ កយិរាជ ដីរោ

នុក្ខោ ហវេ កាបុរិសេន សង្កមោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(២៣៩) (មហាសធិ . . .) បពិត្រកុរុត្ត ព្រះអង្គស្រវឹង (ដោយកាម)
 ទើបប្រព្រឹត្តកន្លងការប្រឹក្សា ទំលាយការប្រឹក្សាចោល ឥឡូវនេះ
 សូមឲ្យបណ្ឌិត (ទាំង៤ នាក់) ដែលជាអ្នកមានប្រាជ្ញា រក្សាព្រះអង្គ
 ចុះ ។ បពិត្រព្រះរាជា ព្រះអង្គមិនធ្វើតាមពាក្យរបស់ទូលបង្គំជា
 អាមាត្យ ជាអ្នកប្រាជ្ញសេចក្តីចម្រើននឹងស្វែងរកប្រយោជន៍ ទ្រង់
 ត្រេកអរដោយបីតិដ៏សៅហ្មងរបស់ព្រះអង្គ ដូចម្រឹគជាប់អន្ទាក់ ។
 (ទូលបង្គំបានក្រាបទូលហើយថា) ត្រីជាសត្វល្អាកក្កដន្ទយស្រស់
 លេបនូវផ្លែស្លឹកដ៏រៀចដែលគេបិទដោយសាច់ ត្រីមិនដឹងសេចក្តី
 ស្លាប់របស់ខ្លួន យ៉ាងណា ។ បពិត្រព្រះរាជា ព្រះអង្គជាអ្នក
 ល្អាកក្កដកាម ចង់បានធិការរបស់ព្រះបាទច្បង្សី មិនទ្រង់ជ្រាប
 មរណៈរបស់ព្រះអង្គ ដូចត្រីយ៉ាងនោះឯង ។ បើទ្រង់ស្តាប់
 ទៅក្នុងក្រុងបញ្ចាល ទ្រង់មុខជានឹងលះចោលព្រះអង្គ យ៉ាង
 ឆាប់ ភ័យជំនឿមកដល់ព្រះអង្គ ដូចភ័យជំនឿមកដល់ម្រឹគ ដែល
 ដើរទៅតាមផ្លូវ (ទៀបទ្វារនៃស្រុក) ។ បពិត្រព្រះជនិន្ទ បុរស
 មានសភាពមិនថ្លៃថ្នូរ ដូចពស់នៅក្នុងថ្នក់គប្បីចឹក បុរសមាន
 ប្រាជ្ញាមិនគប្បីធ្វើនូវមេត្រីភាព ដោយបុរសនោះទេ ព្រោះថា ការ
 គប្បីរកដោយបុរសអាក្រក់ រមែងនាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខដោយពិត ។

មហានិពាគេ បញ្ចមំ មហោសធនាគកំ

យំ ត្រូវ ជញ្ញា បុរិសោ ជនិទ្ធ

សីលវាយំ តហុស្សតោ

តេនេវ មិត្តំ កាយិវាថ ដីរោ

សុខោ ហវេ សប្បុរិសេហិ សង្កមោ ។

(២៤០) ពាលោ តុំ ឯលម្ធរោសិ រាជ

យោ ឧត្តមត្ថានិ មយំ លបិតោ

តិមេវហំ^(១) នុត្តលកោដិវឌ្ឍោ

អត្ថានិ ជាតិស្សំ យថាបិ អពោ ។

ឥមំ គលេ គហេត្វាន នាសេថ វិជិតា មម

យោ មេ រតនលាភស្ស អន្តរាយាយ កាសតិ ។

(២៤១) មហោសធន អតីតេន នាទុវិជ្ជន្តិ បណ្ឌិតា

កី មំ អស្សំ លម្ពន្ធំ បតោនេនេវ វិជ្ជសិ ។

សវេ បស្សសិ មោក្ខំ មេ ខេមំ វា បន បស្សសិ

តេនេវ មំ អនុសាស កី អតីតេន វិជ្ជសិ ។

១ ប. ពមេវ ត្វំ ។

មហានិបាត មហោសធំជាតក ទី ៥

បពិត្រព្រះជនីទ្ធ បណ្ឌិតបុរសស្គាល់នូវបុគ្គលណាថា អ្នក
នេះមានសីល មានការចេះដឹងច្រើនដូច្នេះ បណ្ឌិតបុរសនោះ
គួរធ្វើមេត្រីភាពជាមួយនឹងបុគ្គលនោះ ព្រោះថាការសេចក្តីប
ដោយសប្បុរសទាំងឡាយ រមែងនាំមកនូវសេចក្តីសុខពិត ។

(២៤០) បពិត្រព្រះរាជា ព្រះអង្គជាមនុស្សល្ងង់លីលា បាន
ពោលនូវសេចក្តីចំរើនដ៏ទុត្តម ក្នុងសំណាកនៃខ្ញុំព្រះអង្គថា
ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកចំរើនដោយចុងនង្គ័ល ធ្វើម្តេច នឹងដឹងសេចក្តី
ចំរើនដូចអ្នកដទៃ ។ អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់មហោសធ
នេះត្រង់ក ហើយឱ្យវិវាសចាកដៃន របស់អញចេញទៅ
ព្រោះវាហ៊ាននិយាយឱ្យអញអន្តរាយនូវការបានស្រីកែវ ។

(២៤១)(ព្រះបាទវិទេហៈ...) ម្ចាស់មហោសធ បណ្ឌិតទាំងឡាយ
រមែងមិនចាក់ដោតដោយទោសដែលកន្លងទៅហើយទេ អ្នក
ចាក់ដោតយើង ដូចគេយកជំនួញចាក់សេះ ដែលចង់ទុក
ហើយ ធ្វើអ្វី ។ ប្រសិនបើអ្នកឃើញសេចក្តីរួចរបស់យើង
ឬឃើញសេចក្តីក្សេមរបស់យើង អ្នកចូរពន្យល់យើងដោយ
សោត្តិភាពនោះចុះ អ្នកចាំបាច់ចាក់ដោតយើង ដោយ
ទោសដែលកន្លងទៅហើយ ធ្វើអ្វី ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាណំ

(២៤២) អតីតំ មាណុសំ កម្មំ ទុក្ខំ ទុរិក្ខសម្ពំ

ន តំ សក្កោមិ មោចេតំ តំ បដាទស្ស ខត្តិយ ។

សន្និ វេហាយសា នាតា ឥទ្ធិមន្តោ យសស្សនោ

តេបិ អាទាយ កច្ឆយ្យំ យស្ស ហោន្តិ តថាវិទា ។

សន្និ វេហាយសា អស្សា ឥទ្ធិមន្តោ យសស្សនោ

តេបិ អាទាយ កច្ឆយ្យំ យស្ស ហោន្តិ តថាវិទា ។

សន្និ វេហាយសា បក្ខំ ឥទ្ធិ មន្តោ យសស្សនោ

តេបិ អាទាយ កច្ឆយ្យំ យស្ស ហោន្តិ តថាវិទា ។

សន្និ វេហាយសា យក្ខា ឥទ្ធិមន្តោ យសស្សនោ

តេបិ អាទាយ កច្ឆយ្យំ យស្ស ហោន្តិ តថាវិទា ។

អតីតំ មាណុសំ កម្មំ ទុក្ខំ ទុរិក្ខសម្ពំ

ន តំ សក្កោមិ មោចេតំ អន្តលីក្ខេន ខត្តិយ ។

(២៤៣) អតីនទស្សី បុរិសោ មហន្តេ ឧទកណ្ណវេ

យត្ថ សោ លកតេ កាធំ^(១) តត្ថ សោ វិជ្ជតេ សុខំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(២៤២) (មហោសធ . . .) អំពើជាបេសនៃមនុស្ស ដែលកន្លងហួស
 ទៅហើយ ជាអំពើគេកែបានដោយក្រ សម្រួលវិញបានដោយក្រ
 ខ្ញុំព្រះអង្គមិនអាចនឹងដោះព្រះអង្គបានទេ បពិត្រក្សត្រិយ៍ សូមព្រះ
 អង្គទ្រង់ជ្រាបចុះ ។ ដំរីទាំងឡាយមានបួន មានយស អាចទៅតាម
 អាគាសបាន ដំរីបែបនោះ របស់ព្រះរាជាណា សូមឲ្យដំរីទាំង
 នោះនាំព្រះរាជានោះទៅចុះ ។ សេះទាំងឡាយមានបួន មានយស
 អាចទៅតាមអាគាសបាន សេះបែបនោះរបស់ព្រះរាជាណា សូម
 ឲ្យសេះទាំងនោះ នាំព្រះរាជានោះទៅចុះ ។ បក្សីទាំងឡាយមានបួន
 មានយស អាចទៅតាមអាគាសបាន បក្សីបែបនោះរបស់ព្រះរាជា
 ណា សូមឲ្យបក្សីទាំងនោះនាំព្រះរាជានោះទៅចុះ ។ យក្សទាំង
 ឡាយមានបួន មានយស អាចទៅតាមអាគាសបាន យក្សបែប
 នោះ របស់ព្រះរាជាណា សូមឲ្យយក្សទាំងនោះ នាំព្រះរាជានោះ
 ទៅចុះ ។ អំពើជាបេសនៃមនុស្ស ដែលកន្លងហួសទៅហើយ
 ជាអំពើគេកែបានដោយក្រ សម្រួលវិញបានដោយក្រ បពិត្រ
 ក្សត្រិយ៍ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនអាចដោះព្រះអង្គ ទៅតាមអាគាសបានទេ ។

(២៤៣) (អាចារ្យសេនកៈ . . .) បុរសជាអ្នកមិនឃើញត្រើយ ក្នុង
 មហាសមុទ្រ បុរសនោះបានទីពឹង ក្នុងប្រទេសណា គេ
 ក៏បានសេចក្តីសុខ ក្នុងប្រទេសនោះ (យ៉ាងណាមិញ) ។

មហានិបាតេ បញ្ចមំ មហោសទគាតកំ

ឃំ អមញ្ញា រញ្ជា ច ត្វំ បតិជ្ជា មហោសធ

ត្វំ ឆោសំ មន្តិទំ សេដ្ឋា អម្មេ ទុក្ខា បមោចយ ។

[២២៤] អត្ថតំ មាណុសំ កម្មំ ទុក្ខំ ទុរភិសម្បំ

ន តំ សក្កោមំ មោចេត្តំ ត្វំ បដានស្ស សេនក ។

[២២៥] សុណោហំ មេតំ វចនំ បស្សសេនំ មហាត្ថយំ

សេនកនានិ បុត្តាមិ កី កិច្ចំ ឥធ មញ្ញសំ ។

[២២៦] អត្ថំ វា ទ្វារតោ ទេម គណ្ណា មសេ វិកន្តំ

អញ្ញមញ្ញំ វងិត្វាន ឱប្បំ ហិស្សាម ជីវិតំ

មា ឆោ រាជា ព្រហ្មនត្តោ ចំ ទុក្ខេន មារយំ ។

[២២៧] សុណោហំ មេតំ វចនំ បស្សសេនំ មហាត្ថយំ

បុត្តសនានិ បុត្តាមិ កី កិច្ចំ ឥធ មញ្ញសំ ។

[២២៨] វិសំ ខាទិត្វា មិយ្យាម ឱប្បំ ហិស្សាម ជីវិតំ

មា ឆោ រាជា ព្រហ្មនត្តោ ចំ ទុក្ខេន មារយំ ។

មហានិបាត មហាសពដាតក ទី ៥

បតិត្រមហោសធិ អ្នកជាទីពឹងរបស់ពួកយើងនឹងព្រះរាជា ក៏យ៉ាង
នោះដែរ ព្រោះអ្នកជាបុគ្គលប្រសើរជាងពួកយើងនឹងពួកមន្ត្រី សូម
អ្នកដោះពួកយើងអំពីទុក្ខ ។

(២២៤) (មហោសធិ...) អំពើជារបស់នៃមនុស្ស ដែលកន្លងហួស
ទៅហើយ ជាអំពើគេកែបានដោយក្រ សម្រួលវិញបានដោយក្រ
ខ្ញុំមិនអាចនឹងដោះអ្នកបានទេ នៃសេនកៈ អ្នកចូរដឹងចុះ ។

(២២៥) (ព្រះបាទវិទេហៈ...) អ្នកចូរស្តាប់ពាក្យរបស់យើងនេះ
អ្នកឃើញភ័យធំៗ (ស្រាប់ហើយ) ម្នាលអាចារ្យសេនកៈ ឥឡូវនេះ
អញសួរ តើអ្នកសំគាល់របស់ដែលគួរធ្វើដូចម្តេច ក្នុងរឿងនេះ ។

(២២៦) (អាចារ្យសេនកៈ...) ពួកយើងគួរដុតភ្លើងត្រង់ទ្វារឬកាន់កាប់ភិក
សម្លាប់គ្នានឹងគ្នា យើងនឹងលះបង់ជីវិតយ៉ាងឆាប់ កុំឲ្យព្រះបាទ
ព្រហ្មទត្តសម្លាប់ពួកយើង ឲ្យលំបាកអស់កាលយូរឡើយ ។

(២២៧) (ព្រះបាទវិទេហៈ...) អ្នកចូរស្តាប់ពាក្យរបស់យើងនេះ
អ្នកឃើញភ័យធំៗ (ស្រាប់ហើយ) ម្នាលអាចារ្យបុក្កសៈ ឥឡូវនេះ
អញសួរ តើអ្នកសំគាល់របស់ដែលគួរធ្វើដូចម្តេច ក្នុងរឿងនេះ ។

(២២៨) (អាចារ្យបុក្កសៈ...) ពួកយើងគួរស៊ីថ្នាំពិសឲ្យស្លាប់ នឹងលះ
បង់ជីវិតយ៉ាងឆាប់ កុំឲ្យព្រះបាទព្រហ្មទត្តសម្លាប់ពួកយើង ឲ្យ
លំបាកអស់កាលយូរឡើយ ។

(២៤៩) សុណោហំ មេតំ វចនំ បស្សសេនំ មហាត្ថយំ

កាមិន្ទនានំ បុត្តាមំ កី កំច្ចំ វេទ មញ្ញាសំ ។

(២៥០) វដ្ឋយា ធម្មំ មិយ្យាម បនាតា បបតេមសេ

មា នោ រាជា ព្រហ្មទត្ថោ ចំ ទុក្ខោន មារយំ ។

(២៥១) សុណោហំ មេតំ វចនំ បស្សសេនំ មហាត្ថយំ

ទេវិន្ទនានំ បុត្តាមំ កី កំច្ចំ វេទ មញ្ញាសំ ។

(២៥២) អត្ថំ វា ទ្វារតោ ទេមគ ល្អាមសេ វិកត្តនំ

អញ្ញាមញ្ញំ វេទិត្យាទ ឧប្បំ ហិស្សាម ជីវិតំ

ន នោ សក្កោតិមោចេតុំ សុខេនេវ មហោសនោ ។

(២៥៣) យថា កុទលំនោ សារំ អន្ធទេសំ នាធិកច្ឆតិ

ឃំ អន្ធទេសមាណ នំ បញ្ចំ នាជ្ឈកមាមសេ ។

យថា សិទ្ធិលំនោ សារំ អន្ធទេសំ នាធិកច្ឆតិ

ឃំ អន្ធទេសមាណ នំ បញ្ចំ នាជ្ឈកមាមសេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាធក

[២៤៩] (ព្រះបាទវិទេហៈ . . .) អ្នកចូរស្តាប់ពាក្យ របស់យើងនេះ
 អ្នកឃើញភ័យធំៗ (ស្រាប់ហើយ) ម្ចាស់អាចារ្យកាមិន្ទៈ ឥឡូវនេះ
 អញសួរ តើអ្នកសំគាល់របស់ដែលគួរធ្វើដូចម្តេច ក្នុងរឿងនេះ ។

[២៥០] (អាចារ្យកាមិន្ទៈ . . .) ពួកយើងគប្បីយកវិទ្យុចងឲ្យស្ងប់
 ឬលោតចុះទៅក្នុងអណ្តូង (ឲ្យស្ងប់) កុំឲ្យព្រះបាទព្រហ្មទត្ត
 សម្លាប់ពួកយើង ឲ្យលំបាកអស់កាលយូរឡើយ ។

[២៥១] (ព្រះបាទវិទេហៈ . . .) អ្នកចូរស្តាប់ពាក្យ របស់យើងនេះ
 អ្នកឃើញភ័យធំៗ (ស្រាប់ហើយ) ម្ចាស់អាចារ្យទេវិន្ទៈ ឥឡូវនេះ
 អញសួរ តើអ្នកសំគាល់របស់ដែលគួរធ្វើដូចម្តេច ក្នុងរឿងនេះ ។

[២៥២] (អាចារ្យទេវិន្ទៈ . . .) ពួកយើង (បិទទ្វារ) ដុតភ្លើង ហើយកាន់
 កាំបិតសម្លាប់គ្នានឹងគ្នា យើងនឹងលះបង់ជីវិតយ៉ាងឆាប់ (បើ)
 មហេសីធម៌នាមនឹងដោះពួកយើងឲ្យរួចជាមេធាវីទេ ។

[២៥៣] (ព្រះបាទវិទេហៈ) បុគ្គលស្វែងរកខ្លឹម នៃដើមចេក
 រមែងមិនបាន យ៉ាងណាមិញ យើងស្វែងរក(ទុបាយជាគ្រឿងរួច
 ចាកទុក្ខ) ក៏មិនបានប្រស្នាទោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គល
 ស្វែងរកខ្លឹមនៃដើមកា រមែងមិនបាន យ៉ាងណាមិញ
 យើងស្វែងរក ក៏មិនបានប្រស្នាទោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

មហានិពាគេ បញ្ចមំ មហោសគណិតកំ

អនេសេ វត្ថុ នោ វដ្តំ កុញ្ញារាជំវដ្តនកេ

សកានេ ធម្មនុស្សាទំ ពាលាទំ អវជានតំ ។

ឧត្ថេនតំ មេ ហនយំ មុខញ្ច បរិសុស្សតំ

និព្វតំ នាគតន្ទាមិ អត្ថនិទ្ទេវ អាតមេ ។

កុញ្ញារាជំ យថា ឧក្កា អន្តោ ឈាយតំ នោ ពហិ

ឯវម្ពំ ហនយំ មយ្ហំ អន្តោ ឈាយតំ នោ ពហិ ។

(២៥៤) តតោសោ បណ្ឌិតោ ជីវេ អត្ថនុស្សំ មហោសគោ

វេនេហំ ធុត្ថិតំ ទិស្វា វដ្តំ វ ចនមព្រំ ។

មា ភំ កាយំ មហារាជ មា ភំ កាយំ វេសេសក

អហន្តំ មោចយស្សាមិ រហុត្តហិតំ ចន្ទំ ។

មា ភំ កាយំ មហារាជ មា ភំ កាយំ វេសេសក

អហន្តំ មោចយស្សាមិ រហុត្តហិតំ សុរិយំ ។

មហាសីហាត មហាសធជាតក ទី ៥

ការនៅនៃដំរីទាំងឡាយ ក្នុងទីមិនមានទឹក ឈ្មោះថានៅក្នុងទីមិន
 មែនប្រទេស (យ៉ាងណាមិញ) កាលបើយើងនៅក្នុងទីជិតនៃពួក
 មនុស្សអាគ្រក់ល្ងង់ខ្លៅ មិនចេះមិនដឹង (ឈ្មោះថានៅក្នុងទីមិនមែន
 ជាប្រទេស ក៏ដូច្នោះឯង) ។ ហ្វូងយរបស់យើងញ័ររន្ធត់ ទាំង
 មាត់របស់យើងក៏សោះស្លុត យើងមិនបានសេចក្តីរលត់ ដូចឈើ
 ត្រូវភ្លើងឆេះ ក្នុងកណ្តាលកំដៅថ្ងៃ ។ ចង្រ្កានរបស់ជាងមាសឆេះ
 តែខាងក្នុង មិនឆេះខាងក្រៅ យ៉ាងណាមិញ ហ្វូងយរបស់យើង
 ឆេះតែខាងក្នុង មិនឆេះខាងក្រៅ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៥៤] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា...) វេលានោះ មហាសធជាអ្នកប្រាជ្ញ មាន
 ប្រាជ្ញា ឃើញប្រយោជន៍ជាប្រក្រតីនោះ បានឃើញព្រះបាទ
 វិទេហៈ ទ្រង់មានសេចក្តីទុក្ខ ទើបក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រមហាពរាជ
 ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរលើរថ ព្រះអង្គកុំភ័យ
 ឡើយ ទូលព្រះបង្គំនឹងដោះព្រះអង្គ ដូចគេដោះព្រះចន្ទ្រដែល
 រាហូចាបំហើយ ។ បពិត្រមហាពរាជ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ បពិត្រ
 ព្រះអង្គប្រសើរលើរថ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ ទូលព្រះបង្គំនឹង
 ដោះព្រះអង្គ ដូចគេដោះព្រះអាទិត្យ ដែលរាហូចាបំហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាតកំ

មា ត្ថំ ភាយំ មហារាជ មា ត្ថំ ភាយំ រថេសក

អហន្តំ មោចយំស្សាមិ បន្ថេ បន្ថេវ កុញ្ញវំ ។

មា ត្ថំ ភាយំ មហារាជ មា ត្ថំ ភាយំ រថេសក

អហន្តំ មោចយំស្សាមិ បេន្នុពន្ធវំ បន្នុតំ ។

មា ត្ថំ ភាយំ មហារាជ មា ត្ថំ ភាយំ រថេសក

អហន្តំ មោចយំស្សាមិ បត្ថំ ពន្ធវំ បញ្ញវេ

មា ត្ថំ ភាយំ មហារាជ មា ត្ថំ ភាយំ រថេសក

អហន្តំ មោចយំស្សាមិ មន្មេ ជាលតតេវំ ។

មា ត្ថំ ភាយំ មហារាជ មា ត្ថំ ភាយំ រថេសក

អហន្តំ មោចយំស្សាមិ សយោគុពលវាហនំ ។

មា ត្ថំ ភាយំ មហារាជ មា ត្ថំ ភាយំ រថេសក

បញ្ចាលំ ពាហយំស្សាមិ កាកសេនំវេលេឡុនា ។

អាទ្ធិ បញ្ចា កំមត្តិយា អបទ្នោ វាចំ តាទិសោ

យោ តំ សម្មាធិបត្ថនំ ទុក្ខា ន បរិមោចយេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរលើរថ
 ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ ទូលព្រះបង្គំនឹងដោះព្រះអង្គ ដូចគេដោះដំរុផ្គង
 កងកក់ ។ បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរ
 លើរថ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ ទូលព្រះបង្គំនឹងដោះព្រះអង្គ ដូចគេ
 ដោះពស់ដែលជាប់នៅក្នុងកំប្រាង ។ បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គ
 កុំភ័យឡើយ បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរលើរថ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ
 ទូលព្រះបង្គំនឹងដោះព្រះអង្គ ដូចគេដោះបក្សី ដែលជាប់នៅក្នុង
 ទ្រូង ។ បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ បពិត្រព្រះអង្គ
 ប្រសើរលើរថ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ ទូលព្រះបង្គំនឹងដោះព្រះអង្គ
 ដូចគេដោះត្រីទាំងឡាយ ដែលជាប់នៅក្នុងសំណាញ់ ។ បពិត្រ
 មហារាជ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរលើរថ ព្រះអង្គ
 កុំភ័យឡើយ ទូលព្រះបង្គំនឹងដោះព្រះអង្គចេញ ព្រមទាំងយាន
 រេហ៍ពលនឹងពាហនៈ ។ បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ
 បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរលើរថ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ ទូលព្រះបង្គំ
 នឹងដេញព្រះបាទបញ្ចាលឲ្យរត់ទៅ ដូចជាគេដេញក្អែកនឹងខ្វែង
 ដោយដុំដី ។ បុគ្គលណាមិនជួយព្រះអង្គដែលមានសេចក្តីចង្អៀត
 (ព្រោះមរណៈ) ឲ្យរួចចាកទុក្ខបានទេ ប្រាជ្ញា (របស់បុគ្គលនោះ)
 មានប្រយោជន៍អ្វី ឬអាមាត្យបែបនោះ (មានប្រយោជន៍អ្វី) ។

(២៥៥) ឯង មាណវា ឧដ្ឋេស មុំ សោ ធម៌ សង្ខារោ

វេទេហោ សហមច្ចេហិ ឧម្ពុត្តេន កមិស្សតិ ។

(២៥៦) តស្ស តំ វចនំ សុត្វា បណ្ឌិតស្សា អនុសាវនោ

ឧម្ពុត្តន្តារំ វិវរឹសុ យន្តយុត្តេ ច អក្កន្នេ ។

(២៥៧) បុរតោ សេនកោ យាតិ បច្ឆតោ ច មហោសធា

មជ្ឈេ ច រាជា វេទេហោ អមច្ចបរិវរិតោ ។

(២៥៨) ឧម្ពុត្តា និក្ខមិត្វាន វេទេហោ ជាវមារុហិ

អភិរុយ្ហោ ញត្វាន អនុសាសិ មហោសធា ។

អយំ តេ សស្សុរោ ទេវ អយំ សស្សុ ជនាធិប

យថា មាតុ បដិបត្តិ ឯវំ តេ ហោតុ សស្សុយា ។

យថា បិ និយកោ ភាតា សោធរិយោ ឯតមាតុកោ

ឯវំ បញ្ចាលចន្តោ តេ ធនិវតញ្ចោ រថេសក ។

[២៥៥] នៃមាណពទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរមក ចូរក្រោកឡើង
អ្នកទាំងឡាយចូរបើកមាត់នៃគន្លឹះយន្ត ព្រះបាទវិទេហៈមួយអន្លើ
ដោយពួកអាមាត្យនឹងស្តេចទៅតាមទុម្ពន្ត ។

[២៥៦] ពួកជនអ្នកធ្វើការបំរើរបស់មហាសធម្មណ្ឌិត ស្តាប់ពាក្យរបស់
លោកហើយ ទើបបើកទ្វារនៃទុម្ពន្តនឹងគន្លឹះទ្វារ ដែលប្រកប
ដោយគ្រឿងយន្ត ។

[២៥៧] អាចារ្យសេនកៈដើរមុន មហាសធម្មណ្ឌិតក្រោយ ព្រះបាទវិទេហៈ
មានអាមាត្យហែហម ស្តេចយាងត្រង់កណ្តាល ។

[២៥៨] ព្រះបាទវិទេហៈស្តេចទ្រង់ចេញអំពីទុម្ពន្ត ហើយឡើងគង់លើ
ព្រះទីនាំងនាវា មហាសធម្មណ្ឌិតថា ព្រះរាជាឡើងគង់ហើយ ក៏ប្រៀន
ប្រដៅថា បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចេត ព្រះបាទចូឡនីព្រហ្មទត្តនេះ
ជាព្រះមាតាក្នុងរបស់ព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងជន ព្រះ
នាងនន្ទាទេវីនេះ ជាព្រះមាតាក្នុងរបស់ព្រះអង្គ ការប្រតិបត្តិព្រះ
វររាជមាតា (របស់ព្រះអង្គ) យ៉ាងណា ការប្រតិបត្តិព្រះមាតាក្នុង
ចូរមានដល់ព្រះអង្គក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ព្រះរាជបុត្រច្បង រដ្ឋទេវ
មានព្រះមាតាជាមួយគ្នា យ៉ាងណា បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរលើរថ
បញ្ចាលចន្ទរាជកុមារ ព្រះអង្គគឺស្រឡាញ់យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាតកំ

អយំ បញ្ចាលចន្ទំ តេ រាជបុត្រ អភិជ្ឈតា

កាមំ ករោហំ តេ តាយ ភរិយា តេ រថេសក។

(២៥៩) អារុយ្ហ ធាវំ តរមាដោ កី ទុ តិរម្ហិ តិជ្ជសិ

កិច្ចា មុត្តម្ហ ទុក្ខតោ យា មនាទិ មហោសធ។

(២៦០) នេសធម្មោ មហារាជ យោហំ សេនាយនាយកោ

សេនាដ្ឋំ បរិហាបេត្វា អត្តានំ បរិមោចយេ។

និវេសនម្ហិ តេ ទេវេ សេនាដ្ឋំ បរិហាបិតំ

តំ ទិដ្ឋំ ព្រហ្មទត្តេន អាធយិស្សំ រថេសក។

(២៦១) អប្បសេដោ មហាសេនិ កតំ និក្ខយ្ហ បស្សសិ

ទុក្ខលោ ពលវន្តេន វិហាញិស្សសិ បណ្ឌិត។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជានក

បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរលើរថ ព្រះនាងបញ្ចាលចន្ទីទេវីនេះ ជា
ព្រះរាជបុត្រី (របស់ព្រះបាទចូឡនី ព្រហ្មទត្ថ) ដែលព្រះអង្គ
ទ្រង់ប្រាថ្នា សូមព្រះអង្គធ្វើសេចក្តីប្រាថ្នារបស់ព្រះអង្គ ចំពោះ
ព្រះនាងនោះ ព្រះនាងជាករិយារបស់ព្រះអង្គហើយ ។

(២៥៩) (ព្រះបាទវិទេហៈ . . .) ម្ចាស់មហោសធី អ្នកចូរប្រញាប់
ប្រញាល់ឡើងជិះទូកមក នៅឈរលើច្រាំងធ្វើអ្វី យើង
ទាំងឡាយរួចចាកទុក្ខដោយលំបាក យើងនឹងទៅឥឡូវនេះ ។

(២៦០) (មហោសធី . . .) បពិត្រមហារាជ ខ្ញុំព្រះអង្គដែលជានាយក
នៃសេនា លះបង់ចោលនូវអង្គនៃសេនា ហើយដោះយកតែខ្លួន
នេះមិនមែនជាទំនៀមទេ ។ បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចេត ប្រសើរលើ
រថ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងដឹកនាំនូវអង្គនៃសេនា ដែលព្រះអង្គបោះបង់
ចោលក្នុងរាជនិវេសន៍ នឹងរបស់ដែលព្រះបាទព្រហ្មទត្ថថ្វាយ
ហើយ ។

(២៦១) (ព្រះបាទវិទេហៈ . . .) ម្ចាស់បណ្ឌិត អ្នកឯង ជាអ្នកមាន
សេនាតិច នឹងសង្កត់សង្កិនទប់ទល់ព្រះបាទចូឡនីព្រហ្មទត្ថ ដែល
មានសេនាច្រើន ដូចម្តេចបាន អ្នកឯងជាអ្នកមានកម្លាំងខ្សោយ
មុខជាលំបាកដោយព្រះបាទចូឡនីព្រហ្មទត្ថ ដែលមានកម្លាំង ។

មហានិព្វតេ បញ្ចមំ មហោសធ្មានំ

[២៦២] អប្បសេនោបិ ចេ មន្តំ មហាសេនំ អមន្តំ

ជំនាតំ វាជា វាជានោ អាទិទ្វា ឧទយន្តមំ ។

[២៦៣] សុសុខំ វត្ត សំវាសោ បណ្ឌិតេហិតំ សេនក

បត្តិវំ បញ្ចវេ ពន្ធេ មន្តេ ជាលតតេវេ

អមិត្តហត្ថត្ថតេ មោចយំ នោ មហោសនោ ។

[២៦៤] ឯវមេវ មហាវាជ បណ្ឌិតា ហិ សុខាវហា

បត្តិវំ បញ្ចវេ ពន្ធេ មន្តេ ជាលតតេវេ

អមិត្តហត្ថត្ថតេ មោចយំ នោ មហោសនោ ។

[២៦៥] វត្តត្វា កសិណំ វត្តំ ចូឡនេយ្យោ មហាពូលោ

ឧទេន្តំ អរណ្យត្ថស្មំ ឧបការំ ឧបាគមំ ។

មហានិបាត មហាសធជាតក ទី ៥

(២៦២) (ពោធិសត្វ . . .) បុគ្គលមានប្រាជ្ញា សូម្បីមានសេនាតិច
រមែងឈ្នះបុគ្គល មិនមានប្រាជ្ញា ដែលមានសេនាច្រើន
ព្រះរាជាតែមួយព្រះអង្គ (ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងឧបាយ) រមែងឈ្នះ
ព្រះរាជាទាំងឡាយ (ជាអ្នកល្ងង់ក្នុងឧបាយ) ដូចព្រះអាទិត្យ
ដែលរះឡើង (រមែងឈ្នះ) ឆន្ទីតដូច្នោះឯង ។

(២៦៣) (ព្រះបាទវិទេហៈ . . .) នៃអាចារ្យសេនកៈ ការនៅរួម
ជាមួយនឹងពួកបណ្ឌិត នាំមកនូវសេចក្តីសុខស្រួលណាស់ហ្ន៎⁺
ព្រោះថាមហាសធបានដោះពួកយើង ដែលនៅក្នុងកណ្តាប់ដៃ
នៃសត្រូវឲ្យរួចបាន ដូចគេដោះហ្វូងបក្សីដែលជាប់នៅក្នុងទ្រូង
ឬដូចគេដោះហ្វូងត្រី ដែលជាប់នៅក្នុងសំណាញ់ដូច្នោះ ។

(២៦៤) (អាចារ្យសេនកៈ . . .) បពិត្រមហារាជ ពិតមែនហើយ
បណ្ឌិតទាំងឡាយនាំមកនូវសេចក្តីសុខយ៉ាងនោះឯង មហាសធប
បានដោះពួកយើង ដែលនៅក្នុងកណ្តាប់ដៃនៃសត្រូវឲ្យរួចបាន
ដូចគេដោះហ្វូងបក្សីដែលជាប់នៅក្នុងទ្រូង ឬដូចគេដោះហ្វូងត្រី
ដែលជាប់នៅក្នុងសំណាញ់ដូច្នោះ ។

(២៦៥) (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) ព្រះបាទចូឡនី ព្រហ្មទត្ត
មានកំឡាំងច្រើន ទ្រង់រក្សា អស់រាត្រីទាំងមូល កាល
អរុណរះឡើង ក៏ស្តេចចូលទៅ ដល់ក្រុងឧបការៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

អារុយ្ហ បវរំ នាគំ ពលវន្តំ សង្ឃិហាយនំ
 រាជា អរោច បញ្ចាលោ ចូឡនេយ្យោ មហាពូលោ ។
 សន្ននោ មណិចម្មេន សរមាទាយ ចាលិណ
 បេសិយេ អជ្ឈកាសិគ្គ បុដ្ឋកុម្មេ សមាគតេ ។
 ហត្ថារោហេ អនិគដ្ឋេ វបិកេ បត្តិការកេ
 ឧបាសនម្មំ កតហត្ថេ វលវេនេ សមាគតេ ។
 (២៦៦) បេសេថេ កុញ្ញវេនន្តំ ពលវន្តំ សង្ឃិហាយនេ
 មន្តន្តុ កុញ្ញវា នគរំ(១) វេនេហេន សុមាប័តំ ។
 វន្តនន្តមុខា សេតា ភិក្ខុត្តា(២) អដ្ឋវេនិវេនា
 បន្ទុណ្ណា ធនុវេនេន សម្បត្តនុត្ថរតរា ។
 មាលាវា ចម្និនោ ស្វរា ចិត្តនណ្ឌយុត្តាវុតា
 បក្ខន្ធនោ បហានាតា ហត្ថិនំ ហោន្តុ សម្មទា ។
 សត្តិយោ តេលវេនាតាយោ អន្តមន្តោ បកស្សរា
 វិជ្ជោតមាណា ភិដ្ឋន្តុ សត្ថរសីវេ តារកា ។

១ ម. កុញ្ញវំ តាតំ ។ ២ ម. តិណ្ឌត្តា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ព្រះបាទចូឡនីគ្រប់គ្រងក្រុងបញ្ចាល មានកំឡាំងច្រើន ស្តេចឡើង
 គង់លើដំរីប្រសើរ ដ៏មានកំឡាំង ជាដំរីមានអាយុប្រមាណ ៦០ ឆ្នាំ
 បានត្រាស់ទៅ (នឹងសេនារបស់ព្រះអង្គ) ។ ព្រះបាទចូឡនីព្រហ្មទត
 ទ្រង់សៀវភៅត្រៀមគ្រោះ ជាវិការៈនៃកែវមណី ព្រះហស្តចាប់សរ
 បានត្រាស់ទៅនឹងរេហ៍ពលអ្នកទទួលបំរើ (របស់ព្រះអង្គ) ជាអ្នក
 មានសិល្បច្រើនដែលមកចូបជុំគ្នា ។ (ព្រះបាទចូឡនីត្រាស់ទៅ)
 នឹងពលដំរី ពលសេះ ពលរថ ពលថ្មើរជើង នឹងខ្លាធំ ដែលមាន
 ដៃដំស្លាត់ក្នុងសិល្បធ្នូ អាចបាញ់រោមត្រូវ ដែលមកចូបជុំគ្នា ។
 (២៦៦) (ព្រះបាទចូឡនី...) អ្នកទាំងឡាយចូរបញ្ជូនដំរីមានក្អក
 ដ៏មានកំឡាំង ជាដំរីមានអាយុ ប្រមាណ ៦០ ឆ្នាំ ចូរឲ្យដំរី
 ទាំងឡាយញ៉ាំញីទីក្រុង ដែលព្រះបាទវិទេហៈសាងទុកហើយ ។
 (ពួកព្រាហ្មណ៍) មានសម្បុរស មានមុខដូចពន្លា មានចុងដ៏មុត
 អាចចាត់ទំលាយនូវឆ្អឹង ដែលបាញ់ដោយកំឡាំងធ្នូ ឲ្យធ្លាក់ចុះ
 ព្រមគ្នាអំពីខាងនេះខាងនោះ ។ ពួកសេនាក្នុង ។ ភ្ញៀវក្លា ពាក់
 គ្រឿងគ្រោះ មានអាវុធប្រកបដោយដងដំរីចិត្រ កាលបើពួកដំរីធំ
 ស្ទុះចូលមក ចូរអ្នកនាំគ្នា (តស៊ូ) ចំពោះមុខដំរីទាំងឡាយ ។
 លំពែងទាំងឡាយ ដែលគេលាងជម្រះ ដោយប្រេង មាន
 រស្មីភ្លឺថ្លា រុងរឿង ដូចជាផ្កាយព្រឹក មានរស្មីច្រើន ។

មហាសិបាតេ បញ្ចម៌ មហោសធជាតកំ

អាវុធិពលវន្តានំ

តុណ្ហិកាយុវជានំ

ឯតានិសានំ យោជានំ

សង្កមេ អបលាយិនំ

វេទេហោ កុតោ មុច្ចិស្សតិ សចេ បត្តិវេ កាហិតិ។

តិស មេ បុរិសឆានុត្យា សព្វេ ឯកេតានិច្ចតា

យេសំ សមំ ន បស្សមិ កេវលំ មហិមំ ចរំ ។

នាតា ច កប្បិតា និព្វិនំ ពលវន្តា សង្ខហាយនា

យេសំ ខន្ធសុ សោភន្តិ កុមារា ចារុទិស្សនា។

បីតាលង្ការា បីតវសនា បីតុត្តរនិវាសនា

នាគកូន្ធសុ សោភន្តិ ទេវបុត្រាវ នន្ទនេ ។

នាបីនវណ្ណា^(១) នេត្តិសា តេលោតា បកស្សនា

និព្វិតា នវវេហិ

សមនាវា សុនិស្សិតា។

១ ម. បាវនវណ្ណា ។

មហានិបាត មហាសង្ខារិយ ទី ៥

កាលបើពួកយោធា (របស់យើង) មានគ្រឿងអាវុធដាក់កំឡាំង ទ្រទ្រង់សង្វារគឺគ្រឿងគ្រោះប្រាកដដូច្នេះ មិនបានរត់ក្នុងសង្រ្គាមទេ ព្រះបាទវិទេហៈនឹងរួចពីដៃយើងអំពីណា បើក្រុងតែព្រះបាទវិទេហៈនឹងធ្វើដូចបក្សី(ទើបរួច) ។ ពួកយោធារបស់យើងទាំងអស់ មានចំនួន ៣៩.០០០នាក់ អាចកាត់ក្បាលសត្រូវហើយរើសយកក្បាលមួយៗ មក យើងបានដើរសព្វលើផែនដីមិនឃើញពួកយោធាណាស្មើឡើយ ។ ដំរីទាំងឡាយមានភ្នុក ប្រដាប់ហើយ មានកំឡាំងជាដំរីមានអាយុ ប្រមាណ៦០ ឆ្នាំ ពួកយោធានៅក្នុង ។ មានសម្បុរដូចមាស រមែងល្អលើ-កនៃដំរីទាំងឡាយ ។ យោធាទាំងឡាយ មានគ្រឿងអលង្ការ មានព័ណ៌លឿង ស្បែកសំពត់មានព័ណ៌លឿង ដណ្តប់សំពត់មានព័ណ៌លឿង រមែងល្អលើ-កនៃដំរីទាំងឡាយ ដូចទៅបុត្តទាំងឡាយក្នុងនន្ទ័រ ។ ព្រះខាន់ទាំងឡាយមានសម្បុរ ដូចត្រីស្វាត ដែលលាងដំរីដោយប្រេង មានរស្មីភ្លឺផ្នែកដែលបុរសអ្នកមានព្យាយាមធ្វើសម្រេចហើយ មានមុខស្មើ ដែលគេសម្លៀងល្អហើយ ។ ព្រះខាន់ទាំងឡាយមិនមានស្នឹម រុំរឿងដូចជាព្រះអាទិត្យបិតនៅក្នុងទីពាក់កណ្តាល ដែលគេធ្វើដោយដែកថែបដ៏មាំដែលពួកយោធាអ្នកមានកំឡាំងជំនាញ ក្នុងវិធីប្រហារមាំកាន់យកហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

វេល្លាឡិដោ វីតមលា សិក្កាយសមយា ទុទ្ធា
ហ

ភហិតា ពលវន្តេហិ សុប្បហារប្បហារិកំ ។

សុវណ្ណបុស្សដ្ឋានា លោហិតកញ្ចុបដារិតា

វិវត្តមាណា សោភន្តិ វិជ្ជវត្ថុយទន្តរេ ។

បថកា ចម្មិដោ ស្វរា អសិច្ឆស្ស កោវិទា

ធនុក្កហា សិក្ខិតរា ឆាគក្ខន្ធនិទានិដោ ។

ឯតាធិសេហិ បរិក្ខិត្តោ នត្ថំ មោក្ខោ ឥតោ តវ

បការវន្តេ ន បស្សមិ យេន ភំ មិថីលំ វដេ ។

(២៦៧) កិណ្ឌុស្សន្តរមាណាវ នាភំ មេសេសិ កុញ្ញវំ

បហដ្ឋវោ អាគមសិ លទ្ធព្រោស្មិតំ មញ្ញសិ ។

ឌុហវេតំ ធនុទាបំ ខុរយំ បដិសំហរ

ឌុហវេតំ^(១) សុភំ ចម្មិ វេទ្យវិយមណិសន្និកំ^(២) ។

(២៦៨) បសន្នមុខវណ្ណាសិ មិត្តបុព្វញ្ច កាសសិ

ហោតិ ខោ មរណកាលេ ឯទិសី វណ្ណសម្បទា ។

១ ម. ឧហវេសុ ។ ២ ម. វេទ្យវិយមណសន្និកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាសក

ព្រះខាន់ទាំងឡាយបរិបូណ៌ដោយផងជាវិការៈនៃមាស ទ្រទ្រង់
 ដោយស្រោមមានព័ណ៌ក្រហម កាលបើគេត្រូវឡើងរំមែងល្អ
 ដូចជាផ្នែកបន្ទោរភ្លើងផ្នែកក្នុងចន្លោះនៃពពក ។ ពួកខ្លាច់ធ្នូ អ្នក
 ភ្លៀវភ្លា ពាក់គ្រឿងគ្រោះ អាចប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអាកាសបាន
 អ្នកឈ្លាសក្នុងការកាន់ដាវនឹងវែល ជាអ្នកហាត់ក្នុងការកាន់
 ធ្នូជីក្រលែង អាចកាត់ទូរកន្លែងដ៏វិទ្យុញ្ញកុំចុះបាន ។ អ្នក
 ឯងត្រូវពួកយោធាប្រាកដដូច្នេះឥឡូវហើយ អ្នកឯងមិនរួចអំពី
 ទីនេះទេ អ្នកនឹងទៅកាន់ក្រុងមិថីលាដោយរាជានុភាពណា
 យើងមិនបានឃើញរាជានុភាពនោះរបស់អ្នកទេ ។

(២៦៧) (ព្រះពោធិសត្វ . . .) ព្រះអង្គទ្រង់ប្រញាប់ប្រញាល់បញ្ជូន
 ដំរីដ៏ប្រសើរមក ព្រះអង្គមានព្រះហឫទ័យរីករាយយាងមក ហើយ
 ទ្រង់សំគាល់ថា អាត្មាអញនឹងបានសម្រេចប្រយោជន៍ដូច្នេះឬ
 ហ្ន៎ ។ សូមព្រះអង្គដាក់ធ្នូនឹងបំពង់ព្រួញ⁺នុះចេញ សូមព្រះអង្គ
 ដាក់កូនសរ⁺នុះចេញ សូមព្រះអង្គដាក់គ្រឿងគ្រោះ ដ៏ល្អ
 ប្រហែលដោយកែវតែឡូនីងកែវមណី⁺នុះចេញ ។

(២៦៨) (ព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន . . .) អ្នកឯងជាអ្នកមានសម្បត្តិស្រស់បស់
 ទាំងនិយាយក៏ញញឹមញញែមជាប់ ឯការបរិបូណ៌ដោយសម្បត្តិ
 បែបនេះ រំមែងមានប្រាកដក្នុងមរណកាល ។

មហានិបាតេ បញ្ចមំ មហោសធំតកំ

[២៦៩] មោយន្តេ កង្ខ័តំ^(១) រាជ ភិក្ខុមន្តោសិ ខត្តិយ

ឧត្តន្តោ ហិ តយា រាជា ខលុន្ត្រេនេ សិទ្ធិវេ។

តិល្លោ ហិយ្យោ រាជា កង្ខំ សាមថ្វោ សបរិជ្ជនោ

ហំសរាជំ យថា ធម្មោ អនុជ្ជំ បតិស្សតិ ។

[២៧០] សិគាលា រត្តិកាកេន ដុល្លំ ទិស្វា ន កីសុកំ

មិសមេសីតិ មញ្ញា បរិព្វឡោ មិតាធមា។

រតិវត្តាសុ រតិសុ ឧត្តតស្មី ទិវតកេ

កីសុកំ ដុល្លំ ទិស្វា អាសាធិន្ទា មិតាធមា។

ឯរមេវ តុំ រាជ វេទេហំ បរិវារយ

អាសន្និន្ទោ កមិស្សសិ សិគាលា កីសុកំ យថា។

[២៧១] ឥមស្ស ហត្ថនាទេ ច កណ្ណានាសញ្ច ធិន្ទេ

យោ មេ អមិតំ ហត្ថកតំ វេទេហំ បរិមោចយិ។

១ ម. វង្ខិតំ ។

(២៦៩) (មហាសធិ . . .) បតិត្រក្សត្រជាព្រះរាជា ពាក្យដែល
 ព្រះអង្គគម្រាមហើយ ជាពាក្យសោះសូន្យទេ ព្រះអង្គមានការ
 ប្រឹក្សាឆ្ងាយហើយ ឯព្រះរាជា (របស់យើង) ព្រះអង្គមិនងាយនឹង
 ចាប់យកបានទេ ដូចសេះសិទ្ធិនឹងសេះខ្ពក ។ ព្រះរាជា (ក្រង
 មិថីលា) ព្រមដោយអាមាត្យនឹងរាជបរិស័ទ ធ្វើស្នឹងគន្លងតាំង
 ពីថ្ងៃម្សិលទៅហើយម្ល៉េះ ក្អែកស្ទុះតាមរាជហង្ស នឹងធ្លាក់ចុះក្នុង
 ពាក់កណ្តាលផ្លូវ យ៉ាងណាមិញ (បើព្រះអង្គនឹងតាមព្រះរាជា
 នោះនឹងដល់សេចក្តីវិនាសក្នុងពាក់កណ្តាលផ្លូវក៏យ៉ាងនោះដែរ) ។

(២៧០) ឆ្អែចចកទាំងឡាយជាម្រឹគថោកទាប ឃើញផ្កាចាដែលរីកក្នុង
 ចំណែកនៃរាត្រី ក៏សំគាល់ថាដុំសាច់ ហើយនាំគ្នាចោមរោម ។
 (ឆ្អែចចកទាំងនោះ) ជាម្រឹគថោកទាប កាលបើរាត្រីកន្លងទៅ
 ហើយ ព្រះអាទិត្យក៏រះឡើង ទើបឃើញច្បាស់ថាជាផ្កាចារឹក ក៏
 ដាច់សេចក្តីប្រាថ្នា (រត់ទៅ) យ៉ាងណា ។ បតិត្រព្រះរាជា
 ព្រះអង្គចោមព័ទ្ធព្រះបាទវិទេហៈ នឹងដាច់សេចក្តីប្រាថ្នាហើយ
 ទៅដូចពួកឆ្អែចចក (ចោមរោម) នូវផ្កាចាដូច្នោះដែរ ។

(២៧១) (ព្រះបាទបូជ្ឈនី . . .) អ្នកទាំងឡាយ ចូរកាត់ដៃនឹង
 ជើង ត្រចៀក នឹងច្រមុះ នៃមហាសធិនេះ ព្រោះវាធ្វើព្រះបាទ
 វិទេហៈ ជាសត្រូវដែលនៅក្នុងកណ្តាប់ដៃយើង ឲ្យរួចទៅវិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឥមំ មិសញ្ច ចាតព្យំ^(១) ស្វលេ កត្វា បចន្តំ នំ

យោ មេ អមិភ័ត្តំ ហត្ថកតំ វេទេហំ បរិមោចយិ ។

យថាចិ ឧសភចម្ពំ បវេស្សា វិហនីយតិ

សីហស្សអថោ ព្យគ្សស្ស ហោតិ សង្កសមាហតំ។

ឯវន្តំ វិហនីត្វាន វេទយិស្សមិ សត្តិយា

យោ មេ អមិភ័ត្តំ ហត្ថកតំ វេទេហំ បរិមោចយិ ។

(២៧២) សចេ មេ ហត្ថចាទេ ច កណ្ណាធាសញ្ច ធនេសិ

ឯវំ បញ្ចាលចន្តស្ស វេទេហោ ធនេយិស្សតិ។

សចេ មេ ហត្ថចាទេ ច កណ្ណាធាសញ្ច ធនេសិ

ឯវំ បញ្ចាលចន្តិយា វេទេហោ ធនេយិស្សតិ។

សចេ មេ ហត្ថចាទេ ច កណ្ណាធាសញ្ច ធនេសិ

ឯវំ ធន្ទាយ ទេវីយា វេទេហោ ធនេយិស្សតិ ។

១ អន្តរាហារំ អាតម្បន្តំ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

សេនាទាំងឡាយ ចូរដោតគហបតីបុត្រនេះ ដោយឈើស្រួច
ហើយចំអិនវា ដូចគេចំអិនសាច់ដែលគួរចំអិន ព្រោះវាធ្វើស្តេច
វិទេហៈ ជាសត្រូវដែលនៅក្នុងកណ្តាប់ដៃយើងឲ្យរួចទៅវិញ ។
បុគ្គលដោតសន្លឹងស្បែកគោលើផែនដី ពុំនោះសោត ថ្នក់ស្បែក
សីហៈ ឬខ្លាធំដោយកង្វែរ យ៉ាងណា ។ យើងនឹងចាក់ដោត
វាដោយលំពែង យ៉ាងនោះ ព្រោះវាធ្វើព្រះបាទវិទេហៈជាសត្រូវ
ដែលនៅក្នុងកណ្តាប់ដៃយើង ឲ្យរួចទៅវិញ ។

(២៧២) (មហេសធា . . .) បើព្រះអង្គកាត់នូវដៃជើងត្រចៀកនឹងច្រមុះ
របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រះបាទវិទេហៈ មុខជានឹងកាត់ (ដៃជើង
ត្រចៀកនឹងច្រមុះ) របស់ព្រះរាជបុត្រឈ្មោះបញ្ចាលចន្ទៈ យ៉ាង
ហ្នឹងដែរ ។ បើព្រះអង្គកាត់ដៃជើងត្រចៀក នឹងច្រមុះរបស់ខ្ញុំ
ព្រះអង្គ ព្រះបាទវិទេហៈមុខជានឹងកាត់ (នូវដៃជើងត្រចៀកនឹង
ច្រមុះ) របស់ព្រះរាជធិតាឈ្មោះបញ្ចាលចន្ទៈ យ៉ាងហ្នឹងដែរ ។
បើព្រះអង្គកាត់ដៃ នឹងជើងត្រចៀក នឹងច្រមុះរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ
ព្រះបាទវិទេហៈ មុខជានឹងកាត់ (នូវដៃជើងត្រចៀកនឹង
ច្រមុះ) របស់អគ្គមហេសី ឈ្មោះនន្ទាទេវី យ៉ាងហ្នឹងដែរ ។

មហានិពាគេ បញ្ចមំ មហោសគគាតកំ

សុខេ មេ ហត្ថទាទេ ច កណ្តាណាសញ្ញា ធនេសិ

ឯវន្តេ បុត្តទាវស្ស វេទេហោ ធនេយិស្សតិ ។

សុខេ មិសញ្ញា ទាតព្យំ សូលេ កត្វា បចិស្សសិ

ឯវំ បញ្ចាលចន្ទស្ស វេទេហោ ទាចយិស្សតិ ។

សុខេ មិសញ្ញា ទាតព្យំ សូលេ កត្វា បចិស្សសិ

ឯវំ បញ្ចាលចន្ទិយា វេទេហោ ទាចយិស្សតិ ។

សុខេ មិសញ្ញា ទាតព្យំ សូលេ កត្វា បចិស្សសិ

ឯវំ ធន្ទាយ ធនិយា វេទេហោ ទាចយិស្សតិ ។

សុខេ មិសញ្ញា ទាតព្យំ សូលេ កត្វា បចិស្សសិ

ឯវន្តេ បុត្តទាវស្ស វេទេហោ ទាចយិស្សតិ ។

សុខេ មិ វិបាជិត្វាន វេទេយិស្សសិ សត្តិយា

ឯវំ បញ្ចាលចន្ទស្ស វេទេហោ វេទេយិស្សតិ ។

មហានិបាត មហាសង្កាសិក ទី ៥

បើព្រះអង្គកាត់ដៃនឹងជើងត្រចៀក នឹងច្រមុះរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រះបាទ
 វិទេហៈ មុខជានឹងកាត់ (នូវដៃនឹងជើងត្រចៀកនឹងច្រមុះ) របស់ព្រះ
 រាជបុត្រនឹងព្រះមហេសីរបស់ព្រះអង្គ យ៉ាងហ្នឹងដែរ ។ បើព្រះអង្គ
 ដោតខ្ញុំដោយឈើអណ្តាតហើយចំអិន ដូចគេចំអិនសាច់ដែលគួរ
 ចំអិន ព្រះបាទវិទេហៈ មុខជានឹងប្រើឲ្យគេដោតព្រះរាជបុត្រ
 ឈ្មោះបញ្ចាលចន្ទៈ (ដោយឈើអណ្តាត) ហើយចំអិនយ៉ាងហ្នឹង
 ដែរ ។ បើព្រះអង្គដោតខ្ញុំដោយឈើអណ្តាត ហើយចំអិន ដូច
 គេចំអិនសាច់ ដែលគួរចំអិន ព្រះបាទវិទេហៈមុខជានឹងប្រើឲ្យគេ
 ដោតព្រះរាជធិតាឈ្មោះបញ្ចាលចន្ទៈ (ដោយឈើអណ្តាត) ហើយ
 ចំអិន យ៉ាងហ្នឹងដែរ ។ បើព្រះអង្គដោតខ្ញុំនឹងឈើអណ្តាតហើយ
 ចំអិន ដូចគេចំអិនសាច់ ដែលគួរចំអិន ព្រះបាទវិទេហៈមុខជា
 នឹងប្រើឲ្យគេដោតអគ្គមហេសីឈ្មោះនន្ទាទេវី(ដោយឈើអណ្តាត)
 ហើយចំអិន យ៉ាងហ្នឹងដែរ ។ បើព្រះអង្គដោតខ្ញុំនឹងឈើអណ្តាត
 ហើយចំអិន ដូចគេចំអិនសាច់ ដែលគួរចំអិន ព្រះបាទវិទេហៈ
 មុខជានឹងប្រើឲ្យគេដោតព្រះរាជបុត្រនឹងព្រះមហេសី របស់ព្រះអង្គ
 (ដោយឈើអណ្តាត) ហើយចំអិន យ៉ាងហ្នឹងដែរ ។ បើ
 ព្រះអង្គចក់ដោតខ្ញុំដោយលំពែង ព្រះបាទវិទេហៈមុខជានឹងដោត
 ព្រះរាជបុត្រឈ្មោះបញ្ចាលចន្ទៈ (ដោយលំពែង) យ៉ាងហ្នឹងដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សចេ មំ វិហាជិត្វាន វេជយិស្សសិ សត្តិយា

ឯវំ បញ្ចាលចន្ទិយា វេទេហោ វេជយិស្សតិ ។

សចេ មំ វិហាជិត្វាន វេជយិស្សសិ សត្តិយា

ឯវំ ធម្មាយ ទេវិយា វេទេហោ វេជយិស្សតិ ។

សចេ មំ វិហាជិត្វាន វេជយិស្សសិ សត្តិយា

ឯវន្តេ បុត្តនារស្ស វេទេហោ វេជយិស្សតិ ។

ឯវំ ឆោ មន្ទិតំ វហោ វេទេហោន មយា សហ

យថា បលសតំ ចម្មំ កោត្តមន្តាសុនិដ្ឋិតំ

ឧបេតិ តន្តតាលាយ សវានំ បដិហន្តវេ ។

សុខាវហោ ធុត្តន្ធនោ វេទេហាស្ស យសស្សិនោ

មតិន្តេ បដិហញ្ញាមិ ឧស្សំ បលសតេន វ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បើព្រះអង្គចាក់ដោតខ្ញុំដោយលំពៃន៍ ព្រះបាទវិទេហៈ មុខជា
នឹងចាក់ដោតព្រះរាជធីតា ឈ្មោះបញ្ចាលចន្ទី (ដោយលំពៃន៍)
យ៉ាងនោះដែរ ។ បើព្រះអង្គចាក់ដោតខ្ញុំដោយលំពៃន៍ ព្រះ
បាទវិទេហៈ មុខជានឹងចាក់ដោតអគ្គមហេសី ឈ្មោះ នន្ទាទេវី
(ដោយលំពៃន៍) យ៉ាងនោះដែរ ។ បើព្រះអង្គចាក់ដោតខ្ញុំ
ដោយលំពៃន៍ ព្រះបាទវិទេហៈ មុខជានឹងចាក់ដោតព្រះរាជបុត្រ
នឹងព្រះមហេសី របស់ព្រះអង្គ (ដោយលំពៃន៍) យ៉ាងនោះដែរ ។
យើងទាំងពីរនាក់ គឺស្ដេចវិទេហៈនឹងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំប្រឹក្សាគ្នា
រួចស្រេច ក្នុងទីស្ងាត់យ៉ាងនេះហើយ ខែលស្បែកមានទម្ងន់
១០០បលៈ ដែលជាងស្បែកឱ្យសម្រេចហើយ ដោយសស្រ្តា
របស់ជាងស្បែក រមែងជួយការពារខ្លួន ដើម្បីទប់រងនូវកូនសរ
ទាំងឡាយយ៉ាងណា ។ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ជាអ្នកនាំសេចក្ដី
សុខមក ជួយបន្ទោបង់សេចក្ដីទុក្ខនៃព្រះបាទវិទេហៈ ដ៏មាន
យស តែងទប់រងនូវកូនសរ គឺព្រះតម្រិះរបស់ព្រះអង្គ ដោយ
ខែលស្បែក មានទម្ងន់ ១០០ បលៈ (សេចក្ដីគិតរបស់ទូល
ព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ក៏ប៉ុន្មោះឯង) ។

(២៧៣) ឥឡូវ បស្ស មហារាជ សុញ្ញំ អន្តេប្បំតវ

ឡិរោធា ច កុមារា ច តវ មាតា ច ខត្តិយ

ឧម្មង្គា និហរិត្តាន វេទេហស្សបនាមិតា ។

(២៧៤) ឥឡូវ អន្តេប្បំ មយំ កន្ធាន វិចីនាថ នំ

យថា ឥមស្ស វចនំ សច្ចំ វា យទិ វា មុសា ។

(២៧៥) ឯវមេតំ មហារាជ យថា អាហា មហោសនោ

សុញ្ញំ អន្តេប្បំ សត្វំ កាកបតនកំ យថា ។

២៧៦) ឥតោ កតា មហារាជ ធារី សព្វង្គសោភនា

កោ សុម្ពដលកសុស្ស្តណី ហំសកក្ករកាណីនី ។

ឥតោ នីតា មហារាជ ធារី សព្វង្គសោភនា

កោសេយ្យវសនា សាមា ជាត្វបសុមេឡលា ។

មហោនិបាត មហោសធនិបាត ទី ៥

[២៧៣] បពិត្រមហារាជ សូមអញ្ជើញព្រះអង្គទេព្រះនេត្រមើលព្រះរាជវាំង
របស់ព្រះអង្គដែលសូន្យឈឹងចុះ បពិត្រព្រះមហាក្សត្រិយ៍ ស្រីស្នំ
នឹងកុមារទាំងឡាយ នឹងព្រះវររាជមាតា របស់ព្រះអង្គ ខ្ញុំឲ្យ
នាំចេញចាកទម្លាក់ នាំទៅថ្វាយព្រះបាទវិទេហៈហើយ ។

[២៧៤] (ព្រះបាទជ្ឈទ្បន៍ . . .) បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរទៅ
ឯព្រះរាជវាំង របស់អញ ហើយពិចារណាមើលហេតុនោះ
តើសមដូចពាក្យ របស់មហោសធនេះ ពិតឬកុហកទេ ។

[២៧៥] (ពួកអាមាត្យ . . .) បពិត្រមហារាជ មហោសធន្យាយាង
ណា សេចក្តីនុះក៏យ៉ាងនោះឯង ព្រះរាជវាំងទាំងមូលសូន្យឈឹង
ដូចឋានជាទីប្រជុំចុះនៃពួកក្តីក្តក ។

[២៧៦] (មហោសធន . . .) បពិត្រមហារាជ ព្រះនាងនារីនន្ទាទេវី
ព្រះសព្វាភិកាយដ៏ល្អ មានព្រះសោណីដ៏ល្អ ដូចដម្បារមាស
មានប្រក្រតីពោលពាក្យពីរោះ ដូចជាសំឡេងនៃហង្ស បាន
ចេញទៅ អំពីទម្លាក់នេះហើយ ។ បពិត្រមហារាជ ព្រះ
នាងនារី មានសព្វាភិកាយដ៏ល្អ ទ្រទ្រង់កោសេយ្យពស្ត្រ មាន
សរីរៈដូចមាស មានវិទ្យុរិតព្រះអង្គនោះក៏ល្អវិចិត្រដោយមាស ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សុវត្ថុចាទា កល្យាណី សុវណ្ណាមណីមេឧលា

ចាវេតត្ថិ សុតន្ធ តម្លោជ្ជា តនុមជ្ឈិមា ។

សុជាតា កុដលជ្ជីវ វេទីវ តនុមជ្ឈិមា

ទីយស្សកេសា អសិតា ឆៀសកត្តបវេល្លិតា ។

សុជាតា មិត្តាប័វ ហេមន្តកិតិទារិវ

នទីវ តិវិទុក្ខេសុ សញ្ញា ឧទ្ធព្វេន្យកិ ។

នាគនាស្សកល្យាណី បវេមា តិម្ហត្ថនិ

នាតិទីយា នាតិវស្សា នាលោមា នាតិលោមកា ។

នន្ទាយ ន្ទន មរណាន នន្ទសិ សិវិវហន

អហព្វ ន្ទន នន្ទា ច កត្តាម យបសាធនំ ។

(២៧៧) ទិព្វំ អធិយសេ មាយំ អកាសិ ចត្តមោហនំ

យោ មេ អមិត្តំ ហត្ថកតំ វេទេហំ បរិមោធយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

ព្រះនាងនារី មានព្រះបាទជ័យក្រហមល្អ ប្រកបដោយលំអ (៥យ៉ាង)
 មានវិទ្យារឹកជារិការៈនៃមាសនឹងកែវមណី មានដួងព្រះនេត្រប្រាកដ
 ស្មើដោយភ្នែកសត្វព្រាហ្ម មានសរីរៈដ៏ល្អ មានរឹមព្រះឧស្សរលីងល្អ
 ដូចជាផ្លែទន្ធាប់ មានចង្កេះរៀវ ។ ព្រះនាងនារីមានចង្កេះរៀវ
 ដូចវល្លិនាគលតាដែលលូតលាស់ល្អ ឬដូចក្តារហ័ង (ជារិការៈនៃ
 មាស) ព្រះកេសរបស់ព្រះនាងនារីនោះ វែងមានចុងខ្លោងបន្តិច
 ដូចចុងកាំបិត ។ ព្រះនាងនន្ទាទេវី មានដួងព្រះនេត្រថ្វាយដ៏ដូច
 ជាភ្នែកនៃកូនម្រឹត កើត (បានមួយខួប) ឬដូចជាអណ្តាតភ្លើងក្នុង
 ហេមន្តរដូវ ពុំនោះសោតដូចជាស្នឹង ដ៏ដេរជាសដោយដើមឫស្សី
 តូច ។ ទាំងឡាយ ទៀបជ្រោះភ្នំ ។ ព្រះនាងនន្ទាទេវី មានព្រះឡ
 ល្អដូចប្រមោយដំរី មានស្តួនទាំងតួល្អដូចផ្លែទន្ធាប់ដ៏ប្រសើរ មិនខ្ពស់
 ពេកមិនទាបពេក មិនមែនឥតព្រះលោមា មិនមែនមានព្រះលោមា
 ច្រើនពេក ។ បពិត្រព្រះអង្គមានពាហនៈ បរិបូណ៌ដោយសិរី ព្រះ
 អង្គត្រេកអរដោយមរណៈ នៃព្រះនាងនន្ទាទេវីដោយពិត ឯឱព្រះអង្គ
 នឹងព្រះនាងនន្ទា នឹងទៅកាន់សំណាក់យមរាជដោយពិត ។

(២៧៧) (ព្រះបាទជ័យទ្រី . . .) អ្នកបានរៀនកលមាយាជាទិព្វ ហើយ
 បានធ្វើទុបាយបំបាំងភ្នែកឬ បានជាអ្នកដោះលែង ព្រះបាទវិទេហៈ
 ជាសត្រូវនៅ ក្នុងកណ្តាប់ដៃនៃយើងបាន ។

មហានិពាគេ បញ្ចមំ មហោសធជាវតំ

[២៧៨] អង្គិយន្តំ វេ មហារាជ ទិព្វមាយ័ន បណ្ឌិតា

តេ មោធិយន្តំ អត្តានំ បណ្ឌិតា បន្តិដោ ជនា។

សន្តិ មាលាវុត្តា មេ កុសលា សន្ធិនេនកា

យេសំ កតេន បក្កេន វេនេហោ មិដិលំ គតោ។

[២៧៩] ឥន្ទ្រ បស្ស មហារាជ ឧម្មន្តំ សាធុមាបិកំ

ហត្ថំ អថ អស្សនំ រថានំ អថ បត្តំ

អាសោកក្ខតំ តិដ្ឋន្តំ ឧម្មន្តំ សាធុនិដ្ឋតិ^(១) ។

[២៨០] លាភា វត វិទេហានំ យស្សមេ វិទិសា បណ្ឌិតា

យវេ វសន្តំ វិជិតេ យថា ភូមសិ មហោសធិ។

[២៨១] វុត្តិញ្ច បរិហារញ្ច ទិក្ខុណំ កត្តវេត្តំ

ទទាមិ វិបុលេ គោតេ កុញ្ច កាមេ រមស្ស ធិ

មា វិទេហំ បច្ចុគមា កី វិទេហោ ករិស្សតិ។

មហានិបាត មហោសធដាតក ទី ៥

(២៧៨) (មហោសធ . . .) បតិត្រមហារាជ បណ្ឌិតទាំងឡាយ ក្នុង
 លោកនេះ រមែងរៀននូវកលមាយាជាទិព្វដោយពិត ពួកបណ្ឌិត-
 ជនអ្នកមានសេចក្តីដឹងនោះ ទើបដោះខ្លួន (ចាកទុក្ខបាន) ពួក
 យោធាក្នុង ។ អ្នកបំរើរបស់ទូលព្រះបង្គំ ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នក
 កាត់ផ្តាច់នូវទឹក ព្រះបាទវិទេហៈយាងទៅកាន់ក្រុងមិថិលា តាម
 ផ្លូវដែលពួកជនទាំងនេះធ្វើទុកហើយ ។

(២៧៩) បតិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គស្តេចទតទម្ងន់ដែលពួកជាងសាង
 ទុកល្អហើយ សូមព្រះអង្គទតទម្ងន់ដ៏ល្អរឿង (ដោយរបៀប)
 នៃដំរី សេះ រថ នឹងពលថ្មើរជើង ដែលគេធ្វើឲ្យសម្រេចហើយ
 ដោយល្អ ។

(២៨០) (ព្រះបាទជ្ជទ្បន្ទី . . .) ម្ចាស់មហោសធ ជាលោករបស់អ្នក
 ដែនវិទេហៈដោយពិត បណ្ឌិតទាំងឡាយ បែបដូចជាអ្នកនេះ
 នៅក្នុងដំណាក់ក្នុងដែន របស់ព្រះរាជាណា (ជាលោករបស់ព្រះ
 រាជាខ្មោចពិត) ។

(២៨១) យើងនឹងឲ្យគ្រឿងចិញ្ចឹមដំរីតនឹងវត្ថុ គ្រឿងរក្សាគំស្រុកនឹងនិតម
 ទាំងបាយនឹងថ្លៃឈ្នួលជាទ្រុឌណាស់អ្នក ទាំងឲ្យកោតសម្បទ
 ដ៏ធំទូលាយទៀត អ្នកចូរហិរកោត ចូររីករាយតាមប្រាថ្នាចុះ អ្នក
 កុំទៅរកព្រះបាទវិទេហៈឡើយ ព្រះបាទវិទេហៈនឹងធ្វើអ្វីដល់អ្នក។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

(២៨២) យោ ចជេដ មហារាជ កត្តារំ ធនការណា

ឧក្កន្ធិំ ហោតិ ការយោ អត្ថនោ ច បរស្ស ច

យាវ ជីវេយ្យ វេទេហោ នាញស្ស វិជិតេ វិសេ ។

យោ ចជេដ មហារាជ កត្តារំ ធនការណា

ឧក្កន្ធិំ ហោតិ ការយោ អត្ថនោ ច បរស្ស ច

យាវតិដ្ឋេយ្យវេទេហោ នាញស្ស បុរិសោ សិយំ ។

(២៨៣) ទម្មំ និក្ខុសហស្សន្ត តាមាសីតញ្ច កាសិសុ

នាសីសតានិ ចត្តារំ ទម្មំ ភរិយាសតញ្ច តេ

សព្វំសេនាផ្កមាទាយ សោត្តិ កច្ច មហោសធ ។

(២៨៤) យាវ ទទន្ត ហត្ថំ អស្សនំ ទិកុណំ វិធំ

តប្បន្ត អន្ធានេន វជិតេ បត្តិការកេ ។

(២៨៥) ហត្ថិ អស្ស វជេ បត្តិ កច្ឆេវនាយ បណ្ឌិត

បស្សតុ តំ មហារាជ វេទេហោ មិដិលំ កតំ ។

(២៨២) (មហេសធន . . .) បតិគ្រមហារាជ បុគ្គលណា លះបង់នូវ
 បុគ្គលអ្នកចិញ្ចឹមព្រោះហេតុនៃទ្រព្យ បុគ្គលនោះត្រូវជនទាំងពីរគឺ
 ខ្លួនឯងនឹងអ្នកដទៃគិតដៀល ព្រះបាទវិទេហៈទ្រង់គង់ព្រះជន្មាយុ
 ដរាបណា ខ្ញុំក៏មិនគប្បីនៅក្នុងដែននៃព្រះរាជាដទៃ(ដរាបនោះ) ។
 បតិគ្រមហារាជ បុគ្គលណា លះបង់នូវបុគ្គលអ្នកចិញ្ចឹម ព្រោះ
 ហេតុនៃទ្រព្យ បុគ្គលនោះត្រូវជនទាំងពីរគឺ ខ្លួនឯងនឹងអ្នកដទៃ
 គិតដៀល ព្រះបាទវិទេហៈទ្រង់បិតនៅដរាបណា ខ្ញុំមិនត្រូវជា
 បុរសរបស់បុគ្គលដទៃ (ដរាបនោះ) ។

(២៨៣) (ព្រះបាទចូឡនី . . .) ម្ចាស់មហេសធន យើងឲ្យមាសឆ្នោរ
 ១០០០ នឹងស្រកចំនួន ៨០ ក្នុងដែនកាសីដល់អ្នក យើងឲ្យ
 ទាសី ៤០០ នឹងភរិយា ១០០ ដល់អ្នក អ្នកចូរនាំអង្គនៃសេនា
 ទាំងពួងទៅដោយសួស្តីចុះ ។

(២៨៤) ជនទាំងឡាយ ចូរឲ្យវត្ថុផ្សេងៗ ជាទ្វេគុណ ដល់ពួកដំរី
 ពួកសេះជាកំណត់ ចូរញ៉ាំងពលរបនីពលប្តើរដើរឲ្យឆ្អែតស្តាប់
 ស្គាល់ ដោយបាយនឹងទឹកចុះ ។

(២៨៥) ម្ចាស់បណ្ឌិត អ្នកចូរនាំយកពួកដំរី ពួកសេះ ពួករប ទាំងពួក
 ពលប្តើរដើរទៅ ព្រះបាទវិទេហៈមហារាជ ចូរទតឃើញអ្នក
 ដែលទៅដល់ក្រុងមិថិលាចុះ ។

(២៨៦) ហត្ថំ អស្សារ ថា បត្តិ សេនា សាទិស្សតេ មហា

ចតុរង្គំនី ភីស្វរា កង្កំ មញ្ញង្គំ បណ្ឌិតា ។

(២៨៧) អាណន្តោ តេ មហារាជ ឧត្តមោ បដិទិស្សតិ

សត្វំ សេនាជ្ឈមាទាយ សោត្តប្បត្តោ មហោសដោ ។

(២៨៨) យថា មេតំ សុសាទស្មី ធម្មត្វា ចតុរោ ជនា

ឯវំ កប្បលីយេ ត្យម្ហា ធម្មយិត្វា ឥនាគតា ។

អថ ភំ កេន វណ្ណាន កេន វា បន ហេតុនា

កេន វា អត្តជាតេន អត្តានំ បរមោចយំ ។

(២៨៩) អត្តំ អត្តេន វេទេហា មន្តំ មន្តេន ឧត្តយ

បរិវរយស្សំ រាជានំ ជម្ពុទ្ធិបរំ សាគរោ ។

ទិដ្ឋំ និក្ខុសហស្សំ មេ តាមាសីតញ្ច តាសីស្ស

នាសីសតានិ ចត្តារំ ទិដ្ឋំ ភរិយាសតញ្ច មេ

សត្វំ សេនាជ្ឈមាទាយ សោត្តម្ហំ ឥនាគតោ ។

មហានិបាត មហាសធជាតក ទី ៥

(២៨៦) (ព្រះបាទវិទេហៈ . . .) សេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺសេនាដំរី
សេនាសេះ សេនាថ នឹងសេនាថ្មីរើងនោះ ប្រាកដជាមានច្រើន
មានសភាពគួរខ្លាច តើបណ្ឌិតទាំងឡាយសំគាល់ដូចម្តេចហ្ន៎ ។

(២៨៧) (អាចារ្យសេនកៈ . . .) បពិត្រមហាពជ សេចក្តីត្រេកអរយ៉ាង
ខ្ពង់ខ្ពស់ រមែងប្រាកដដល់ព្រះអង្គ មហាសធនាំយកអង្គ
នៃសេនាទាំងពួង មកដល់ហើយដោយសួរស្តី ។

(២៨៨) (ព្រះបាទវិទេហៈ...) ម្ចាស់មហាសធន ជនទាំង៤នាក់នាំមនុស្ស
ស្លាប់ទៅចោលក្នុងព្រៃស្នូសាន (ហើយត្រឡប់មក) យ៉ាងណា
ពួកយើងបោះបង់អ្នកចោលក្នុងដែនគប្បីលះហើយត្រឡប់មកក្នុង
ទីនេះ ក៏ដូច្នោះ ។ កាលបើដូច្នេះ អ្នកចេះដោះខ្លួនឲ្យរួចមក ដោយ
ហេតុដូចម្តេច ដោយបង្ខំដូចម្តេច ដោយដំណើរដូចម្តេច ។

(២៨៩) (មហាសធន...) បពិត្រក្សត្រយ៍ព្រះនាមវិទេហៈ ទូលព្រះបង្គំបាន
ការពារនូវសេចក្តី ដោយសេចក្តី នូវការប្រឹក្សា ដោយប្រឹក្សា ទូល
ព្រះបង្គំបានការពារស្តេច ដូចជាសាគរការពារជម្លូចដូច្នោះ ។
ព្រះបាទចូឡនីបានប្រទានមាសឆ្នោត១.០០០ នឹងស្រុកចំនួន ៨០
ក្នុងដែនកាសីដល់ទូលព្រះបង្គំ ប្រទានទាសី ៤០០ នឹងភរិយា
១០០ ដល់ទូលព្រះបង្គំទូលព្រះបង្គំជាអ្នកនាំអង្គនៃសេនាទាំងពួង
មកក្នុងទីនេះដោយសួរស្តី ។

(២៧០) សុសុខំ វត្ត សំវាសោ បណ្ឌិតេហិតិ សេនក
 បក្ខីវ បញ្ញវេ ពន្ធេ មន្ទេ ជាលតតេវ
 អមិត្តហត្ថត្ថតេ មោចយំ នោ មហោសនោ។

(២៧១) ឯវមេវ មហាវជ បណ្ឌិតា ហិ សុខាវហា
 បក្ខីវ បញ្ញវេ ពន្ធេ មន្ទេ ជាលតតេវ
 អមិត្តហត្ថត្ថតេ មោចយំ នោ មហោសនោ។

(២៧២) អាហពាទ្ធ សព្វវណ្ណ ភេរិយោ នេន្ទ្រមាជិ ច
 ធម្មន្ត មាគតា សង្ខា(១) វត្ថុ នន្ទ ទុន្ទភិ។

(២៧៣) ឱរោតា ច កុមារា ច វេសិយាតា ច ព្រាហ្មណ្ណ
 តហំ អន្តព្វា ចានព្វា បណ្ឌិតស្ស ភិហារយុំ។
 ហត្ថាវេហា អធិកដ្ឋា វចិត្តា បត្តិការកា
 តហំ អន្តព្វា ចានព្វា បណ្ឌិតស្ស ភិហារយុំ។
 សមាគតា ជាធម្មតា នេកមា ច សមាគតា
 តហំ អន្តព្វា ចានព្វា បណ្ឌិតស្ស ភិហារយុំ។
 តហុជ្ឈនោ បសន្នោសិ ទិស្វា បណ្ឌិតមាគតំ
 បណ្ឌិតមិ អនុប្បត្ត ចេលុក្ខេតោ បវត្តថាតិ។

មហោសនជាតកំ(២) បញ្ចមំ ។

១ ប. នន្ទ មាគតសង្ខា ។ ២ ប. ឧបន្តជាតកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(២៩០) (ព្រះបាទវិទេហៈ ...) នៃអាចារ្យសេនកៈ ការនៅរួមជាមួយនឹង
 អ្នកប្រាជ្ញ នាំមកនូវសេចក្តីសុខស្រួលណាស់ហ្ន៎ មហោសធម៌
 បានដោះពួកយើងដែលតាំងនៅក្នុងសេចក្តីវិនាសគឺដៃនៃសត្រូវ
 ដូចជាគេដោះហ្វូងបក្សីដែលជាប់នៅក្នុងទ្រូង ឬ ដូចជាគេដោះ
 ត្រីដែលជាប់នៅក្នុងសំណាញ់ ។

(២៩១)(អាចារ្យសេនក...)បពិត្រមហាពជ មែនពិត ពួកបណ្ឌិតរមែងនាំ
 មកសេចក្តីសុខយ៉ាងនេះឯង មហោសធម៌បានដោះពួកយើងដែល
 តាំងនៅក្នុងសេចក្តីវិនាសគឺដៃនៃសត្រូវ ដូចជាគេដោះហ្វូងបក្សី
 ដែលជាប់ក្នុងទ្រូង ឬដូចជាគេដោះត្រីដែលជាប់ក្នុងសំណាញ់។

(២៩២) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា...)ពួកជនចូរដេញពិណ ចូរវាយស្ករតូចនឹងស្ករ
 ធំ ផ្គុំស្ទឹងដែលកើតក្នុងដែនមគធៈនឹងទួលស្ករធំមានសំឡេងពីរោះ។

(២៩៣) ពួកស្រីស្នំ ពួកកុមារ ពួកវេស្សៈនឹងពួកព្រាហ្មណ៍នាំបាយនឹងទឹក
 ជាច្រើនមកជូន(មហោសធម៌បណ្ឌិត) ។ ពលដំរី ពលសេះ ពលរថ
 នឹងពលថ្មើរជើង នាំបាយនឹងទឹកជាច្រើន មកជូនបណ្ឌិត ។
 ពួកអ្នកជនបទប្រជុំគ្នា ទាំងពួកអ្នកនិគមក៏មកប្រជុំគ្នា នាំបាយ
 នឹងទឹកជាច្រើនមកជូនបណ្ឌិត ។ ជនជាច្រើន កាលបើបាន
 ឃើញបណ្ឌិតមកដល់ហើយ ក៏មានសេចក្តីជ្រះថ្លា កាលបើ
 បណ្ឌិតមកដល់ហើយ ការលើកឡើងនូវទង់ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅ ។

ភ្នំទុក្ខជាតិ

(២៩៤) យង្គីត្បា រតនមន្ត ធនរដ្ឋនិវេសនេ

សព្វានិ តេ ឧបយន្ត ជីតវំទេហា រាជិនោ ។

(២៩៥) ននោ វិវាហោ នាគេហា កតបុព្វោ កុណាចនំ

តំ វិវាហំ អសំយុត្តំ កថំ អម្ព្ម ករោមសេ ។

(២៩៦) ជីវិតំ នួន តេ ចត្តំ រដ្ឋំ វា មនុជានិប

ន ហំ នាគេ កុប្បិតម្ហំ ចរំ ជីវិត្តំ តាទិសា ។

យោ ភំ ទេវ មនុស្សាសំ ឥទ្ធិមន្តំ អនិទ្ធិមា

វុណស្សំ និយំ បុត្តំ យាមុនំ អតិមញ្ញាសំ ។

(២៩៧) នាតិមញ្ញាមិ រាជានំ ធនរដ្ឋំ យសស្សនំ

ធនរដ្ឋា ហំ នាតានំ តហ្វូនមមំ ឥស្សរោ ។

អហំ មហានុកាភេមំ ន មេ ជីតរោរហោ

ខត្តិយោ ច វិទេហានំ អភិជាតា សមុទ្ពជា ។

ភូមិទុតិយាតិកា

(២៩៤) (នាគតាំង ៤ ក្រាបបង្គំទូលថា) រតនៈណាមួយ មានក្នុងនិវេសន៍
របស់នាគរាជព្រះនាមធឝរដ្ឋ រតនៈតាំងអស់នោះ ចូរមកដល់
ព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គទ្រង់ប្រទានធីតា ដល់ព្រះរាជាយើង ។

(២៩៥) (ព្រះបាទព្រហ្មទុតត្រាស់ថា) វិវាហៈជាមួយនឹងពួកនាគ
យើងមិនធ្លាប់ធ្វើ ក្នុងកាលណាម្តងទេ យើងនឹងធ្វើវិវាហៈមិន
សមគួរនោះ ដូចម្តេចកើត ។

(២៩៦) (នាគតាំង ៤...) បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងមនុស្ស ដ៏វិតក្តី ដែន
ក្តី ព្រះអង្គនឹងលះបង់ដោយពិត កាលបើនាគខឹងហើយ ព្រះ
រាជាតាំងឡាយប្រហែលនឹងព្រះអង្គ មិនគង់ព្រះជន្មនៅយូរទេ ។
បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះអង្គណាជាមនុស្ស ព្រះអង្គនោះ
មិនមានបុទ្ធិ មើលងាយព្រះរាជាដែលមានបុទ្ធិ ជាកូនបង្កើតនៃ
ព្រះបាទវរុណៈ ដែលកើតក្នុងខ្មែរយមុនា ។

(២៩៧) (ព្រះរាជា . . .) យើងមិនមើលងាយព្រះបាទធឝរដ្ឋ ដ៏មាន
យសទេ ព្រោះថា ព្រះបាទធឝរដ្ឋ ជាធំជាងនាគតាំងឡាយដ៏
ច្រើន ។ ពស់ទុកជាមានអានុភាពច្រើន ក៏មិនសមគួរនឹង
ធីតារបស់យើងទេ ចំណែកខាងយើង ជាក្សត្រិយ៍ របស់អ្នក
ដែនវិទេហៈ ធីតា (របស់យើង) ឈ្មោះសមុទ្រជា មានជាតិដ៏
ប្រសើរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

(២៩៨) កម្មលស្សៈតវា ឧដ្ឋន្ត សព្វេ ជាតេ និវេទយ

ពារាណសី បវដ្ឋន្ត មា ច កក្កា វិហោវយុំ ។

(២៩៩) និវេសនេសុ សោព្ពេសុ វជិយា ចច្ចវេសុ ច

រុក្ខក្រេសុ ច លម្ពន្ត វិតតា តោរណេសុ ច ។

អហម្មិ សព្វសេតេន មហតា សុមហំ បុរំ

បរិត្តិបិស្សំ កោតេហិ កាសីនិ ជនយំ ភយំ ។

(៣០០) តស្ស តំ វចនំ សុត្វា ឧរតានេកវណ្ណំតោ

ពារាណសី បវដ្ឋីសុ ន ច កក្កា វិហោវយុំ ។

និវេសនេសុ សោព្ពេសុ វជិយា ចច្ចវេសុ ច

រុក្ខក្រេសុ ច លម្ពីសុ វិតតា តោរណេសុ ច ។

ឯតេ^(១) ទិស្វាន លម្ពន្ត បូជ្ជ កង្ខីសុ ជាវិយោ

ជាតេ សោណ្ឌកតេ ទិស្វា បស្សសន្តេ មហំ មហំ ។

[២៩៨] (ព្រះបាទធនវដ្ឋ . . .) ពួកនាគឈ្មោះកម្ពលស្សតក^(១) ចូរ
 ក្រោកឡើង អ្នកចូរប្រាប់នាគទាំងអស់ថា នាគទាំងឡាយ ចូរ
 ទៅកាន់ក្រុងពារាណសី តែកុំបៀតបៀនបុគ្គលណាមួយឡើយ ។

[២៩៩] នាគទាំងឡាយដែលមានសរីរៈធំ ចូលសំយុងខ្លួនក្នុងនិវេសន-
 ដ្ឋានទាំងឡាយក្នុងស្រះ ត្រង់ផ្លូវដើរ ក្នុងព្រះលាន លើចុង
 ឈើ នឹងលើក្បាច់ទ្វារ ។ ចំណែកខាងខ្ញុំ មានកាយធំសស្គន្ធ
 នឹងព័ទ្ធចូរដែលធំទូលាយ ដោយក្មេងទាំងឡាយ នឹងញុំាងភ័យ
 ឲ្យកើតឡើង ដល់ពួកអ្នកដែនកាសី ។

[៣០០] នាគទាំងឡាយ មានសម្បជ័រច្រើន បានស្តាប់ពាក្យព្រះបាទ
 ធនវដ្ឋនោះហើយ ក៏ចូលទៅកាន់ក្រុងពារាណសី តែមិនបៀត
 បៀនបុគ្គលណាមួយឡើយ ។ នាគទាំងឡាយដែលមានសរីរៈ
 ធំ ក៏សំយុងខ្លួនក្នុងនិវេសនដ្ឋានក្នុងស្រះ ត្រង់ផ្លូវដើរ ក្នុងព្រះ
 លាន លើចុងឈើ នឹងលើក្បាច់ទ្វារ ។ នាគទាំងឡាយជា-
 ច្រើនបានឃើញនាគទាំងនេះ កំពុងសំយុងខ្លួន លុះឃើញពួក
 នាគបើកពពារ កំពុងឲ្យសម្លេងរឿយ ។ ក៏កន្ទក់កន្ទេញ ។

ពួកនាគដែលមានឈ្មោះហ្មឺននេះ គឺជាពួកនាគនៅក្បែរជើងភ្នំសំនេរ ត្រូវជាញាតិខាង
 មាតារបស់ព្រះបាទធនវដ្ឋ ។ អដ្ឋកថា ។

មហានិព្វាន ធម្មំ ភូមិទុក្ខជាតកំ

ពាករណសី សព្វាជិតា អាតុក សមបដ្ឋេថ
ពាហា បក្កយេ បក្កន្តំ ជិតំ ទេហំ វជីនោ ។

(៣០០) បុត្វាភិហារស្ស វនស្ស មជ្ឈេ

កោ លោហិតក្លោ វិហតន្តរំសោ

កា កម្មកាយុរជរា សុវត្ថា

តិដ្ឋន្តំ ធារិយោ ទស វន្តមាណ ។

កោ ភំ ព្រហ្មពាហុ វនស្ស មជ្ឈេ

វិរោចសំ យតសិត្តោ វ អត្ថំ

មហេសក្លោ អញ្ញតរោសំ យក្លោ

ឧទាហុ ធាតោសំ មហានុកាលេ ។

(៣០២) ធាតោហមស្មំ ឥទ្ធិមា តេជសំ ទុរតិក្ខមោ

ទំសេយ្យំតេជសា កុទ្ធោ ដ៏តំ ជនបទំ អបំ ។

សមុទ្គជា ហិ មេ មាតា ធនរដ្ឋោ ច មេ បិតា

សុនស្សនកនិដ្ឋោស្មំ ភូរិទត្តោតិ មំ វិទូ ។

(៣០៣) យំ ភម្មំ សនាវន្តំ វហទំ ភេស្មំ មេត្តសំ

ឯសោ ទិព្យោ មមាឯសោ អនេកសតទោវិសោ ។

មហានិបាត ភូមិទត្តជនិក ទី ៦

ពួកជនក្នុងពាណិជ្ជ គក់ស្មុគក្តៅក្រហាយ ភីលើកដៃកន្ទុក
កន្ទុញថា សូមព្រះអង្គប្រទានជីវិតដល់នាគរាជ ។

[៣០១] (ព្រាហ្មណ៍នេសាទ...) អ្នកជាអ្វី មានភ្នែក
ក្រហម មានចន្លោះស្មាទូលាយ (អង្គុយ) ក្នុង
កណ្តាល នៃព្រៃជាទីនាំមកបូជាដោយផ្កាលើ
ស្រីទាំង១០ នាក់ ជាអ្វី ដែលទ្រទ្រង់នូវសង្ហារជា
វិការៈនៃមាសមានសំពត់ដ៏ល្អកំពុងឈរសំពះ ។
អ្នកជាអ្វី មានដៃធំរឿងក្នុងកណ្តាលព្រៃ ដូច
ភ្លើងឆេះ នូវឆ្នាំងខ្លាញ់ អ្នកជាយក្សណាមួយ
ដែលមានសក្តិធំប្តូរ ឬជាពាគមានអាទុភាពធំ ។

[៣០២] (ភូមិទត្តនាគរាជ...) ខ្ញុំជាពាគមានបូជិ មានគេជះ ដែលគេកន្ទង់
មិនបាន ប្រសិនជាខ្ញុំក្រោធអាចចឹកសូម្បីនូវអ្នកជនបទ ដែល
ចរិបូណ៌ (ដោយភោគៈ) ដោយគេជះបាន ។ ឯមាតារបស់ខ្ញុំ
ឈ្មោះសមុទ្ធជា បិតារបស់ខ្ញុំឈ្មោះធម្មរាជ ខ្ញុំជាប្អូននៃនាគរាជ
ឈ្មោះសុទេស្សនៈ ជនទាំងឡាយស្គាល់ខ្ញុំថា ភូមិទត្ត ។

[៣០៣] លោកវមែងឃើញ អន្ទង់ទឹកណាដ៏ជ្រៅ ដែលហូរ
គួបសព្វកាល ជាអន្ទង់ទឹកគួរខ្លាច អន្ទង់ទឹកនោះជាទិព្វ
ជាលំនៅរបស់ខ្ញុំ មានជម្រៅ ច្រើនរយនៃជួរហ្មុលស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានិក្ខ

មយ្យរកោញ្ញាភិក្ខុនំ ជីវោនំ វេទមជ្ឈតោ

យម្ពនំ បរិស មា ភិតោ ខេមំ វត្ថុវតី សិរំ ។

[៣០៤] តត្ថ បត្តោ សាទុចរោ សហ បុត្តន ព្រាហ្មណ

បូជិតោ មយ្យំ កាមេហំ សុខំ ព្រាហ្មណ វច្ឆសិ ។

[៣០៥] សមា សមន្តបរិតោ បហុតតត្ថរា^(១) មហំ

វេទនោបកសញ្ញា សោភតិ ហរិតុត្ថមា ។

រម្មានំ វេទចេត្យានំ រម្មា ហំសុបក្ខជិតា

ឱបុប្ផមុទុមា តិដ្ឋនំ ទោត្តរញ្ញា សុនិម្មិតា ។

អដ្ឋិសា សុកតា ជម្ពា សព្វេ វេទ្យុរិយាមយា

សហស្សជម្ពា ទាសាទា បូរា កញ្ញាហំ ជោតវេ ។

វិមាទំ ឧបបន្នោសិ ទិព្វំ បុព្វេហំ អត្ថនោ

អសម្ពាទំ សិរំ រម្មំ អច្ឆន្តសុខសញ្ញាតំ ។

មពោ សហស្សនេត្តស្ស វិមាទំ ធាតិកត្តសិ

វេទិ ហំត្យាយំ វិបុលា សក្កស្សវេ ជុតីមតោ ។

១ ម. ចហុរតត្ថរា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

អ្នកកុំខ្លាច ចូរចូលទៅកាន់ស្នឹងយមុនា មានទឹកខៀវ (ដែលហូរមក) អំពីកណ្តាលព្រៃ ជាកន្លែងដែលភ្លេកនឹងគ្រៀលយំ ជាស្នឹងត្រជាក់ក្សេមក្សាន្ត ជាប់នៅរបស់ពួកអ្នកមានវត្ថុ ។

(៣០៤) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នកព្រមទាំងកូនមកដល់ភពនាគនោះហើយ នឹងបានប្រពន្ធ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ យើងនឹងបូជាអ្នកដោយកាម ទាំងឡាយរបស់យើង អ្នកចូរនៅឲ្យសុខចុះ ។

(៣០៥) (ព្រាហ្មណ៍នេសាទ . . .) ដែនដីមានផ្ទៃរាបស្មើដោយជុំវិញ មានដើមក្រីស្មាច្រើន ដេរដាសដោយមេក្លៀង មានស្មៅខៀវដ៏ ទុក្ខមល្ម ។ ព្រៃជ្រៃគួររីករាយ ស្រះបោកូរណ៍ទាំងឡាយដែល បុព្វាកម្មរបស់ព្រះអង្គនិម្មិតល្អហើយ ជាទីរីករាយ ដែលហង្ស យំហើយ មានផ្កាល្អកញ្ឆក់ចុះ ។ សសរមានជ្រុង ៨ ដែលគេធ្វើ ល្អហើយ ជាវិការៈនៃកែវព័ទ្ធទ្យទាំងអស់ ប្រាសាទទាំងឡាយ មានសសរ១ ពាន់ ដ៏ពេញដោយនាងកញ្ញាភ្លឺរឿង ។ ព្រះអង្គ បានដល់នូវវិមានជាទិព្វ ដោយបុណ្យរបស់ព្រះអង្គ ជាវិមាន មិនចង្អៀតជាទីក្សេមគួររីករាយ ប្រកបដោយសេចក្តីសុខ យ៉ាង ក្រៃលែង ។ ខ្ញុំសំគាល់ថាព្រះអង្គ មិនប្រាថ្នាវិមានរបស់ព្រះឥន្ទ្រ ជាសហស្សនេត្តទេ ព្រោះថាបូជិរបស់ព្រះអង្គនេះ ដ៏ធំដូចជាបូជិ នៃព្រះឥន្ទ្រដ៏រឿងដែរ ។

មហានិពាគ ធម្មំ ភូមិទុក្ខនិពាគំ

[៣០៦] មនសាបិ ន បត្តញ្ញោ អាទុក្ខារោ ជុតិមតោ

បរិចារិយមាណំ ឥន្ទ្រំ វសវត្ថុំ ។

[៣០៧] តំ វិមាណំ អភិជ្ឈាយ អមរាណំ សុខេសំ

ឧបោសថំ ឧបវសន្តោ សេមិ វម្មិកមុទ្ធី ។

[៣០៨] អហញ្ញា មិគមេសាធា សបុត្តោ ចារិសី វណ្ណំ

តេ មំ មតំ វា ជីវំ វា ធាតុវេទន្តំ ញាតកា។

អាមន្តយេ ភូមិទុក្ខំ កាសិបុត្តំ យសស្សំ

តយា ធា សមនុញ្ញាតា អបិ បស្សេម្ហ ញាតកេ។

[៣០៩] ឯសោ ហិ វត មេ ធម្មោ យំ វសេសំ មមន្តិកេ

ន ហិ ឯតាទិសា កាមា សុលកា ហោន្តំ មាទុសេ។

សចេ ត្វំ ទិច្ឆសេ វត្ថុំ មម កាមេហិ បូជិតោ

មយា ត្វំ សមនុញ្ញាតោ សោត្ថំ បស្សា ហិញាតកេ។

[៣១០] ធារយិមំ មណី ទិព្យំ បស្មំ បុត្តេ ច វិទូសិ

អរោតោ សុខិតោ ហោហិ តច្ឆេវនាយ ព្រាហ្មណ។

មហានិបាត ភូមិទត្តនិកាយ ទី ៦

[៣០៦] (ភូមិទត្តនាគរាជ...) ឆានុភាពរបស់ព្រះឥន្ទ្រ ឆានុភាព
របស់លោកបាលទាំង៤ ញ៉ាំងអំណាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ជាអ្នក
បម្រើព្រះឥន្ទ្រ អ្នកមិនគប្បីដឹងដោយចិត្តបានទេ ។

[៣០៧] ខ្ញុំប្រាថ្នាវិមាននោះរបស់ទេវតាទាំងឡាយ អ្នកស្វែងរកសេចក្តី
សុខ បានជារក្សាទុកបោសថ ហើយដេកលើក្បាលដំបូក ។

[៣០៨] (ព្រាហ្មណ៍នេសាទ...) ឯខ្ញុំព្រមទាំងកូនស្វែងរកម្រឹគ បាន
ចូលទៅកាន់ព្រៃ ញ៉ាំងទាំងនោះ មិនដឹងខ្ញុំថា ស្លាប់ឬរស់ទេ ។
ខ្ញុំសូមលាព្រះភូមិទត្ត ជាបុគ្គលព្រះករុណាត្រង់ក្នុងផែនការ ព្រះអង្គ
មានយស យើងខ្ញុំបើព្រះអង្គព្រមអនុញ្ញាតហើយ គប្បីឃើញ
ពួកញ៉ាំង ។

[៣០៩] (ភូមិទត្តនាគរាជ...) ឥន្ទ្រពិតជាសេចក្តីពេញចិត្តរបស់ខ្ញុំ ហើយ
គ្រងដែលអ្នកនៅក្នុងសំណាក់នៃខ្ញុំ ព្រោះថាកាមទាំងឡាយប្រា-
កដដូច្នេះ អ្នកមិននិយាយបានក្នុងពួកមនុស្សទេ ។ អ្នកដែលខ្ញុំបូជា
ដោយកាមទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំ បើមិនចង់នៅទេ ខ្ញុំនឹងអនុញ្ញាត
អ្នក សូមអ្នកទៅដល់ពួកញ៉ាំងដោយស្ម័គ្រចិត្ត ។

[៣១០] អ្នកកាលទ្រទ្រង់កែវមណីជាទិព្វនេះ រមែងបានសត្វចិញ្ចឹមនឹង
បុត្រ អ្នកចូរមិនមានរោគបានសេចក្តីសុខ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នក
ចូរយក (នូវកែវមណីនេះ) ហើយទៅចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាធកំ

[៣០០] កុសលំ បដិទន្ធាមិ ភ្នំទត្ត វិចោ តវ

បព្វជិស្សាមិ ជិណ្ហាស្មី ន កាមេ អភិបត្តយេ ។

[៣០២] ព្រហ្មចរិយស្ស ចេ កន្ត្តោ ហោតិ កោតេហិ កាវិយំ

អវិកប្បមាដោ ឯយ្យាសិ តហំ ទស្សាមិ តេជនំ ។

[៣០៣] កុសលំ បដិទន្ធាមិ ភ្នំទត្ត វិចោ តវ

បុទមិ អាគមិស្សាមិ សចេ អត្តោ ភវិស្សតិ ។

[៣០៤] ឥទំ វត្ថា ភ្នំទត្តោ បេសេសិ ចតុរោ ជនេ

ឯថ កង្កថ ឧដ្ឋថ ខិប្បំ ចាបេថ ព្រាហ្មណំ ។

តស្ស តំ វចនំ សុត្ថា ឧដ្ឋាយ ចតុរោ ជនា

បេសិតា ភ្នំទត្តេន ខិប្បំ ចាបេសុ ព្រាហ្មណំ ។

[៣០៥] មណី បត្តយ មង្គល្យំ សាធុ វិតំ មនោរមំ

សេលំ ព្យញ្ជនសម្ពន្ធំ កោ ឥមំ មណិមជ្ឈិតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាគក

[៣១១] (ព្រាហ្មណ៍នេសាទ . . .) បពិត្រព្រះភូមិទត្ត ស្រួលហើយ
ខ្ញុំត្រេកអរនឹងព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះអង្គ ខ្ញុំនឹងបួស ព្រោះខ្ញុំចាស់
ហើយខ្ញុំមិនប្រាថ្នាកាមទេ ។

[៣១២] (ភូមិទត្តនាគរាជ . . .) បើមានការបែកធ្លាយព្រហ្មចរិយៈកិច្ចការដែល
ត្រូវធ្វើដោយភោគៈទាំងឡាយ (រមែងមាន) អ្នកកុំមានសេចក្តី
រង្ស៊ីសឡើយ គប្បីមក យើងនឹងឲ្យទ្រព្យដ៏ច្រើនដល់អ្នក ។

[៣១៣] (ព្រាហ្មណ៍នេសាទ . . .) បពិត្រព្រះភូមិទត្ត ស្រួលហើយ
ខ្ញុំត្រេកអរនឹងព្រះបន្ទូល របស់ព្រះអង្គ ប្រសិនបើមានសេចក្តី
ត្រូវការ ខ្ញុំនឹងមកម្តងទៀត ។

[៣១៤] (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) ព្រះភូមិទត្ត លុះពោលពាក្យនេះហើយ ក៏
បញ្ជូននូវនាគទាំង ៤ ថា អ្នកទាំងឡាយមកនេះ ចូរទៅ ចូរ
ក្រោកឡើង ចូរញ៉ាំងព្រាហ្មណ៍ឲ្យដល់ (នូវផ្លូវជាទីទៅកាន់
ក្រុងពារាណសី) ជាឆាប់ ។ នាគទាំង ៤ ត្រូវភូមិទត្តប្រើទៅ
ហើយ បានស្តាប់ពាក្យនោះ របស់ភូមិទត្តនោះ ក៏ក្រោកឡើង
ហើយបានញ៉ាំងព្រាហ្មណ៍ឲ្យដល់ឆាប់ ។

[៣១៥] (ព្រាហ្មណ៍នេសាទ . . .) អ្នកកាន់យកនូវកែវមណី ជា
មង្គល ជាទ្រព្យដ៏ប្រសើរ ជាទីរករាយនៃចិត្ត ជាថ្មបរិបូណ៌
ដោយទ្រង់ទ្រាយ អ្នកបានកែវមណីនេះអំពីទីណា ។

(៣០៦) លោហិតត្ថិតសហស្សហិ សមន្តា បរិវារិតំ

អដ្ឋ កាលំ បដំ តន្តំ អដ្ឋតាហំ មណី ឥមំ ។

(៣០៧) សុច្ឆិល្លោ អយំ សេលោ អច្ចតោ មហិតោសទា

សុធារិតោ សុច្ឆិត្តតោ សព្វត្ថមភិសាធិយេ ។

ឧបចារិបន្ទស្ស ធិត្តេមេ ធារណាយ វា

អយំ សេលោ វិនាសាយ បរិច្ឆិល្លោ អយោធិសោ ។

ធិយេមី អកុសលោ ធិព្យំ មណី ជាតេតុមារហោ

បដិបដ្ឋ សតំ ធិត្តំ ទេហិមំ រតនំ មម ។

(៣០៨) នេវមាយំ មណីកេយ្យោ តោហិ^(១)វារតនេហិវា

សេលោព្យញ្ញនសម្បជ្ជោ នេវកេយ្យោ មណិមម ។

(៣០៩) បោចេតយាមណីកេយ្យោ តោហិវារតនេហិវា

អថកេនមណីកេយ្យោ តំមេអក្ខាហិ បុច្ឆិតោ ។

(៣១០) យោ មេ សំសេ មហាធាតំ តេជសី ធុរតិក្កមី

តស្ស ធិដ្ឋំ ឥមំ សេលំ ជលន្តរិវ តេជសា ។

[៣១៦] (អាលម្ពាយនព្រាហ្មណ៍...) ថ្ងៃនេះខ្ញុំទៅកាន់ផ្លូវព្រឹកបានកែវមណីនេះ ដែលពួកនាងនាគភ្នែកក្រហមមួយពាន់ថែរក្សាហើយ ។

[៣១៧] (ព្រាហ្មណ៍នេសាទ...) កែវមណីនេះ បើបុគ្គលសន្សំទុកល្អថែទាំ ឬជាគ្រប់គ្រងល្អ ទុកដាក់ល្អហើយសព្វកាល គប្បីញ៉ាំងប្រយោជន៍ទាំងពួងឲ្យសម្រេចបាន ។ តែកាលបើបុគ្គលជាអ្នកប្រាសចាកការថែទាំ ក្នុងការទុកដាក់ឬក្នុងការប្រើប្រាស់វិញ កែវមណីនេះ ដែលគេសន្សំទុកដោយមិនត្រូវទំនងនឹងដល់សេចក្តីវិនាស ។ អ្នកជាបុគ្គលមិនឈ្លាស មិនគួរគ្រប់គ្រងកែវមណីជាទិព្វនេះទេ អ្នកចូរគ្រប់គ្រងមាសឆ្ការមួយរយចុះ ចូរឲ្យកែវមណីនេះដល់ខ្ញុំ ។

[៣១៨] (អាលម្ពាយនព្រាហ្មណ៍...) កែវមណីនេះ ខ្ញុំមិនគប្បីលក់ដោយគោ ឬដោយរតនៈទាំងឡាយទេ កែវមណីរបស់ខ្ញុំ ដែលកើតអំពីថ្ម បរិបូណ៌ដោយទ្រង់ទ្រាយ ខ្ញុំមិនគប្បីលក់ទេ ។

[៣១៩] (ព្រាហ្មណ៍នេសាទ...) បើកែវមណីអ្នកមិនលក់ ដោយគោ ឬដោយរតនៈទាំងឡាយទេ ចុះកែវមណីអ្នកនឹងលក់ដោយវត្ថុអ្វី ខ្ញុំសួរហើយ អ្នកចូរប្រាប់សេចក្តីនោះ ។

[៣២០] (អាលម្ពាយនព្រាហ្មណ៍...) បុគ្គលណាគប្បីបង្ហាញនាគដ៏ធំ មានគេជះ ដែលគេកន្លងបានដោយក្រ ដល់ខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងឲ្យកែវមណី ដ៏រឹងរៀងដោយគេជះដល់បុគ្គលនោះ ។

[៣២០] កោ នុ ព្រាហ្មណវណ្ណោ ន សុបណ្ណោ បតតំ វេរោ

នាតំ ជីកីសមទ្វេតិ អន្ធទេសំ កក្ខមត្តនោ ។

[៣២២] នាហំ^(១) ទិជានិទោ ហោមិ ន ទិដ្ឋោ កុរុទ្ធោ មយា

អាសីវិសេន វិត្ថោស្មី វេជ្ជោ ព្រាហ្មណមំវិទូ ។

[៣២៣] កី នុ តុយ្ហំ ពលំ អត្ថំ កី សិប្បំ វិជ្ជតេ តវេ

កេស្មី វា តុំ បរត្ថទ្វោ ឧរកំ នាបចាយសិ ។

[៣២៤] អារត្តកស្ស ឥសិនោ ចិវំ វត្ថំ តបស្សិនោ

សុបណ្ណោ កោសិយស្សក្ខា វិសវិជ្ជំ អនុត្តរំ ។

តំ ភាវិតត្ថពាតរំ សម្មន្តំ បព្វតន្តវេ

សក្កច្ឆន្តំ ឧបដ្ឋាសី វត្ថន្តិវមត្ថន្តិតោ ។

សោ តទា បរិច្ឆេណោ មេ វត្ថំ វា ព្រាហ្មចារិយំ

ទិព្យំ នាតុករំ មន្តំ កាមសា កកវា មមំ ។

ត្យាហំ មន្តេ បរត្ថទ្វោ នាហំ កាយាមិ^(២) កោតិនំ

អាចរិយោ វិសយាតានំ អាលម្ពាយនោតិ មំវិទូ ។

១ ម. នាហំ ។ ២ ម. អាយាមិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣២១] (ព្រាហ្មណ៍នេសាទ...) អ្នកជាអ្វី ជាគ្រុឌដ៏ប្រសើរជាងសត្វស្វាប
ទាំងឡាយ កាលស្វែងរកចំណីដើម្បីខ្លួន ទើបចាប់យកនាគ
ដោយរកទេពាព្រាហ្មណ៍ទេ ។

[៣២២] (អាលម្ពាយនព្រាហ្មណ៍...) ខ្ញុំមិនមែនជាស្តេចសត្វស្វាបទេ
គ្រុឌខ្ញុំមិនដែលឃើញទេ ខ្ញុំជាអ្នកត្រេកអរ ដោយអាសិរពិស
ម្សាលព្រាហ្មណ៍ ជនទាំងឡាយដឹងថា ខ្ញុំជាហ្មតស៍ ។

[៣២៣] (ព្រាហ្មណ៍នេសាទ...) កម្លាំងរបស់អ្នកដូចម្តេច សិល្បៈរបស់អ្នក
ដូចម្តេចទាំងអ្នករឹងប៉ឹងព្រោះហេតុអ្វី បានជាមិនកោតខ្លាចនាគ។

[៣២៤] (អាលម្ពាយនព្រាហ្មណ៍...) គ្រុឌបានប្រាប់វិជ្ជាពិសដ៏ប្រសើរ
ដល់ឥសីមួយអង្គ ជាភោសិយតោត្រ នៅក្នុងព្រៃ ប្រព្រឹត្តតបធម៌
អស់ពត្រិយ្យ ។ ខ្ញុំជាអ្នកមិនខ្ជិលច្រអូសទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ បាន
បម្រើឥសីមួយអង្គនោះ ដែលមានខ្លួនចំរើនហើយ កាលគង់នៅ
ក្នុងចន្លោះកំដៅយសេចក្តីតោត ។ ឥសីនោះដែលខ្ញុំបានបម្រើ
ហើយក្នុងកាលនោះ វត្តក្តី ព្រាហ្មចរិយៈក្តី ឥសីនោះបានប្រព្រឹត្ត
ហើយ ឥសីមានជោគនោះ ក៏បង្រៀនមន្តទិព្វ ដល់ខ្ញុំ តាម
សេចក្តីប្រាថ្នា ។ ខ្ញុំជាអ្នករឹងប៉ឹង ព្រោះមន្តនោះ បានជាមិនខ្លាច
នាគទាំងឡាយ ខ្ញុំជាអាចារ្យរបស់ពួកអ្នកសម្លាប់សត្វ មានពិស
ទាំងឡាយ ជនទាំងឡាយស្គាល់ខ្ញុំថា អាលម្ពាយន ។

(៣២៥) កណ្ណាមសេ មណី តាត សោមទត្ត វិជានាហិ

មា ទណ្ឌោន សិរី បត្តំ កាមសា បដហាមសេ ។

(៣២៦) សកំ និវេសនំ បត្តំ យោ តំ ព្រាហ្មណា បូជយិ

ឯវំ កល្យាណការិស្ស កី មោហា ទុត្តមិច្ឆសិ ។

សចេ ត្វំ ធនកាមោសិ ភូរិទត្តោ បទិស្សតិ

តមេវ កន្ធា យាចស្ស ពហំ ទស្សតិ តេ ធនំ ។

(៣២៧) ហត្ថតតំ បត្ថតតំ ធិក្កិណំ ទាទិតុំ វរំ

មាលោ សង្ឃិដ្ឋិតោ អត្តោ សោមទត្ត ឧបច្ចតា ។

(៣២៨) បច្ចតិ និវេយ យោវេ មហិមស្ស វិជ្ជិយតិ

មិត្តទុត្តំ ហិតច្ចាតិ ជីវេវ វាចិ សុស្សតិ ។

សចេ ត្វំ ធនកាមោសិ ភូរិទត្តោ បទិស្សតិ

មញោ អត្ថតតំ វេរំ ន ចិវំ វេទយិស្សសិ ។

(៣២៥) (ព្រាហ្មណ៍នេសាទ . . .) ម្ចាស់សោមទត្ត កូន យេធីនីន៍
កាន់យកកែវមណី ចូរអ្នកជំនុំចុះ យេធីនីន៍កុំយកដំបងទាត់ចោល
សិរីដែលមកដល់ហើយ តាមសេចក្តីប្រាថ្នាឡើយ ។

(៣២៦) (សោមទត្តកុមារ . . .) បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ភូមិទត្តណា បានបូជា
លោកដែលដល់នូវនិវេសន៍របស់ខ្លួន លោកប្រាថ្នានឹងប្រទូស្ត
ចំពោះព្រះភូមិទត្តនោះដែលធ្វើអំពើល្អយ៉ាងនេះ ព្រោះសេចក្តី
វង្វេងធ្វើអ្វី ។ បើលោកឥតបានប្រទាន ព្រះភូមិទត្តនឹង
ប្រទាន ចូរលោកឥតបានទៅសុំលោកចុះ លោកនឹងប្រទានទ្រព្យ
ច្រើនដល់លោកឥតបាន ។

(៣២៧) (ព្រាហ្មណ៍នេសាទ . . .) ម្ចាស់សោមទត្ត យេធីនីន៍សុំ
របស់ផ្តួន ដែលមកដល់ដៃបួនដល់ភាជន៍ ប្រសើរជាង កុំឲ្យប្រ-
យោជន៍ដែលឃើញច្បាស់នឹងភ្នែក កន្លងផុតពីយេធីនីន៍ទៅបាន ។

(៣២៨) (សោមទត្តកុមារ . . .) បុគ្គលជាអ្នកទ្រុស្តមិត្ត ជាអ្នកលះ
បង់ប្រយោជន៍ រមែងឆេះក្នុងនរកដ៏ធំខ្លាច ផែនដីក៏ស្រប
បុគ្គលទ្រុស្តមិត្តនោះ បុគ្គលទ្រុស្តមិត្ត សូម្បីរស់នៅក៏រឹងស្លុត
(ដូចជាប្រេត) បើឥតបានប្រទាន ព្រះភូមិទត្តនឹងប្រទាន
មិនខាន ខ្ញុំសំគាល់ថា មិនយូរប៉ុន្មាន ឥតបាននឹងដឹងច្បាស់
នូវព្យាបាទដែលខ្លួនធ្វើហើយ ។

[៣ ២៩] មហាយញ្ចំ យជិត្វាន ឯវំ សុដ្ឋន្តំ ព្រាហ្មណា

មហាយញ្ចំ យជិត្វាម ឯវំ មោក្ខាម ចាបកា ។

[៣ ៣០] ហន្តនាជំ អចាយាមិ នាហំ អដ្ឋេ តយា សហ

បទមេតំ ន កច្ឆេយ្យំ ឯវំ កិត្វិសកាវិនា ។

[៣ ៣១] ឥទំ វត្វាន បិទំ សោមទេត្តោ ពហុស្សុតោ

ឧដ្ឋាបេត្វាន ភូតានិ តម្មា ហំនា អបក្កមិ ។

[៣ ៣២] តណ្ហាហេតំ មហានតំ អាហរេតំ មណី មម

ឥន្ទតោបកវណ្ណកា យស្ស លោហិតកោ សិរោ ។

កប្បាសបិដុរាសីវេ ឯសោ កាយោ បទិត្វតិ

វគ្គិកក្កតតោ សេតិ តំ ភ្នំ តណ្ហាហិ ព្រាហ្មណា ។

[៣ ៣៣] អថោសធម៌ា ទិព្វេហិ ជប្បំ មន្តបទានំ ច

ឯវំនំ អសត្វិ ដុដ្ឋំ កត្វា បរិត្តមត្តនោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣២៩] (ព្រាហ្មណ៍នេសាទ . . .) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយបូជាមហាយញ្ញោហើយ រមែងបរិសុទ្ធយាងនេះ យើងនឹងបូជាមហាយញ្ញោគន៍នឹងរួចចាកបាបដោយអាការយាងនេះ ។

[៣៣០] (សោមទត្ត . . .) ឈ្លើយចុះឥឡូវនេះ ខ្ញុំនឹងគេចចេញច្រវែងនេះ ខ្ញុំមិននៅជាមួយនឹងឥតុកទេ ខ្ញុំមិនដើរជាមួយនឹងឥតុកដែលធ្វើអំពើអាក្រក់យាងនេះ អស់មួយជំហានទេ ។

[៣៣១] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) សោមទត្តកុមារ ជាតហុស្ស្រ បានពោលពាក្យនេះនឹងបិតាហើយ ក៏ប្រកាសទៅតាទាំងឡាយហើយគេចចេញចាកទីនោះ ។

[៣៣២] (ព្រាហ្មណ៍នេសាទ . . .) នាគណាមានពន្លឺដូចជាសម្បុរនៃសត្វមេត្រៀង មានក្បាលក្រហម អ្នកចូរចាប់នាគធំ⁺នុះចុះ ហើយចូរនាំកែវមណី⁺នុះដល់ខ្ញុំ ។ កាយរបស់នាគ⁺នុះ រមែងប្រាកដដូចជាគំនរប៉ុយកប្បាស នាគនេះដេកលើដំបូក ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍អ្នកចូរចាប់យកនាគនោះចុះ ។

[៣៣៣] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) គ្រានោះ អាលម្ពាយនព្រាហ្មណ៍ កាលដប់បទនៃមន្តទាំងឡាយ ធ្វើជាគ្រឿងការពារខ្លួន ដោយឧសធនិព្វទាំងឡាយហើយ ទើបអាចចាប់នាគនោះ ដោយវិធីយាងនេះ ។

(៣ ៣ ៤) មមំ ទិស្វាន អាយុន្តំ សព្វកាមសមិទ្ធិនំ

ឥន្ទ្រិយានិ អហជ្ជានិ សារំ ជានំ មុំ តវ។

បទុមំ យថា ហត្ថតតំ ចាលានា បរមទ្គតំ

សារំ ជានំ មុំ តុយំ មមំ ទិស្វាន ឯទិសំ។

(៣ ៣ ៥) កច្ចំ នុត្តេ នាគិស្សសំ កច្ចំ តេ អត្តំ^(១) វេទនា

យេន សារំ មុំ តុយំ មមំ ទិស្វាន អាគតំ។

(៣ ៣ ៦) សុបំនំ តាត អទ្គត្ថំ ឥតោ មាសំ អនោគតំ

ទត្ថំ ណំ វិយ មេ ពាហំ ធម្មា រុហិរមត្ថតំ

បុរិសោ អាទាយ បក្កាមំ មម រោទន្តិយា សតំ។

យតោហំ សុបំនមទ្គត្ថំ សុទស្សនំ វិជានាហំ

តតោ ទិវំ វា វត្ថំ វា សុំ មេ នោបលព្ភតំ។

(៣ ៣ ៧) យំ បុព្វេ បរិវរិសុ កញ្ញា រុចិរវត្តហា

ហេមជាលបដិច្ចនា ភូរិទតោ ន ទិស្សតំ។

មហានិព្វាត ភូមិទត្តជាតក ទី ៦

(៣៣៤) (សុទេសស្សននាគរាជ . . .) ឥន្ទ្រិយរបស់លោកមិនស្រស់បស់
 ព្រះភក្ត្ររបស់លោកក៏នៅ ព្រោះឃើញខ្ញុំ ដែលសម្រេច
 សេចក្តីប្រាថ្នាទាំងពួងកំពុងមកគាល់ប្តូរ ។ ព្រះភក្ត្ររបស់លោក
 នៅ ដូចជាផ្កាឈូកដែលបិទនៅក្នុងដៃ ដែលគេប្របាច់ដោយ
 ដៃ ព្រោះតែឃើញខ្ញុំប្រាកដដូច្នេះប្តូរ ។

(៣៣៥) ក្រែងបុគ្គលណាមួយ មិនរាប់អានលោកខ្លះប្តូរ វេទនារបស់
 លោកមានខ្លះប្តូរ ព្រះភក្ត្ររបស់លោកនៅ ព្រោះឃើញខ្ញុំមក
 ដោយហេតុណា (សូមលោកប្រាប់នូវហេតុនោះដល់ខ្ញុំចុះ) ។

(៣៣៦) (នាងសុមុទ្ធជា . . .) ម្ចាស់កូន ក្រោយមួយខែមកហើយ
 អំពីថ្ងៃនេះ យើងបានឃើញសុបិនថា ហាក់ដូចជាបុរសកាត់ដៃ
 ខាងស្តាំរបស់យើង ហើយនាំយកដៃដែលប្រឡាក់ដោយឈាម
 ដើរចេញទៅក្នុងកាលដែលយើងកំពុងយំ ។ ម្ចាស់សុទេសស្សនៈ
 កាលណាយើងបានឃើញសុបិន អ្នកចូរដឹងចុះថា កាលណោះ
 យើងមិនបានសេចក្តីសុខទាំងថ្ងៃទាំងយប់ ។

(៣៣៧) នាងកញ្ញាទាំងឡាយ មានរាងកាយដ៏រុងរឿង ពាក់
 បណ្តាញមាស បានចោមរោមភូមិទត្តណា ពីក្នុងកាលមុន
 (ឥឡូវនេះ) ភូមិទត្តនោះ យើងមិនឃើញទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យំ បុត្រេ បរិវាទីសុ នេត្តិសវាជារិនោ

កណ្តាភារាវ សម្មល្លា ភ្នំនត្តោ ន ទិស្សតិ ។

ហន្តនាងិ គមស្សម ភ្នំនត្តនិវេសនំ

ធម្មជំ សីលសម្មនំ បស្សម តវ ភាតរំ

[៣ ៣ ៨] តញ្ច ទិស្វាន អាយនំ ភ្នំនត្តស្ស មាតរំ ។ (១)

តាហា បត្តយ បក្កនំ ភ្នំនត្តស្ស ភរិយាយោ ។

បុត្តន្តេយ្យ ន ជាធម៌ ឥតោ មាសំ អនោគតំ

មតំ វា យទិ វា ជីវំ ភ្នំនត្តំ យសស្សនំ ។

[៣ ៣ ៩] សក្កណី ហតបុត្តាវ សុញ្ញំ ទិស្វា កុលាវកំ

ចរំ ទុក្ខេន ឈា យស្សំ ភ្នំនត្តំ អបស្សតិ ។

ក្យរ៍^(២) ហតបុត្តាវ សុញ្ញំ ទិស្វា កុលាវកំ

ចរំ ទុក្ខេន ឈា យស្សំ ភ្នំនត្តំ អបស្សតិ ។

សា ន្ទន ចក្កវក្កវ បល្លលស្មី អន្ធនេកេ

ចរំ ទុក្ខេន ឈាយស្សំ ភ្នំនត្តំ អបស្សតិ ។

១ ឧ.ម. ភរិយោ ។ ២ ឧ. ឯត្ថន្តេ សក្កណី ហតបុត្តាវ សុញ្ញំ ទិស្វា កុលាវកំ តេន តេន បរាវិស្សំ បិយបុត្តំ អបស្សតីតិ អបំ ជាថា ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

នាគទាំងឡាយដែលកាន់ព្រះខ័នដ៏ប្រសើរ ដូចជាផ្កាកណ្តិ ការីក
 ចោមរោមភូរិទ្ធកណ្ឌ ភីក្ខុកាលមុន (ឥឡូវនេះ) ភូរិទ្ធកនោះ
 យើងមិនឃើញទេ ។ ឈ្មើយចុះឥឡូវនេះ យើងនឹងទៅកាន់
 លំនៅរបស់ភូរិទ្ធក យើងគង់នឹងឃើញឬនរបស់អ្នក ដែលតាំង
 នៅក្នុងធម៌បរិបូណ៌ដោយសីល ។

(៣៣៨) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ឯភរិយាទាំងឡាយរបស់ភូរិទ្ធក បានឃើញ
 ព្រះមាតានៃភូរិទ្ធកនោះ កំពុងដើរមក ក៏ផ្គងដៃឡើងកន្ទក់កន្ទញ
 ថា បពិត្រលោកម្តាយជាម្ចាស់ ក្រោយមួយខែមកហើយអំពី-
 ថ្ងៃនេះ យើងមិនដឹងភូរិទ្ធកដ៏មានយស ជាបុត្ររបស់លោក
 ជាស្លាប់ឬរស់នៅទេ ។

(៣៣៩) (នាងសម្ពុទ្ធគាថា . . .) យើងកាលមិនឃើញភូរិទ្ធកទេ នឹងនេះ
 ដោយសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលយូរ ដូចជាមេសត្វស្លាប់បាត់កូន
 ឃើញតែសំបុកទទេដូច្នោះ ។ យើងកាលមិនឃើញភូរិទ្ធក
 នឹងនេះដោយសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលយូរ ដូចជាមេអ្នកបាត់កូន
 ឃើញតែសំបុកទទេដូច្នោះ ។ យើងកាលមិនឃើញភូរិទ្ធកទេ
 នឹងនេះដោយសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលយូរ ដូចជាមេសត្វចាក
 ពាកនោះ នៅលើភក្តី ដែលមិនមានទឹកដោយពិត ។

មហាវិហារ ធម្ម័ ភូមិវត្តជាតិ

កម្មាភារំ យថា ឧត្តា អន្តោ ឈាយតិ នោ ពហំ

ឃំ ឈាយាមិ សោគេន ភូមិទត្ថំ អបស្សតិ ។

(៣៤០) សាលាវ សម្មាសម្ពុទ្ធិតា មាលុតេន បមទ្ធិតា

សេន្តិ បុត្តា ច ទារា ច ភូមិទត្ថនិវេសនេ ។

(៣៤១) តេសំ សុត្វាន និគ្យាសំ ភូមិទត្ថនិវេសនេ

អវដ្ឋោ ច សុកោតោ ច បណីសុ អនន្តរា

អម្ព អស្សាស មា សោមិ ឃំធម្មា ហិ ចាលំនោ

ចរន្តិ ឧបបជ្ជន្តិ ឃសាស្ស បរណាមតា ។

(៣៤២) អហំបិ តាត ជាតាមិ ឃំធម្មា ហិ ចាលំនោ

សោគេន ច បរេតស្មី ភូមិទត្ថំ អបស្សតិ

អជ្ជ ចេ មេ វមំ រត្ថំ សុទស្សន វិជាតាហិ

ភូមិទត្ថំ អបស្សន្តិ មញ្ញោ ហិស្សាមិ ជីវិតំ ។

មហានិបាត ភូមិទត្តជានិក ទី ៦

ជើងក្រាននៃពួកជាងមាស នេះតែខាងក្នុង មិននេះខាងក្រៅ
យ៉ាងណា យើងកាលមិនឃើញភូមិទត្ត នឹងនេះដោយសេចក្តី
សោក យ៉ាងនោះ ។

[៣៤០] (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) កូននឹងប្រពន្ធចាំនឡាយ ដួលដេកក្នុង
និវេសន៍របស់ព្រះភូមិទត្ត ដូចជាដើមឈើដែលត្រូវខ្យល់ញ៉ាំង
បំបាក់ដូច្នោះ ។

[៣៤១] អរិដ្ឋៈ នឹងសុភោគនាគរាជ បានព្យាសម្បូនគំភក្តនៃនាគចាំន
នោះ ក្នុងនិវេសន៍របស់ព្រះភូមិទត្ត ក៏ស្ទុះទៅតាមលំដាប់ ហើយ
ពោលថា បពិត្រលោកម្តាយ សូមលោកដកដង្ហើមស្រួលចុះ
កុំសោយសោកឡើយ ព្រោះថាសត្វចាំនឡាយ មានសភាព
យ៉ាងនេះជាធម្មតា តែងច្យុត តែងកើតឡើងវិញ នេះជាការប្រែ
ប្រួលនៃលោក ។

[៣៤២] (នាងសុមុទ្ធា ...) ម្ចាស់កូន យើងក៏ដឹងថាសត្វចាំនឡាយ
មានសភាពយ៉ាងនេះជាធម្មតាដែរ តែថាយើងកាលមិនឃើញ
ភូមិទត្តទេត្រូវសេចក្តីសោកគ្របសង្កត់ហើយ ប្រសិនបើ(ភូមិទត្ត)
មិនបាន(មកច្បប)នឹងយើងក្នុងថ្ងៃនេះយប់នេះទេ ម្ចាស់សុខសួរនេះ
អ្នកចូរដឹងចុះ យើងកាលមិនឃើញភូមិទត្តទេ យើងមុខ
ជានឹងលះបង់នូវជីវិតពុំខាន ។

[៣៤៣] អម្ព អស្សាស មា សោចិ អាធម៌ស្សាម ភាគំ

ធិសោធិសំ គមិស្សាម ភាគុបរិយេសនំ ចរំ

បព្វតេ តិរិទុក្កេសុ តាមេសុ និគមេសុ ច

ឡិវេន សត្តរត្ថស្ស ភាគំ បស្ស អាគតំ។

[៣៤៤] ហត្ថា បមុត្តោ ឧរតោ បាធតេ និបតិ ភុសំ

កក្ខិ ធុ ធុសិតោ តាត មា កាយិ សុខិតោ កវ។

[៣៤៥] នេវ មយ្ហំ អយំ ធាតោ អលំ ទុក្ខាយ កាយិច

យាវតត្ថំ អហិត្តាហោ មយា ភិយ្យោ នវិជ្ជតិ។

[៣៤៦] កោធុព្រាហ្មណវណ្ណន ទត្តោ^(១) បរិសមាគតោ

អង្គយតុ សុយុទ្ធន សុណាតុ បរិសា មម។

[៣៤៧] ភ្នំ មំ ធាតេន អាលម្ព អហំ មណ្ឌកធាបិយា

ហោតុនោ អព្ពតំ តត្ថ អា សហស្សេហិ បញ្ចហិ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

(៣៤៣) (កូនទាំងឡាយ . . .) បពិត្រព្រះមាតា សូមលោកដកដង្ហើម
 ស្រួលចុះ កុំសោយសោកឡើយ យើងទាំងឡាយ នឹងនាំ
 បងមក យើងទាំងឡាយត្រាច់ទៅកាន់ទីស្វែងរកបង នឹងទៅ
 កាន់ទីសត្វបង្កលើភ្នំ ជ្រោះភ្នំ ក្នុងស្រុកនឹងនឹកមទាំងឡាយ
 លោកចូរឃើញបង ដែលមកក្នុងរវាង ខាងក្នុង ៧ រាត្រី ។

(៣៤៤) (អាលម្ពាយនព្រាហ្មណ៍ . . .) នាគដែលរួចអំពីដៃ (របស់
 យើង) ក្រាបចុះលើដើងលោកយ៉ាងខ្លាំង លោកត្រូវពស់ចឹកឬ
 លោកកុំខ្លាចឡើយ ចូរដល់សេចក្តីសុខចុះ ។

(៣៤៥)(សុទស្សននាគរាជ...)នាគនេះមិនអាចឲ្យទុក្ខណាមួយដល់អាត្មា
 ទេ អ្នកចាប់ពស់មានទាំងប៉ុន្មានមិនមែនមានច្រើនជាងអាត្មាទេ។

(៣៤៦) អាលម្ពាយនព្រាហ្មណ៍ . . .) អ្នកណាហ្ន៎ ភ្លឺភ្លឺ មានភេទ
 ដូចជាភេទនៃព្រាហ្មណ៍ មកកាន់បរិស័ទ ហើយហៅ (អញ)
 ច្បាំង បរិស័ទចូរស្តាប់ពាក្យរបស់យើងចុះ ។

(៣៤៧) (សុទស្សននាគរាជ . . .) ម្ចាស់អាលម្ពាយន៍ អ្នកច្បាំងនឹង
 យើងដោយនាគ យើងក៏ច្បាំងនឹងអ្នក ដោយកូនកង្កែបដែរ
 ការក្លាស់ក្នុងចម្បាំងនោះ ចូរមានដល់យើង ដោយកហាបណៈ
 ៥.០០០ជាកំណត់ ។

មហានិពាគេ ធម្មំ ភូមិវត្តជាតកំ

(៣៤៨) អហោត្ថំ វស្សមា អឡោ ភំ ទលិទ្កោសិ មាលាវ

កោ នុតេ បាដិកោតត្ថំ ឧបជ្ជតញ្ច កី សិយា។

ឧបជ្ជតញ្ច មេ អស្ស បាដិកោតោ ច តាទិសោ

ហោតុនោ អត្ថតំ តត្ថ អា សហស្សហំ បញ្ចហំ។

(៣៤៩) សុណាហំ មេ មហារាជ វចនំ កទ្ធមត្ថុ តេ

បញ្ចន្នំ មេ សហស្សានំ បាដិកោតោ ហិ កិត្តិមា។

(៣៥០) បេត្តិកំ វា វណំ ហោតិ យំ វា ហោតិសយំ កតំ

កីត្ថំ វរំ ពហំ មយ្ហំ ធនំ យាចសិ ព្រាហ្មណ។

(៣៥១) អាសម្ពាយនោ ហិ នាគេន មមំ អភិជីតិសតិ

អហំ មណ្ឌកនាថិយា ខំសយិស្សាមិ ព្រាហ្មណំ។

តំ ភំ ទដ្ឋំ មហារាជ អជ្ជ វដ្ឋាភិវឌ្ឍន

ខត្តសង្ឃបវត្សឡោ នីយា ហិ អហិនស្សនំ។

[៣៤៨] (អាលម្ពាយនព្រាហ្មណ៍ . . .) ម្ចាស់មាណាព យើងជាអ្នក
 មានទ្រព្យស្តុកស្តម្ភ អ្នកឯង ជាអ្នកចាស់ក្រ តើបុគ្គលណា
 ជាអ្នកធានាអ្នក ម្យ៉ាងទៀត ទ្រព្យដ៏កល់ទុកក្នុងការភ្ជាល់ មាន
 ដែរឬ ។ ទ្រព្យដ៏កល់ទុកក្នុងការភ្ជាល់របស់យើង មាន ទាំង
 បុគ្គលជាអ្នកធានាប្រាកដដូច្នោះក៏មានដែរ ការភ្ជាល់ក្នុងចម្បាំង
 នោះ ចូរមានដល់យើងដោយកហាបណៈ ៥.១០០ ជាកំណត់។

[៣៤៩] (សុទេស្សននាគរាជ . . .) បតិក្រមហារាជ សូមព្រះអង្គជ្រើស
 ព្រះសណ្តាប់ពាក្យអាត្មាភាព សេចក្តីចម្រើនចូរមានដល់ព្រះអង្គ
 ព្រះអង្គមានកិត្តិគុណ សូមព្រះអង្គធានា ដោយកហាបណៈ
 ៥.៤០០ របស់អាត្មាភាព ។

[៣៥០] (ព្រះរាជា . . .) នៃព្រាហ្មណ៍ បំណុលជាប់របស់នៃបិតា ឬថា
 ខ្ញុំជំពាក់ដោយខ្លួនឯង បានជាអ្នកទារយកទ្រព្យរបស់យើងច្រើន
 តើព្រោះហេតុអ្វី ។

[៣៥១] (សុទេស្សននាគរាជ . . .) ដ្បិតអាលម្ពាយនព្រាហ្មណ៍ ផ្តាញ់
 អាត្មាភាពដោយនាគ អាត្មាភាពនឹងញ៉ាំងកូនក្តីបង្សៀវព្រា-
 ហ្មណ៍ ។ បតិក្រមហារាជញ៉ាំងដែនឲ្យចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ
 សូមព្រះអង្គ មានពួកអ្នកកាន់ព្រះខ័នហែហម យាងទៅដើម្បី
 ទេតពស់ដែលគួរទេត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៣៥២] ទេវតំ អតិមញ្ញាមិ សិប្បវរទេន មាណវ

អតិមត្ថោសិ សិប្បន ឧវតំ ជាបចាយសិ ។

[៣៥៣] អហម្យំ ធាតិមញ្ញាមិ សិប្បវរទេន ព្រាហ្មណ

អវិសេន ច នាគេន កុសំ វត្ថុយសេ ជនំ ។

ឯវព្ពោតំ ជនោ ជញ្ញាមិ យថា ជាធាមិ តំ អហំ

ន ត្វំ លកសិ អាលម្ព ថុសម្ពដ្ឋី កុតោ ជនំ ។

[៣៥៤] ទរជនោ ជដ្ឋី រុច្ចំ នត្ថោ បរិសមាគតោ

យេ ត្វំ ឯវំ កតំ ធាតំ អវិសោ អតិមញ្ញាមិ

អាបជ្ជ ខោ នំ ជញ្ញាសិ បុណ្ណំ ឧត្តស្ស តេជសា

មញ្ញា តំ កស្មរាសីវ វិប្បមេសោ ករិស្សតិ ។

[៣៥៥] សិយា វិសំ សិលុត្តស្ស ឧត្តកស្ស សិលាកុដោ

ទេវ លោហិតសីសស្ស វិសំ ធាតស្ស វិជ្ជតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣៥២] (អាលម្ពាយនព្រាហ្មណ៍ . . .) ម្ចាស់មាណាត ខ្ញុំមិនមើល
 ដោយអ្នកដោយសិប្បវេទនា ចំណែកអ្នកមើលដោយសិប្បៈ
 បានជាមិនកោតក្រែងនាគ ។

[៣៥៣] (សុខសូននាគរាជ . . .) នៃព្រាហ្មណ៍ អាត្មាក៏មិនមើល
 ដោយអ្នកដោយសិប្បវេទនា តែអ្នកបញ្ឆោតជនច្រើនដោយនាគ
 ដែលមិនមានពិស ។ អាត្មាជឺងអ្នកយ៉ាងណា ជនក៏ត្រូវជឺងអ្នក
 យ៉ាងនោះដែរ ម្ចាស់អាលម្ពាយន៍ អ្នកមិនបានអង្គម ១
 ក្តាប់នឹងបានទ្រព្យអំពីណា ។

[៣៥៤] (អាលម្ពាយនព្រាហ្មណ៍ . . .) អ្នកស្ងៀកដណ្តប់ស្បែកខ្លា
 ទាំងក្រចក មានផ្ទាំងសក់ ជាមនុស្សកខ្វក់ភ្លឺភ្លើ មកកាន់បរិស័ទ
 ហើយមើលដោយនាគបែបនេះថា មិនមានពិស អ្នកចូលមក
 ហើយគង់នឹងជឺងនាគនោះ ដែលពេញដោយគេជៈរបស់នាគ
 ជ័ង្គង់ខ្ពស់ ខ្ញុំសំគាល់ថា នាគ⁺នេះ នឹងធ្វើអ្នកឲ្យដួចជាគំនរផេះ
 យ៉ាងឆាប់ ។

[៣៥៥] (សុខសូននាគរាជ . . .) ពិសនៃពស់ផ្ទុះ ពស់ទឹក ពស់
 ខៀវគ្រាន់មានខ្លះ ឯពិសនៃនាគ មានក្បាលក្រហម មិនមាន
 សោះឡើយ ។

មហានិពាគេ ធម្មំ ភូមិទត្តជានិកំ

(៣៥៦) សុតមេតំ អរហនំ សញ្ញាតានំ តបស្សនំ

ឥធន ធានានំ ទត្វាន សត្តំ កច្ឆន្តំ នាយកា

ជីវេន្តោ ទេហំ ធានានំ យទិ តេ អត្ថំ នាតវេ។

អយំ នាគោ មហំទ្ធិកោ តេជសំ ធុរតិក្កមោ

តេន តំ ខំសយំស្សាមំ សោ តំ កស្មំ ករិស្សតំ។

(៣៥៧) មយាមេតំ សុតំ សម្ម សញ្ញាតានំ តបស្សនំ

ឥធន ធានានំ ទត្វាន សត្តំ កច្ឆន្តំ នាយកា

ត្វមេវ ទេហំ ជីវេន្តោ យទិ តេ អត្ថំ នាតវេ។

អយំ អច្ចុម្ពិជំ នាម បុណ្ណា ឧត្តស្ស តេជសា

តាយ តំ ខំសយំស្សាមំ សោ តំ កស្មំ ករិស្សតំ។

យា ជីតា ជនវជ្ជស្ស វេមាតា កតំនំ មម

សា ខំសតុ អច្ចុម្ពិជំ បុណ្ណា ឧត្តស្ស តេជសា។

(៣៥៦) (អាលម្ពាយនព្រាហ្មណ៍ . . .) ខ្ញុំបានស្តាប់ពាក្យនេះ របស់
 ពួកព្រះអរហន្ត ដែលសង្រួមហើយ មានតបៈថា តាយក
 ទាំងឡាយក្នុងលោកនេះ ឲ្យទានទាំងឡាយ រមែងទៅកាន់
 ឋានសួគ៌ ថាបើអ្នកមានវត្ថុតិចតួចដែលគួរឲ្យ អ្នកទាននៅរស់
 ចូរឲ្យទានទាំងឡាយចុះ ។ នាគនេះ មានប្លន្ទច្រើន មានតេជៈ
 ដែលគេកន្លងបានដោយក្រ ខ្ញុំនឹងប្រើនាគនេះឲ្យចឹកអ្នក នាគ
 នោះនឹងធ្វើអ្នកឲ្យទៅជាផេះ ។

(៣៥៧) (សុទស្សននាគរាជ . . .) ម្ចាស់សម្លាញ់ ខ្ញុំបានស្តាប់
 ពាក្យនេះ របស់ពួកព្រះអរហន្ត ដែលសង្រួមហើយមានតបៈថា
 តាយកទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ឲ្យទានទាំងឡាយ រមែងទៅ
 កាន់ឋានសួគ៌ ថាបើអ្នកមានវត្ថុតិចតួចដែលគួរឲ្យ អ្នកទាន
 នៅរស់ ចូរឲ្យទានទាំងឡាយចុះ ។ កូនកង្កែបនេះ ឈ្មោះ
 អច្ចុម្មទ័ ពេញដោយតេជៈរបស់ពស់ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ អាត្មានឹងប្រើ
 នាងអច្ចុម្មទ័នោះ ឲ្យទាញអ្នក នាងអច្ចុម្មទ័នោះ នឹងធ្វើអ្នកឲ្យទៅ
 ជាផេះ ។ នាងអច្ចុម្មទ័នោះ ជាធិការរបស់ព្រះបាទធឝត្ថរាជ មាន
 មាតាផ្សេងគ្នា ជាប្អូនស្រីរបស់អាត្មា ដ៏ពេញដោយតេជៈរបស់
 ពស់ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ចូរទាញចុះ ។

[៣៥៨] ឆមាយោ ធិសីត្ថុស្សំ ព្រហ្មទត្ត វិជានាហំ

តិណាលតាធិ ឌីសធឿ ឌីស្សស្សយ្យំអសំសយំ ។

[៣៥៩] ឧទ្ធកោ ទាតយិស្សមិ ព្រហ្មទត្ត វិជានាហំ

សត្តវស្សានិ យំ នេវេ នវស្សេ នហិមំ បតេ ។

[៣៦០] ឧទកេ ថេ ធិសីត្ថុស្សំ ព្រហ្មទត្ត វិជានាហំ

យាវន្តោទត្តជា ទាលា មរេយ្យំ មជ្ជកុដ្ឋទា ។

[៣៦១] លោក្យំសជន្តិឧទកំ បយាភស្មី បតិដ្ឋតំ

កោ មំ អជ្ឈោហរី ភូតោ ឌីតាជ្ឈំ យមុនំ នទី ។

[៣៦២] យទេស លោកានិបតិ យសស្សី

ពារាណសី បក្កវហរី សមន្តតោ

តស្សហ បុត្តោ ឧរក្ខសកស្ស

សុកោតោតិ មំ ព្រាហ្មណ វេទយន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

[៣៥៨] បពិត្រព្រះអង្គ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ថ សូមទ្រង់ជ្រាបចុះ បើភាគ
ភាព សាច់ពិសទៅលើផែនដី ស្មៅ វាល ពួកឈើ ជាឧសគ
នឹងស្វិតស្រពោនគ្មានសល់ ។

[៣៥៩] បពិត្រព្រះអង្គ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ថ សូមទ្រង់ជ្រាបចុះ បើភាគ
ភាព សាច់ពិសទៅខាងលើ ភ្លៀងនឹងមិនបង្កើតចុះ ទឹកសន្សើម
នឹងមិនធ្លាក់ចុះ អស់៧ ឆ្នាំ ។

[៣៦០] បពិត្រព្រះអង្គ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ថ សូមទ្រង់ជ្រាបចុះ បើភាគ
ភាព សាច់ពិសទៅក្នុងទឹក ត្រីនឹងអណ្តើក ដែលជាសត្វកើតក្នុង
ទឹកទាំងប៉ុន្មាន នឹងស្លាប់ទាំងអស់ ។

[៣៦១] (ព្រាហ្មណ៍នេសាទ . . .) ទឹកដែលតាំងនៅក្នុងកំពង់បយាគៈ
ដែលអញកំពុងស្រោច ជាទឹកដែលលោកសន្មតថា សម្រាប់
លាងបាប ចុះខ្មោចអ្វី ជ្រមុជអញចុះទៅក្នុងស្ទឹងយមុនាដ៍ជ្រៅ ។

[៣៦២] (សុរោគនាគរាជ . . .) នាគណា ជាឆ័ក្នុងលោក
មានយសបានមកពីឧក្រុងពារាណសីដោយជុំវិញ
អញជាកូននាគដ៏ប្រសើរនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
នាគទាំងឡាយហៅអញថា សុរោគៈដូច្នេះ ។

មហានិពន្ធ ធម្មំ ភូមិភូមិភាគ

(៣៦៣) សេសី បុត្តោ ឧរុត្ថសកស្ស

កាសិស្ស រញ្ជោ អមរាជបស្ស

មហេសត្តោ អញ្ចតោ បិតា តេ

មន្តេសុ មាតា បន តេ អនុល្យា

ន តាទិសោ អរហតិ ព្រាហ្មណស្ស

នាសំបិ ឌីហារីតុ មហានុកាលេ ។

(៣៦៤) រុក្ខំ និស្សយ វិជ្ជិតោ ឯណាយំ ទានុមាគតំ

សោ វិទ្យោ ធូរមាចរិ សរវេកេន បេត្តង ។

តំ តុ បតិបទ្កតិ អរញ្ញស្មី ព្រហ្មវេន

ស មំសកាជមាទាយ សាយំ និព្រាជ្ជទានមំ

សុវសាលយស ផ្សំ បិដ្ឋិយំ សណ្ឋតាយុតំ

កោតិលាភិរុទំ រម្មំ ធូរំ ហរិសសទ្ធាលំ

តត្ថ តេ សោ ទានុវហុ វេទិយា យសសា ជលំ

មហានុកាលេ ភាតា មេ កញ្ញាហិ បរិវរិតោ ។

មហានិបាត ភូមិវត្តជាតក ទី ៦

(៣៦៣) (ព្រាហ្មណ៍នេសាទ . . .) បើអ្នក ជាកូននៃនាគ
 ដ៏ប្រសើរ ជាព្រះរាជាក្នុងដែនកាសី ជាធំជាងនាគដែល
 មានអាយុវែង បិតារបស់អ្នក ជានាគមានស័ក្តិធម៌យុវជន
 បណ្តាសត្វទាំងឡាយ មាតារបស់អ្នក ក៏មិនមានស្រ្តីណា
 ផ្ទុំមបានឡើយ បុគ្គលមានអានុភាពច្រើន ដូចអ្នកមិន
 គួរចាប់ជ្រមុចបុគ្គល សូម្បីជាទាសៈ នៃព្រាហ្មណ៍ទេ ។

(៣៦៤) (សុភោគនាគរាជ . . .) ឯងអែបដើមឈើ ហើយបាញ់ព្រាយ
 ដែលមកផឹក(ទឹក) ព្រាយនោះ ដែលឯងបាញ់ហើយ ក៏ដាក់មើល
 ដោយកំឡាំងនៃសរ ក៏ស្ទុះទៅកាន់ទីឆ្ងាយ ។ ឯងបានឃើញ
 ព្រាយនោះ ដួលក្នុងព្រៃធំហើយ ក៏នាំសាច់មួយអម្រែកចូលទៅ
 កាន់ដើមជ្រៃ ក្នុងវេលាល្ងាច ជាឈើដែលគឺកងដោយសត្វ
 សេកនឹងសាលិកា មានស្លឹកលឿង ដេរដាសដោយពួរ ដែលសត្វ
 តារៅទំយំ ជាទីគួររីករាយ មានផែនដីដុះស្មៅខៀវជាទីចូ បង្ករបស់
 អញ ដែលមានអានុភាពច្រើន រុក្ខរឿងដោយច្បងនឹងយស ដែល
 ពួកនាគកញ្ជ្រោចរោមហើយ ក៏ប្រាកដដល់ឯងក្នុងទីនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សោ តេន បរិច្ឆេណោ ភំ សព្វកាមេហំ តប្បិតោ
 អនុជ្ជស្ស ភំ ទុតិ តន្តេ វេរំ វេនាតតំ ។
 ចិប្បំ ភំ បសាវេហំ ន តេ នស្សាមិ ជីវិតំ
 កាតុ បរិសរំ វេរំ នេនយស្សាមិ តេ សរំ ។

(៣៦៥) អជ្ឈាយកោ យាចយោគី អាហុតត្ថំ ច
 ព្រាហ្មណោ

ឯតេហំ ភីហំ ហិទេហំ អវជ្ឈោ ភវិតិ ព្រាហ្មណោ

(៣៦៦) យំ បុរំ ធនរដ្ឋស្ស ឌីតាឡំ យមុនំ ននី
 ជោតតេ សព្វសោវណ្ណំ ភិរិមាហាច្ច យាមុនំ ។
 តត្ថ តេ បុរិសព្យាជ្ជា សោទរិយា មម កាតរោ
 យថា តេ តត្ថ វត្ថុន្តំ តថា ហេស្សសិ ព្រាហ្មណ ។

(៣៦៧) អនិគ្គា វេនាសម្មយុត្តា

យញ្ញា ច វេនា ច សុភោត លោកេ

តនត្តរញ្ញំ ហិ វិនិច្ឆ័យោ

ជហានិ វិតញ្ច សតញ្ច ធម្មំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ឯងនោះ ដែលបងរបស់អញនោះផ្តាច់ហើយ ឲ្យស្តាប់ស្តាប់ដោយ
កាមទាំងពួង ឯងបានប្រទូស្តចំពោះបង ដែលមិនប្រទូស្ត ពៀរ
នោះមកដល់ឯង ក្នុងទីនេះហើយ ។ ឯងចូរដកកយ៉ាងឆាប់
អញនឹងមិនឲ្យដីវិតដល់ឯងទេ អញរព្វកយើញទូរពៀរ (ដែល
ឯងធ្វើ) ចំពោះបង អញនឹងកាត់ក្បាលឯងឥឡូវនេះ ។

(៣៦៥) (ព្រាហ្មណ៍នេសាទ . . .) ព្រាហ្មណ៍ជាអ្នករៀនមន្ត ១ ជាអ្នក
ប្រកបដោយការសូម ១ ជាអ្នកបូជាភ្លើង ១ ព្រាហ្មណ៍ប្រកប
ដោយហេតុទាំង៣នេះ អ្នកមិនគួរសម្លាប់ទេ ។

(៣៦៦) (សុភោគនាគរាជ . . .) បុរិណា របស់ព្រះបាទធរតរាជ ជា
វិការៈនៃមាសទាំងអស់ ដែលចូលទៅកាន់ស្ទឹងយមុនា ទល់
នឹងភ្នំហិមពាន្ត ដែលនៅជិតស្ទឹងយមុនា រមែងរុំរឿង ។ បង
ប្អូនរបស់អញទាំងនោះ ជាបុរសភ្លៀវក្លា ជាអ្នករួមផ្លែ នៅក្នុង
បុរីនោះ បងប្អូនទាំងនោះ ក្នុងបុរីនោះ និយាយយ៉ាងណា
ឯងនឹងទៅជាយ៉ាងនោះ ។

(៣៦៧) (កាណារិដ្ឋនាគរាជ...) បពិត្រសុភោគ យំញ៉នឹងវេទទាំងឡាយ
ក្នុងលោកនេះ ដែលព្រាហ្មណ៍ឯទៀតប្រកបហើយមិនមែនជាបេស
ផ្តេសផ្តាសទេព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលកាលតិះដៀលព្រាហ្មណ៍ដែល
មិនគួរតិះដៀល ឈ្មោះថាលះបង់ទ្រព្យនឹងធម៌របស់ពួកសប្បុរស ។

មហានិពាគេ ធម្មំ ភូមិវត្តនាគកំ

(៣៦៨) អន្លោមមរិយា បឋវី ជនិទ្ធា

វេស្សា កសី ចារិចរិយញ្ច សុទ្ធា

ឧបាគូ បច្ឆេកំ យថាបទេសំ

កតាហុ ឯតេ វសិជានតិ អាហុ ។

(៣៦៩) ជាតា វិជាតា វុណ្ណោ កុវេរោ

សោមោ យមោ ចន្ទិមា វាយុ សុរិយោ

ឯតេបិ យញ្ញំ បុត្រសោ យជិត្រា

អន្លោយកានំ អថ សព្វកាថេ ។

វិកាសិតា ចាបសតានិ បញ្ច

យោ អន្តោ ពលវា ភិមសេនោ

សហស្សញ្ចហុ អសមោ បឋព្វា

សោបិ តទា អាទហិ ជាតវេទិ ។

(៣៧០) យោ ព្រាហ្មណោ កោជយិ ទីយវត្ថុំ

អន្លោម ចាលោម យថាទុកាវំ

បសុទ្ធិចិត្តោ អនុមោទនាធា

សុកោត ទេវញ្ញតោ អហោសិ ។

(៣៦៨) ពួកអ្នកប្រសើរ(ព្រាហ្មណ៍)ប្រកាន់ខាងការរៀនមន្ត ពួកជាធំជាង
 ជន(ក្សត្រិយ៍) ប្រកាន់ខាងការផែនដី ពួកវេស្សៈ ប្រកាន់ខាងការ
 ភ្ជួររាស់ ពួកសូទ្រៈ ប្រកាន់ខាងការបម្រើ ផ្សេងៗគ្នា តាមសមគួរ
 ដល់ប្រទេសជនទាំងឡាយបានពោលថា ត្រកូលទាំង ៤ នេះ
 ព្រាហ្មបានតាក់តែងហើយ ។

(៣៦៩) ទេវរាជព្រះនាមធាតុ វិធាតុ វរុណៈ កុវេរៈ សោមៈ យមៈ
 ចន្ទ៌មៈ វាយុ សុរិយៈ ស្តេចទាំងនេះ បានបូជាយ័ព្វាដ៏ច្រើន ទាំង
 (បានឲ្យ) វត្ថុជាទីប្រាថ្នាគ្រប់យ៉ាង ដល់ពួកព្រាហ្មណ៍អ្នករៀន
 មន្ត ។ ព្រះបាទអជ្ជនណាមានកម្លាំង មានសេនាគួរខ្លាច មាន
 ដៃមួយពាន់ (១) មិនមានបុគ្គលណាស្មើ លើផែនដី ជាអ្នក
 យឺតធ្ម ៥០០ បាន ព្រះបាទអជ្ជននោះឯង ក៏បូជាភ្លើងក្នុង
 កាលនោះដែរ ។

(៣៧០) បុគ្គលណា មានចិត្តជ្រះថ្លា រីករាយ បានញ៉ាំងព្រាហ្មណ៍ ឲ្យ
 បរិភោគបាយនឹងទឹក អស់កាលយូរ ដ៏សមគួរ តាមអានុភាព
 បពិត្រសុភោគ បុគ្គលនោះ នឹងបានជាទេវតាមួយអង្គ ។

១ មិនមែនមានដៃមួយពាន់ទេ គឺអាចយឺតធ្មដែលខ្លាំងបំផុតប្រយោជន៍ដល់ពលរដ្ឋ ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៣៧០] មហាសនំ នេវមនោមវណ្ណំ

យោ សម្មាសាធិ អសត្វំ កោដេតុមត្តំ

សោ យញ្ញតន្តំ វរតោ យជិត្វា

ទិព្វំ គតី មុច្ចលំ ឧជ្ឈតត្ថំ^(១) ។

[៣៧២] មហានុភារោ វស្សសហស្សជីវី

យោ បព្វជិ នស្សនេយ្យោ ឧទ្យោរោ

ហិត្វា អបរិយន្តំ វដ្ឋំ សសេនំ

រាជា ទុទីចោបជ្ឈតាមិ សត្តំ ។

[៣៧៣] យោ សាគរោ សាគរន្តំ វិជិត្វា

យូបំ សុកំ សោវណ្ណមយំ ឧទ្យោរំ

ឧស្សេសិ វេស្សាននរោទហានោ

សុភោគ នេវញ្ញតរោ អហោសិ ។

យស្សានុភារេន សុភោគ គត្តា

បរិត្តតិ ទទិសន្តិសន្តិ^(២) សមុទ្ធំ

សោ លោមនាដោ បរិចរិយមត្តំ

អង្គោ សហស្សត្ថប្បមជ្ឈតត្ថំ ។

១ អដ្ឋិកថាយំ បន សោ យញ្ញតន្តំ វរតោ យជិត្វា ទិព្វំ គតី
មុច្ចលំ ឧជ្ឈតត្ថំ បាថោ ទិស្សតិ ។ ២ ឧទេសន្តំ ។ ម ទេសន្តា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៣៧១) ព្រះបាទមុជលិន្ទ អាចញ្ញាំងទៅតាក្វីង ជាអ្នកស្ម័គ្រច្រើន មាន
ពន្លឺមិនថាកាប ឲ្យស្តាប់ស្តាប់ ដោយសប្បិ បានបូជាវិធីយ័ញ្ញ
ចំពោះទៅតាក្វីងដ៏ប្រសើរ ទ្រង់បានទៅកាន់គតិជាទិព្វ ។

(៣៧២) ព្រះរាជា ព្រះនាមទុទ័បៈ មានអានុភាពច្រើន មានព្រះជន្ម
១.០០០ឆ្នាំ បានលះបង់ដែនព្រមទាំងសេនា មិនមានទីបំផុត
ហើយបួស បានជាទុក្ខណេយ្យបុគ្គល គួររមែលមើលដ៏លើស
លុប ទ្រង់បានទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។

(៣៧៣) បពិត្រសុភោគ ព្រះបាទសាគរឈ្នះដែនដី មានសាគរជាទី
បំផុត បានលើកសសរយ័ញ្ញដ៏ល្អ ជាវិការៈនៃមាសដ៏លើសលុប
បូជាក្វីង ទ្រង់បានជាទៅតាមួយអង្គ ។ បពិត្រសុភោគ ទទេ
គង្គា ប្រព្រឹត្តទៅដោយអានុភាពនៃព្រះរាជាណា ទឹកដោះដូរ
ដែលស្ងប់ស្ងៀម ទៅជាសមុទ្រដោយអានុភាពនៃព្រះរាជាណា
ព្រះរាជានោះ គឺព្រះបាទអង្គៈ មានរោមត្រង់ព្រះបាទ បម្រើ
ក្វីង ក៏ទ្រង់បានទៅកាន់បុរីនៃព្រះឥន្ទ្រ ។

មហាវិហារគេ ឆ្នើម ភូមិទុក្ខដាតក

[៣៧៤] មហាវិហារគេ ឆ្នើម ភូមិទុក្ខដាតក
សេនាបតី តិច្ឆេ វាសវស្ស
សោ សោមយាគេន មលំ វិហារា
សុភោគ ទេវញ្ញតោ អហោសិ ។

[៣៧៥] អកោយិ លោកមិមំ បរញ្ច
កាភិវេ ហិមវន្តញ្ច វិជ្ជំ
យោ ឥទ្ធិមា ទេវវោ យសស្សី
សោមិ តទា អាទហិ ជាតវេទំ ។
មាលាភិ ហិមវា យោ ច វិជ្ជា
សុទស្សនោ និសកោ កាកវេរ្យ
ឯតេ ច អញ្ច ច នតា មហន្តា
ចិត្យា កតា យញ្ញកវេកំ មាហុ ។

[៣៧៦] អជ្ឈាយកំ មន្តតុល្លាបបដ្ឋំ
តបស្សីនំ យាចយោកីតិណាហុ
តិវេ សម្មុទ្ធស្សនកំ សជ្ជនំ
តំ សាគរជ្ឈោហិ តេនបេយ្យោ ។

(៣៧៤) បពិត្រសុភោគ ទេវតាជ័ប្រសើរ មានប្ញទ្ធិច្រើន មានយស ជា
 សេនាបតីនៃព្រះបាទរាសវៈ ក្នុងឋានត្រៃត្រីង្ស ព្រោះតែបានកំ-
 ចាត់បង់នូវមន្ទិលដោយសោមយាគរិធី ក៏បានជាទេវតាមួយអង្គ ។

(៣៧៥) ទេវតាជ័ប្រសើរ ព្រហ្មមានប្ញទ្ធិច្រើន មានយស បានសាង
 លោកនេះនឹងលោកដទៃ នឹងស្ទឹងភាគីរថីផង ភ្នំហិមពាន្តផង
 ភ្នំវិជ្ឈុរៈផង ព្រហ្មនោះឯង ក៏បានបូជាភ្លើងក្នុងកាលនោះដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ភ្នំមាលាគីរី ១ ភ្នំហិមពាន្ត ១ ភ្នំវិជ្ឈុរៈ ១ ភ្នំសុទេស្សនៈ ១
 ភ្នំនិសកៈ ១ ភ្នំកាករេរុ ១ ពួកព្រាហ្មណ៍ពោលថា ភ្នំទាំងនេះក្តី
 ក្នុងខែឆ័រក្តី ពួកព្រាហ្មណ៍អ្នកបូជាយ័ញ្ញ បានធ្វើឲ្យវិចិត្រហើយ ។

(៣៧៦) ជនទាំងឡាយ បានពោលចំពោះព្រាហ្មណ៍អ្នកវៀនមន្ត បរិបូណ៌
 ដោយគុណនៃមន្ត មានតបៈ ក្នុងលោកនេះ ថាជាអ្នកប្រកប
 ដោយការសូម សាគរបានពន្លឺចព្រាហ្មណ៍នោះ ដែលបិតនៅ
 លើត្រើយ កំពុងសាចទឹកសមុទ្រ ហេតុនោះ បានជាសមុទ្រ
 មានទឹកប្រៃ ផឹកមិនបាន ។

(៣៧៧) អាយា កវន្តិ បុទ្ធ បវេញ

សិរិដ្ឋន្តិ ព្រាហ្មណា វាសវស្ស
 បុរិមំ និសំ បច្ឆិមំ ទក្ខិណ្យតំ
 សិរិដ្ឋមាណា ជនយន្តិ វេទំ ។

(៣៧៨) កលំ ហំ ជីវន កតំ មគាទំ

កវន្តិ វេទជ្ឈតតា អវដ្ឋ
 មវិចធម្មំ អសមេក្ខិតតា
 មាយាតុណា នាតវហន្តិ បញ្ញំ ។
 វេទា ន តាណាយ កវន្តិវស្ស
 មិត្តនុដោ ភ្នំនហុដោ នវស្ស
 ន តាយតេ បរិច្ឆេណាវ អត្ថំ
 ទោសន្តំ មច្ចុមនវយកម្មំ ។
 សព្វញ្ច មច្ចា សធានា សគោតា
 អាទិប័តំ ទារុតិណេន មិស្សំ
 ទហំ ន តប្ប អសមត្ថតេដោ
 កោតំ សុភិក្ខុំ ទិវសញ្ញា កយិវា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៣៧៧) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ជាវត្ថុសម្រាប់បូជា មានច្រើនលើផែនដី
មានកងទិសខាងកើត ទិសខាងលិច ទិសខាងត្បូង និងទិស
ខាងជើង តែងញ៉ាំងសេចក្តីគ្រេកអរ ឲ្យកើតដល់វាសវៈ ។

(៣៧៨) (ភូមិទុត្តនាគរាជ...) ម្ចាស់អវិជ្ជា ការរៀនយកនូវវេទទាំង
ឡាយ ជាទោសរបស់អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ តែជាអំពើរបស់
បុគ្គលពាលទាំងឡាយ (ត្រៃវេទ) ជាធម៌ ដូចថ្ងៃបណ្តើរកូន
ព្រោះសំឡឹងមើលទៅ មិនស្មើវេទទាំងឡាយ ជាចំណែកនៃ
កលទុបាយ ទង់ទាញអ្នកមានបញ្ញាមិនបានទេ ការពារជនអ្នក
ទ្រុស្តមិត្ត បំផ្លាញសេចក្តីចម្រើននោះ ក៏មិនបានទេ ភ្លើងដែល
បុគ្គលបម្រើហើយ រមែងមិនការពារនូវសត្វមានកម្មបានទេ ជា
របស់មិនប្រសើរ ប្រកបដោយទោស ។ មួយទៀត សត្វទាំង
ឡាយមានទ្រព្យ មានភោគៈ យកទ្រព្យទាំងអស់លាយដោយ
ទុសនឹងស្មៅហើយដុតភ្លើងមានគេជះ មិនមានអ្វីស្មើ កាលឆេះ
វត្ថុដែលគេដុតហើយ ក៏មិនគប្បីឆ្អែត ម្ចាស់អ្នកដឹងរសដោយ
អណ្តាតទាំងពីរ ចុះបុគ្គលណា គប្បីធ្វើភ្លើងនោះឲ្យឆ្អែតបាន ។

មហានិបាតេ ធម្មំ ភូមិទុក្ខជាតកំ

យថាបិ ជីវំ វិបវណាមធម្មំ
 នធិ ភវិត្តា នវេនំតំបិ ហោតិ
 ឯវំបិ អត្តំ វិបវណាមធម្មោ
 តេជោ សមាទ្វហតិ យោគយុត្តោ ។
 ន ធិស្សតិ អត្តមនុប្បវិដ្ឋោ
 សុត្តេសុ កក្កដេសុ នវេសុ ចាបិ
 នាមត្តមាណោ អរណីនវេន
 នាកម្មនា ជាយតិ ជាតវេនោ ។
 សចេ ហិ អត្តំ អន្តរតោ វិសេយ្យ
 សុត្តេសុ កក្កដេសុ នវេសុ ចាបិ
 សព្វានំ សុស្ស័យ្យំ វិនានំ លោកេ
 សុត្តានំ កក្កដានំ ច បដ្ឋលេយ្យំ ។
 ករោតិ ចេ នាវុតិលោន បុព្វំ
 កោជំ នរោ ធូមសិទ្ធិ បតាបរំ
 អម្ព័រតា លោណករា ច សុនា
 សវ័រនាហាបិ កវេយ្យ បុព្វំ ។

មហានិពាគ ភ្នំទន្ធដាតក ទី ៦

ទី៖ មានការប្រែប្រួលជាធម្មតា ក្លាយទៅជាទង់ ហើយទៅ
 ជានវនីត យាងណា ភ្លើងជាគេជាធាតុ មានការប្រែប្រួល
 ជាធម្មតា យាងនោះដែរ លុះតែប្រកបដោយគ្រឿងពួក ទើប
 ឆេះ ។ ភ្លើងដែលចូលទៅ ក្នុងឈើស្អាត ឬឈើស្រស់
 ក៏មិនប្រាកដ ភ្លើងដែលនរជនមានឈើតំនួតក្នុងដៃ មិនបាន
 ពួក ក៏មិនឆេះ ភ្លើងមិនមែនឆេះដោយការមិនធ្វើទេ ។ ប្រសិន
 បើ ភ្លើងនៅក្នុងឈើស្អាត ឬឈើស្រស់ នៅខាងក្នុង នៅ
 ក្នុងព្រៃទាំងអស់ ក្នុងលោក គប្បីស្អាតក្រៀម ឯឈើស្អាត
 ទាំងឡាយ គប្បីឆេះ ។ ថាបើ នរជនញ៉ាំងភ្លើងដីក្តៅ ប្រកប
 ដោយផ្សែងនឹងអណ្តាត ឲ្យស្អីដោយទុសនឹងស្មៅ ឈ្មោះ
 ថា ធ្វើបុណ្យឬ ជនអ្នកធ្វើផ្សង អ្នកធ្វើអំបិល អ្នកធ្វើអាហារ
 នឹងអ្នកដុតស៊ីវះនៃបុគ្គលស្លាប់ ឈ្មោះថា ធ្វើបុណ្យដែរឬ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

អថ ចេ ហិ ឯតេបិ កកោន្តិ បុត្តំ
 អជ្ឈេនបក្កំ វេន ភប្បយិត្វា
 ន កោនិ លោកស្មិ កកោនិ បុត្តំ
 កោនំ នរោ ជូមសិទ្ធិ បតាបរំ ។
 កថំ ហិ លោកាបចិត្តោ សមាធនោ
 អមនុស្សាភក្កំ ពហុនំ អកក្កំ
 យទេវេ មន្ទា បរិវជ្ជយន្តិ
 ភទប្បសដ្ឋំ ទិវសញ្ច កុញ្ញោ
 សិទ្ធិញ្ចំ ទេវេសុ វេនន្តិ ឯកោ
 អាបិ មិលក្ខំ បន ទេវេមាហុ
 សព្វេវ ឯតេ វិតនំ កណ្តិន្តិ
 អត្ថំ ន ទេវេញាតរោ ន អាចោ ។
 អនិម្ព្រយិ^(១) សន្តមសញ្ញកាយំ^(២)
 វេស្សានំ កម្មករំ បដានំ
 បរិចរិយមក្កិ សុតតិ កថំ វេជ្ជេ
 ចាចានិ កម្មានិ បក្រត្យមាធនោ ។

១ ខ. និវ្រ្មយំ ។ ២ ម. ពុទ្ធមសញ្ញកាយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ប្រសិនបើព្រាហ្មណ៍ទាំងនេះ ញ៉ាំងការរៀនមន្តនឹងភ្លើងឱ្យឆេះតែម្នាក់

លោកនេះ ទើបឈ្មោះថាធ្វើបុណ្យ នរជនណាមួយក្នុងលោក

កាលញ៉ាំងភ្លើងមានកំដៅប្រកបដោយផ្សែងនឹងអណ្តាត ឱ្យស៊ី

មិនឈ្មោះថាធ្វើបុណ្យទេ ។ ម្ចាស់អ្នកដឹងរសដោយអណ្តាតពីរ

(ឥត្តិទេពរបស់អ្នក) ដែលលោកគោរពហើយ ម្តេចក៏ស៊ីវតមាន

ភ្លិនមិនជាទីគាប់ចិត្ត មិនជាទីត្រេកអរនៃជនដ៏ច្រើន ដែលពួក

មនុស្សតែងរៀរ ជាវត្ថុមិនប្រសើរនោះ ។ មនុស្សពួកខ្លះ ពោល

ថាភ្លើង(ជាទេវតាមួយអង្គ)ក្នុងពួកទេវតា ឯពួកមិលក្នុងន ពោល

ថាទឹកជាទេវតា ជនទាំងអស់នេះពោលខុស ភ្លើងមិនមែនជាទេវតា

ណាមួយទេ ទឹកក៏មិនមែនដែរ ។ ភ្លើងមិនមានឥទ្ធិយ ជាពួក

មិនមានចេតនា សម្រាប់ធ្វើការងាររបស់ពួកមនុស្ស អ្នកធ្វើបាប-

កម្មទាំងឡាយកាលបម្រើភ្លើង គប្បីទៅកាន់សុគតិដូចម្តេចកើត ។

មហាវិហារេ ឆដ្ឋំ ភិវទ្ឋជាតកំ

សញ្ញាភិក្ខុតាហុជ ជីវិតតត្ថា
អត្ថិស្ស ព្រហ្មា បរិចារិកោតិ
សញ្ញានុការី ច វសី តិមត្ថំ
អនិម្មតោ និម្មតំ វន្តិតស្ស ។
ហាសំ អនិជ្ឈានក្ខមំ អតច្ច្ន្ន
សក្ការហេតុ បរិករីសុ បុព្វ
តេ លាភសក្ការេ អនាតុក្កតេ(១)
សញ្ញាភិក្ខុ ជន្និកំ សន្តិជម្ពំ ។
អជ្ឈេនមរិយា បមរី ជន្និន្ទា
វេស្សា កសី ចារិចរិយញ្ច សុទ្ធា
ឧទាគ្គ បច្ឆេតិ យថាមទេសំ
កតាហុ ឯតេ វសីនាតិ អាហុ ។
ឯតញ្ច សច្ចំ វចនំ ភវេយ្យ
យថា ឥទំ កាសិភិ ព្រហ្មណេហិ
នាខត្តិយោ ជាតុ លភេថ វន្តិ
នាព្រហ្មណោ មន្តបនាជិ សិក្ខេ
នាញាត្រ វេស្សា ហិ កសី កវេយ្យ
សុទ្ធា ន មុញ្ចេ បរិបេសនាយ ។

១ ឧ.ម. អនាតុកោត្តេ ។

មហានិបាត ភូមិទត្តជានិកាយ ទី ៦

ពួកព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកត្រូវការដោយជីវិត ក្នុងលោកនេះ ពោល
 ថា (មហាព្រហ្ម) ជាអ្នកគ្របសង្កត់លោកទាំងអស់ ហើយ
 ពោលថា ព្រហ្មជាអ្នកបម្រើភ្លើងដូច្នេះ បើ (មហាព្រហ្ម) មាន
 អាទិភាពជាងលោកទាំងអស់ មានអំណាចមិនមានអ្នកណាសាង
 ហេតុអ្វីក៏សំពះភ្លើងដែលខ្លួននិម្មិតវិញ ។ ពាក្យព្រាហ្មណ៍ ជាពាក្យ
 គួរសើច មិនគួរដល់ការពិនិត្យ ជាពាក្យមិនពិត ពួកព្រាហ្មណ៍
 ក្នុងកាលមុន ភក់តែង (ពាក្យមិនពិត) ព្រោះហេតុនៃសក្ការៈ
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ កាលបើលោកសក្ការៈ មិនកើតឡើងទេ ក៏
 តន្ត្រីសន្តិធម៌ពោលគឺលទ្ធិរបស់ខ្លួន ជាមួយនឹងពួកសត្វ ។ ពួក
 អ្នកប្រសើរ (ព្រាហ្មណ៍) ប្រកាន់ការរៀនមន្ត ពួកជាធំជាងជន
 (ក្សត្រិយ៍) ប្រកាន់ផែនដី ពួកវេស្សៈប្រកាន់ការក្កររាស់ ពួក
 សូទ្រៈប្រកាន់ការបម្រើ ផ្សេងៗគ្នា សមគួរតាមប្រទេស ជន
 ទាំងឡាយបានពោលថា ត្រកូលទាំង៤នេះ ព្រហ្មបានភក់តែង
 ហើយ ។ ប្រសិនបើពាក្យនេះ ជាពាក្យពិត ដូចយ៉ាងពាក្យដែល
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពោលហើយនេះ បុគ្គលមិនមែនជាក្សត្រិយ៍
 មិនត្រូវបានរាជ្យដោយជាថ្កាត បុគ្គលមិនមែនជាព្រាហ្មណ៍
 មិនគប្បីសិក្សានូវបទនៃមន្ត បុគ្គលរៀបចំពួកវេស្សៈ មិនគប្បី
 ធ្វើការក្កររាស់ ពួកសូទ្រៈមិនគប្បីរួចអំពីការប្រើនៃជនដទៃ ។

សុត្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យស្មា ច ឯតំ វេចនំ អក្ខតំ
 មុសាវមេ ឌីនេយា ភណ្ឌន្តំ
 តទប្បបញ្ញា អភិសន្នហន្តំ
 បស្សន្តំ តំ បណ្ឌិតា អត្តនាវ ។
 ខត្យា ហិ វេស្សន ពលី ហាន្តំ
 អាទាយ សត្វានំ ចរន្តំ ព្រាហ្មណា
 តំ តានិសំ សន្និកតំ បកិដ្ឋំ
 កស្មា ព្រហ្មា ន ឌុដ្ឋំ កកេតិ លោកំ ។
 សចេ ហិ សោ វស្សរោ សព្វលោកេ
 ព្រហ្មាបហ្ម ក្ខតបតី បដានំ
 កី សព្វលោកំ វិទហិ អលក្ខី
 កី សព្វលោកំ ន សុខី អកាសិ ។
 សចេ ហិ សោ វស្សរោ សព្វលោកេ
 ព្រហ្មាបហ្ម ក្ខតបតី បដានំ
 មាយា មុសាវជ្ជមនេន ចាមិ(១)
 លោកំ អនម្មេន កីមត្ថការី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ពាក្យនេះ ជាពាក្យមិនពិត ព្រោះហេតុណា (ហេតុនោះ)
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងនេះ ពោលពាក្យកុហកដើម្បីការបំពេញផ្ទៃ បុគ្គល
 អ្នកមិនមានប្រាជ្ញាទាំងឡាយ វេទន៍ជឿស៊ីបនូវពាក្យនោះ ចំ.
 ណែកខាងពួកបណ្ឌិតវេទន៍ឃើញហេតុនោះ ដោយខ្លួនឯង ។
 ពួកក្សត្រិយ៍នាំយកពលី (ហូតពន្ធ) របស់ពួកវេស្សៈ ពួក
 ព្រាហ្មណ៍ កាន់យកគ្រឿងសស្រ្តាទាំងឡាយ ហើយដើរទៅ
 (សម្លាប់សត្វ) ហេតុអ្វី ព្រហ្មមិនធ្វើលោកដែលជ្រួលជ្រើម
 បែកខ្ញែកបែបនោះនោះឲ្យត្រង់ ។ ប្រសិនបើព្រហ្មជាឥស្សរៈនោះ
 ជាប្រធាន ជាម្ចាស់លើភូត របស់ពួកបុគ្គលនិលោកទាំងអស់
 ហេតុអ្វី ក៏ចាត់ចែងលោកទាំងអស់ឲ្យមានទុក្ខ ហេតុអ្វី មិនធ្វើ
 លោកទាំងអស់ឲ្យបានសេចក្តីសុខ ។ ប្រសិនបើព្រហ្មជាឥស្សរៈ
 នោះ ជាប្រធាន ជាម្ចាស់លើភូតរបស់ពួកសត្វ ក្នុងលោកទាំង
 អស់ ហេតុអ្វី ក៏ធ្វើលោកឲ្យវិនាស ដោយកលទុបាយនឹងការ
 ញាំញី ដោយការពោលពាក្យកុហក ដែលមិនមែនជាធម៌ ។

មហានិពាគេ ធម្មំ ភូមិទត្តនាគំ

សចេ ហិ សោ ឥស្សរោ សព្វលោកេ

ព្រហ្មាបហ្ម ក្ខតបតី បដានំ

អធម្មំកោ ក្ខតបតី អរិដ្ឋ

ធម្មេ សតី សោ វិទហិ អធម្មំ ។

កីដា បដង្កា ឡតា ច ភីង្កា

ហន្ធា កឹមី សុដ្ឋតិ មត្តិកា ច

ឯតេ ហិ ធម្មា អនរិយ្យនា

កម្ពោជកានំ វិតថា ពហ្វំ ។

(៣៧៧) សចេ ហិ សោ សុដ្ឋតិ យោ ហនាតិ

ហតោបិ សោ សត្តមុបេតិ ហំនំ

កោវាទិ កោវាទិនមារយេយ្យំ

យេ វាបិ តេសំ អភិសន្នហេយ្យំ ។

នេវ មិតា ន បសុនោបិ តាវេ

អាយាចន្តិ អត្តវាយ កេចិ

វិប្បន្នមាណ ឥធម ជីវិតត្ថា

យតោសុ ចាលោ បសុមារកន្តិ ។

មហានិពាគ ភូមិទត្តដាតក ទី ៦

ប្រសិនបើព្រហ្ម ជាឥស្សរៈនោះជាប្រធាន ជាម្ចាស់លើភូតរបស់
 ពួកសត្វក្នុងលោកទាំងអស់ ម្ចាស់អវិជ្ជា ព្រហ្មជាម្ចាស់លើភូតមិន
 ប្រកបដោយធម៌ទេ ព្រោះកាលបើធម៌មាន វែបជាចាត់ចែង
 អធម៌វិញ ។ បុគ្គលសម្លាប់កណ្តាប់ កន្ទុយ ពស់ កន្ត្រៃប ជង្គវ
 រុយ ទើបឈ្មោះថា បរិសុទ្ធ ឯធម៌ទាំងនេះ ជាធម៌របស់ពួក
 ជនអ្នកនៅក្នុងដែនកម្ពុជៈដ៏ច្រើន ជាធម៌មានសភាពមិនប្រសើរ
 ជាធម៌មិនពិត ។

(៣៧៩) ប្រសិនបើអ្នកសម្លាប់នោះ បរិសុទ្ធ ឬអ្នកដែលត្រូវសម្លាប់
 នោះ ទៅកាន់ឋានសួគ៌បាន ពួកព្រាហ្មណ៍ គប្បីសម្លាប់ពួក
 ព្រាហ្មណ៍ ឬសម្លាប់ពួកជនអ្នកជឿពាក្យព្រាហ្មណ៍នោះ (មុន) ។
 មិនមានពួកម្រឹគ មិនមានពួកសត្វចិញ្ចឹម ពួកគោណាមួយអង្វរ
 ឲ្យសម្លាប់ខ្លួនទេ សត្វទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ សុទ្ធតែញាប់
 ញ័រត្រូវការដោយជីវិត (ព្រោះថា) ជនទាំងឡាយ ប្រារព្ធ
 នឹងសម្លាប់សត្វទាំងឡាយ នឹងសត្វចិញ្ចឹម ក្នុងយ័ព្វទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាតកំ

យុទ្ធស្សនេ បសុតន្តេ ច ពាលា
 ចិត្រហិ វណ្ណហិ មុខំ នយន្តិ
 អយន្តេ យូចោ កាមទុហោ បរត្ថ
 ភិស្សតិ សស្សតោ សម្បរាយេ ។
 សចេ ច យូថេ មណិស្ន័មុត្តំ
 ធិញ្ញំ ធិនំ វជនំ ជាតរូបំ
 សុក្ខេសុ កុដ្ឋេសុ នវេសុ ចាបិ
 សចេ ទុហោ តិទិវេ សព្វកាមេ
 តេវិជ្ជសង្ខារេ មុច្ច យដេយ្យំ
 ន ព្រាហ្មណា កិត្ខំ ន យាជយេយ្យំ ។
 កុតោ ច យូថេ មណិស្ន័មុត្តំ
 ធិញ្ញំ ធិនំ វជនំ ជាតរូបំ
 សុក្ខេសុ កុដ្ឋេសុ នវេសុ ចាបិ
 កុតោ ទុហោ តិទិវេ សព្វកាមេ ។
 សហំ ច លុទ្ធា ច បលុទ្ធពាលា
 ចិត្រហិ វណ្ណហិ មុខំ នយន្តិ
 អាទាយ អភ្នំ មម ទេហិ វិត្តំ
 តតោ សុខំ ហោហិសិ សព្វកាមេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

ពួកបុគ្គលពាល រមែងបើកមាត់និយាយ ដោយហេតុទាំងឡាយ
 ដ៏វិចិត្រ ក្នុងការលើកឡើងនូវសសរយ័ព្ទ៖ នឹងទីចងនៃសត្វចិញ្ចឹម
 ថា សសរយ័ព្ទនេះបង្ករសេចក្តីប្រាថ្នាដល់អ្នក ក្នុងបរលោក
 នឹងឲ្យសេចក្តីទៀងទាត់ក្នុងបរលោក ។ ប្រសិនបើ បុគ្គលគប្បី
 បានកែវមណី ស័ន្ធុ កែវមុត្តា ស្រូវ ទ្រព្យ ប្រាក់ នឹងមាស ក្នុង
 សសរយ័ព្ទ ក្នុងឈើស្លឹក នឹងឈើស្រស់ ម្យ៉ាងទៀត ប្រសិន
 បើសសរយ័ព្ទ គប្បីបង្ករសេចក្តីប្រាថ្នាគ្រប់យ៉ាង ក្នុងឋាន
 សួគ៌ ពួកជនអ្នកចេះត្រូវវេទន៍ច្រើនគប្បីបូជា បុគ្គលមិនមែនជា
 ព្រាហ្មណ៍មិនគប្បីបូជាតិចតួចទេ ។ កែវមណី ស័ន្ធុ កែវមុត្តា
 ស្រូវ ទ្រព្យ ប្រាក់ មាស ក្នុងសសរយ័ព្ទ ក្នុងឈើស្លឹក
 នឹងឈើស្រស់ នឹងមានពិណ្ឌ សសរយ័ព្ទនឹងបង្ករសេចក្តី
 ប្រាថ្នាគ្រប់យ៉ាង ក្នុងឋានសួគ៌ដូចម្តេចកើត ។ ពួកព្រាហ្មណ៍
 ជាអ្នកបោកប្រាស ចិត្តអាក្រក់ ជាពួកពាល ប្រលោមលោក
 តែងបើកមាត់និយាយដោយហេតុ ដ៏វិចិត្រថា អ្នកឯងច្បូរយក
 ភ្លើងចុះ ហើយឲ្យទ្រព្យដល់យើង លំដាប់នោះ អ្នកឯងនឹងបាន
 នូវសេចក្តីប្រាថ្នាគ្រប់យ៉ាង ហើយនឹងដល់នូវសេចក្តីសុខ ។

មហាធិបតេ ធម្មំ ភូមិទុក្ខជាតកំ

តមគ្គីហុតំ សាធាំ បរិស្ស
 ចិត្រេហិ វណ្ណេហិ មុខំ នយន្តិ
 ឌីរោមយិត្វា កេសមស្សំ នព្វា
 វេទេហិ វិត្តំ អតីតាធូយន្តិ ។
 កាកា ឧល្លកំវេ វហោ លភិត្វា
 ឯកំ សមាជំ ពហុកា សមេច្ច
 អន្តរិ ភត្វា កុហកា កុហិត្វា
 មុណ្ឌំ កវិត្វា យញ្ញបដោសជន្តិ ។
 ឯវំ ហិ សោ វញ្ចិតោ ព្រាហ្មណេហិ
 ឯកោ សមាជោ ពហុកា សមេច្ច
 តេ យោគយោគេន វិលុម្ពមាជា
 ទិដ្ឋំ អទិដ្ឋេន ធនំ ហរន្តិ ។
 អកាសិយា វជ្ជហិ វនុសិដ្ឋា
 តទស្ស អាទាយ ធនំ ហរន្តិ
 តេ តាទិសា ចោរសមា អសន្តា
 វជ្ជា ន ហញ្ញន្តិ អវិដ្ឋ លោកេ ។

មហានិពាធ ភូមិទេត្តជាធរ ទី ៦

ពួកព្រាហ្មណ៍ នាំបុគ្គលជាសរណៈ (ព្រះរាជានិធិមហាមាត្រ)

ចូលទៅកាន់រោងសម្រាប់បូជាភ្នំនោះ ក៏បើកមាត់ និយាយ

ដោយហេតុដ៏វិចិត្រ ឲ្យគោរសក់ ពុកមាត់ កាត់ក្របក ហើយ

តាបយកទ្រព្យដោយវេទទាំងឡាយ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍ជាអ្នក-

កុហកដ៏ច្រើន បានទាយកម្មម្នាក់ ហើយក៏ចោមស៊ីបាយ ដូចជា

ក្អែកទាំងឡាយ ចោមចាប់មៀម ក្នុងទីស្ងាត់ កុហកធ្វើឲ្យ

រលីងហើយដាក់ចុះទៅក្នុងផ្លូវនៃយ័ព្វ ។ ទាយកតែម្នាក់

នោះ ត្រូវពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ឆោតហើយដោយ អាការយ៉ាងនេះឯង

ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះជាច្រើន ចោមប្លន់ដោយការប្រកបដោយ

ទុបាយ ក៏នាំយកទ្រព្យដែលឃើញ ដោយទេវលោកដែល

មិនឃើញសោះ ។ ដូចយ៉ាងពួករាជបុរស ដែលព្រះរាជាប្រើ

ទៅហើយ ក៏នាំយកទ្រព្យនោះរបស់គេ ម្ចាស់អវិជ្ជា ពួក

ព្រាហ្មណ៍ប្រាកដដូច្នោះ ប្រហែលគ្នានឹងពួកចោរ ជា

អសប្បរស ជាបុគ្គលគួរសម្លាប់ តែគេមិនសម្លាប់ក្នុងលោក ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឥន្ទស្ស ពាហារសំ ទក្ខិណាតិ
 យញ្ញេស្ស ធិន្ទនំ បលាសយដ្ឋី
 តព្វេហំ សន្ធិំ មយវំ ធិន្ទពាហុ
 កេនស្ស ឥន្ទោ អសុរេ ជីវាតិ ។
 តព្វេវ តុន្តំ មយវំ សមន្តំ
 ហន្តា អវជ្ជោ បរមោ សុទេវេ
 មន្តា ឥមេ ព្រាហ្មណា តុច្ឆរា
 សន្តិដ្ឋីកា វព្វា ឯស លោកេ ។
 មាលាតិវំ ហិមវំ យោ ច វិជ្ជោ^(១)
 សុទស្សនោ ធិសកោ កាកាវេ
 ឯតេ ច អញ្ញេ ច នតា មហន្តា
 ចិត្យា កតា យញ្ញករេភិមាហុ ។
 យថាបកាវាធិ ហំ ឥដ្ឋកាធិ
 ចិត្យា កតា យញ្ញករេភិមាហុ
 ន បព្វតា ហោន្តំ តថាបកាវា
 អញ្ញាធិសា អចលា ធិដ្ឋសេសា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ពួកព្រាហ្មណ៍បានកាត់ដើមចា មកប្រើក្នុងវិធីយ័ញ្ញ(ប្រាប់ថានេះ)
 ជាដៃស្តាំរបស់ព្រះឥន្ទ្រ បើពាក្យនោះពិត ព្រះឥន្ទ្រទៅជាដាច់ដៃ
 ចុះព្រះឥន្ទ្រឈ្នះពួកអសុរ ដោយកម្លាំងដៃដូចម្តេច ។ ពាក្យ
 នោះទទេសោះ ព្រះឥន្ទ្រនៅមានដើមដៃគ្រប់គ្រាន់ ជាទេវតាដ៏
 ប្រសើរ មិនមានអ្នកណាសម្លាប់បាន បានកំចាត់ពួកអសុរ មន្ត
 ទាំងឡាយនេះ របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ មានសភាពជាប់របស់ទេ
 នេះជាការបញ្ឆោត ដែលគេឃើញច្បាស់ ក្នុងលោក ។
 ភ្នំមាលាគីរី ១ ភ្នំហិមពាន្ត ១ ភ្នំវិជ្ឈុរ ១ ភ្នំសុខស្យនៈ ១
 ភ្នំនិសកៈ ១ ភ្នំកាកវេរុ ១ ភ្នំទាំងនេះក្តី ភ្នំធំ ។ ឯទៀតក្តី
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ពោលថា ពួកព្រាហ្មណ៍អ្នកបូជាយ័ញ្ញ
 កសាងហើយដ៏វិចិត្រដូច្នោះ ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ពោលថា
 ភ្នំទាំងឡាយ ដែលពួកព្រាហ្មណ៍អ្នកបូជាយ័ញ្ញ កាន់យកផង
 ទាំងឡាយ មានបក្សៈយ៉ាងណា ធ្វើវិចិត្រហើយ ភ្នំទាំងឡាយ
 មិនមែនមានបក្សៈដូច្នោះទេ ឯភ្នំទាំងឡាយ មិនដូចរបស់ដទៃ
 ទេ ជាប់របស់មិនកម្រើក ជាថ្មសុទ្ធដែលគេឃើញច្បាស់ ។

មហាសិរីពោ ឆដ្ឋំ ភូមិវត្តធាតុ

ន ឥដ្ឋកា ហោង្គិ សិលា ចិរេន
 ន ឥត្ថ សញ្ញាយតិ អយោ ន លោហំ
 យញ្ញា ឯតំ បរិវណ្ណាយត្ថា
 ចិត្យ កតា យញ្ញករកមាហុ ។
 អដ្ឋាយកំ មន្តុត្ថយបបដ្ឋំ
 តបស្សំនំ យាចយោគីតតាហុ
 តិរេ សម្មុទ្ធស្សនកំ សជ្ជំ
 តំ សាគរដ្ឋោហរិ តេនបេយ្យោ ។
 បរោសហស្សំបិ សមន្តវេន
 មន្តុបបដ្ឋេ នទិយោ វហង្គិ
 ន តេន ព្យាបដ្ឋវស្វនកានិ
 កស្មា សមុទ្ធោ អតុលោ អបេយ្យោ ។
 យេ កេចិ ក្យថា ឥធន ជីវលោកេ
 លោឡានកា ក្យបខលោហិ ខាតា
 ន ព្រាហ្មណ៍ដ្ឋោហរលោន តេសុ
 អាថោ អបេយ្យោ ទិរសញ្ញាហុ ។

មហានិបាត ភូមិវត្តផាធិក ទី ៦

ភ្នំទាំងឡាយ មិនមែនជាឥដ្ឋទេ ជាថ្មឬយ៉ាងណាហើយ ដែក
 មិនមែនកើតក្នុងឥដ្ឋនោះទេ លោហៈ ក៏មិនមែនកើត ក្នុងឥដ្ឋ
 នោះដែរ ពួកព្រាហ្មណ៍កាលសរសើរឡើយព្រោះនេះ បានពោល
 ថា ភ្នំទាំងឡាយ ដែលពួកព្រាហ្មណ៍អ្នកបូជាឃុំញា ធ្វើវិចិត្រ
 ហើយ ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ បាន
 ពោលនូវព្រាហ្មណ៍ អ្នករៀនមន្ត បរិច្ចណិដោយគុណនៃមន្ត
 មានតបៈ ថាជាអ្នកប្រកបដោយការសូម សាគរពន្ធិចព្រាហ្មណ៍
 នោះ ដែលកំពុងសាច់ទឹកនៃសមុទ្រលើព្រំដែន ព្រោះហេតុនោះ
 បានជាទឹកសមុទ្រនោះប្រែ ផ្លាស់មិនបាន ។ ស្ទឹងទាំងឡាយ
 ក្នុងយកពួកព្រាហ្មណ៍អ្នកបរិច្ចណិដោយវេទ បរិច្ចណិដោយមន្ត
 ច្រើនជាងពាន់នាក់ ទឹកទាំងឡាយមិនខូចរស ព្រោះហេតុនោះ
 ទេ សមុទ្រមិនមានអ្វីស្មើ មានរសប្រែ ផ្លាស់មិនបាន កើត
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ អណ្តូងខ្លះ ក្នុងដីលោកនេះ មានទឹកប្រែ
 ដែលពួកជនអ្នកផឹកអណ្តូងបានផឹកហើយ ច្បាស់អ្នកផឹករសដោយ
 អណ្តាតទាំងពីរ ជនទាំងឡាយមិនពេល ថា ទឹកក្នុងអណ្តូងទាំង
 នោះ មានរសប្រែផ្លាស់មិនបាន ព្រោះតែក្នុងយកព្រាហ្មណ៍ទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផានតំ

បុរេ បុរត្ថា កា កស្ស ភរិយា
 មនោ មនុស្ស អជនេសិ បុព្វ
 តេជាបិ ធម្មន ន កោចិ ហិរោ
 ឯវម្ពំ វេស្សត្ថរិកដ្ឋមាហុ ។
 ចណ្ណាលបុត្តាបិ អធិច្ច វេនេ
 ភាសេយ្យ មន្តេ កុសលោ មតីមា
 ន កស្ស មុទ្ធា វិជលេយ្យ សត្តនា
 មន្តា វេមេ អត្តវាយ កតា ។
 វាថា កតា កិទ្ធិ កតា កហិតា
 ទុម្ពោចយា កាព្យាមហាទុបដ្ឋា
 ពាលាន ចិត្តំ វិសមេ ធិវិដ្ឋិ
 តទប្បបញ្ញា អភិសន្នហន្តិ ។
 សីហស្ស ព្យាគ្យស្ស ច ធិបិរោ ច
 ន វិជ្ជតី ចោរិសិយំ ពលេន
 មនុស្សកាវេ ច កវី បេក្ខោ
 ជាតី ហិ តេសំ អសមា សមាជំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

តាំងពីមុនដម្បងមក ស្រ្តីណា ជាភរិយា របស់បុរសណា
 មិនបានញ៉ាំងមនុស្សឲ្យកើតឡើងក្នុងកាលមុន មិនមានអ្នក
 ណាមួយ ថោកទាបជាងគ្នា ដោយធម៌នោះ ព្រាហ្មណ៍ទាំង
 ឡាយបានពោលនូវការចែក(វណ្ណៈ)ដោយការលះបង់(ធម៌នោះ)
 យ៉ាងនេះឯង ។ សូម្បីកូនចណ្ឌាល ជាអ្នកឈ្លាសវៃមានប្រាជ្ញា
 បានរៀនវេទទាំងឡាយ ពោលមន្តទាំងឡាយ ក្បាលនៃកូនជន
 ចណ្ឌាលនោះ មិនបែកជា៧ ភាគទេ មន្តទាំងនេះពួកព្រាហ្មណ៍
 ធ្វើហើយ ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន ។ វាចាកុហក ពួកព្រាហ្មណ៍
 បានតាក់តែងហើយ ការចង់បាន ពួកព្រាហ្មណ៍បានតាក់តែង
 កាន់យកហើយ កើតឡើងតាមគន្លងនៃតាព្យហ្វោង ដែលគេ
 ស្រាយបានដោយក្រ ចិត្តរបស់បុគ្គលពាលទាំងឡាយជឿស៊ប់
 ក្នុងអំពើមិនស្មើ បុគ្គលឥតប្រាជ្ញា រមែងជឿពាក្យនោះ ។
 ព្រាហ្មណ៍ មិន (ប្រកប) ដោយកម្លាំងដ៏មាំ ដូចកម្លាំងនៃ
 រាជសីហ៍ ខ្លាធំ នឹងខ្លាដំបង មនុស្សភាព (របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំង
 នោះ) ត្រូវយល់ថា ដូចគោដែរ ព្រោះជាតិរបស់ព្រាហ្មណ៍
 ទាំងនោះ ស្មើ (ដោយគោ) ស្មើដោយសីហៈជាដើម ។

មហានិពាគ ធម្មិ ភូមិវត្តជាតក

សចេ ច រាជា បឋវី វិជិត្វា
 សជីវក អស្សក ទាវសន្នោ
 សយមេវ សោ សត្តសង្ខំ វិជេយ្យ
 តស្សប្បជា និច្ច សុខំ ករេយ្យ ។
 ខត្តយមន្តា ច តយោ ច វេទា
 អន្តេន ឯតេ សមកា ភវន្តិ
 តេសញ្ច អន្តំ អវិនិច្ឆ័និត្វា
 ន ពុជ្ឈតិ ឱយបចំវេ ធម្មំ ។
 ខត្តយមន្តា ច តយោ ច វេទា
 អន្តេន ឯតេ សមកា ភវន្តិ
 លាភោ អលាភោ យសោ អយសោ ច
 សព្វេវ តេសំ ចតុន្ទញ្ច ធម្មា ។
 យថាបិ វត្តា ធនធម្មាហេតុ
 កម្មានិ កាវេន្តិ បុត្វ បឋស្យា
 តេវិជ្ជសង្ខាបិ តថេវ អជ្ជ
 កម្មានិ កាវេន្តិ បុត្វ បឋស្យា ។

មហានិបាត ភូមិទត្តនិកាយ ទី ៦

ប្រសិនបើព្រះរាជាឈ្នះដែនដី ប្រកបដោយ អាមាត្យមានអ្នកស្តាប់
 បង្គាប់ មានបរិស័ទ ព្រះរាជានោះ គប្បីឈ្នះពួកសត្រូវដោយ
 ព្រះអង្គឯង ប្រជាជនរបស់ព្រះរាជានោះ គប្បីបានសេចក្តីសុខ
 ជានិច្ច ។ មន្ត្រីរបស់ក្សត្រិយ៍ នឹងវេទតាំងពួកនេះ ស្មើគ្នាដោយអត្ថ
 (តែក្សត្រិយ៍ក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី) មិនបានវិនិច្ឆ័យនូវអត្ថនៃមន្ត្រីនឹងវេទ
 តាំងនោះទេ តាំងមិនដឹងដូចបុគ្គលកាលមិនដឹងផ្លូវ ដែលកំបាំង
 ដោយទឹក ។ មន្ត្រីរបស់ក្សត្រិយ៍ នឹងវេទតាំងពួកនេះ ស្មើគ្នាដោយ
 អត្ថ លាក ឥតលាក យសនឹងឥតយសតាំងអស់នេះជាធម៌របស់
 វណ្ណៈតាំង ៤ នោះ ។ ពួកគហបតី ជាច្រើនលើដែនដី ញ៉ាំង
 បុគ្គលឲ្យធ្វើការងារតាំងឡាយ ព្រោះហេតុតែទ្រព្យ នឹងស្រូវ
 យ៉ាងណា សូម្បីពួកអ្នកមានគ្រែវេទ ជាច្រើនលើដែនដី ក៏ញ៉ាំង
 បុគ្គលឲ្យធ្វើការងារតាំងឡាយ ក្នុងថ្ងៃនេះ យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាតកំ

ឥត្តេហំ ឯតេ សមគោ កវន្តិ

និច្ចស្សតោ កាមតុលោសុ យុត្តា

កម្មានិ កាវេន្តិ បុត្តំ បឋព្យា

តទប្បបញ្ញា ទិវសញ្ញា តេ ។

(៣៨០) កស្ស ភេវី មុទិន្តា ច សម្ពា បណាវនិច្ចិមា^(១)

បុរតោ បដិបន្នានិ ហាសយន្តា រថេសកំ ។

កស្ស កក្កនមដ្ឋេន បុត្តោ វិជ្ជុវណ្ណោ

យុវា កលាបសន្នន្ទោ កោ ឯតិ សិរិយា ជលំ ។

ឧក្កាមុខេ បហាជ្ជិវេ ខទិវត្ថាវសន្និកំ

មុខំ ចារុវិវកាតិ កោ ឯតិ សិរិយា ជលំ ។

កស្ស ជម្ពោនទំ ឆត្តំ សសលាកំ មនោរមំ

អាទិច្ឆវិសាវរណំ កោ ឯតិ សិរិយា ជលំ ។

១ អន្តិកថាយំ បទ បណាវទេណ្ឌិមាតិ បាថោ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ស្មើគ្នាទឹងគហបតី ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
 ជាច្រើនលើផែនដី ជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយជាទីច្នៃ ប្រកបក្នុងកាមគុណ
 ទាំងឡាយ តែងញ៉ាំងបុគ្គលឱ្យធ្វើការងារទាំងឡាយ ម្ចាស់អង្គ
 អ្នកដឹងរសដោយអណ្តាតទាំងពីរ ព្រោះហេតុនោះ ព្រាហ្មណ៍
 ទាំងនោះ ជាអ្នកឥតបញ្ចា ។

[៣៨០] (ព្រះបាទសាគរព្រហ្មទត្ថ . . .) ស្តេច សម្ភារ សង្ខំ ស្តេច
 ជ័យន័យស្តេចទ័ព របស់អ្នកណា ដែលដើរខាងមុខ ហើយញ៉ាំង
 ព្រះរាជាដ៏ប្រសើរក្នុងរថឱ្យរីករាយ ។ (សម្បូរមុខ) របស់អ្នកណា
 (ជុំរុំរឿង) ដោយដម្បូរមាសដ៏ត្រាស់ មានពន្លឺដូចផ្នែកបន្ទោរ
 អ្នកណា នៅកម្លោះ ប្រដាប់ដោយបំពង់ព្រួញ រុំរឿងដោយសិរី
 ហើយដើរមក ។ មុខអ្នកណាស្រស់បស់ដូចមាសឆ្អឹង លើមាត់
 ជើងគ្រាន់ ឬប្រាកដស្មើដោយរង្វើកនៃឧសគគីរ អ្នកណារុំរឿង
 ដោយសិរីហើយដើរមក ។ ឆត្ររបស់បុគ្គលណា ជាវិការនៃមាស
 ជម្រុះ ប្រកបដោយឆ្អឹងជាទីរីករាយនៃចិត្ត ជាគ្រឿងបិទបាំង
 រស្មីនៃព្រះអាទិត្យ អ្នកណា រុំរឿងដោយសិរីហើយដើរមក ។

កស្ស អង្គំ បរិក្ខយ	វាលវិជនីមុត្តមំ
ឧកតោ វេបសាស្ស	មុទ្ធនិ ឧបរូបរំ ។
កស្ស បេក្ខណាហត្ថានិ	ចិត្តានិ ច មុទ្ធនិ ច
សុវណ្ណមណីនិល្លានិ	ចរន្តិ ឧកតោមុខំ ។
ខនិរុដ្ឋាវណ្ណកា	ឧក្កាមុខបហំសិតា
កស្សេតេ កុណ្ឌលា វត្ថុ	សោភន្តិ ឧកតោ មុខំ
កស្ស វតេន ធុបិតា	សិនិទ្ធកា មុទុ កាឡិកា
សោភយន្តិ ឧលាតន្តិ	នកា វិជ្ជវត្ថុតា ។
កស្ស ឯតានិ អត្ថិនិ	អាយតានិ បុព្វនិ ច
កោ សោភតិ វិសាលក្ខោ	កស្សនំ ឧណ្ហជំ មុខំ
កស្សេតេ លបនជាតា	សុទ្ធា សង្ខរូបមា
តាសមាធន្ស សោភន្តិ	នន្តា កុប្បលសាទិសា ។
កស្ស លាឡាសសមា	ហត្ថនាទា សុខេ បិតា
កោ សោ តិម្ពោជ្ជសង្ឃន្តោ	ទិវំ សុរិយោវ សោភតិ ។
ហិមច្ចយេ ហិមវតោ	ព្រហ្មសាលោវ បុប្ផតោ
កោ សោ ឱនាតនាវរោ	ជយំ ឥន្ទោវ សោភតិ ។

មហានិបាត ភូមិទត្តជាតក ទី ៦

អង្គ (អ្នកកាន់ផ្លែត) បានកាន់យកវាលវិជន៍ដ៏ទុត្តម ខាងលើ
 ក្បាលទាំងពីរខាង នៃបុគ្គលមានបញ្ញាដ៏ប្រសើរណា ។ បាច់នៃ
 កន្ទុយភោក ដ៏វិចិត្រផង ទន់ផង មានផងជាវិការៈនៃមាសនឹងកែវ
 មណី ប្រព្រឹត្តទៅទាំងពីរខាងមុខ របស់បុគ្គលណា ។ កុណ្ឌល
 ទាំងឡាយនេះ ដ៏ល្អមានពន្លឺដូចជាពណ៌រេងក្លែងនៃឧសភត្តិ
 ដ៏ភ្លឺលើមាត់ជើងក្រាន រមែងរុញរៀងទាំងពីរខាងមុខរបស់បុគ្គល
 ណា ។ សក់របស់បុគ្គលណា មានចុងដ៏ស្និទ្ធ ទន់ ខ្លៅ ត្រូវឡូល'
 បក់ហើយ ក៏ញ៉ាំងទីបំផុតនៃថ្ងាសឲ្យល្អ ដូចជាផ្នែកបន្ទោរដែល
 ចេញអំពីមេឃ ។ ភ្នែកទាំងនេះវែងធំរបស់អ្នកណា អ្នកណា
 មានភ្នែកទូលាយសម មុខនេះរបស់អ្នកណា ភ្លឺចុះដូចកញ្ចក់មាស
 មាត់នេះរបស់អ្នកណា ដ៏ស្អាត ដូចជាស័ង្ខដ៏ប្រសើរ ធ្មេញរបស់
 បុគ្គលណា កាលនិយាយឡើងដូចជាផ្កាមណ្ឌក្រព័ ។ ដៃ
 នឹងជើងទាំងឡាយ របស់អ្នកណា ដូចជាទឹកល័ក្ត តាំងនៅ
 ក្នុងសេចក្តីសុខ អ្នកណា មានរមែងបូមាត់ដូចផ្លែបាស ដ៏ល្អដូច
 ជាព្រះអាទិត្យក្នុងវេលាថ្ងៃ ។ អ្នកណា មានសំពត់បាវរះដ៏ស
 ដូចដើមរំងងឹតមានផ្ការីកហើយ ក្នុងព្រៃហិមពាន្តក្នុងកាលដែល
 កន្ទ្រីទៅនៃទឹកសន្សើម ល្អដូចព្រះឥន្ទ្រដែលមានជ័យជំនះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សុវណ្ណបិដ្ឋកា កិល្លាំ មណិន្ទ្រាវចិត្តកំ

កោ សោ បរិសមោត្តយ អំសេ ខត្តំ បម្បញ្ចតិ ។

សុវណ្ណវិកតា ចិត្រា សុតតា ចិត្រសិព្វីនំ

កោ សោ ឌុម្ពញ្ចតេ ចាទា នមោ តត្វា មហេសិលោ ។

(៣៨០) ធនវដ្ឋស្ស តេ នាតា វត្ថុមន្តោ យសស្សីនោ

សមុទ្ធជាយ ឧប្បន្នា ឯតេ នាតា មហិទ្ធិកាតិ ។

ភូរិទ្ធតជាតកំ ឆន្ទំ ។

សុត្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

អ្នកណាទៅក្នុងបរិស័ទដោះដាវនៅលើស្មា ដែលមានដង្កីវិចិត្រ
ដោយកែវមណី ដ៏ដេរដោសដោយពកជាវិការៈនៃមាស ។ អ្នក
ណាដោះស្បែកដើរ ដែលប៉ាក់ដោយមាស វិចិត្រដោយកែវ
ប្រការ ដេរដោយសូត្រដ៏វិចិត្រ រចនាល្អហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំ
តាបសអ្នកស្វែងរកគុណដ៏ធំ ។

(៣៨១) (តាបស ជាបិតា . . .) នាគទាំងនោះ ជា នាគមានបួង្ខី មាន
យស ជាកូននៃព្រះបាទធររដ្ឋ កើតអំពីនាងសមុទ្រជា នាគ
ទាំងនេះ សុទ្ធតែជា នាគមានបួង្ខីច្រើន ។

ចប់ ភូមិទុតជាតក ទី ៦ ។

បន្តក្បាច់រាំជាតិកំ(១)

(៣៨២) រាជសី លុទ្ធកកម្រា(២)

ឯករាជ បុប្ផនិយាយ

សោ បុប្ផ ព្រហ្មតន្ត្រី

ខណ្ឌហាលំ បុរេហំនំ មុន្នំ

សត្វានមគ្គមាតិកា

ត្រូវសី ព្រហ្មណ ធម្មនិយកុសលោ

យថា ឥតោ វជន្តិ សុគតី

នរ បុញ្ញានិ កត្វាន ។

(៣៨៣) អតីនានំ ទទត្វាន

អវជ្ជោ ទេវ យាតេត្វា

ឯវំ វជន្តិ សុគតី

នរ បុញ្ញានិ កត្វាន ។

(៣៨៤) កី បនេតំ អតីនានំ

កេ ច អវជ្ជោ ឥមស្មី លោកស្មី

ឯតព្វ ខោ ឆោ អក្ខហិ

យជិស្សាមិ ទទាមិ ទាទានិ ។

១ ឧ.ម. ខណ្ឌហាលជាតិកំ ។ ២ ឧ. លុទ្ធកកម្រា ។ ម. លុទ្ធកក្សេសី ។

បន្តកុមារជាតិក

(៣៨២) (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) ព្រះបាទឯករាជ អ្នកមានអំពើតាក្រក់
នៅក្នុងក្រុងបុប្ផវត្តនោះ សួររកផ្លូវទៅព្រហ្មលោក នឹងបុរោហិត
ឈ្មោះខណ្ឌហាល ជាពូជពង្សព្រហ្ម ជាមនុស្សល្ងង់វង្វេងថា
ម្ចាស់ព្រហ្មណ៍ អ្នកជាមនុស្សឈ្លាសក្នុងធម៌វិន័យ សូមអ្នកប្រាប់
ផ្លូវឋានសួគ៌ តាមទំនងដែលពួកជនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ហើយ
ចេញចាកលោកនេះ ទៅកាន់សុគតិដូច្នោះ ។

(៣៨៣) (ខណ្ឌហាលព្រហ្មណ៍បុរោហិតទូលថា) បពិត្រព្រះទេវៈ
ពួកជនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ឲ្យទានដ៏ក្រៃលែង សម្លាប់បុគ្គល
ដែលមិនគួរសម្លាប់ទាំងឡាយ ហើយទៅកាន់សុគតិយ៉ាងនេះ ។

(៣៨៤) (ព្រះបាទឯករាជ . . .) ទានដ៏ក្រៃលែងនេះ ដូចម្តេច ក្នុង
លោកនេះ បុគ្គលទាំងឡាយ ដូចម្តេច ដែលមិនគួរសម្លាប់ ចូរ
អ្នកប្រាប់សេចក្តីនេះដល់យើង យើងនឹងបូជា នឹងឲ្យទានទាំង
ឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

- (៣៨៥) បុត្តេហិ នេវ យជិតតំ
 មហេសីហិ នេកមេហិ ច
 ឧសភេហិ អាជានិយេហិ ចត្វុហិ
 សព្វចតុក្ក្រន នេវ យជិតតំ ។
- (៣៨៦) នំ សុត្វា អន្តេបុរេ
 កុមារា មហេសីយា ច ហពាទ
 ឯកោ អហោសិ និគ្សាសោ
 ភស្មា អច្ចុគ្គតោ សន្នោ ។
- (៣៨៧) គច្ឆេវ វិទេវេ កុមារេ
 ចន្ទញ្ច សុរិយញ្ច ភន្ទសេនញ្ច
 សុរញ្ច វាមគោត្តញ្ច
 បទុរា ភិរ ហោជ យពាត្ថាយ ។
- (៣៨៨) កុមារិយេវ វិទេវេ
 ឧបសេនញ្ច កោកិលញ្ច
 មុទិតញ្ច នន្ទញ្ចបិ កុមារិកំ
 បទុរា ភិរ ហោជ យពាត្ថាយ ។

(៣៨៥) (ឧណ្ណហាលព្រាហ្មណ៍ . . .) បតិត្រព្រះទេវៈ ព្រះអង្គគប្បី
 បូជា ដោយព្រះរាជបុត្រទាំងឡាយផង ដោយព្រះអគ្គមហេសី
 ទាំងឡាយផង ដោយអ្នកនិគម (សេដ្ឋី) ទាំងឡាយផង
 បតិត្រព្រះទេវៈ ព្រះអង្គគប្បីបូជា ដោយគោទសក សេះអាជ៌ា-
 នេយ្យបួន ។ ដោយពួកសត្វបួន ។ ទាំងអស់ ។

(៣៨៦) សំឡេងគឺកកង់តែមួយ សំឡេងគួរខ្លាច លាន់ឮឡើងក្នុងរាំង
 ព្រោះឮព្រះរាជឧត្តរនោះថា ព្រះកុមារទាំងឡាយ នឹងព្រះអគ្គ-
 មហេសីទាំងឡាយ ត្រូវសម្លាប់ ។

(៣៨៧) (ព្រះរាជា . . .) អ្នកទាំងឡាយ ចូរទៅប្រាប់កុមារទាំងឡាយ
 គឺចង្កុកុមារ ១ សុរិយកុមារ ១ កទ្ទុសេនកុមារ ១ សុរកុមារ ១
 រាមគោត្តកុមារ ១ ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរមកជួបជុំគ្នា ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ការបូជាយ័ញ្ច ។

(៣៨៨) អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រាប់កុមារទាំងឡាយ គឺកុមារឈ្មោះ
 ឧបសេនា ១ កោកិលា ១ មុទិតា ១ នន្ទា ១ ថា នាងទាំង
 ឡាយ ចូរមកជួបជុំគ្នា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការបូជាយ័ញ្ច ។

មហាដ្ឋបាយក្រម សត្តម្យ បន្ទុកមាតិកា

(៣៨៩) វិជយម្បំ មម្បំ មហេសី

ឯកាភី កេសីនី សុទ្ធាត្ថ

លក្ខណៈវិបស្សនា

បច្ចុប្បន្ន ក៏ ហោជ យញ្ញត្ថាយ ។

(៣៩០) គហបតយោបិ វិជេជ

បុណ្យាម្បំ កុដ្ឋិយំ សិដ្ឋាលត្ថ

វិជ្ជត្ថាបិ គហបតី

បច្ចុប្បន្ន ក៏ ហោជ យញ្ញត្ថាយ ។

(៣៩១) តេ តត្ថ គហបតយោ អនេចយស្ម

សមាគតា បុត្តនាមវិគីណា

សព្វេ សិទ្ធិនោ ទេវតាភោជិ

អនេវ នោ ទានេស សាវេហិ ។

(៣៩២) អកយន្តរម្បំ^(១) មេ ហត្ថិ នាឡាភី អដ្ឋត្ថតំ

(វុណ្ណនន្តំ)

អានេជ ខោ តេ ទិម្បំ យញ្ញត្ថាយ កវិស្សតិ ។

អស្សតេនម្បំ មេ កេសី សុភម្បំ បុណ្យា កំ វិជតតត្ថ

អានេជ ខោ តេ ទិម្បំ យញ្ញត្ថាយ កវិស្សតិ ។

មហានិបាត បិដកមរណិក ទី ៧

[៣៨៩] អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រាប់មហេសីអញ គឺនាងវិជយា ១ នាង
ឯរាវតី ១ នាងកេសិនី ១ នាងសុនន្ទា ១ ដែលជាស្រ្តីបរិបូណ៌
ដោយលក្ខណៈដ៏ប្រសើរថា នាងទាំងឡាយ ចូរមកជួបជុំគ្នា
ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការបូជាយ័ញ្ញ ។

[៣៩០] អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រាប់គហបតីទាំងឡាយ គឺគហបតីឈ្មោះ
បុណ្ណមុខៈ ១ ភិទ្ទិយៈ ១ សិង្គាលៈ ១ វង្សៈ ១ ថា ចូរអ្នក
ទាំងឡាយ មកជួបជុំគ្នា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការបូជាយ័ញ្ញ ។

[៣៩១] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ពួកគហបតីទាំងនោះ មកជួបជុំគ្នាដេរដាស
ដោយកូននឹងប្រពន្ធក្នុងទីនោះ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះ
ទេវៈ សូមព្រះអង្គ ធ្វើយើងខ្ញុំទាំងអស់ឲ្យមានផុកលើក្បាលវិញ
ពុំនោះសោត សូមព្រះអង្គប្រកាសនូវយើងខ្ញុំថាជាទាសៈ ។

[៣៩២] (ព្រះរាជា...) អ្នកទាំងឡាយ ចូរនាំមកនូវដំរីរបស់អញឈ្មោះ
អភយង្គិរៈ ១ នាឡាតិវី ១ អប្ពុគ្គតៈ ១ (ឈ្មោះវរុណទន្លេ) ១ ដំរីទាំង
ឡាយនោះ នឹងជាសត្វដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការបូជាយ័ញ្ញយ៉ាង
ឆាប់ ។ អ្នកទាំងឡាយ ចូរនាំមកនូវសេះកែវរបស់អញគឺសេះ
ឈ្មោះកេសី ១ សុរាមុខៈ ១ បុណ្ណកៈ វិនគកៈ ១ សេះទាំងឡាយ
នោះ នឹងជាសត្វដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការបូជាយ័ញ្ញយ៉ាងឆាប់ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឧសភម្មំ មេ យ្យជបតី

អនោជំ ជិសកំ កវម្មតី

តេហំ មយ្ហំ អាធនេសម្មា កកោន្ត សត្វំ

យជិស្សមិ ធនាមិ ធានានិ ។

សត្វំហិ បជិយាធនេ

យញ្ញំ បន ឧត្តតមិ សុរិយមិ

អាធាបេជំ ចន្ទកុមារេ

អភិរមន្តំ ឥមំ រតី ។

សត្វំហិ ឧបជ្ឈបេជំ

យញ្ញំ បន ឧត្តតមិ សុរិយមិ

អធនេសានិ កុមារេ

អជ្ជំ ខោ បច្ឆមា រតី ។

(៣៩៣) តំ តំ មាតា អរោច

រោទន្តំ អាគតា វិមានតោ

យញ្ញា ក្ករ តេ បុត្ត

កវិស្សតំ ចត្វរិ បុត្តេហិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជានិកាយ

អ្នកទាំងឡាយ ចូរនាំយកគោទុសភទាំងនោះរបស់អញ គឺគោ
 ទុសភឈ្មោះយូថបតិ ១ អនោជៈ ១ និសកៈ ១ គវ័ម្បតិ ១
 មកដល់អញ ជនទាំងឡាយ ចូរធ្វើកិច្ចការទាំងពួង ក្នុងទីចំពោះ
 មុខអញ នឹងបូជា នឹងឲ្យទានទាំងឡាយ ។ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរតាក់តែងគ្រឿងបូជាគ្រប់មុខ កាលបើព្រះអាទិត្យ រះឡើង
 ហើយ អញនឹងបូជា អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រាប់ពួកកុមារ
 មានចន្ទកុមារជាដើមថា កុមារទាំងឡាយ ចូររីករាយអស់ ១
 យប់នេះចុះ ។ អ្នកទាំងឡាយ ចូរដកលំទុកនូវគ្រឿងយ័ញ្ញ
 គ្រប់មុខ កាលបើព្រះអាទិត្យ រះឡើង អញនឹងបូជា អ្នកទាំង
 ឡាយ ចូរប្រាប់កុមារទាំងឡាយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ថា រាត្រី
 ថ្ងៃនេះឯង ជារាត្រីបំផុត ។

(៣៧៣) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រះរាជមាតា (ព្រះបាទឯករាជ) ទ្រង់
 ព្រះកន្សែង ទ្រង់ស្តេចមកអំពីវិមាន ទ្រង់មានព្រះរាជសរីរិយ៍
 ស្បូនរូសេចក្តីនោះ នឹងព្រះរាជានោះថា នៃកូន ឮថា កូនឯង
 នឹងបូជាយ័ញ្ញ ដោយព្រះរាជបុត្រទាំង ៤ នាក់មែនឬ ។

មហានិរោធ សត្តម៍ ចន្ទ្រាមាជិតកំ

(៣៧៤) សព្វេហំ មយំ បុត្រា ចត្តា
 ចន្ទស្មំ ហពាមាជិត្ត
 បុត្រហំ យញ្ញំ យជិត្តាន
 សុគតំ សត្តំ កមស្សមំ ។

(៣៧៥) មា តំ បុត្រ សន្និហេសំ
 សុគតំ កេវ ហោតំ បុត្រយញ្ញេន
 និរយានេសោ មត្តោ
 នេសោ មត្តោ ហំ សត្តានំ ។
 នាណំ ទេហំ កោណ្ឌញ្ញ
 អហីសា សព្វក្ខតកញ្ចនំ
 ឯស មត្តោ សុគតិយា
 ន ច មត្តោ បុត្រយញ្ញេន ។

(៣៧៦) អាចរិយានំ វចនា
 យាតិស្សំ ចន្ទញ្ច សុរិយញ្ច
 បុត្រហំ យជិត្តា ទុច្ចដេហំ
 សុគតំ សត្តំ កមស្សមំ ។

(៣៧៤) (ព្រះបាទឯករាជ . . .) កាលបើខ្ញុំសម្លាប់ចន្ទកុមារហើយ
 បុត្ររបស់ខ្ញុំទាំងអស់ ក៏ខ្ញុំលះបង់ ដើម្បីបូជាយញ្ញាដែរ លុះខ្ញុំ
 បូជាដោយបុត្រទាំងឡាយហើយ ខ្ញុំនឹងទៅកាន់សុគតិស្នតិ ។

(៣៧៥) (ព្រះរាជមាតា . . .) ម្ចាស់កូន អ្នកកុំជឿខណ្ឌហាល-
 ព្រាហ្មណ៍នោះថា សុគតិបានដោយការបូជាបុត្រឡើយ ផ្លូវ
 ហ្នឹង ជាផ្លូវទៅកាន់នរក មិនមែនជាផ្លូវទៅកាន់ឋានសួគ៌ទេ ។
 ម្ចាស់កូនកោណ្ឌញ្ញគាត្រ ចូរអ្នកឲ្យទានទាំងឡាយ (អ្នក) កុំ-
 បៀតបៀនសព្វសត្វដែលកើតហើយនឹងត្រូវកើតឡើយ នេះជាផ្លូវ
 នៃសុគតិ ផ្លូវ (នៃសុគតិ) មិនមែនបានដោយការបូជាបុត្រទេ ។

(៣៧៦) (ព្រះបាទឯករាជ . . .) ខ្ញុំនឹងសម្លាប់ចន្ទកុមារផង សុរិយ-
 កុមារផង តាមពាក្យខណ្ឌហាលអាចារ្យ បូជាបុត្រទាំងឡាយ
 ដែលគេលះបង់បានដោយកម្រហើយ នឹងទៅកាន់សុគតិស្នតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតក

[៣៧៧] តំ តំ បិតាបិ អវច

វសវត្ថុំ ឱវសំ សត្តំ បុត្តំ

យញោ កិវ តេ បុត្ត

កវិស្សតិ ចត្វហិ បុត្តេហិ ។

[៣៧៨] សព្វេបិ បយំ បុត្តា ចត្តា

ចន្ទស្មី ហញ្ញា មាណស្មី

បុត្តេហិ យញ្ញំ យជិត្វាន

សុគតិ សត្តំ កមិស្សមិ ។

[៣៧៩] មា តំ បុត្ត សទ្ធិហេសិ

សុគតិ កិវ ហោតិ បុត្តយញ្ញាន

និរយានេសោ មត្តោ

នេសោ មត្តោ ហិ សត្តានំ ។

នាហានិ ទេហំ កោណ្ឌញ្ញ

អហិសា សព្វក្កតកព្យានំ

ឯស មត្តោ សុគតិយា

ន ច មត្តោ បុត្តយញ្ញាន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៣៧៧) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ចំណែកខាងព្រះវេសវត្ថី ជាព្រះរាជបិតាគ្រាស

ស្ទុះហេតុនោះ ចំពោះព្រះបាទឯករាជ ជាព្រះបុត្រកើតអំពីព្រះធុរា

នោះថា ម្ចាស់កូនឮថា អ្នកនឹងប្តូរជាយ័ញ្ញដោយបុត្រទាំង៤មែនឬ?

(៣៧៨) (ព្រះបាទឯករាជ . . .) កាលបើខ្ញុំសម្លាប់ច្រើនកុមារ (បូជា)

ហើយ បុត្រទាំងឡាយទាំងអស់ ក៏ខ្ញុំលះបង់ដែរ ខ្ញុំប្តូរជាយ័ញ្ញ

ដោយបុត្រទាំងឡាយហើយ នឹងទៅកាន់សុគតិស្ថិតិ ។

(៣៧៩) (ព្រះរាជបិតា . . .) ម្ចាស់កូន អ្នកកុំជឿខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍

ថា សុគតិមាន ដោយការបូជាបុត្រឡើយ ផ្លូវហ្នឹង

ជាផ្លូវទៅកាន់នរកទេ មិនមែនជាផ្លូវទៅកាន់ឋានសួគ៌ទេ ។

ម្ចាស់កូនកោណ្ឌញ្ញគោត្រ ចូរអ្នកឱ្យទានទាំងឡាយ (អ្នក)

កុំបៀតបៀនសព្វសត្វទាំងឡាយ ដែលកើតហើយ នឹងត្រូវកើត

នេះជាផ្លូវនៃសុគតិ ផ្លូវ (នៃសុគតិ) មិនមែនបានដោយការ

បូជាបុត្រទេ ។

(២០០) អាចរិយានំ វេចនា

យាតិស្សំ ចន្ទញ្ច សុរិយញ្ច

បុត្តេហំ យជិត្វា ទុច្ឆដេហំ

សុគតី សក្កំ កមិស្សមិ ។

(២០១) នាណនិ ទេហំ កោណ្ឌញ្ញ

អហីសា សព្វក្កតកព្យាជំ

បុត្តបរិភោ តុរិ

រដ្ឋំ ជនបទញ្ច ចាលេហំ ។

(២០២) មា នោ ទេវេ អវចំ

នាសេ នោ ទេហំ ខណ្ឌហាលស្ស

អបិ និកឡ្យពន្ធកាបិ

ហត្ថំ អស្សេ ច ចាលេម ។

មា នោ ទេវេ អវចំ

នាសេ នោ ទេហំ ខណ្ឌហាលស្ស

អបិ និកឡ្យពន្ធកាបិ

ហត្ថំ ធកណានិ ឧដ្ឋេម ។

មហានិបាត ចន្ទកុមារជានក ទី ៧

[៤០០] (ព្រះបាទឯករាជ . . .) ខ្ញុំនឹងសម្លាប់ចន្ទកុមារផង សុរិយកុមារ
 ផង តាមពាក្យនៃខណ្ឌហាលអាចារ្យ ខ្ញុំប្តូរជាបុត្រទាំងឡាយ
 ដែលគេលះបង់ បានដោយកម្រ ហើយនឹងទៅកើតក្នុង
 សុគតិស្ថិតិ ។

[៤០១] (ព្រះរាជបិតា . . .) ម្ចាស់កូន គោណញ្ញតោត្រ អ្នកចូរ
 ឲ្យទានទាំងឡាយ (អ្នក) កុំបៀតបៀនសព្វសត្វដែលកើត
 ហើយនឹងត្រូវកើតទាំងឡាយឡើយ អ្នកចូរជាមនុស្ស ដែល
 កូនទាំងឡាយចោមរោមហើយ រក្សាដែននឹងជនបទចុះ ។

[៤០២] (ចន្ទកុមារ...) បពិត្រព្រះទេវៈ ព្រះអង្គកុំសម្លាប់ទូលបង្គំ
 ទាំងឡាយឡើយ សូមព្រះអង្គព្រះរាជទានទូលបង្គំទាំងឡាយ
 ឲ្យជាទាសៈនៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ចុះ ចំណែកខាងទូលបង្គំ
 ទាំងឡាយ សូមជាអ្នកជាប់ចំណង ហើយឃ្លាលដំរីនឹងសេះ ។
 បពិត្រព្រះទេវៈ ព្រះអង្គកុំសម្លាប់ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយឡើយ
 សូមព្រះអង្គ ព្រះរាជទានទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈ
 នៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ចុះ ចំណែកខាង ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំង
 ឡាយ សូមជាអ្នកជាប់ចំណងហើយ នឹងចោលអាចម៍ដំរី ។

សុត្តន្តបិដកេ ទុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

មា ឆោ ឆេវ អវចំ

នាសេ ឆោ ឆេហំ ខណ្ឌាហាលស្ស

អថ និកឡ្យតន្ទកាថំ

អស្សនកណ្ណានិ ឧដ្ឋេម ។

មា ឆោ ឆេវ អវចំ

នាសេ ឆោ ឆេហំ ខណ្ឌាហាលស្ស

យស្សហោន្តិ តវ កាមា

អថ រដ្ឋា បញ្ចាជិតា ភិក្ខាចរិយំ ចរិស្សាម ។

(២០៣) ទុក្ខំ ទោ មេ ជនយិត្ត

វិលបន្តា ជីវិតស្ស កាមាហំ

មុញ្ញាថនានិ កុមារេ

អលំបិ មេ ហោតុ មុត្តយព្រោន ។

(២០៤) មុត្តេវ ទោសិ មេ វុត្តោ

ទុក្ខំ ទុវភិសម្ពំ ចេតំ

អថ ឆោ ឧបក្ខតស្ស យញ្ញស្ស

កស្មា ករោសិ វិក្កេបំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រព្រះទេវៈ សូមព្រះអង្គកុំសម្លាប់ទួលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយឡើយ
 សូមព្រះអង្គព្រះរាជទានទួលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈនៃខណ្ឌ
 ហាលព្រាហ្មណ៍ចុះ ចំណែកខាងទួលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ សូមជា
 អ្នកជាប់ចំណងហើយ នឹងចោលអាចម៍សេះ ។ បពិត្រព្រះទេវៈ
 សូមព្រះអង្គកុំសម្លាប់ទួលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយឡើយ សូមព្រះអង្គព្រះ
 រាជទានទួលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយឲ្យជាទាសៈនៃខណ្ឌ ហាលព្រាហ្មណ៍
 ចុះ ព្រះអង្គមានប្រាថ្នា (ដើម្បីព្រះរាជទាន) ដល់ខណ្ឌ ហាល
 ព្រាហ្មណ៍ណា សូមទ្រង់ព្រះរាជទានទួលបង្គំ ជាខ្ញុំទាំងឡាយ
 ឲ្យជាទាសៈនៃខណ្ឌ ហាលព្រាហ្មណ៍នោះចុះ តុំនោះសោត នឹង
 សូមព្រះអង្គបំបរបង់ទួលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ ចេញចាកដែន ក៏ទួល
 បង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ នឹងត្រាច់ទៅកាន់ភិក្ខុបារ ។

(៤០៣) (ព្រះបាទឯករាជ . . .) អ្នកទាំងឡាយ បង្កើតទុក្ខដល់យើង
 ទាំងណាស់ អ្នកទាំងឡាយ យំស្រេក ព្រោះតែចង់បានជីវិត
 ឥឡូវនេះ ចូរអ្នកទាំងឡាយ លែងកុំទារទាំងឡាយទៅ ការ
 បូជាយំញ័រដោយកូនរបស់អញ ល្មមលើកលែងចុះ ។

(៤០៤) (ខណ្ឌ ហាលព្រាហ្មណ៍ . .) ទួលព្រះបង្គំជាខ្ញុំក្រាបទូលព្រះអង្គតាំង
 ពីដើមមកថា ការបូជាយំញ័រ⁺ ជាអំពើធ្វើបានដោយកម្រផង មិន
 ងាយនឹងធ្វើឲ្យកើតឡើងបានផង កាលបើគ្រឿងយំញ័រដែលទូលព្រះ
 បង្គំជាខ្ញុំប្រុងប្រៀបស្រេចហើយ ហេតុអ្វីព្រះអង្គធ្វើឲ្យខានទៅវិញ។

មហានិពាគេ សុត្តមំ បន្ទុកុមារោគកំ

សព្វេ វជន្នំ សុគតី

យេ យជន្នំ យេច ទេវ យជាមេន្នំ^(១)

យេ ចាចំ អនុមោទន្នំ

យជន្នានំ ឯនិសំ មហាយញ្ញំ ។

(៤០៥) អថ តិស្ស ច នោ បុព្វេ

សោត្តានំ ព្រាហ្មណោ អវាចេសិ

អថ នោ អកាវណាស្មា

យញ្ញត្ថាយ ទេវ យាតេសិ ។

បុព្វេវ នោ ទហាវកាលេ

ន ហានេសិ ន យាតេសិ

ទហាវម្ហា យោព្វនប្បត្តា

អន្ធិសកា តាត ហញ្ញាម ។

ហត្ថិតតេ អស្សតតេ

សន្និទ្ធេ បស្ស នោ មហារាជ

យុទ្ធេ វា យុជ្ឈនានេ វា

ន ហិ មាទិសា ហេន្នំ យញ្ញត្ថាយ ។

១ ម. យេច យាជន្នំ ។

មហានិបាត ចន្ទកុមារជាតក ទី ៧

ជនទាំងឡាយ ណាឲ្យគេបូជាយ័ព្វខ្លួនឯងក្តី ជនទាំងឡាយ ណា
 ឲ្យគេបូជាយ័ព្វក្តី ឬក៏ជនទាំងឡាយ ណា គ្រាន់តែអនុមោទនា
 មហាយ័ព្វ ដែលអ្នកផងកំពុងបូជាប្រាកដដូច្នេះក្តី ជនទាំង
 ឡាយ ទាំងអស់នោះ រមែងទៅកាន់សុគតិ ។

(៤០៥) (ចន្ទកុមារ . . .) ចុះព្រះអង្គឲ្យពួកព្រាហ្មណ៍ទាយស្នូស្តីរបស់
 ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ឆ្លើយមកដើម្បីអ្វី បពិត្រព្រះទេវៈ កាលបើដូច្នេះ
 ព្រះអង្គឲ្យគេសម្លាប់ពួកទូលបង្គំជាខ្ញុំ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យ័ព្វ
 ដោយឥតហេតុ ។ ពីដើមកាលដែលទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ
 នៅក្មេងនៅឡើយ(ម្តេចក៏)ព្រះអង្គមិនសម្លាប់មិនឲ្យគេសម្លាប់ទេ
 បពិត្រព្រះបិតា ឥឡូវនេះទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ ជាក្មេងពេញ
 កម្លោះជាអ្នកឥតប្រទូស្ត ក៏ស្រាប់តែព្រះអង្គឲ្យគេសម្លាប់ ។ បពិត្រ
 មហារាជ សូមព្រះអង្គទេតមើល ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយដែល
 ពាក់គ្រឿងគ្រោះជិះដំរីជិះសេះ ច្បាំងហើយនឹងកំពុងច្បាំង មនុស្ស
 ទាំងឡាយ បែបខ្ញុំនេះ មិនមែនជាមនុស្សសម្រាប់បូជាយ័ព្វទេ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

បច្ចុន្នេ វា កុប្បីត

អដ្ឋសុ វា មាទិសេ និយោជេន្តិ

អថ នោ អកាវណាស្មា

អក្ខមិយំ តាត ហព្វាម ។

យា កាចិ សកុណិកាយោ^(១)

វសន្តិ តិណាយវា និ កត្វាន

តាសំបិ បិយា បុត្តា

អថ នោ ភំ ទេវ យាតេសិ ។

មា ខុស្ស សទ្ធិហេសិ

ន មំ ខណ្ឌហាលោ យាតេយ្យ

មមញ្ញំ សោ យាតេត្វាន

អនន្តរា តម្បំ ទេវ យាតេយ្យ ។

តាមវំ និកមវំ ទទន្តិ

កោតំបិស្ស មហារាជ

អថក្កបិណ្ឌិកាបិ

កុលេ កុលេ ហេតេ កុញ្ញន្តិ ។

១ ម. យាបិ តា សកុណិយោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ជនទាំងឡាយ តែងបញ្ជូនពួកមនុស្សដូចទូលបង្គំជាខ្ញុំ ទៅក្នុង
 បច្ចនុគ្រាម ដែលបះបោរឡើងហើយ ឬក្នុងដងព្រៃ បត់គ្រ
 ព្រះបិតា កាលបើដូច្នោះ ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ មិនត្រូវ
 ព្រះអង្គឲ្យគេសម្លាប់ ក្នុងទំងន់ជាឧកាស ដោយឥតហេតុទេ ។
 មេសត្វស្លាប់ទាំងឡាយណាមួយ ធ្វើសម្បកដោយស្មៅទាំង
 ឡាយហើយនៅ ក្នុងទាំងឡាយជាទីស្រឡាញ់របស់មេសត្វ
 ស្លាប់ទាំងនោះ បត់គ្រព្រះទេវៈ កាលបើដូច្នោះ ព្រះអង្គនៅតែ
 ឲ្យគេសម្លាប់ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ ។ ព្រះអង្គកុំជឿពាក្យ
 ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍នោះថា ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ មិន
 គប្បីសម្លាប់អញខ្ញុំ ដូចនេះឡើយ បត់គ្រព្រះទេវៈ ព្រោះ
 ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍នោះ សម្លាប់ទូលបង្គំ ជាខ្ញុំទាំងឡាយ
 ហើយ គប្បីសម្លាប់ព្រះអង្គ ក្នុងកាលជាលំដាប់ ។
 បត់គ្រមហារាជ ព្រះរាជាទាំងឡាយ តែងព្រះរាជទានស្រកដ៏
 ប្រសើរផង និងមង្គលប្រសើរផង កោតផង ដល់ព្រាហ្មណ៍នោះ
 កាលបើដូច្នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ជាអ្នកបរិភោគ
 រាល់ ។ ដូច្នេះដ៏ថ្លោង តែងបានបរិភោគរាល់ៗត្រកូល ។

មហាទិបាតេ សុត្តន្តំ បទ្កកុមារជានកំ

តេសំបិ តាទិសានំ

វេទន្តំ ធុត្តត្ថំ មហារាជ

យេកុយ្យេន ហិ ឯតេ

អកតតាវោ ព្រាហ្មណា ទេវ ។

មា វោ ទេវ អវជំ

នាសេ វោ ទេហិ ខណ្ឌោហាលស្ស

អបំ និកឡុតន្តកាបិ

ហត្ថំ អស្សេ ច ចាលេម ។

មា វោ ទេវ អវជំ

នាសេ វោ ទេហិ ខណ្ឌោហាលស្ស

អបំ និកឡុតន្តកាបិ

ហត្ថំ ឆកណានិ ឧដ្ឋេម ។

មា វោ ទេវ អវជំ

នាសេ វោ ទេហិ ខណ្ឌោហាលស្ស

អបំ និកឡុតន្តកាបិ

អស្សេ ឆកណានិ ឧដ្ឋេម ។

មហានិបាត ចន្ទកុមារជាតក ទី ៧

បតិក្រមហារាជ ព្រាហ្មណ៍⁺នុ៎ះ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទូស្តចំពោះជនអ្នកឲ្យ
 ទាំងនោះ ដូចជាព្រះអង្គ បតិក្រព្រះទេវៈ ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនុ៎ះជា
 មនុស្សអកតញ្ញាដោយច្រើន។ បតិក្រព្រះទេវៈ សូមព្រះអង្គកុំសម្លាប់
 ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយឡើយ សូមព្រះអង្គព្រះរាជទានទូលបង្គំជាខ្ញុំ
 ទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈនៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ចុះ ទូលបង្គំជាខ្ញុំ
 ទាំងឡាយ សូមជាប់ចំណងហើយនឹងឃ្លាលជំរំនឹងសេះ ។ បតិក្រ
 ព្រះសម្មតិទេព សូមព្រះអង្គកុំសម្លាប់ ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយឡើយ
 សូមព្រះអង្គព្រះរាជទាន នូវទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈ
 នៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍វិញចុះ ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ ជាប់
 ចំណងហើយនឹងចាក់អាចម៍ដំរី ។ បតិក្រព្រះទេវៈ សូមព្រះអង្គ
 កុំសម្លាប់ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយឡើយ សូមព្រះអង្គព្រះរាជទាន
 ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈ នៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍វិញ
 ចុះ ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ សូមជាប់ចំណងនឹងចាក់អាចម៍សេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតក

មា នោ ទេវ អវជំ

នាសេ នោ ទេហិ ខណ្ឌហាលស្ស

យស្ស ហោន្តិ តវ កាមា

អបំ រដ្ឋា បញ្ចជិតា ភិក្ខាចរិយំ ចរិស្សាម ។

(៤០៦) ទុក្ខំ ចោ មេ ជនយិត្ត

វិលបន្តា ជីវិតស្ស កាមាហិ

មុញ្ចជនានិ កុមារេ

អលំបិ មេ ហោតុ បុត្តយពោន ។

(៤០៧) បុព្វេវ ចោសិ មេ វុត្តោ

ទុក្ខំ ទុរភិសម្បំ ចេតិ

អថ នោ ឧបក្ខតស្ស យញ្ញស្ស

កស្មា ករោសិ វិក្ខេបំ ។

សព្វេ វជន្តិ សុគតី

យេ យជន្តិ យេបិ ចេវ យជាបេន្តិ

យេ ចាបិ អនុមោទន្តិ

យជន្តានំ ឯទិសំ មហាយញ្ញំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រព្រះខេវៈ សូមព្រះអង្គកុំសម្លាប់ នូវទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ
 ឡើយ ព្រះអង្គសព្វព្រះរាជហ្មឺន ចំពោះខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍
 ណា សូមព្រះរាជទាន នូវទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈ
 នៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍នោះវិញចុះ ពុំនោះសោត ទូលបង្គំ
 ជាខ្ញុំទាំងឡាយ បើព្រះអង្គបំបរបង់ចេញចាកដែន នឹងត្រាច់
 ទៅកាន់ភិក្ខុបារ ។

(៤០៦) (ព្រះបាទឯករាជ . . .) អ្នកទាំងឡាយ បង្កើតទុក្ខដល់យើង
 ខ្លាំងណាស់ អ្នកទាំងឡាយ យំស្រែក ព្រោះតែចង់បានជីវិត
 ឥឡូវនេះ ចូរអ្នកទាំងឡាយ លែងកុមារទាំងឡាយទៅ ការ
 បូជាយ័ញ្ញដោយកូនរបស់អញ ល្មមលើកលែងចុះ ។

(៤០៧) (ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ . . .) ទូលបង្គំជាខ្ញុំ បានក្រាបទូល
 តាំងពីដើមមកថា ការបូជាយ័ញ្ញ⁺នេះ ជាអំពើធ្វើបានដោយកម្រ
 ផង មិនងាយនឹងឲ្យកើតឡើងបានផង កាលបើត្រឡឹងយ័ញ្ញ
 ដែលទូលបង្គំជាខ្ញុំប្រុងម្រៀបស្រេចហើយ ហេតុអ្វីព្រះអង្គធ្វើ
 ឲ្យអាក់ខានទៅវិញ ។ ជនទាំងឡាយណា បូជាយ័ញ្ញខ្លួន
 ឯងក្តី ជនទាំងឡាយណាឲ្យគេបូជាយ័ញ្ញក្តី ឬក៏ជនទាំងឡាយ
 ណា គ្រាន់តែអនុមោទនាមហាយ័ញ្ញ ដែលអ្នកផងកំពុងបូជា
 ប្រាកដដូច្នេះក្តី ជនទាំងអស់ (នោះ) រមែងទៅកាន់សុគតិ ។

(២០៨) យទិ កិរ យជិត្វា បុត្តេហិ
 ទេវលោកំ វេតោ ចុតោ យន្តិ
 ព្រាហ្មណោ តាវ យជិត្វ
 បច្ឆាបិ យជិស្សសិ រាជ^(១) ។
 យទិ កិរ យជិត្វា បុត្តេហិ
 ទេវលោកំ វេតោ ចុតោ យន្តិ
 ឯសេវ ខណ្ឌហាលោ
 យជិត្វ សកេហិ បុត្តេហិ ។
 ឯវំ ជាទំ ចេ ខណ្ឌហាលោ
 កី បុត្តកេ ន យាតេសិ
 សព្វញ្ច ញាតិជនំ
 អត្តានញ្ច ន យាតេសិ ។
 សព្វេ វជន្តិ និរយំ
 យេ យជន្តិ យេច ទេវ យជាចេន្តិ
 យេ ចាបិ អនុមោទន្តិ
 យជន្តានំ ឯទិសំ មហាយញ្ចំ ។

១ ម. យជិស្សតេ រាជ ។

មហាវិថាត ចន្ទកុមារជាតក ទី ៧

(៤០៨) (ចន្ទកុមារ . . .) បើប្រាកដជាបុគ្គលទាំងឡាយ បូជាយ័ញ្ញ
 ដោយបុត្រទាំងឡាយហើយ ច្បុតចាកមនុស្សលោកនេះ រមែង
 ទៅកាន់ទេវលោក បត់ត្រមហាកដ ចូរព្រាហ្មណ៍បូជាមុនចុះ
 សឹមព្រះអង្គបូជាជាខាងក្រោយ ។ ឮថា បើប្រាកដជាបុគ្គល
 ទាំងឡាយ បូជាយ័ញ្ញដោយបុត្រទាំងឡាយហើយ ច្បុតអំពី
 មនុស្សលោកនេះ រមែងទៅកាន់ទេវលោក ចូរខណ្ឌហាល-
 ព្រាហ្មណ៍ហ្នឹងឯង បូជាដោយកូនទាំងឡាយរបស់ខ្លួនចុះ ។ បើ
 ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ដឹងយ៉ាងនេះហើយ ហេតុអ្វីក៏មិនសម្លាប់
 កូនតូច ។ ទាំងឡាយផង មិនសម្លាប់ជនជាញាតិទាំងអស់ផង
 មិនសម្លាប់ខ្លួនឯងផង ។ ជនទាំងឡាយណា បូជាយ័ញ្ញ
 ដោយខ្លួនឯងក្តី ជនទាំងឡាយណាឲ្យគេបូជាយ័ញ្ញក្តី ឬក៏ជន
 ទាំងឡាយណា គ្រាន់តែអនុមោទនាមហាយ័ញ្ញប្រាកដដូច្នេះក្តី
 ជនទាំងអស់ (នោះ) រមែងទៅកាន់ទេវលោក ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាតកំ

(២០៧) កក្កដញ្ច(១) កិរ បុត្តកាមាយោ

គហបតយោ យរណីយោ ច

នគរម្ចី ន ឧបវន្តន្តំ វជានំ

មា យាតយិ ឡីរសំ បុត្តំ ។

កក្កដញ្ច កិរ បុត្តកាមាយោ

គហបតយោ យរណីយោ ច

នគរម្ចី ន ឧបវន្តន្តំ វជានំ

មា យាតយិ អក្រដំ បុត្តំ ។

រញ្ចោ ចម្ចី អត្ថកាមោ

ហិតោ ច សព្វជនបទស្ស

ន កោចិ អស្ស បដិយំ មយា

ជនបទោ ន បដិទេតិ ។

១២. ឯត្ថន្តេ សចេហិ សោ សុដ្ឋិតិ យោ ហនតិ ហកោបិ សោ សន្តម្ភបេតិ
ផ្កានំ ភោវិទី ភោវិទី នមារោយ្យំ បេពាបិ តេសំ អភិសន្តហោយ្យំន្តំ អយំ គាថា
ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៤០៧) ម្ដេចក៏ពួកម្ចាស់ផ្ទះ នឹងស្រីមេផ្ទះទាំងឡាយ ដែលជាអ្នកចង់

បានកូនក្នុងក្រុង មិនទូលទាស់ព្រះរាជាថា កុំទ្រង់សម្លាប់បុត្រ

ដែលកើតអំពីទ្រង់ឡើយ ។ ម្ដេចក៏ពួកម្ចាស់ផ្ទះ នឹងស្រីមេផ្ទះ

ទាំងឡាយដែលជាអ្នកចង់បានកូន ក្នុងក្រុង មិនទូលទាស់

ព្រះរាជាថា កុំទ្រង់សម្លាប់បុត្រ ដែលកើតអំពីខ្លួនឡើយ ។

ខ្ញុំជាអ្នកប្រាថ្នាប្រយោជន៍ចំពោះព្រះរាជា ប្រយោជន៍ចំពោះអ្នក

ជនបទទាំងអស់ ឥតមាននរណាមួយថ្នាំឆ្អឹងថ្នាំកំចិត្ត នឹងខ្ញុំឡើយ

(ហេតុអ្វីក៏) អ្នកជនបទមិនក្រាបទូលឲ្យទ្រង់ជ្រាប ។

(៤០០) គុដ្ឋង វេ យរណិយោ

តាតញ្ច វិទេន ខណ្ឌាហាលញ្ច

មា យាតេន កុមារ

អន្ធិសកេ សីហសង្កាសេ

គុដ្ឋង វេ យរណិយោ

តាតញ្ច វិទេន ខណ្ឌាហាលញ្ច

មា យាតេន កុមារ

អបេត្តិតេ សព្វលោកស្ស ។

(៤០១) យទ្ធជាហំ ជាយេយ្យំ

រថការកុលេ វា

បុត្តសកុលេ វា វេស្សសុ វា ជាយេយ្យំ

ន ហង្គ មំ វាជា យញ្ញោ យាតេយ្យ ។

(៤០២) សព្វាបិ មន្តិនិយោ

គុដ្ឋង អយ្យស្ស ខណ្ឌាហាលស្ស

ចានេសុ និបតេ

អបរាជាហំ ន បស្សនិ ។

មហានិបាត ចន្ទកុមារជាតក ទី ៧

(៤១០) ម្ចាស់នាងយរណីទាំងឡាយ (ស្រីមេផ្ទះ) ចូរនាងទាំងឡាយ
ទៅអង្វរព្រះរាជបិតាផង ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ផងថា សូមព្រះ
អង្គកុំសម្លាប់កុមារទាំងឡាយ ដូចជាសីហៈ ជាអ្នកមិនប្រទូស្ត
ម្ចាស់នាងយរណីទាំងឡាយ ចូរនាងទាំងឡាយទៅនិយាយអង្វរ
ព្រះបិតាផង ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ផងថា សូមព្រះអង្គកុំសម្លាប់
កុមារទាំងឡាយ ជាទីអាល័យ របស់សត្វលោកទាំងអស់ ។

(៤១១) បើដូច្នោះគួរតែអញ កើតក្នុងត្រកូលអ្នកធ្វើថេរ ឬអ្នកចោល
សម្រាម ឬកើតក្នុងត្រកូលវេស្សៈ ទើបព្រះរាជានីតិមិនសម្លាប់
អញ ដើម្បីយំញាក់ក្នុងថ្ងៃនេះ ។

(៤១២) ម្ចាស់ពួកស្រី អ្នកមានគំនិតទាំងឡាយ ចូរនាងទាំងអស់
ទៅក្រាបទៀបបាទ នៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ជាម្ចាស់
ហើយ (ប្រាប់ថា) ខ្ញុំមិនឃើញកំហុសសោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាតកំ
សព្វាបិ យរណិយោ^(១)

កច្ចដ អយ្យស្ស ខណ្ឌាហាលស្ស
នាទេសុ និបតថ
កំន្លេ កន្លេ មយំ អន្ធិសេម ។

[៤០៣] កបណា វិលបតិ សេលា
ទិស្វាន ភាតរោ ឧបនីតត្ថ
យញ្ញោ កិរ មេ ឧត្តិបិតោ
តាតេន សត្តកាមេន ។

[៤០៤] អាវត្ថិ ច បរិវត្ថិ ច
វស្សលោ សមុទា រញ្ញោ
មា នោ នេវ បិតរំ អវនិ
ឧហរម្ហា អយោព្វនប្បត្តា ។

[៤០៥] ឯសោ តេ វស្សល បិតា
សមេហិ បិតរា សហ
ឧត្តិ ខោ មេ ជនយសិ
វិលបន្លោ អន្លេប្បស្មី
មុញ្ញាបនាទិ កុមារ
អលំបិ មេ ហោតុ បុត្រយញ្ញេន ។

១ ម. សព្វាសី មន្តិមិយោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ម្នាលពួកស្រីជាមេផ្ទះទាំងអស់គ្នា ចូរនាងទាំងឡាយទៅគ្រាប
ទៀបបាទានៃឧណ្ណហាលព្រាហ្មណ៍ ជាម្ចាស់ ហើយ (និយាយ
ថា) បពិត្រលោកឧណ្ណហាលដ៏ចម្រើន យើងទាំងឡាយបាន
ប្រទូស្តអ្វីដល់លោក ។

[៤១៣] លំដាប់នោះព្រះនាងសេលាជាព្រះរាជធិតាគួរអាណិតបានឃើញ
ព្រះភាគាទាំងឡាយ ដែលគេនាំខ្លួនទៅហើយ ទ្រង់ព្រះកន្សែងថា ពួថា
យ័ញ្ញព្រះរាជបិតាអញ ទ្រង់ប្រាថ្នាឋានសួគ៌ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅហើយ ។

[៤១៤] (លំដាប់នោះ) វិសុលរាជកុមារបម្រះននៀល ក្នុងទីចំពោះ
ព្រះកក្កដាព្រះរាជា ទ្រង់ព្រះកន្សែងអង្វរថា បពិត្រព្រះទេវៈ សូម
ព្រះអង្គ កុំសម្លាប់បិតារបស់ទូលបង្គំជាខ្ញុំឡើយ ព្រោះទូលបង្គំ
ជាខ្ញុំនៅក្មេង ពុំទាន់ធំនៅឡើយ ។

[៤១៥] (ព្រះរាជា . . .) ម្នាលវិសុលកុមារ នុះបិតារបស់ឯង ចូរ
ឯងស្ងប់រម្ងាប់ជាមួយនឹងបិតារបស់ឯងចុះ ឯងយំស្រែកក្នុងព្រះ
រាជវាំង ឈ្មោះថា ញ៉ាំងទុក្ខយ៉ាំងខ្លាំង ឲ្យកើតឡើងដល់អញ
អ្នកទាំងឡាយ ចូរលែងពួកកុមារក្នុងកាលឥឡូវនេះចុះ ការ
បូជាយ័ញ្ញ ដោយក្នុងរបស់អញ ល្មមលើកលែងចុះ ។

មហាវិហារេ សត្តមំ ចន្ទកុមារជាតកំ

- (៤០៦) ចុព្វេ ចោសិ មេ វុត្តោ
 ទុក្ខំ ទុរភិសម្ពំ ចេតំ
 អថ នោ ឧបក្ខតស្ស យញ្ញស្ស
 កណ្ណា ករោសិ វិក្ខេបំ ។
 សព្វេ វជន្តិ សុគតី
 យេ យជន្តិ យេច ចេវ យជាមេន្តិ
 យេ ចាចិ អនុមោទន្តិ
 យជន្តានំ ឯទិសំ មហាយញ្ញំ ។
- (៤០៧) សព្វរតនស្ស យញ្ញោ ឧបក្ខតោ
 ឯករាជ តវ បដិយត្តោ
 អភិជិត្តមស្ស ទេវ
 សក្កំ កតោ ភ្នំ បមោទិស្សសិ ។
- (៤០៨) ទហរា សត្តសតា ឯតា
 ចន្ទកុមារស្ស ករិយាយោ
 គេសេ វិគិរិត្តាន
 រោទន្តិយោ មគ្គមនុយាយន្តិ ។

(៤១៦) (ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ . . .) ទូលបង្គំក្រាបទូលព្រះអង្គតាំង
 ពីដើមមកថា ការបូជាយ័ព្វនេះ ជាអំពើធ្វើបានដោយកម្រផង
 មិនងាយនឹងឲ្យកើតឡើងបានផង កាលបើគ្រឿងយ័ព្វដែលទូល
 បង្គំជាខ្ញុំប្រុងប្រៀបស្រេចហើយ ហេតុអ្វីព្រះអង្គធ្វើឲ្យពាក់
 ខានទៅវិញ ។ ជនទាំងឡាយណា បូជាយ័ព្វដោយខ្លួនឯងក្តី
 ជនទាំងឡាយណា ឲ្យគេបូជាយ័ព្វក្តី ឬក៏ជនទាំងឡាយណា
 គ្រាន់តែអនុមោទនាមហាយ័ព្វ ដែលអ្នកផងកំពុងបូជាប្រាកដ
 ដូច្នេះក្តី ជនទាំងអស់នោះ រមែងទៅកើតកងសុគតិ ។

(៤១៧) បពិត្រព្រះឯករាជ យ័ព្វទូលបង្គំជាខ្ញុំ ចាត់ចែងរៀបចំ ដើម្បី
 ព្រះអង្គដោយរតនៈទាំងពួងហើយ បពិត្រព្រះទេវៈ សូមព្រះ
 អង្គយាងចេញទៅ ព្រះអង្គនឹងទៅរីករាយក្នុងឋានសួគ៌ ។

(៤១៨) (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) ពួកស្រ្តីទាំង ៧០០ ⁺នេះ នៅក្មេង ។ ដែល
 ជាភរិយា ចន្ទកុមារ រំសាយភេសា ទួញយំដើរតាមផ្លូវទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាតកំ

អថវា បន សោកេន

និក្ខត្តា នន្ទនេ វិយ នេវា

កេសា វិកិរិត្តាន

ពេទន្តិយោ មក្កមនុយាយន្តិ ។

(៤០៧) កាសិកស្មចិវត្តធរា

កុណ្ណាលំដោ អក្កលុច្ឆន្ទនវិលត្តា

និយន្តិ ចន្ទសុរិយា

យញ្ញត្ថាយ ឯករាជស្ស ។

កាសិកស្មចិវត្តធរា

កុណ្ណាលំដោ អក្កលុច្ឆន្ទនវិលត្តា

និយន្តិ ចន្ទសុរិយា

មាតុ កត្វា ហនយសោកំ

កាសិកស្មចិវត្តធរា

កុណ្ណាលំដោ អក្កលុច្ឆន្ទនវិលត្តា

និយន្តិ ចន្ទសុរិយា

ជនស្ស កត្វា ហនយសោកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ចំណែកពួកស្រ្តីឯទៀត ក៏ចេញទៅដោយសេចក្តីសោកស្តាយ
រំសាយកេសា ខ្លួនយំដើរតាមផ្លូវទៅ ដូចជាទេវតា (ហេម
រោមទេវបុត្រដែលរៀបច្បុត) ក្នុងនាងនុននុន ។

(២១៧) ចន្ទកុមារ នឹងសុរិយកុមារ ទ្រទ្រង់សំពត់ដ៏ស្អាតដែលកើតក្នុង
ដែនកាសី ជាអ្នកទ្រទ្រង់កុណ្ឌល លាបស្រឡាប ដោយកំញាត
នឹងខ្លឹមចន្ទន៍ ត្រូវគេនាំយកទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យញ្ញនៃព្រះ
បាទឯករាជ ។ ចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារ ជាអ្នកទ្រទ្រង់សំពត់
ដ៏ស្អាត ដែលកើតក្នុងដែនកាសី ទ្រទ្រង់កុណ្ឌល លាប
ស្រឡាប ដោយកំញាតនឹងខ្លឹមចន្ទន៍ ធ្វើសេចក្តីសោកក្នុង
ហឫទ័យនៃមាតា ត្រូវគេនាំយកទៅ ។ ចន្ទកុមារនឹងសុរិយ-
កុមារ ជាអ្នកទ្រទ្រង់សំពត់ដ៏ស្អាត ដែលកើតក្នុងដែនកាសី
ទ្រទ្រង់កុណ្ឌល លាបស្រឡាប ដោយកំញាតនឹងខ្លឹមចន្ទន៍
ធ្វើសេចក្តីសោកក្នុងហឫទ័យនៃជន ត្រូវគេនាំយកទៅ ។

មហានិពាគេ សត្តម្ភំ ចន្ទកុមារជានតំ

មំសរសកោជនា ញាបកសុញ្ញតា

កុណាលំដោ អក្កលុច្ឆន្ទនវិលំតា

និយន្តំ ចន្ទសុរិយា

យញ្ញតាយ ឯករាជស្ស ។

មំសរសកោជនា ញាបកសុញ្ញតា

កុណាលំដោ អក្កលុច្ឆន្ទនវិលំតា

និយន្តំ ចន្ទសុរិយា

មាតុ កត្វា ហនយសោកំ ។

មំសរសកោជនា ញាបកសុញ្ញតា

កុណាលំដោ អក្កលុច្ឆន្ទនវិលំតា

និយន្តំ ចន្ទសុរិយា

ជនស្ស កត្វា ហនយសោកំ ។

យស្ស បុព្វេ ហត្ថិវរុកតេ

ហត្ថិកា^(១) អនុវជនំ

ត្បជ្ជំ ចន្ទសុរិយា

ឧកោវ បត្ថិកា យន្តំ ។

១ ម. ហន្តិហី ។

មហានិបាត ចន្ទកុមារជាតក ទី ៧

ចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារ ដែលជាអ្នកបរិភោគសាច់ដ៏មានរស
 ជាអ្នកដែលខ្លាចព្រះកេសផ្គុតៗ ស្អាតហើយទ្រទ្រង់កុណ្ឌល លាប
 ស្រឡាបដោយកំញ្ញាននឹងខ្លឹមចន្ទន៍ ត្រូវគេនាំយកទៅ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់យ័ញ្ញ នៃព្រះបាទឯករាជ ។ ចន្ទកុមារនឹង
 សុរិយកុមារ ជាអ្នកបរិភោគនូវសាច់ដ៏មានរស ជាអ្នកដែល
 ខ្លាចប្រកេសផ្គុតៗ ស្អាតហើយ ទ្រទ្រង់កុណ្ឌល លាបស្រឡាប
 ដោយកំញ្ញាននឹងខ្លឹមចន្ទន៍ ធ្វើសេចក្តីសោក ក្នុងហឫទ័យនៃមាតា
 ត្រូវគេនាំយកទៅ ។ ចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារ ជាអ្នកបរិភោគ
 សាច់ដ៏មានរស ជាអ្នកដែលខ្លាចព្រះកេសផ្គុតៗ ស្អាតហើយ ទ្រ
 ទ្រង់កុណ្ឌល លាបស្រឡាបដោយកំញ្ញាននឹងខ្លឹមចន្ទន៍ ធ្វើ
 សេចក្តីសោកក្នុងហឫទ័យនៃជន ត្រូវគេនាំយកទៅ ។ កាល
 ពីមុនពួកពលដំរី តែងតាមហែហម នូវចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារ
 ណា ដែលគង់លើក្នុងដំរីដ៏ប្រសើរ ថ្ងៃនេះ ចន្ទកុមារនឹងសុរិយ
 កុមារទាំងពីរព្រះអង្គនោះ យាងទៅដោយព្រះបាទទេវ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យស្ស បុព្វេ អស្សវេរុជុរុតតេ

អស្សកា អនុវជន្តិ

ត្យជ ចន្ទសុរិយា

ឧកោវេ បតិកា យន្តិ ។

យស្ស បុព្វេ រដេវេរុជុរុតតេ

រដិកា អនុវជន្តិ

ត្យជ ចន្ទសុរិយា

ឧកោវេ បតិកា យន្តិ ។

យេ ហិស្ស បុព្វេ ជីយីសុ

តបជីយកប្បនេហិ តុរុន្តេហិ

ត្យជ ចន្ទសុរិយា

ឧកោវេ បតិកា យន្តិ ។

[២២០] យទិ សកុណំ មិសមិច្ឆសិ

ឧយ្យស្ស^(១) បុព្វេន បុប្ផតិយាយំ

យជតេត្ថ ឯករាជា

សមុទ្យោ ចត្វហិ បុត្តេហិ ។

១ ខ. វយស្ស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

កាលពីមុន ពួកពាលសេៈ តែងតាមហៃ នូវចន្ទកុមារនឹងសុរិយ
 កុមារណា ដែលគង់លើខ្នងសេៈដ៏ប្រសើរ ថ្ងៃនេះ ចន្ទកុមារ
 នឹងសុរិយកុមារទាំងពីរព្រះអង្គនោះ យាងទៅដោយព្រះបាទទ
 ទេ ។ កាលពីមុន ពួករថ តែងតាមហៃ នូវចន្ទកុមារនឹងសុរិយ
 កុមារណា ដែលគង់ក្នុងកណ្តាលរថដ៏ប្រសើរ ថ្ងៃនេះ ចន្ទ-
 កុមារនឹងសុរិយកុមារ ទាំងពីរព្រះអង្គនោះ យាងទៅ ដោយ
 ព្រះបាទទទេ ។ កាលពីមុន ចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារណា
 ស្តេចទៅ ដោយព្រះទីនាំងអស្សត្រា ដែលតាក់តែង ដោយ
 គ្រឿងមាស ថ្ងៃនេះ ចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារ ទាំងពីរព្រះអង្គ
 នោះ យាងទៅដោយព្រះបាទទទេ ។

(២២០) (មហាជន . . .) ម្ចាស់បក្សី បើអ្នកចង់ស៊ីសាច់ ចូរអ្នកហើរទៅ
 តាមទិសខាងកើតនៃក្រុងបុប្ផតីចុះ ព្រោះព្រះបាទឯករាជ កាន់
 ស្មារតី ទ្រង់យកព្រះរាជបុត្រ ២ ព្រះអង្គបូជ្ឈយ៍ព្រា ក្នុងទីនេះ ។

មហាសីហា ពេ សត្តមំ ច្បង្កាវាជានំ

យទំ សកុណំ មំសមិច្ឆសំ

ឧយ្យស្ស បុព្វេន បុប្ផតិយាយំ

យជនេត្ត ឯករាជា

សមុទ្យោ ចត្វហំ កញ្ញាហំ ។

យទំ សកុណំ មំសមិច្ឆសំ

ឧយ្យស្ស បុព្វេន បុប្ផតិយាយំ

យជនេត្ត ឯករាជា

សមុទ្យោ ចត្វហំ មហេសីហំ ។

យទំ សកុណំ មំសមិច្ឆសំ

ឧយ្យស្ស បុព្វេន បុប្ផតិយាយំ

យជនេត្ត ឯករាជា

សមុទ្យោ ចត្វហំ កហមតិហំ ។

យទំ សកុណំ មំសមិច្ឆសំ

ឧយ្យស្ស បុព្វេន បុប្ផតិយាយំ

យជនេត្ត ឯករាជា

សមុទ្យោ ចត្វហំ ហត្ថិហំ ។

មហានិពា្ច ចន្ទកុមារដាតក ទី ៧

ម្ចាស់បក្សី បើអ្នកចង់ស៊ីសាច់ ចូរអ្នកហើរទៅតាមទិសខាង

កើតនៃក្រុងបុប្ផវត្តិចុះ ព្រោះព្រះបាទឯករាជ កាន់ស្មារតីទ្រង់

យកព្រះរាជកញ្ញាទាំង ៤ ព្រះអង្គបូជាយ័ញ្ញ ក្នុងទីនេះ ។

ម្ចាស់បក្សី បើអ្នកចង់ស៊ីសាច់ ចូរអ្នកហើរទៅតាមទិសខាងកើត

នៃក្រុងបុប្ផវត្តិចុះ ព្រោះព្រះបាទឯករាជ កាន់ស្មារតី ទ្រង់យក

ព្រះមហេសីទាំង ៤ ព្រះអង្គបូជាយ័ញ្ញ ក្នុងទីនេះ ។ ម្ចាស់បក្សី

បើអ្នកចង់ស៊ីសាច់ ចូរអ្នកហើរទៅទិសខាងកើតនៃក្រុងបុប្ផវត្តិចុះ

ព្រោះព្រះបាទឯករាជ កាន់ស្មារតី ទ្រង់យកគហបតីទាំង ៤

បូជាយ័ញ្ញ ក្នុងទីនេះ ។ ម្ចាស់បក្សី បើអ្នកចង់ស៊ីសាច់ ចូរអ្នក

ហើរទៅទិសខាងកើត ក្រុងបុប្ផវត្តិចុះ ព្រោះព្រះបាទឯករាជ

កាន់ស្មារតី ទ្រង់យកដំរីទាំង ៤ បូជាយ័ញ្ញ ក្នុងទីនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យទំ សកុណំ មំសមិច្ឆសំ

ឧយ្យស្ស បុព្វេន បុប្ផវតីយាយំ

យជតេត្ថ ឯករាជា

សម្មទ្កេ ចត្វហំ អស្សេហំ ។

យទំ សកុណំ មំសមិច្ឆសំ

ឧយ្យស្ស បុព្វេន បុប្ផវតីយាយំ

យជតេត្ថ ឯករាជា

សម្មទ្កេ ចត្វហំ ឧសភេហំ ។

យទំ សកុណំ មំសមិច្ឆសំ

ឧយ្យស្ស បុព្វេន បុប្ផវតីយាយំ

យជតេត្ថ ឯករាជា

សម្មទ្កេ សព្វចតុក្កេន ។

(២២០) អយមស្ស តាសាទោ

សោវណ្ណោ បុប្ផមាល្យាភិក្ខុល្លោ^(១)

តេនានំ អយ្យបុត្តា

ចត្តារោ វាយ វិនិច្ឆ័តា ។

១ ឧ. វិទំ អន្តេបុរំ សុរម្មណីយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ម្ចាស់បក្សី បើអ្នកចង់ស៊ីសាច់ ចូរអ្នកហើរទៅទិសខាងកើត នៃ

ក្រុងបុប្ផវតីចុះ ព្រោះព្រះបាទឯករាជ កាន់ស្មារតី ទ្រង់យកសេះ

ទាំង ៤ បូជាយ័ញ្ញ ក្នុងទីនេះ ។ ម្ចាស់បក្សី បើអ្នកចង់ស៊ីសាច់

ចូរអ្នកហើរទៅទិសខាងកើត នៃក្រុងបុប្ផវតីចុះ ព្រោះព្រះបាទ

ឯករាជ កាន់ស្មារតី ទ្រង់យក គោទសភ ៤ បូជាយ័ញ្ញ ក្នុង

ទីនេះ ។ ម្ចាស់បក្សី បើអ្នកចង់ស៊ីសាច់ ចូរអ្នកហើរទៅទិស

ខាងកើត នៃក្រុងបុប្ផវតីចុះ ព្រោះព្រះបាទឯករាជ កាន់ស្មារតី

ទ្រង់យកសត្វបួន ។ គ្រប់មុខបូជាយ័ញ្ញ ក្នុងទីនេះ ។

[៤២១] ប្រាសាទនេះ ជាវិការៈនៃមាស ដេរដាស ដោយផ្កាកម្រង ឥឡូវ

នេះ ព្រះអយ្យបុត្រទាំង៤ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំចេញទៅសម្លាប់។

មហានិពាគេ សុត្តន្តំ ចន្ទកុមារនិកាយំ

ឥន្ទមស្ស ក្រដាតារំ

សោវណ្ណំ បុប្ផមាល្យាភិក្ខុណ្ណំ

តេជានិ អយ្យបុត្តា

ចត្តារោ វជាយ និដ្ឋិតា ។

ឥន្ទមស្ស ឧយ្យានំ

សុប្បច្ឆិតំ សព្វកាលំកំ វម្មំ

តេជានិ អយ្យបុត្តា

ចត្តារោ វជាយ និដ្ឋិតា ។

ឥន្ទមស្ស អសោកវនំ

សុប្បច្ឆិតំ សព្វកាលំកំ វម្មំ

តេជានិ អយ្យបុត្តា

ចត្តារោ វជាយ និដ្ឋិតា ។

ឥន្ទមស្ស កណ៌ការវនំ

សុប្បច្ឆិតំ សព្វកាលំកំ វម្មំ

តេជានិ អយ្យបុត្តា

ចត្តារោ វជាយ និដ្ឋិតា ។

១ ខ ពិទ្ធ អន្តេប្បំ សុរម្មណីយ ។

មហានិពាធ ចន្ទកុមារជាតក ទី ៧

ផ្ទះកំពូលនេះ ជាវិការៈនៃមាស ដេរដាស ដោយផ្កាកម្រង

ឥឡូវនេះ ព្រះអយ្យបុត្រទាំង ៤ ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំ

ចេញទៅសម្លាប់ ។ ឧទ្យាននេះ មានផ្ការីកសព្វកាល

ជាទីរីករាយ ឥឡូវនេះ ព្រះអយ្យបុត្រទាំង ៤ ព្រះអង្គនោះ

ត្រូវគេនាំចេញទៅសម្លាប់ ។ ព្រៃអសោកនេះ មានផ្ការីក

សព្វកាល ជាទីរីករាយ ឥឡូវនេះ ព្រះអយ្យបុត្រទាំង ៤

ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំចេញទៅសម្លាប់ ។ ព្រៃគណ៌ការនេះ

មានផ្ការីកសព្វកាល ជាទីរីករាយ ឥឡូវនេះ ព្រះ

អយ្យបុត្រទាំង ៤ ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំចេញទៅសម្លាប់ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឥន្ទមស្ស ចាជលីវនំ

សុប្បដ្ឋិតំ សព្វកាលកំ វម្មំ

តេនានិ អយ្យបុត្តា

ចត្តារោ វជាយ និដ្ឋិតា ។

ឥន្ទមស្ស អម្ពវនំ

សុប្បដ្ឋិតំ សព្វកាលកំ វម្មំ

តេនានិ អយ្យបុត្តា

ចត្តារោ វជាយ និដ្ឋិតា ។

អយមស្ស ចោក្ខវណ្ណំ

សព្វាដ្ឋា បទុមបុណ្ណវិកេហំ

នារា ច សោវណ្ណវិកតតា

បុប្ផវល្លិយា ចត្តា សុវត្ថណីយា

តេនានិ អយ្យបុត្តា

ចត្តារោ វជាយ និដ្ឋិតា ។

(២២២) ឥន្ទមស្ស ហត្ថវតនំ

ឯវរណោ គដោ ពលំ និដ្ឋិតំ

តេនានិ អយ្យបុត្តា

ចត្តារោ វជាយ និដ្ឋិតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ព្រៃច្រនៀងនេះ មានផ្ការីកសព្វកាល ជាទីរីករាយ ឥឡូវនេះ

ព្រះអយ្យបុត្រតាំង ៤ ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំចេញទៅសម្លាប់ ។

ព្រៃស្វាយនេះ មានផ្ការីកសព្វកាល ជាទីរីករាយ ឥឡូវនេះ

ព្រះអយ្យបុត្រតាំង ៤ ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំចេញទៅសម្លាប់ ។

ស្រះបោត្តរណីនេះ ដេរជាសព្វសព្វពេញ ដោយផ្កាឈូកស

ឈូកក្រហម តាំងទុកដែលរចនាដោយមាស វិចិត្រដោយភ្នំវិល្លី

ជាទីរីករាយចិត្ត ដោយក្រែលង ឥឡូវនេះ ព្រះអយ្យបុត្រ

តាំង ៤ ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំចេញទៅសម្លាប់ ។

(៤២២) ដំរីតន៍នេះ ជាដំរីឈ្មោះឯកវីណា មានកំឡាំង មានភ្នក ឥឡូវនេះ

ព្រះអយ្យបុត្រតាំង ៤ ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំចេញទៅសម្លាប់ ។

មហានិពាគេ សង្គមំ ចន្ទកុមារជាតកំ

ឥន្ទមស្ស អស្សរតនំ

ឯកខុរោ វេតោ អស្សោ

តេនានិ អយ្យបុត្តា

ចត្តារោ វជាយ និដ្ឋិតា ។

អយមស្ស អស្សរថោ

សាលិយា វិយ និគ្យោសោ^(១)

សុកោ រតនវិចិត្តោ យត្ថស្ស

អយ្យបុត្តា សោភីសុ នន្ទនេ វិយ ទេវ

តេនានិ អយ្យបុត្តា

ចត្តារោ វជាយ និដ្ឋិតា ។

កថន្តាម សាមសមសុន្តរេហំ

ចន្ទនម្មុទុកកត្តេហំ^(២)

រាជា យជិស្សតេ យញ្ញំ

សមន្មោ ចត្ថហំ បុត្តេហំ ។

១ ឧ. សាលិកនិគ្យោសោ ។ ម. សាលិយនិគ្យោសោ ។ ២ ឧ. ចន្ទនម្មរកតត្តេហំ ។

មហានិពាធ ចន្ទកុមារជាតក ទី ៧

សេះរត័ន្តនេះ ជាសេះ មានក្រចកមួយ មានសន្ទុះហ័ស

ឥឡូវនេះ ព្រះអយ្យបុត្រទាំង ៤ ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំចេញ

ទៅសម្លាប់ ។ រថសេះនេះ មានសូរស័ព្ទ ដូចសំឡេង

នៃស្រូវសាលី ជាថង់ស្អាត វិចិត្រដោយរតនវត្ថុ ជាលំអ របស់

ពួកព្រះអយ្យបុត្រ ដូចជាពួកទេវតាក្នុងន្ទនវ័ន ឥឡូវនេះ

ព្រះអយ្យបុត្រទាំង ៤ ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំចេញទៅសម្លាប់ ។

ម្តេចក៏ ព្រះរាជាបានច្រឡំ នឹងបូជាយ័ញ្ញដោយព្រះរាជបុត្រ

ទាំង ៤ ព្រះអង្គ ដែលមានសម្បុរល្បឿន មានជាតិស្មើ ជាបុគ្គល

ស្អាត (ឥតទោស) ដែលមានខ្លួនលាបហើយដោយខ្លឹមធន្ទន៍ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

កថន្តាម សាមសមសុទ្ធរាហំ

ចន្ទនមុទុកកត្តាហំ

រាជា យជិស្សតេ យតំ

សមុទ្យោ ចត្វាហំ កត្តាហំ ។

កថន្តាម សាមសមសុទ្ធរាហំ

ចន្ទនមុទុកកត្តាហំ

រាជា យជិស្សតេ យតំ

សមុទ្យោ ចត្វាហំ មហេសីហំ ។

កថន្តាម សាមសមសុទ្ធរាហំ

ចន្ទនមុទុកកត្តាហំ

រាជា យជិស្សតេ យតំ

សមុទ្យោ ចត្វាហំ កហាបតីហំ ។

យថា ហោន្តំ កាមនិគមា

សុញ្ញា កមនុស្សកា ព្រហ្មរញ្ញា

តថា ហេស្សតិ បុប្ផតិយា

យិដ្ឋេស្ស ចន្ទស្សិយេស្ស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

ម្តេចក៏ ព្រះរាជាកាន់ច្រឡំនឹងបូជាយ័ញ្ញ ដោយព្រះរាជកញ្ញា
 ទាំង ៤ ព្រះអង្គ ដែលមានសម្បុរលឿង មានជាតិស្មើ ជាបុគ្គល
 ស្អាត ដែលមានខ្លួនលាបហើយ ដោយខ្លឹមចន្ទន៍ ។ ម្តេចក៏ ព្រះ
 រាជាកាន់ច្រឡំនឹងបូជាយ័ញ្ញ ដោយព្រះមហេសីទាំង ៤ ព្រះអង្គ
 ដែលមានសម្បុរលឿង មានជាតិស្មើ ជាបុគ្គលស្អាត ដែល
 មានខ្លួនលាបហើយ ដោយខ្លឹមចន្ទន៍ ។ ម្តេចក៏ ព្រះរាជាកាន់
 ច្រឡំនឹងបូជាយ័ញ្ញ ដោយគហត៍ទាំង ៤ នាក់ ដែលមានសម្បុរ
 លឿង មានជាតិស្មើ ជាបុគ្គលស្អាត ដែលមានខ្លួនលាប
 ដោយខ្លឹមចន្ទន៍ ។ ស្រុកនឹងនិគមទាំងឡាយ សូន្យឥតមនុស្ស
 ក្លាយទៅជាព្រៃធំ យ៉ាងណាមិញ កាលបើចន្ទកុមារនឹងសុរិយ-
 កុមារ ត្រូវព្រះរាជា យកទៅបូជាយ័ញ្ញហើយ ក្រុងបុប្ផត៍
 ក៏នឹង (ស្ងាត់សូន្យឈឹង) យ៉ាងនោះដែរ ។

(២២៣) ឧប្បត្តិកា ភវិស្សាមិ
 ភូមហតា បំសុដាវ បរិកិណ្ណា
 សចេ ចន្ទកុមារំ ហន្តិ
 ចាណា មេ ទេវ ភិជ្ជន្តិ^(១) ។
 ឧប្បត្តិកា ភវិស្សាមិ
 ភូមហតា បំសុដាវ បរិកិណ្ណា
 សចេ សុរិយកុមារំ ហន្តិ
 ចាណា មេ ទេវ ភិជ្ជន្តិ ។

(២២៤) ក្កិណ្ឌមា ន រមាមេយ្យំ
 អពាមពំ បិយំវនា
 យដ្ឋិកា ឧបរិក្ខំ ច
 ទោក្ខរណី ច តាយិកា
 ចន្ទសុរិយេសុ នច្ឆន្តិយោ
 សមា តាសំ ន វិជ្ជតិ ។

១ ឧ. និរុដ្ឋិ ។ ម. វិជ្ជតិ ។

មហានិបាត ចន្ទកុមារជាតក ទី ៧

(៤២៣) (ព្រះនាងគោតមីទេវី . . .) ខ្ញុំម្ចាស់នឹងឆ្កួត សាបសូន្យចាក
 សេចក្តីចំរើន ប្រឡាក់ប្រឡូស ដោយអាចម៍ដី ពុំខាន
 បើជនសម្លាប់ចន្ទកុមារ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ជីវិតរបស់
 ខ្ញុំម្ចាស់នឹងបែកធ្លាយ ។ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងឆ្កួត សាបសូន្យចាក
 សេចក្តីចំរើន ប្រឡាក់ប្រឡូស ដោយអាចម៍ដីពុំខាន បើជន
 សម្លាប់សុរិយកុមារ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ជីវិតរបស់ខ្ញុំម្ចាស់
 នឹងបែកធ្លាយ ។

(៤២៤) ស្រ្តីទាំងឡាយនេះ គឺនាងយជ្ជិកា នាងឧបរិក្ខំ នាងបោក្ខរណី
 នឹងនាងតាយិកា ជាអ្នកពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ ទៅរកគ្នា
 នឹងគ្នា ម្តេចក៏មិនរំ ឲ្យចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារ សប្បាយរីករាយ
 (ព្រោះស្រ្តីដទៃ) ស្មើដោយស្រ្តីទាំងនោះ មិនមានទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

(៤២៥) ឥមំ មយ្ហំ ហនិយសោកំ

បដិមុញ្ចតុ ខណ្ឌហាល តវ មាតា

យោ មយ្ហំ ហនិយសោកោ

ចន្ទស្ថំ វជាយ និដ្ឋិតេ ។

ឥមំ មយ្ហំ ហនិយសោកំ

បដិមុញ្ចតុ ខណ្ឌហាល តវ មាតា

យោ មយ្ហំ ហនិយសោកោ

សុរិយស្ថំ វជាយ និដ្ឋិតេ ។

ឥមំ មយ្ហំ ហនិយសោកំ

បដិមុញ្ចតុ ខណ្ឌហាល តវ ជាយា

យោ មយ្ហំ ហនិយសោកោ

ចន្ទស្ថំ វជាយ និដ្ឋិតេ ។

ឥមំ មយ្ហំ ហនិយសោកំ

បដិមុញ្ចតុ ខណ្ឌហាល តវ ជាយា

យោ មយ្ហំ ហនិយសោកោ

សុរិយស្ថំ វជាយ និដ្ឋិតេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

(៤២៥) សេចក្តីសោកក្នុងហឫទ័យនៃអញ្ញាណ ព្រោះតែចន្ទកុមារដែល
 គេនាំទៅដើម្បីសម្លាប់ នៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ម្តាយអ្នកឯង
 ចូរទទួលយកសេចក្តីសោកក្នុងហឫទ័យ នៃអញ្ញានេះទៅចុះ ។
 សេចក្តីសោកក្នុងហឫទ័យ នៃអញ្ញាណ ព្រោះតែសុរិយកុមារ
 ដែលគេនាំទៅដើម្បីសម្លាប់ នៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ម្តាយ
 អ្នកឯង ចូរទទួលយកសេចក្តីសោក ក្នុងហឫទ័យ នៃអញ
 នេះទៅចុះ ។ សេចក្តីសោក ក្នុងហឫទ័យ នៃអញ្ញាណ
 ព្រោះតែចន្ទកុមារ ដែលគេនាំទៅដើម្បីសម្លាប់ នៃខណ្ឌហាល-
 ព្រាហ្មណ៍ ប្រពន្ធអ្នកឯង ចូរទទួលយកសេចក្តីសោក ក្នុង
 ហឫទ័យ នៃអញ្ញានេះទៅចុះ ។ សេចក្តីសោកក្នុងហឫទ័យ
 នៃអញ្ញាណ ព្រោះតែសុរិយកុមារ ដែលគេនាំយកទៅ
 សម្លាប់ នៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ប្រពន្ធរបស់អ្នក ចូរ
 ទទួលយកសេចក្តីសោក ក្នុងហឫទ័យ នៃអញ្ញានេះទៅចុះ ។

មហាសីហនេ សន្តមំ ចន្ទកុមារាជតកំ

មា ច បុត្រ មា ច បតី

អន្ទក្ខំ ខណ្ឌហាល តវ មាតា

យោ យាតេសិ កុមារេ

អន្ទសកេ សីហសង្កាសេ ។

មា ច បុត្រ មា ច បតី

អន្ទក្ខំ ខណ្ឌហាល តវ មាតា

យោ យាតេសិ កុមារេ

អមេក្ខិតេ សព្វលោកស្ស ។

មា ច បុត្រ មា ច បតី

អន្ទក្ខំ ខណ្ឌហាល តវ ជាយា

យោ យាតេសិ កុមារេ

អន្ទសកេ សីហសង្កាសេ ។

មា ច បុត្រ មា ច បតី

អន្ទក្ខំ ខណ្ឌហាល តវ ជាយា

យោ យាតេសិ កុមារេ

អមេក្ខិតេ សព្វលោកស្ស ។

មហានិបាត ចន្ទកុមារជាតកទី ៧

អ្នកឯងសម្លាប់ពួកកុមារ ដែលអង្គអាចដូចសីហៈ ជាអ្នកមិន

ប្រឡូស្ត នៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ម្តាយអ្នកឯង កុំបានឃើញ

កូនទាំងឡាយផង ប្តីផងឡើយ ។ អ្នកឯងសម្លាប់ពួកកុមារ

ដែលសត្វលោកទាំងអស់ អាឡោះអាលីយ នៃខណ្ឌហាល-

ព្រាហ្មណ៍ ម្តាយអ្នកឯង កុំបានឃើញកូនទាំងឡាយផង ប្តីផង

ឡើយ ។ អ្នកឯងសម្លាប់ពួកកុមារ ដែលអង្គអាចដូចសីហៈ

ជាអ្នកមិនប្រឡូស្ត នៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ប្រពន្ធអ្នកឯង កុំបាន

ឃើញកូនទាំងឡាយផង ប្តីផងឡើយ ។ អ្នកឯងសម្លាប់ពួកកុមារ

ដែលសត្វលោកទាំងអស់ អាឡោះអាលីយ នៃខណ្ឌហាល-

ព្រាហ្មណ៍ ប្រពន្ធអ្នកឯង កុំបានឃើញកូនទាំងឡាយផង

ប្តីផងឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

(៤២៦) មា នោ នេវ អវចំ
 នាសេ នោ នេហំ ខណ្ឌហាលស្ស
 អបំ និគឡ្យតទ្ធកាបំ
 ហត្ថំ អស្សេ ច ចាលេប ។
 មា នោ នេវ អវចំ
 នាសេ នោ នេហំ ខណ្ឌហាលស្ស
 អបំ និគឡ្យតទ្ធកាបំ
 ហត្ថំ ឆកណានិ ឧដ្ឋេម ។
 មា នោ នេវ អវចំ
 នាសេ នោ នេហំ ខណ្ឌហាលស្ស
 អបំ និគឡ្យតទ្ធកាបំ
 អស្សេ ឆកណានិ ឧដ្ឋេម ។
 មា នោ នេវ អវចំ
 នាសេ នោ នេហំ ខណ្ឌហាលស្ស
 យស្ស ហោន្តំ តវំ កាមា
 អបំ វដ្ឋា បព្វាជិតា
 ភិក្ខុចរិយំ ចរិស្សម ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៤២៦) (ចន្ទកុមារ . . .) បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចេព ព្រះអង្គកុំសម្លាប់ទូលព្រះ
 បង្គំទាំងឡាយឡើយ សូមទ្រង់ព្រះរាជទានឱ្យព្រះអង្គទាំងឡាយ
 ឲ្យជាទាសៈ វិនិច្ឆ័យ ហាលព្រាហ្មណ៍វិញចុះ ឱ្យព្រះអង្គទាំងឡាយ
 សូមឲ្យជាអ្នកជាប់ចំណង ហើយយូរឯងរឹងសេះ ។ បពិត្រ
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចេព ព្រះអង្គកុំសម្លាប់ទូលព្រះបង្គំទាំងឡាយឡើយ
 សូមទ្រង់ព្រះរាជទានឱ្យព្រះអង្គទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈវិនិច្ឆ័យ -
 ហាលព្រាហ្មណ៍វិញចុះ ឱ្យព្រះអង្គទាំងឡាយ សូមឲ្យជាអ្នកជាប់
 ចំណងហើយចោលអាចម៍ដំរី ។ បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចេព ព្រះអង្គកុំ
 សម្លាប់ទូលព្រះបង្គំទាំងឡាយឡើយ សូមទ្រង់ព្រះរាជទាន ឱ្យព្រះ
 អង្គទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈវិនិច្ឆ័យ ហាលព្រាហ្មណ៍វិញចុះ ឱ្យ
 ព្រះអង្គទាំងឡាយសូមឲ្យជាអ្នកជាប់ចំណង ហើយចោលអាចម៍-
 សេះ ។ បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចេព ព្រះអង្គកុំសម្លាប់ទូលព្រះបង្គំ
 ឡើយ បើព្រះអង្គសព្វព្រះទ័យចំពោះឧទ្ទាហាលព្រាហ្មណ៍ណា
 សូមទ្រង់ព្រះរាជទានឱ្យព្រះអង្គទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈវិនិច្ឆ័យ -
 ហាលព្រាហ្មណ៍នោះចុះ ពុំនោះសោត សូមព្រះអង្គបំបាត់
 ឲ្យចេញចាកដែន ព្រះអង្គនឹងត្រាច់ទៅកាន់ភិក្ខុបារ ។

មហាសីហាគេ សន្តមំ បុគ្គលាវាសិតំ

ទិព្វំ នេវ ឧបយាចន្តិ

បុត្តត្ថកា នលំផ្ទាបិ

បដិកាលានិបិ ហិត្វា

បុត្តំ ន លកន្តិ ឯកទ្វា

អាសាសិកានិ ករោន្តិ

បុត្តា នោ ជាយន្ត តតោ បបុត្តា

អថ នោ អការណស្មា

យញ្ញត្ថាយ នេវ យាតេសិ ។

ឧបយាចិត្តកេន បុត្តំ លកន្តិ

មា តាត នោ អយាតេសិ

មា កិច្ចលទ្ធកេហិ បុត្តេហិ

យជិត្តោ វេមំ យញ្ញំ ។

ឧបយាចិត្តកេន បុត្តំ លកន្តិ

មា តាត នោ អយាតេសិ

មា កបណលទ្ធកេហិ បុត្តេហិ

អម្ពាយ នោ វិប្បវាសេសិ ។

មហានិបាត ចន្ទកុមារជាតក ទី ៧

បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចេព នារីពួកខ្លះ សូម្បីជាស្រ្តីកំសត់ នៅតែចង់
 បានកូន ហើយបន់ស្រន់ទេព្វា ស៊ូលះបង់ចំណង់ផ្នែក នៅតែ
 មិនបានកូននាំឱ្យឈឺចាប់ ។ នារីពួកខ្លះ ធ្វើពាក្យប្រកប
 ដោយសេចក្តីប៉ិនប៉ងថា កូនទាំងឡាយ របស់យើង ចូរកើត
 បន្ទាប់ពីនោះ ចៅទាំងឡាយ ចូរកើតទៀត បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចេព
 កាលបើដូច្នេះ (ហេតុអ្វីក៏) ព្រះអង្គសម្លាប់ទូលព្រះបង្គំទាំង
 ឡាយ ដើម្បីបូជាយ័ព្វដោយមិនសមហេតុ ។ ពួកស្រ្តីតែង
 បានកូន ដោយការបន់ស្រន់ បពិត្រព្រះរាជបិតា ព្រះអង្គកុំ
 សម្លាប់ទូលព្រះបង្គំទាំងឡាយឡើយ ព្រះអង្គកុំបូជាយ័ព្វនេះ
 ដោយបុត្រទាំងឡាយ ដែលបានដោយលំបាកឡើយ ។ ពួក
 ស្រ្តីតែងបានកូនដោយការបន់ស្រន់ បពិត្រព្រះរាជបិតា ព្រះ
 អង្គកុំសម្លាប់ទូលព្រះបង្គំទាំងឡាយឡើយ សូមព្រះអង្គកុំញ៉ាំង
 ទូលព្រះបង្គំទាំងឡាយ ឲ្យព្រាត់ប្រាសចាកមាតានឹងបុត្រទាំង
 ឡាយ ដែលបានដោយលំបាក ។

(៤២៧) ពហុនុត្តំ ចោសិយា ចន្ទំ

អម្ប ត្ថំ ជ័យសេ បុត្តំ

វណ្ណមិ ខោ តេ ចាទេ

លកតំ តាតោ បរលោកំ

ហន្ត ច មំ ឧបក្ខហ

ចាទេ តេ អម្ប វណ្ណតំ ទេហិ

គុច្ឆាមិទានំ បវាសំ

យពាតាយ ឯករាជស្ស ។

ហន្ត ច មំ ឧបក្ខហ

ចាទេ តេ អម្ប វណ្ណតំ ទេហិ

គុច្ឆាមិទានំ បវាសំ

មាតុ កត្វា ហនយសោកំ ។

ហន្ត ច មំ ឧបក្ខហ

ចាទេ តេ អម្ប វណ្ណតំ ទេហិ

គុច្ឆាមិទានំ បវាសំ

ជនស្ស កត្វា ហនយសោកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៤២៧) បពិត្រព្រះមាតា ព្រះអង្គបានបង្កើតបុត្រ គឺចន្ទកុមារមក
 មានទុក្ខព្រួយច្រើនណាស់ ព្រោះតែការចិញ្ចឹម ខ្ញុំជាកូន
 សូមគ្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទ នៃព្រះមាតា សូមឲ្យព្រះរាជបិតា
 បានទៅបរលោក (ដែលបរិបូណ៌ដោយសម្បត្តិ) ចុះ ។ បពិត្រ
 ព្រះមាតា ឈ្មើយចុះ សូមព្រះមាតាឧបកៀកខ្ញុំ ហើយអនុញ្ញាត
 ឲ្យថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះមាតា ឥឡូវនេះ ខ្ញុំនឹងទៅកាន់ទី
 ព្រាត់ប្រាស ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យញ្ញរបស់ព្រះបាទឯករាជ ។
 បពិត្រព្រះមាតា ឈ្មើយចុះ សូមព្រះមាតាឧបកៀកខ្ញុំ ហើយ
 អនុញ្ញាតឲ្យថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះមាតា ឥឡូវនេះ ខ្ញុំនឹងធ្វើ
 សេចក្តីសោកក្នុងហឫទ័យ នៃព្រះមាតា ហើយទៅកាន់ទីព្រាត់
 ប្រាស ។ បពិត្រព្រះមាតា ឈ្មើយចុះ សូមព្រះមាតាឧបកៀកខ្ញុំ
 ហើយអនុញ្ញាតឲ្យថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះមាតា ឥឡូវនេះ ខ្ញុំនឹងធ្វើ
 សេចក្តីសោកក្នុងហឫទ័យនៃជន ហើយទៅកាន់ទីព្រាត់ប្រាស ។

(២២៨) ហន្ត ច មុទុបបត្តានំ

មោលី ពន្ធស្ស តោតមិបុត្ត

ចម្បកកទលមិស្សយោ^(១)

ឯសា តេ មោរាណិកា បកតិ ។

ហន្ត ច វិលេបនន្តេ

បច្ឆិមកំ ចន្ធនំ វិលេម្បស្ស

យេហិ ច សុវិលេត្តោ

សោភសិ រាជបរិសាយំ ។

ហន្ត ច មុទុកានំ វត្តានំ

បច្ឆិមំ កាសិកំ និវាសេហិ

យេហិ ច សុនិវត្តោ

សោភសិ រាជបរិសាយំ ។

មុត្តាមណីកានកវិក្ខុសីតានំ

កណ្ហាស្ស ហត្ថាភរណានំ

យេហិ ច ហត្ថាភរណេហិ

សោភសិ រាជបរិសាយំ ។

១- ឧ. ចម្បកកទលមិស្សយោ ។ ម. ចម្បកកទលេហិ មិស្សយោ ។

(២២៨) (ព្រះមាតា...) ម្ចាស់គោតមីបុត្រ ឈ្មើយចុះ បាងឆ័ច្ចវប្បវង្គមោលី

ដោយស្វីកឈូក បាងឆ័ច្ចវប្បវង្គមោលី ដែលលាយដោយ

ត្របកផ្កាចម្បក នេះ ជាប្រក្រតីតិដើមរបស់បា ។ ហក បាងឆ័ច្ចវ

លាបស្រឡាបដោយខ្លឹមចន្ទន៍ទាំងឡាយណា ហើយល្អវង្គរឿង

ក្នុងរាជបរិស័ទ (នេះ)ជាគ្រឿងលាបរបស់បា បាច្ចវលាបខ្លឹមចន្ទន៍

ជាទីបំផុតចុះ ។ ហក បាងឆ័ស្វៀកដណ្តប់សំពត់ទាំងឡាយណា

មានសាច់ទន់ៗ វែមឆ័ល្អវង្គរឿងក្នុងរាជបរិស័ទ (នេះ) ជាសំពត់

មានសាច់ទន់ បាច្ចវស្វៀកសំពត់ដែលកើតក្នុងដែនកាសី មាន

ក្នុងទីបំផុតចុះ ។ បាងឆ័ល្អវង្គរឿងដោយហត្ថាករណៈណា ក្នុង

រាជបរិស័ទ បាច្ចវពាក់កន្ទុកហត្ថាករណៈ ដ៏ហើយដោយកែវម្ពក្កា

កែវមណី នឹងមាស (នោះ)ចុះ ។

- (២២៩) ន ហំ ទ្ធជាយំ រដ្ឋនាលោ
 ភូមិបតិ ជនបទស្ស ទាយានោ
 លោកិស្សោ មហន្តោ
 បុត្តេ សិនេហំ ជនយតិ ។
- (២៣០) មយ្ហំ បិយា បុត្តា អថោបិ
 បិយា^(១) តុត្ថេ ច ភរិយាយោ
 សត្តញ្ច បត្តយមាទោ
 តេជាហំ យាតយិស្សមិ ។
- (២៣១) មំ^(២) បមមំ យាតេហិ
 មា មេ ហទយំ ទុក្ខំ អដាលេសិ
 អលន្តតោ សុន្ទរកោ បុត្តោ
 ទេវេ ភវេ សុខុមាលោ ។
 ហន្តយ្យំ មំ ហនស្ស
 សសោកា ចន្ទកេន^(៣) ហេស្សមិ
 បុត្តំ ករស្ស វិបុលំ
 វិចរាម ឧកោ បរលោកេ ។

១ ឱ. អភ្នំបិ បិយោ ។ ២ ម . មា ។ ៣ ឱ. សលោកា ចត្តិយេន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៤២៩) (នាងចន្ទាទេវី . . .) ព្រះបាទឯករាជនេះ ជាអ្នករក្សាដែន
ជាម្ចាស់ដែនដី ជាអ្នកទទួលមតិករបស់អ្នកជនបទ ជាឥស្សរៈ
លើលោក ទ្រង់ជាធំ តែមិនញ៉ាំងសេចក្តីស្នេហា ឲ្យកើតក្នុង
ព្រះរាជបុត្រ ដោយពិត ។

(៤៣០) (ព្រះបាទឯករាជ . . .) បុត្រប្រុសទាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់
របស់អញ ម្យ៉ាងទៀត នាងឯងក្តី ករិយាទាំងឡាយ (ឯទៀត)
ក្តី ក៏ជាទីស្រឡាញ់របស់អញ ប៉ុន្តែអញបង់បានឋានសួគ៌ទេតិ
បានជាអញឲ្យគេសម្លាប់ ដោយហេតុនោះ ។

(៤៣១) (នាងចន្ទាទេវី . . .) បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទេព សូមព្រះអង្គសម្លាប់ខ្ញុំ
ម្ចាស់មុន កុំឲ្យសេចក្តីទុកបំបែកហ្មឺយខ្ញុំម្ចាស់ឡើយ បពិត្រព្រះ
សម្មាសម្ពុទ្ធទេព បុត្ររបស់ព្រះអង្គ ជាអ្នកមានគ្រឿងអលង្ការប្រដាប់
ហើយជាបុត្រល្អ ជាសុខុមាលជាតិ ។ បពិត្រព្រះអង្គជាម្ចាស់
គេ ល្ហើយចុះ សូមព្រះអង្គសម្លាប់ខ្ញុំម្ចាស់ចុះ ខ្ញុំម្ចាស់ជាស្រ្តីមាន
សេចក្តីសោក ជាមួយគ្នានឹងចង្កុកមារ សូមព្រះអង្គធ្វើបុណ្យឲ្យ
បរិច្ចណិច្ចុះ យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់ នឹងត្រាច់ទៅក្នុងបរលោក ។

មហានិពាគេ សត្តមំ ចន្ទកុមារជាតកំ

(៤៣២) មា ភំ ចន្ទេ រោទិ៍^(១) តហុកា

តវ ទេវា វិសាលក្ខំ

តេ តំ រមយិស្សន្តិ

យិដ្ឋស្មី កោតមិបុត្តេ ។

(៤៣៣) ឃីវំ វុត្តេ ចន្ទា អត្តានំ

ហន្តិ ហត្ថតលកេហិ

អលមេត្ត^(២) ជីវិតេន

ចិស្សាមិ^(៣) វិសំ មវិស្សាមិ ។

ន ហិ ទ្ធនិមស្ស រញ្ជោ

ញាតិមិត្តា ច វិជ្ជេ

សុហានា យេន វទន្តិ រាជានំ

មា យាតយិ ឱរសេ បុត្តេ ។

ន ហិ ទ្ធនិមស្ស រញ្ជោ

ញាតិមិត្តា ច វិជ្ជេ

សុហានា យេន វទន្តិ រាជានំ

មា យាតយិ កម្រុដេ បុត្តេ ។

១ ឧ. បរលោកេ ចន្ទកេន ។ ម. វុច្ចិ មរណំ ។ វុច្ចិគិច្ចិ ពាលោ ។

២ ឧ. អលមត្ត ជីវិតេន ។ ៣ ឧ. ពាយាមិ ។ ម. បិយាមិ ។

(៤៣២) (ព្រះបាទឯករាជ . . .) ម្ចាស់នាងចន្ទនា មានភ្នែកវិសេស
 វិសាល នាងកុំយំឡើយ ជនទាំងឡាយជាបងប្អូនខាងប្តី របស់
 នាងជាច្រើន ជនទាំងនោះ នឹងញ៉ាំងនាងឲ្យក្រេកអរ ព្រោះ
 គោតមីបុត្រ ត្រូវតែបូជាយំញាញយំ ។

(៤៣៣) (អភិសមុទ្ទេសថា) កាលបើព្រះបាទឯករាជ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះ
 ហើយ នាងចន្ទនាទេវី ប្រហារខ្លួនឯង ដោយបាតដៃទាំងឡាយ
 (ទ្រង់ពិលាបថា) ការរស់នៅក្នុងលោកនេះ ល្មមប៉ុណ្ណឹងហើយ
 អញនឹងផឹកថ្នាំពិសឲ្យស្លាប់ ។ ព្រោះថា ជនទាំងឡាយជា
 ញាតិមិត្ត ជាសំឡាញ់ របស់ព្រះរាជាទេ មិនមានអ្នក
 ណាមួយ ហ៊ានក្រាបទូលព្រះរាជាថា សូមព្រះអង្គកុំសម្លាប់
 ព្រះរាជបុត្រទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីព្រះទុក្ខដូច្នេះឡើយ ។
 ជនទាំងឡាយ ជាញាតិមិត្ត ជាសំឡាញ់ របស់ព្រះរាជាទេ
 មិនមានអ្នកណាមួយ ហ៊ានក្រាបទូលព្រះរាជាថា សូមព្រះអង្គ
 កុំសម្លាប់ព្រះរាជបុត្រ ដែលកើតអំពីព្រះអង្គដូច្នេះឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឥមេ តេហិ បយ្ហំ បុត្តា

កុណំនោ កាយុរុទារិណោ

រាជា តេហិ បិ យជស្សុ យញ្ញំ

អដ មុញ្ញតុ តោតមិបុត្តេ ។

វិលសតម្បំ មំ កត្វា

យជស្សុ សត្តនា មហារាជ

មា ជេដ្ឋបុត្តំ អវជិ

អទ្ធិសកំ សីហសង្កាសំ ។

វិលសតម្បំ មំ កត្វា

យជស្សុ សត្តនា មហារាជ

មា ជេដ្ឋបុត្តំ អវជិ

អបេក្ខិតំ សព្វលោកស្ស ។

(២៣២) តហុកា តវ ទិន្នា អាករណា

ឧទ្ធការោ សុភណិតម្ហិ

មុត្តា មណី វេទ្យរិយា

ឯតន្តេ បច្ឆិមតំ ផានំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

បុត្ររបស់ខ្ញុំម្ចាស់ទាំងឡាយនេះ ពាក់កម្រងផ្កា ទ្រទ្រង់គ្រឿង
 ប្រដាប់ជាវិការៈនៃមាស សូមព្រះរាជា បូជាយ័ញ្ញ ដោយ
 រាជបុត្រទាំងឡាយចុះ ប៉ុន្តែ សូមព្រះអង្គលែងគោតម៍បុត្រ ។
 បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គកាប់ខ្ញុំម្ចាស់ ១០០ កំណាត់ ហើយ
 បូជាយ័ញ្ញ គ្រប់ទាំង ៧ កន្លែងចុះ ព្រះអង្គកុំសម្លាប់បុត្រច្បង
 ដែល ជាអ្នកអង្គអាចដូចស័ហៈ ជាអ្នកមិនប្រឡូស ។ បពិត្រមហា-
 រាជ សូមព្រះអង្គចិញ្ច្រាំខ្ញុំម្ចាស់ ១៤០ កំណាត់ ហើយបូជាយ័ញ្ញ
 គ្រប់ទាំង ៧ កន្លែងចុះ ព្រះអង្គកុំសម្លាប់បុត្រច្បង ដែលសត្វ
 លោកទាំងអស់ អាឡោះខ្ពស់ឡើយ ។

(២៣២) (ចន្ទកុមារ . . .) គ្រឿងអាក្នណៈច្រើនយ៉ាង គឺកែវមុត្តា កែវ
 មណី កែវតែឡូរដែលប្រសើរ នឹងមិនប្រសើរ យើងឲ្យហើយ
 ដល់នាង ក្នុងរឿងដែលនាងនិយាយល្អហើយ នេះជាអំណោយ
 ច្រើនផុត ចូរមានដល់នាងចុះ ។

មហានិព្វាន សុត្តន្ត ចន្ទគុណនិកាយ

(២៣៥) យេសំ បុព្វេ ខន្ធសុ ជុល្លា
 មាលាគុណា វិវត្តីសុ
 តេសជ្ឈិមំ សុនិសីតោ នេត្តិសោ
 វិវត្តិស្សតិ ខន្ធសុ ។

យេសំ បុព្វេ ខន្ធសុ ចិត្តា
 មាលាគុណា វិវត្តីសុ
 តេសជ្ឈិមំ សុនិសីតោ នេត្តិសោ
 វិវត្តិស្សតិ ខន្ធសុ ។

អចរា វត នេត្តិសោ
 វិវត្តិស្សតិ រាជបុត្រានំ ខន្ធសុ
 អថ មម ហធិនំ ន ជលតិ
 តាវ ទទ្បតន្ធនញ្ច មេ អាសិ។

កាសិកសុចរិត្តជរា
 កុណ្ឌាលំនោ អត្តលុច្ឆន្ទនិលត្តា
 និយ្យាថ ចន្ទសុរិយា
 យញ្ញត្ថាយ ឯករាជស្ស ។

មហានិបាត បន្ទុកុមារជាតក ទី ៧

(៤៣៥) (នាងចន្ទាទេវី . . .) កាលពីឆើម ព្រះរាជបុត្រតាំងឡាយណា

ដែលមានកម្រងផ្ការីកសំពោង ពាក់ហើយលើ-កតាំងឡាយ

ថ្ងៃនេះព្រះរាជបុត្រតាំងនោះ ត្រឡប់ទៅជាមានដាវ ដែលគេ

សំលៀងមុត នឹងធ្លាក់លើ-កតាំងឡាយវិញ ។ ឆើម ព្រះរាជ-

បុត្រតាំងឡាយណា ដែលមានកម្រងផ្កាដ៏ចិត្រហើយ ពាក់

លើ-កតាំងឡាយ ថ្ងៃនេះព្រះរាជបុត្រតាំងនោះ ត្រឡប់ទៅជា

មានដាវ ដែលគេសំលៀងមុត នឹងធ្លាក់លើ-កតាំងឡាយវិញ ។

មិនយូរប៉ុន្មានទេ មុខតែជាវនឹងធ្លាក់លើ-កនៃរាជបុត្រតាំងឡាយ

ពុំខាន ប្អូនយើងរបស់ខ្ញុំម្ចាស់ ខានបែកធ្លាយឯណាបាន ព្រោះ

ចំណងយ៉ាងមាំ មានដល់ខ្ញុំម្ចាស់ហើយ ។ ម្ចាស់បន្ទុកុមារនឹង

សុរិយកុមារ អ្នកតាំងឡាយ ជាអ្នកទ្រទ្រង់សំពត់សាច់ល្អដែល

កើតក្នុងដែនកាសី ទ្រទ្រង់កុណ្ឌល លាបស្រឡាបដោយកំញាទ

នឹងខ្លឹមចន្ទន៍ ចូរចេញទៅ ដើម្បីយំពាក្យនៃព្រះបាទឯករាជចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

កាសិកស្មុច្ឆិត្តធារា

កុណ្ណាលំដោ អត្តលុច្ឆន្ទនវិល្លា

និយ្យាថ ចន្ទសុរិយា

មាតុ កត្វា ហធនយសោកំ ។

កាសិកស្មុច្ឆិត្តធារា

កុណ្ណាលំដោ អត្តលុច្ឆន្ទនវិល្លា

និយ្យាថ ចន្ទសុរិយា

ជនស្ស កត្វា ហធនយសោកំ ។

មំសរសភោជនា ម្ហាបកសុញ្ញតា

កុណ្ណាលំដោ អត្តលុច្ឆន្ទនវិល្លា

និយ្យាថ ចន្ទសុរិយា

យពាតាយ ឯករាជស្ស ។

មំសរសភោជនា ម្ហាបកសុញ្ញតា

កុណ្ណាលំដោ អត្តលុច្ឆន្ទនវិល្លា

និយ្យាថ ចន្ទសុរិយា

មាតុ កត្វា ហធនយសោកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ម្នាលចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារ អ្នកទាំងឡាយ ជាអ្នកទ្រទ្រង់
 សំពត់មានសាច់ល្អ ដែលកើតក្នុងដែនកាសិ ទ្រទ្រង់កុណ្ឌល
 លាបស្រឡាបដោយកំញាតនឹងខ្លឹមចន្ទន៍ ធ្វើសេចក្តីសោកក្នុង
 ហឫទ័យនៃមាតា ចូរចេញទៅចុះ ។ ម្នាលចន្ទកុមារនឹង
 សុរិយកុមារ អ្នកទាំងឡាយ ជាអ្នកទ្រទ្រង់សំពត់មានសាច់ល្អ
 ដែលកើតក្នុងដែនកាសិ ទ្រទ្រង់កុណ្ឌល លាបស្រឡាបដោយ
 កំញាតនឹងខ្លឹមចន្ទន៍ ធ្វើសេចក្តីសោកក្នុងហឫទ័យនៃជន ចូរ
 ចេញទៅចុះ ។ ម្នាលចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារ អ្នកទាំង
 ឡាយជាអ្នកបរិភោគភោជន ដែលលាយដោយសាច់មានរសជា
 អ្នកដែលពួកអ្នកផ្គុតៗ ល្អហើយ ទ្រទ្រង់កុណ្ឌល លាបស្រឡាប
 ដោយកំញាតនឹងខ្លឹមចន្ទន៍ ចូរចេញទៅដើម្បីយំញា របស់
 ព្រះបាទឯករាជចុះ ។ ម្នាលចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារ អ្នកទាំង
 ឡាយជាអ្នកបរិភោគភោជន ដែលលាយដោយសាច់មានរស
 ជាអ្នកដែលពួកអ្នកផ្គុតៗ ល្អហើយ ទ្រទ្រង់កុណ្ឌល លាប
 ស្រឡាបដោយកំញាត នឹងខ្លឹមចន្ទន៍ ធ្វើសេចក្តីសោក
 ក្នុងហឫទ័យ នៃមាតា ចូរស្តេចចេញទៅចុះ ។

មហាធិបតី សត្តមំ ចន្ទកុមារជាតំ

មិស្សាសកោដនា បាបកសុញ្ញតា

កុណ្ឌលំដោ អកុណ្ឌចន្ទនវិល្លា

និយ្យាជ ចន្ទសុរិយា

ជនស្សកត្វា ហនយសោកំ ។

(២៣៦) សព្វស្មី ឧបក្ខតស្មី និសីទិភេ

ចន្ទសុរិយស្មី យញ្ញត្ថាយ

បញ្ចាលរាជជីតា បញ្ចលំកា

សព្វបរិសន្តរមនុបរិយាសិ ។

យេន សច្ចេន ខណ្ឌហាលោ

បាបកម្មំ ករោតិ ធុម្មេនោ

ឯតេន សច្ចវជ្ជេន

សមន្តំនិសាមិកេន ហោមិ ។

យេ ឥធនំ អមនុស្សា

យានិ ច យក្ខក្ខតកព្យានិ

ករោន្ត មេ វេយ្យាវដិកំ

សមន្តំនិសាមិកេន ហោមិ ។

មហាវិហារ ចន្ទកុមារដាតក ទី ៧

មាលចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារ អ្នកទាំងឡាយជាអ្នកបរិភោគ
 ភោជនដែលលាយដោយសាច់មានរស ជាអ្នកដែលពួកអ្នកផ្សំ
 ល្អហើយ ទ្រទ្រង់កុណាល លាបស្រឡាបដោយកំញាតនឹងខ្លឹម
 ចន្ទន៍ ធ្វើសេចក្តីសោក ក្នុងហឫទ័យនៃជន ចូរចេញទៅចុះ ។

(៤៣៦) (អភិសមុទ្ទតាថា) កាលបើគ្រឿងប្រដាប់បូជាយ័ញ្ញត្រប់យ៉ាង
 ដែលគេចាត់ចែងហើយ កាលបើចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារអង្គុយ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យ័ញ្ញហើយ នាងបញ្ចាលរាជធិតា លើក
 កំបង់អញ្ជលី ដើរចូលទៅត្រង់ចន្លោះពួកបរិស័ទទាំងពួង(ប្រកាស
 ថា) ឧណ្ហហាលព្រាហ្មណ៍ ជាមនុស្សយល់ខុស ធ្វើបាបកម្ម
 ដោយពាក្យសច្ចៈណា ខ្ញុំម្ចាស់ព្រមព្រៀង ជាមួយនឹងព្រះស្វាមី
 តាមពាក្យសច្ចៈ⁺នេះ ។ ពួកអមនុស្សពួកទៅតានឹងពួកសត្វកើត
 ហើយនឹងសត្វដែលត្រូវកើត មានក្នុងទីនេះ ចូរធ្វើនូវសេចក្តីខ្វល់
 ខ្វាយចំពោះខ្ញុំ ខ្ញុំសូមព្រមព្រៀង (ជាមួយ) នឹងព្រះស្វាមីហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យោ នេវតា ឥន្ទាគតា

យាទិ ច សព្វក្ខតកក្សានិ

សរណោសិទី អនាមិ តាយេ មំ

យាចាមិ វេ បតិមាហំ អដេយ្យំ ។

(២៣៧) តំ សុត្វា អមធុស្សោ

អយោក្កុដិ បរិត្តមិត្វាន

កយមស្ស ជនយន្តោ

រាជាទំ ឥន្ទមវេច ។

ពុជ្ឈស្ស ខោ រាជកលិ

មា តេហំ មត្តកំ និតាឡេសី

មា ជេដ្ឋបុត្តំ អវទិ

អទ្ធីសកំ សីហសង្កាសំ ។

កោ តេ ទិដ្ឋា រាជកលិ

បុត្តករិយាយោ ហព្វាមាណាយោ

សេដ្ឋី ច កហបតយោ

អទ្ធីសកា សត្តកាមា ហិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ពួកទេវតា ពួកសត្វកើតហើយ នឹងសត្វដែលត្រូវកើតទាំងអស់
 ដែលមកក្នុងទីនេះ សូមអ្នកទាំងឡាយរក្សាខ្ញុំ ជាមនុស្សអនាថា
 ដែលស្វែងរកទីពឹង ខ្ញុំសូមអង្វរព្រះស្វាមី ដែលពួកបច្ចាមិត្ត
 ផ្ដាញ់មិនបាន ចំពោះលោកទាំងឡាយ ។

(៤៣៧) អមនុស្ស (សត្វទេវរាជ) ពួកពាក្យនោះហើយ ក៏គ្រវីដង្ហើម
 ដែក បំភ័យព្រះរាជានោះ ហើយនិយាយនឹងព្រះរាជាដូច្នេះថា
 ម្ចាស់សេចក្ដីកាឡកណ្តី ព្រះអង្គចូរដឹងចុះ កុំឱ្យខ្ញុំសំពាធិក្បាល
 ព្រះអង្គឡើយ ព្រះអង្គកុំសម្លាប់បុត្រច្បង ជាអ្នកអង់អាចដូច
 សីហៈ ជាអ្នកមិនប្រឡូស ។ ម្ចាស់សេចក្ដីកាឡកណ្តី ព្រះអង្គ
 ធ្លាប់ឃើញអ្នកណា ដែលសម្លាប់បុត្រភរិយា នឹងសេដ្ឋី
 គហបតី ជាអ្នកមិនប្រឡូស ព្រោះប្រាថ្នាឋានសួគ៌ ។

(២៣៨) តំ សុត្វា ខណ្ឌហាលោ

រាជា ច អត្ថតម៌ទំ ទិស្វា ន

សព្វេសំ ពន្ធនាជិ មោចសំ,

យថា តំ អនុបយាតិ^(១) ។

សព្វេសុ វិប្បមុត្តេសុ

យេ តត្ថ សមាគតា តទា អាសំ,

សព្វេ ឯកេកលេឡមទំសុ,

ឯស វិជោ ខណ្ឌហាលស្ស ។

(២៣៩) សព្វេ បរិដ្ឋា និរយំ

យថា តំ ចាបកម្មំ ករិត្វាន

ន ហិ ចាបកម្មំ កត្វា

លញ្ញា សុគតិ ឥតោ គន្ធិ ។

(២៤០) សព្វេសុ វិប្បមុត្តេសុ

យេ តត្ថ សមាគតា តទា អាសំ,

ចន្ទំ អភិសិញ្ញេសុ

សមាគតា រាជបុរិសា ច ។

មហានិបាត ចន្ទកុមារជាតក ទី ៧

(៤៣៨) ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ បានឮពាក្យនោះ ទាំងព្រះរាជាក៏
 ឃើញសក្កទេវរាជ ដែលព្រះអង្គ មិនធ្លាប់ឃើញនេះ ទើបឲ្យ
 ស្រាយចំណង ពីជនទាំងពួង ឲ្យដូចជាមិនមានសេចក្តីបៀត
 បៀន ។ កាលបើពួកជនទាំងអស់ រួចពីចំណងហើយ ក្នុង
 កាលនោះ ពួកជនដែលមកប្រជុំក្នុងកន្លែងនោះ ក៏នាំគ្នាគប់
 មួយដុំដីៗ ម្នាក់ នេះជាការសម្លាប់ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ។

(៤៣៩) ពួកជនទាំងពួង ធ្វើបាបកម្មហើយ ទៅកាន់ទេវក យ៉ាងណា
 ពួកជនមិនធ្វើបាបកម្ម ហើយទៅអំពីលោកនេះទៅ គប្បីបាន
 នូវសុគតិ យ៉ាងនោះឯង ។

(៤៤០) កាលបើពួកជនទាំងអស់ រួចពីចំណងហើយ ក្នុងកាលនោះ ពួក
 រាជបុរសមកចូលជុំគ្នាក្នុងទីនោះ ក៏ប្រជុំគ្នាអភិសេកចន្ទកុមារ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សព្វេសុ វិប្បមុត្តេសុ

យា តត្ថ សមាគតា តទា អាស្មំ

ចន្ទំ អភិសំញ្ញេសុ

សមាគតា រាជកញ្ញាយោ ។

សព្វេសុ វិប្បមុត្តេសុ

យេ តត្ថ សមាគតា តទា អាស្មំ

ចន្ទំ អភិសំញ្ញេសុ

សមាគតា ទេវបុរិសា ច ។

សព្វេសុ វិប្បមុត្តេសុ

យា តត្ថ សមាគតា តទា អាស្មំ

ចន្ទំ អភិសំញ្ញេសុ

សមាគតា ទេវកញ្ញាយោ ។

សព្វេសុ វិប្បមុត្តេសុ

យេ តត្ថ សមាគតា តទា អាស្មំ

ចេលុត្តោបមក្កំ

សមាគតា រាជបុរិសា ច ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

កាលបើពួកជនទាំងអស់ រួចពីចំណងហើយ ក្នុងកាលនោះ ពួក

រាជកញ្ញាដែលមកចូបជុំគ្នា ក្នុងទីនោះ ក៏ប្រជុំគ្នាអភិសេកចន្ទ-

កុមារ ។ កាលបើពួកជនទាំងអស់ រួចពីចំណងហើយ ក្នុង

កាលនោះ ពួកទេវបុរសដែលមកចូបជុំគ្នាក្នុងទីនោះ ក៏ប្រជុំគ្នា

អភិសេកចន្ទកុមារ ។ កាលបើពួកជនទាំងអស់ រួចពីចំណង

ហើយ ក្នុងកាលនោះ ពួកទេវកញ្ញា ដែលមកចូបជុំគ្នា ក្នុងទី

នោះ ក៏ប្រជុំគ្នាអភិសេក ចន្ទវចន្ទកុមារ ។ កាលបើពួកជន

ទាំងអស់ រួចពីចំណងហើយ ក្នុងកាលនោះ ពួករាជបរិស័ទ

ដែលមកចូបជុំគ្នា ក្នុងទីនោះ ក៏ប្រជុំគ្នាលើកទង់សំពត់ ។

មហាធិបតី សត្តមំ ចន្ទុកុមារជានិកំ

សព្វេស្ម វិប្បមុត្តេស្ម
 យា តត្ថ សមាគតា តទា អាស័
 ចេលុក្ខេបមករំ
 សមាគតា រាជកណ្ណាយោ ។
 សព្វេស្ម វិប្បមុត្តេស្ម
 យេ តត្ថ សមាគតា តទា អាស័
 ចេលុក្ខេបមករំ
 សមាគតា ទេវបុរិសា ច ។
 សព្វេស្ម វិប្បមុត្តេស្ម
 យា តត្ថ សមាគតា តទា អាស័
 ចេលុក្ខេបមករំ
 សមាគតា ទេវកណ្ណាយោ ។
 សព្វេស្ម វិប្បមុត្តេស្ម
 តហ អាទិដ្ឋនោ អហ
 វាទីស្ម ទិដ្ឋប្បវេសនករំ
 តទ្ធា មោក្ខា អយោសិត្តាតិ ។

ចន្ទុកុមារជានិកំ សត្តមំ ។

មហានិបាត បន្ទុកុមារផាតក ទី ៧

កាលបើពួកជនទាំងអស់រួចពីចំណងហើយ ក្នុងកាលនោះ ពួក
រាជកញ្ញា ដែលមកចូលជុំគ្នាក្នុងទីនោះ ក៏ប្រជុំគ្នាលើកទង់សំពត់ ។
កាលបើពួកជនទាំងអស់រួចពីចំណងហើយ ក្នុងកាលនោះ ពួក
ទេវបុរសដែលមកចូលជុំគ្នាក្នុងទីនោះ ក៏ប្រជុំគ្នាលើកទង់សំពត់ ។
កាលបើពួកជនទាំងអស់ រួចពីចំណងហើយ ក្នុងកាលនោះ ពួក
ទេវកញ្ញា ដែលមកចូលជុំគ្នាក្នុងទីនោះ ក៏ប្រជុំគ្នាលើកទង់សំពត់ ។
កាលបើពួកជនទាំងអស់រួចពីចំណងហើយ ពួកជនជាច្រើនគ្រេក
អររីករាយ ប្លែកគង់ទ្វីនមានន្ទរក្សី ក្នុងកាលដែលចន្ទកុមារចូល
ទៅក្នុងនគរ ពួកជនបានប្រកាសការរួចចាកចំណង (របស់ពួក
សត្វ) ។

ចប់ បន្ទុកុមារផាតក ទី ៧ ។

មាតិកា បទដ្ឋ

សុត្តន្តបិដក

ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឯកាទសមោ ភាគោ

មហានិបាតជាតកំ

មាតិកា

អង្កេត

មហានិបាតេ តេមិយជាតកំ បឋម	១
មហាជនកជាតកំ ទុតិយ	២១
សុវណ្ណសាមជាតកំ តតិយ	៤៧
នេមិរាជជាតកំ ចតុត្ថ	៦៨
មហេសធជាតកំ បញ្ចម	១០២
ភូរិទត្តជាតកំ ឆដ្ឋ	១៣៥
ចន្ទិកមារជាតកំ សត្តម	១៧៣

សង្ខេបប្រាថ្នាមាតិកា

សុត្តន្តបិដក

ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ឯកាទសមភាគ

មហានិបាតជាតក

មាតិកា	ទំព័រ
មហានិបាត គេមិយជាតក ទី ១	១
មហាជនកជាតក ទី ២	២១
សុវណ្ណសាមជាតក ទី ៣	៤៨
នេមិរាជជាតក ទី ៤	៦៨
មហោសពជាតក ទី ៥	១០២
ភូរិទត្តជាតក ទី ៦	១៣៥
ចន្ទកុមារជាតក ទី ៧	១៧៣

វិវិទ្យាវិវិទ្យបតិ

វិវិទ្យាបាហ៍	អវិវិទ្យាបាហ៍	អង្គ	រដ្ឋលេខាយ
បព្វជិស្សមី	បព្វជិស្សមី	៨	២
ឧត្តតិ	រុត្តតិ	”	៣
កាលីវរ	កាលីវរ	១៧	៥
ជិយ្យេ	ជិយ្យេ	១៧	៨
ឧត្តមន	ឧត្តមន	២៣	១៧
អនោរាណ	អនោរាណ	២៤	៨
ត្រូវ	ត្រូវ(១)	៤១	៣
អដ្ឋកាយ	អដ្ឋកាយ	៥៤	១៥
ជិប្ប	ជិប្ប	៦៤	៣
ឧបស	ឧបស	៨៧	៧
ចីវរ	ចីវរ	៧៤	១១
ឧបស	ឧបស	៧៤	៤
១៧៧)	(១៧៧)	៧៧	១៤
២២៧)	(២២៧)	១០៧	៧
ជានិស្ស	ជានិស្ស	១១៣	៧

វិវិទុវិវិទុបត្តិ

វិវិទុបាហៅ	អវិវិទុបាហៅ	អង្កេត រដ្ឋលេខាយ័	
ទេមគ ឈ្លាមសេ	ទេមគឈ្លាមសេ	១១៦	៨
ឥទ្ធិ វេ ចនមព្រាវិ	ឥទ្ធិ វេ ចនមព្រាវិ	១១៧	៧
បញ្ចវេ	បញ្ចវេ ។	១១៨	៧
ជាលកតេវិវេ	ជាលកតេវិវេ	„	៧
២៦៥)	(២៦៥)	១២១	១០
សាធុមាប័តិ	សាធុមាប័តិ	១៣១	១៤
សោត្តម្មិន្ទ	សោត្តម្មិន្ទ	១៣៣	„
មណ្ឌកនាប័យា	មណ្ឌកនាប័យា	១៤៧	១១
មនុស្ស	មនុស្ស	១៦៨	៣
សុត្តន្តជកេ	សុត្តន្តជកេ	១៧៨	១
អភិសន្តបោយ្យន្ត	អភិសន្តបោយ្យន្ត	១៨៦	១៥
ឧបន័តតេ	ឧបន័តតេ	១៨៨	៧
សុវត្ថុណ័យ	សុវត្ថុណ័យ	១៩៥	១៨
ទិព្វ	ទិព្វ	២០៣	២

សង្ខេបត្រាប័ណ្ណ ពាក្យខុសត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
មិនមានទេ	មិនមានទេ ។	៥	១៥
កង់ព្រៃ	កង់ព្រៃ ។	១៦	៨
បេមវ័យ	បេមវ័យ	„	១២
បិទបាំង	បិទបាំង	២៧	៣
សួរ	សួរ)	៥៥	១៥
ជាអ្វី	ជាអ្វី	„	១៧
ទប់ភ្នំ	ទប់ភ្នំ	„	១៧
បង្កើន	បង្កើន	៧០	៤
អ្នកមាន	អ្នកមាន	៧៣	១៥
ព្រះបាទ	ព្រះបាទ	១១០	៥
ដូចម្តេច	ដូចម្តេច	១១៥	១៦
ព្រះឯង	ព្រះអង្គ	១១៨	៥
សួរស្តី	សួរស្តី	១៣៣	៧
ក្បត្រិយ៍	ក្បត្រិយ៍	„	១៣
សួរស្តី	សួរស្តី	„	១៧

សង្ខេបកម្រងពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាប់
មកសេចក្តី	មកនូវសេចក្តី	១៣៤	៨
ពួកនាគ	១ ពួកនាគ	១៣៦	១៧
កាលម្តាយនព្រាហ្មណ៍) (កាលម្តាយន	ព្រាហ្មណ៍ . . .)	១៤៨	១២
ន៍	ន៍	"	១៥
ឲ្យគេបូជា	បូជា	១៨១	២
គហតី	គហថតី	១៩៨	៨

